

Everedo in Christo p[ro]p[ri]o d[omi]no
Danibaldo. basilice. xij. ap[osto]lo[rum]
venerabili p[re]sbytero cardinali
frater Thomas de Aquino or
dinis frat[er] p[re]dicato[rum] se totus.
Rex opifex de solo sue boni
tatis intuitu cuncta in esse p[er]du
cens: n[on] al[iter] boni amor[is] o[mn]ibus
indigit creaturis: vt d[omi]n[u]m vnaq[ue]

res bonu[m] sibi veniens n[on] amat et appetit: q[ui]da[m]
queritudo mirabili i[n] suu[m] recurrere dem[on]stret auctore[m]
S[ed] i[n] hoc p[re]fert[ur] ceter[is] r[ati]o[n]al[ibus] n[on] q[uod] ip[s]i vniuersale bo
nitatis fonte p[er] sapia[m] itneri pot[er]it: et p[er] charitatem amor[is]
suauit[er] degustare: v[er]u[m] sit vt sapie bonu[m] quo ad ip[s]i s[un]t
te[m]p[or]e bonitatis accedim[us]. o[mn]ib[us] h[um]anis bonis s[un]t recte
r[ati]o[n]is iudiciu[m] p[re]ferat. Deest. n[on] q[uod] fastidii nescit: ita vt
q[uod] ei edit adhuc esuriat: et q[uod] ea[m] bibit sitire n[on] cesset.
Dee est q[uod] intant[u]m peto repugnat: vt q[uod] s[un]t ip[s]a[m] ope
rant: n[on] peccent. Dee est q[uod] indigent fructu[m] suis
m[er]itis largit[ur]: vt q[uod] ea[m] elucidat vita[m] possideat sempit[er]n[am].
n[on] p[re]cellit itaq[ue] voluptates dulcedie: securitate
sedes et regna: vtilitateq[ue] diuinitas vniuersas. Diuinitas
m[er]ito igit[ur] delectat[ur] munerib[us] eu[an]gelice sapie a secul[is]
in mysterio abscondite: qua[m] in luce p[er]duxit dei sapia
icarnata: mysteriu[m] exp[on]is adhibuit: sacro[rum] docto[rum]
suas copillado: ad q[uod] me iduxit p[ri]mit[us] felicitis reco
datio[n]is Urbani pape q[ui]nti m[an]datu[m]. Uex q[uod] eo sumo
p[on]tifice et hac vita subtracto: tria eu[an]gelia: Marci
Luce et Johis exp[on]eda restabat: ne op[er]e q[uod] obedi
entia incepit: negligetia imp[er]fectu[m] relinq[ui]ret: cu[m] multo
labore diligens adhibuit studiu[m]: vt q[ui]tuor eu[an]gelio[rum]
ru[m] exp[on]ez copleret: eade[m] in o[mn]ib[us] forma suata in pos
nedis sco[rum] aucto[rum] et eoz no[m]ib[us] p[re]scribendis. Et vt
magis integra et continua p[re]dicta sco[rum] exp[on] redderet:
q[ui]da[m] exp[on]es docto[rum] greco[rum] in latinu[m] feci t[ra]nsferri:
et q[uod] plura exp[on]ib[us] latino[rum] docto[rum] itererui: au
cto[rum] no[m]ib[us] p[ro]notat. Uex q[uod] cogruit vt de labor[is] fru
ctib[us] oblatio[n]es sacerdotib[us] offerant: exp[on]is eu[an]ge
lice op[er]e: laboris mei fructu[m] ap[osto]lo[rum] p[re]sbytero cesui of
ferend[is]. i[n] quo v[er]a suscipiat auctoritas debitu[m] vt sci
ent[is] i[n]dustria iudiciu[m] cesura exerceat: et antiq[ua] dilectio
amor[is] affem i[n] offeret m[un]ere o[m]p[er]endat. GLO.

Deatione gentiu[m] et cam salut[em] eaz ysaia[m] p
pbeta manifesto p[ro]nu[n]ciat oraculo dicens: De
me fact[us] est fortitudo mea. et dixit: Pax est
vt sis mihi suad suscitadas trib[us] Jacob et feces isrl
uertedas. Dedi te in luce gentiu[m] vt sis sal[us] mea vsq[ue]
ad extremu[m] terre. HIE. sup ysaia: In q[uod] v[er]bis ostē
dit Christu[m] appellari suu[m] inq[ui]tu[m] est format[us] ex v[er]bo.
nam an[te] verba ista p[ro]mittit: Deo d[omi]n[u]s formās me
ex v[er]bo suu[m] sibi. Fuerat siq[ue] volūtas p[re]s vt pess
mi vinitores misu[m] suscipent filiu[m]. v[er]u[m] de ip[s]is Christ[us]
ad discipulos loq[ui]t[ur]: In via gentiu[m] ne abieritis: s[ed] ite
magis ad oves p[er]ditas dom[us] israhel. q[uod] igit[ur] israhel n[on] est
reduct[us] ad deu[m]: p[ro]pterea dei fili[us] loq[ui]t[ur] iudeis n[on] cre
derib[us] dicens: De me fact[us] est fortitudo mea: q[uod] et so
lar[is] me sup[er] adiectio[n]e ppli mei. et dixit: ad suscitadas
trib[us] Jacob: q[uod] suo vitio conuerit: et ad feces siue reli
q[ui]as isrl[em] ouertendas. Pro ill. n. dedi te i[n] luce gētiū
euz vt illumines vniuersu[m] mundu[m]: et salutē meā per
quā boies salui fiūt vsq[ue] ad extrema[m] t[er]re facias pue
re. GLO. Ex p[ro]miss[is] igit[ur] v[er]bis duo possim[us] collige

re: quoz p[ri]mu[m] est d[omi]na virt[us] q[ue] fuit i[n] Christo: et q[ue] effu
car fuit ad gentiu[m] illuminatione[m]: q[uod] d[omi]n[u]s. De me fact[us]
est fortitudo mea. De igit[ur] erat i[n] Christo mudu[m] recō
cilians sibi: vt ap[osto]l[us] ad corinth. dicit. v[er]u[m] et eu[an]gelii p[er]
q[uod] credetes saluant[ur] virt[us] dei est i[n] salutē o[mn]i credēti:
vt idē ap[osto]l[us] ad Ro. dicit. Secundu[m] aut[em] est illu[m]inatio gē
tiū et sal[us] m[un]di ex disp[os]itio[n]e p[re]s p[er] Christu[m] cōpleta: q[uod]
d[omi]n[u]s. Dedi te in luce gentiu[m]. v[er]u[m] post resurrectionē suā
o[mn]is vt disp[os]itio[n]e p[re]s impletet ad p[re]dicandū discipulo
los misit: dicens. Docete o[mn]es gētes. quoz q[ui]da[m] ad p[re]dicā
candū iudeis: q[ui]da[m] ad p[re]dicandū gentib[us] misteriu[m] ac
ceperūt. Quia v[er]o eu[an]gelii oportuit n[on] solū p[re]dicari
p[ro]p[ter] p[re]sentes: s[ed] etiā scribi p[ro]p[ter] futuros: eade[m] distictio ē
i[n] scripto[rum] eu[an]gelij obfuita. nam Matthe[us] iudeis
eu[an]gelii hebraico s[er]mone scripsit. Mare[us] aut[em] p[ri]mus
eu[an]gelii scripsit i[n] gentib[us]. EVSE. in ecclesiastica hi
storia: Cū. n. romane v[er]bi claz v[er]bi dei lumē fuiss[et]
exortu[m]: s[er]mo veritat[is] et lucis q[ue] p[er] Pet[rum] p[re]dicabat: vni
uersoz mētes placido illustrauit auditu: ita vt quoz
tidie audietib[us] eū nulla vniq[ue] satietas fieret. v[er]u[m] neq[ue]
eis auditio sola sufficiebat: s[ed] Marcū discipulū eius
o[mn]ib[us] p[re]cib[us] exortat: vt ea q[ue] ille v[er]bo p[re]dicabat ad p[re]s
tuā eoz cōmonitio[n]ez h[ab]itaz scripture traderet: quo
domi foribusq[ue] i[n] huiusmodi meditatio[n]ib[us] v[er]bi p[er]mane
rēt. nec p[ri]us ab obsecratio[n]e desistit q[uam] q[uod] orauerat im
petrarēt. et h[oc] fuit cā scribēdi eu[an]gelii s[er]mone Marcuz.
Pet[er] v[er]o vt p[er] sp[iritu]m sc[ri]ptu[m] religio se copit furto spoli
atu[m]: delectat[ur] est fide eoz p[er] deuotione q[ue] cōsideras: sa
ctiq[ue] cōfirmant: et i[n] p[er]petua legēda scripturā eccl[esi]e
tradidit. HIERO. sup Marcū: Principiu[m] aut[em] q[uod]
a p[re]fatis etatis Christi p[re]dicato[n]e i[n]choat: nec laborat
i[n] natiuitate infantuli q[ue] loq[ui]t[ur] de p[re]fatis filij dei.

CHRYSO. Cōpendiosaz aut[em] ac breuē narrationē
facit: i[n] quo magist[er] imitat[ur] est. f. Pet[er] breuitati stu
dentē. AVGV. de cōsensu eu[an]ge. Cū Matthe[us] q[ue]
regiā Christi p[ro]nā narrandā suscepit: habuit mar
cu[m] sibi tanq[ue] comitē et abbreviato[rum] adiunctū: q[ue] sua
vestigia quodāmodo seq[ue]ret. Reguz. n. est n[on] eē sine
comitū obseq[ui]o. Sacerdos aut[em] q[ui] i[n] sancta sco[rum] so
l[us] i[n]trabat: p[ro]p[ter]ea Lucas cui[us] circa sacerdotiū Chri
sti erat i[n]tentio n[on] habuit tanq[ue] sociū obsequente[m] q[ue]
sua[m] narrationē quodāmodo breuiaret. BEDA.
Notandū est etiā q[uod] eu[an]geliste sacri diuersuz narra
tio[n]is sue p[ro]mo[n]diu[m] singuli diuersū statuere terminū.
Matthe[us] nāq[ue] a natiuitate d[omi]nica exordiu[m] sumē: ad
t[er]m[in]u[m] vsq[ue] d[omi]nice resurrectionis serie sue narratio[n]is p[er]du
xit. Mare[us] ab initio eu[an]gelice p[re]dicato[n]is incipit p[er]
uenit vsq[ue] ad t[er]m[in]u[m] ascēsiōis d[omi]ni et p[re]dicato[n]is discipulo
ru[m] ei[us] cūct[is] gentib[us] p[er] o[mn]ib[us]. Lucas a natiuitate p[er]cur
soris i[n]choas eu[an]gelii[us] cōmāuit i[n] ascēsiōne d[omi]nica.
Johānes ab e[ter]nitate v[er]bi dei p[ro]ncipiū sumēs: vsq[ue] ad
t[er]m[in]u[m] d[omi]nice resurrectionis eu[an]gelizādo p[ro]tingit. AM
BRO. sup Lucā: Quia igit[ur] Mare[us] a potentie cepit
exp[er]itio[n]e d[omi]ne: recte sub leonis imāgie figurat. RE
MI. sup Matthei: Per leonē etiā signat Mare[us]:
q[uod] sic leo terribilē vocē i[n] dextro emitit: sic Mare[us]
a voce i[n] dextro incepit: dicens: Uox clamātis i[n] dextro.
AVGV. de cō. eu[an]ge. Quānis et de figura alie di
ci possit: Mare[us]. n. q[ue] neq[ue] stirpē regiā vt Matthe[us]
ob hoc p[er] leonē significat: neq[ue] sacerdotale vt Lu
cas signat p[er] vitulū: vel cognationē vel cōsecrationē
narrare voluit: et t[ri] i[n] eis v[er]sat[us] d[omi]n[u]s q[ue] h[oc] Christ[us]

opatus e p homis figura i illis quatuor: aialibus si gnatus vider THEOPHRAS. Uel euageliuz fm Marcu aqila uniuir: a ppheta. n. Jobis iccpit. Prophecia vo acute q a loge sut spectat vt aqila .I.

Initium euagelij Jesu Chri sti filij dei.

HIERO. i plogo Marc euagelista sacerdotiu i Isrl agēs fm carnē: leuita ad dñz ouerfus euageliu in Italia scripsit: oñdens i eo qd r generi suo debe ret Chriſt. naz initiu euagelij in voce pphete ex clamatōis iſtituēs: ordine leuitice elcōis oñdit: pdi cis Johannē Zacharie filiū in voce angeli emiſſū dicens: Initium euangelij Jesu Chriſti filij dei.

HIERO. Euageliū grece dicit: latine bona annū ciatio pdicaf: qd ppe ad regnū dei r remiſſionē pri net peccator: etenī euageliū p qd venit redēptio ſi deliū r bēitudo ſāctor. Quatuor aut euagelia vnū ſūt: r vnū qtuor. In hebreo iefus: i greco ſotber: i lat tio ſaluator dicit. Chriſt aut grece: meſſias hebrai ce: latie vnct. i. rex r ſacerdos dicit. BEDA. Nō ferēdū aut ē hoc euagelij pncipiuz pncipio mathei quo ait: Liber generatiōis iefu chriſti filij dauid: ſi lij abrahā. Pic aut dicit filij dei. Ex vtroq. n. vnus dñs Iefus chriſt dei r hois fili ē itelligēd. Et ap te prim euageliſta filiū hois eū: ſecūd filij dei no miat: vt a miorib ad maiora paulatiz ſefus noſter aſſurgeret: ac p fidē r ſacramēta hūanitatē aſſum pre: ad agnitiōē diuine eternitatē aſcēderet. Ap te etiā q hūanā erat generatiōē deſcriptur a filio hois cepit: Dauid. ſ. ſue Abrahā. Apre ēr is q libuz ſuū ab initio euagelice pdicatiōis ichoabat filiū dei magis appellare voluit Iefu Chriſtū: q hūane erat nature de pgenie patriarchaz veritatē carnis ſuſci pere. r diuine fuit potētie euageliū mūdo pdicare.

HYLARI. ſup lucā: Nō aut ſolo noie deſtat eſt chriſtū filiū dei: ſ; etiā ppietate. Nos filij dei ſum ſ; nō talis h fili. Dic. n. ver r ppi eſt fili origine nō adoptiōe: veritate. non nūcupatione: natiuita te non creatione.

Sicut ſcriptū eſt i Yſaia ppheta: Ecce mitto angelū meū ante faciē tuā q pparabit uia tuaz añ te. Uox clamātis in deſto: Parate uia dñi: rectas facite ſemitas eius.

BEDA. Scriptur euageliū Marc. ogne pmo ponit teſtimōia pphetaz: vt eo cūctis ſine ſcripu lo dubietatis ſuſcipiēda que ſcriberet itimaret: quo bec a pphetis ātea pdicta eē demōſtraret. Simlqz vno eodēq euagelij ſui pncipio: r iudeos q legē ac pphetas ſuſcepāt ad ſuſcipiēdā euagelij gratiā ac ſācra que ipſoz pphete pdixerāt iſtituit. Et gētilēs q p euagelij pconia ad dñm venerāt: ad auctōitatē quoq legis r pphetaz ſuſcipiēdā venerādāq puo cat. vñ dicit: Sicut ſcriptū eſt i Yſaia ppheta: Ecce ego mitto āgelū meū ante faciē tuā. HIERO. de optio genere iſtēptādi: Doc aut nō ſcribit i Yſaia: ſed i malachia i nouiſſimo. xij. pphetaz. CHRY. Pōt aut dici q falſitas ē ſcriptozis. Ul alr dicit q duas pphetias i diuerſ locis dictas a duob pph

tis i vnū ogregās poſuit. In Yſaia n. ppheta poſt ezechie deſcribit hitoria: Uox clamātis i deſto. in malachia vo: Ecce mitto āgelū meū. Scds igit enā gelista duas pphetias poſuit vt ab Yſaia dictas: r ad vnā lectionē hoc referēs: tacens vo a quo dicit Ecce mitto angelū meum. AVGV. de qſtionib euāge. Sciēs. n. oia ad auctore referēda deā bec ad Yſaia reuocauit q ſenſū iſtū pōr itimauerat. Deniq p vba malachie ſtatī ſubiicit dicit: Uox clamātis i deſto vt iūgeret vba vtriuſqz pphete ad vnū ſen ſūz ptnētia ſub pōis pphete pſona. BEDA. Uel alr itelligēdū ē: qz rñ nō bec vba iueniūt i Yſaia: ſ; ſus tñ eoz iueniūt i mltis alijs locis: r maifefi i ſ; q ſubiūxit: Uox clamātis i deſto. Nā q dicit ma lachias mittēdū āgelū añ faciē dñi q ppararet uias ei. B ē qd dicit Yſaia vocē clamātis i deſto andū endā que diceret: Parate uia dñi. In vtroq aut ſ; tētia ſiml parāda via dñi pdicaf. Potuit aut fieri vt aio marci euageliū ſcriberēt p malachia yſaia occurrerit vt fieri ſolet: qd tñ ſine vlla dubitatione emēdaret: ſaltē ab alijs admonit q ipo ad huc i car ne viuēte legere potuerūt: niſi cogitaſet recordatiō ſue que ſcō ſpū regebat: nō fruſtra occurriſſe aliud p alio nomē pphete. Sic. n. iūmanē queſqz p p phetas ſpūſſanct dicit: r ſingla eē dñz r oia ſingu loz. HIERO. Per malachiā q pſis vor ſonat ad filiū q eſt faciēs pſis vñ agnit ē. BEDA. Angel aut vocaf Jobs: nō nature ſocietate iuxta bereſim Origenis: ſ; officiū dignitate. Angel. n. grece. latine nunci. or quo noie recte appellari potuit hō ille q fuit miſſus a deo: vt teſtioniū ppheter de lumine ē veniētē i carne dñm mūdo nūciaret: cū oſtēt oēs q ſacerdotio ſūgū ob euageliſādi officiū āgelos poſ ſe vocari: dicitē ppheta Malachia: Labia ſacerdo tis cuſtodiūt ſciām: r legē regūt ex ore ei. qz ange lus ē dñi exercitiū. THEOPHI. Precuſor igit chriſti āgel. or ppter vitā āgelicā r reuerētiā eſt ſam. Qd aut dī: Ante faciē tuā. B ſignificat qñ dice ret: iuxta te ē nunci tu. vñ oſtēdit ppinqas pcur ſozis ad chriſtū. Etenī iuxta reges ābulant q ppinā ſūt magis. Sedē: Qui pparabit uia tuā āte te. Per baptiſmū. n. pparauit aīas iudeoz vt chriſtū ſuſcipe ret. HIERO. Uel via dñi q ad hoies igreōit poi nitētia ē p quā de ad nos deſcēdit r nos ad illum aſcēdim. hic autē initiu pdicatiōis Jobis fuit: De nitētia agite. BEDA. Sicut aut Jobes āgel. pot tuit vocari p eo q faciē dñi euageliſādo pueniētia recte appellari r vor potuit: qz verbū dei ſonādo p ibat. vñ ſeqē: Uox clamātis i deſto. Eſtat. n. q vnū genit filij verbū pſis vocaf. r ex ipa nra locutione cognoscim. qz pri vor ſonat vt verbū poſtmodū poſſit audiri. HIERO. P aut vor clamāt: qz cla mor ad ſurdos r loge poſitos ſiue cū idignatiōe ſu ri ſolet: que iudaico certū ē populo eueniſſe: cū lon ge ē a peccatorib ſal. r aures ſuas obturauerūt ſu cut aſpides ſurde: r idignationē r irā r tribulatiō nē a chriſto audire meruerūt. CHRY. De B aut qz dī: In deſto. maifefte oñdit ppheta nō i Hieru ſalē diuina fieri dogmata: ſ; in deſto. Qd iſlebat ad litterā Johāne baptiſta i deſto iordaniſ vbi dei ap paritionē ſalutiferā pdicāte. Oſtēdit etiā ſmo ppo pphetic pter deſtū qd a moyſe oſtēſus fuit: vbi ſcni

Vertical text in the right margin, likely a commentary or gloss, partially cut off. Visible words include: "HIERO. Uel via dñi q ad hoies igreōit poi nitētia ē p quā de ad nos deſcēdit r nos ad illum aſcēdim. hic autē initiu pdicatiōis Jobis fuit: De nitētia agite. BEDA. Sicut aut Jobes āgel. pot tuit vocari p eo q faciē dñi euageliſādo pueniētia recte appellari r vor potuit: qz verbū dei ſonādo p ibat. vñ ſeqē: Uox clamātis i deſto. Eſtat. n. q vnū genit filij verbū pſis vocaf. r ex ipa nra locutione cognoscim. qz pri vor ſonat vt verbū poſtmodū poſſit audiri. HIERO. P aut vor clamāt: qz cla mor ad ſurdos r loge poſitos ſiue cū idignatiōe ſu ri ſolet: que iudaico certū ē populo eueniſſe: cū lon ge ē a peccatorib ſal. r aures ſuas obturauerūt ſu cut aſpides ſurde: r idignationē r irā r tribulatiō nē a chriſto audire meruerūt. CHRY. De B aut qz dī: In deſto. maifefte oñdit ppheta nō i Hieru ſalē diuina fieri dogmata: ſ; in deſto. Qd iſlebat ad litterā Johāne baptiſta i deſto iordaniſ vbi dei ap paritionē ſalutiferā pdicāte. Oſtēdit etiā ſmo ppo pphetic pter deſtū qd a moyſe oſtēſus fuit: vbi ſcni

tas faciebat aliud eē desertū: i quo p̄sentez eē salutē
 christi p̄dicabat. **HIERO.** Uel in deserto fit vox z
 clamor: qz deseri erāt a spiritu dei: sicut dom⁹ vacās
 z scopata deserti etiā a p̄pheta rege atqz sacerdote.
BEDA: Quid autē clamaret ap̄t cū subdit: Pa-
 rare viā dñi: rectas facite semitas ei⁹. **Dñs. n.** q̄ fidez
 rectā z opa bōa p̄dicat: qd aliud q̄s veniēti dño ad
 corda audietū viā parat: vt bec. f. corda vis gr̄e pe-
 netret z lumē vitatis illustret: Rectas autē semitas
 facit dū mūdās i aīo cogitatioēs p̄ smonē p̄dicati
 onis format. **HIERO.** uel alr: Parate viā dñi: B
 ē penitētiā agite z p̄dicare. Rectas facite semitas es-
 itis vt viā regia iccedētes primos n̄ros vt nos z nos
 metipos vt p̄rios diligam⁹. **Qui. n.** semetipz diligit
 z nō diligit primū ad dextrā decliat. **Nā** multi be-
 ne agūt z bñ nō corrigūt vt fuit Dely. et q̄ semetipz
 s̄y odiēs primū diligit ad sinistrā diuertit. **Multi**
 enī bñ corrigūt s̄ nō bñ agūt: vt fuerūt scabe z pha-
 risei. **Semitas autē p̄ viā sequūt:** qz mādata mo: a
 lia p̄ penitētiāz explanāt. **THEOPHI.** Uel viā
 ē nouū testm̄: semite vō vet⁹ q̄i attritu. ad viam. n.
 necesse erat p̄parari. f. ad nouū testm̄. Uteris autē
 testamenti semitas rectas fieri oportebat.

Fuit iohānes i deserto baptizās
 z p̄dicās baptismū penitētiē i remis-
 sionez peccatoz. **Et egrediebat ad**
 cū ois indee regio: z hierosolymite
 uniuersi: z baptizabant ab illo i ior-
 danis flumie: cōfiteētes peccata sua
Et erat iohānes uestit⁹ pilis came-
 loz z zona pellicea circa lūbos ei⁹: z
 locustas z mel siluestre edebat: z p̄-
 dicabat dicē: Veniet fortior me p̄-
 me: cui⁹ nō sū dign⁹ p̄cubēs soluere
 corrigiā calciāmētoz ei⁹. **Ego bap-**
 tizo uos aq̄: ille nero baptizabit uos
 spiritu sancto.

HIERO. Scdm̄ p̄missāz Ysaie p̄phetiā viā dñi
 a Jobe parat p̄ fidē z baptismū z p̄niam. recte se-
 mite sūt p̄ austerā iditia vestis cilicine z zone pel-
 lice: z cū locustinis: z mell siluestri z hūilime vocif.
 vñ or: Fuit Jobes i deserto. **Jobes. n.** z **Iesus** q̄runt
 qd i deserto amissū ē. vbi vicit diabol⁹? ibi vici⁹. vbi
 cecidit hō ibi exurgit. **Jobes autē gr̄a dei iterptaf.**
 a gr̄a autē narratio icipit. **Sequit. n.** **Baptizās.** Per
 baptismū. n. gr̄a dat q̄ peccata gratis dimittūt. **Ad**
 aut summāz p̄ sp̄suz iniat p̄ paranip̄hū. **Uñ ca-**
 tbecumī B ē istructi: icipiūt p̄ sacerdotē z christm̄
 p̄ ep̄m. z ad B designādū subdit: **Et p̄dicās bāptis-**
 mus penitētiē i remissione peccatoz. **BEDA:** Li-
 quet qz **Jobes** baptismū p̄nie n̄ solū p̄dicauit: vez
 etiā q̄uidā dedit: sed baptismū i remissione pecca-
 toz dare nō potuit. **Remissio eteni peccatoz i solo**
 baptismo christi nobis tribuit. **Df ergo p̄dicās bap-**
 tismū p̄nie i remissione peccatoz: qm̄ baptismū qd
 peccata solueret qz dare nō poterat: p̄dicabat vt s̄s

cut icarnatū vbn̄ p̄ris p̄curabat vbo p̄dicatiōis: ita
 baptismū p̄nie quo peccata soluunt p̄curreret suo
 baptismo quo peccata solui nō possūt. **THEO-**
PHI. Uel alr: **Baptism⁹ Jobis** z nō hēzet pecca-
 toz remissione: tñ hoies ad p̄nias iducebat. **Sui** er-
 go baptismū p̄nie p̄dicabat: s̄ hec p̄dicatio p̄nie du-
 cebat i remissione peccatoz q̄m̄ q̄ penitētes christū
 reciperēt: remissione recipēt peccatoz. **HIERO.**
Per Jobes autē sicut p̄ amicu sp̄sū iducit sp̄sa ad
 christū: sicut p̄ puez rebecca ad Ysaac. vñ sequit: **Et**
 egrediebat ad illū ois **Ju. re. z Die. viii.** z **bap. ab il-**
 lo i iorda. flumie. **Cōfessio. n.** z **pulchritudo i cōspec-**
 tu ei⁹. f. sp̄sū. **Deficit. n.** sp̄sa de camelo cū humiliat
 se. **Nūc ecclesia viso viro ysaac. i. iesu christo. Jorda-**
 nis autē descēsiō aliena iterptaf vbi peccata abluūt
Nos. n. oli alienati a deo p̄ supbiā p̄ baptismi sim-
bolū hūilitati erigimur i alta. **BEDA:** Exēplū autē
 hic sumit cōfiteēdi peccata: ac meliozē vitā p̄mittē
 di eis q̄ baptisma desiderāt p̄ B qd subdit: **Cōfite-**
tes peccata sua. **CHRY.** Quia vō **Jobes** p̄nias p̄-
 dicabat p̄nie signa gerebat i vestitu z cibo. vñ seq̄:
Et erat Jobes vestit⁹ pilis cameli. **BEDA:** **Pilis**
inqt vestit⁹ nō lana: aliud austerē vestis idiciū est:
 aliud luxurie ē molliozis. **Zona aut pellicea q̄ acci-**
ct⁹ fuit: vt **Delias** mortificatiōis idiciū ē. **Doro**
 qd seq̄: **Et locustas z mel siluestre edebat:** habitato-
 ri solitudinis cōgnū ē vt nō delicias ciboz: s̄ necessi-
 tatē hūane carnis explet. **HIERO.** **Vestis autē**
Jobis z cib⁹ z pot⁹ totā austerā vitā p̄dicatiū signi-
ficat: z futuras gētes ad gr̄az dei que ē **Jobes** itus
 z foris eē cōiugēdas. **Pilis. n.** cameli diuities gētūz
 significāt: z **zona pellicea** paupes mūdo mortui: z
 locustis erantib⁹ sapiētes hui⁹ mūdi: q̄ stipulas ius-
 deis aridas reliquētes: frumēta mystica crurib⁹ tra-
 hūt: z i calore fidei salt⁹ i altū dāt: z melle siluestri
 fideles ispirati de iculta filia saginant. **THEO-**
PHI. Uel alr vestis de pilis camelozi doloris erat
 ostēsiū inuēte iohē q̄ penitēte dolere oī. **Dolorē**
 n. face significat. **zona vō pellicea** mortificationez
 iudaici significat ppli. **Esca aut Jobis** nō solū absti-
 nētiā notat: s̄ etiā ē idiciū itelligibilē esce: q̄ tūc
 popul⁹ vescebat nō qd altū itelligēs: s̄ tū i alta sa-
 liēs iteriqz se depumēs. **Talis. n.** ē locusta i altū sa-
 liēs z iterū cadēs. **Sic igit z melle** quidē vescebat
 popul⁹ qd erat ex apib⁹ natū. f. ex p̄phētis: nō tam
 cultū s̄ siluestre. **Dabebāt. n.** scripturas hebrei sicut
 mel quoddā s̄ nō bñ itelligebāt. **GRE. xxxi. mo-**
ral. Uel ipa cibozi specie designauit dñz que p̄uēt
 qz ifructuose gētilitatis dulcedinē s̄p̄sit mel silue-
 stre edit. **Quia vō iudeozi plebē i suo corpe i ptē cō-**
uertit i cibo locustas accepit que subito salt⁹ dātes
p̄tinus ad terrā cadūt. **Salt⁹. n.** iudei oabāt cū p̄-
 cepta dñi se iplere p̄mitterēt. **Sz ad terrā cadebāt:**
 cū p̄ praua opa B se audisse denegarēt. **Dabebāt er-**
go saltū p̄ vocē: z casum p̄ actionē. **BEDA** **Pōt**
 etiā habit⁹ z vict⁹ **Jobis** qualitate iterne cōuerfas
 tiōis ei⁹ exprimere. **Nāqz austeriorib⁹ vtebat indu-**
mētis: qz vitā peccatiū nō blādīmētis fouit: s̄ vigo-
 re aspe inectiōis icrepanit. **Zonā pelliceā habebat**
 circa lūbos: qz carnē suā crucifixit cū vitijs z cōcu-
 piscētis. **Locustas z mel siluestre edebat:** qz dulce
 quiddā sapiebat turbis p̄dicatio ei⁹ existimāte pos

pulo ne ipse esset christus, sed ocium sine sortita est intelligitibus eius auditoribus: quod non ipse christus: sed per sortem et prophetam esset christus. In melle etenim dulcedo: in locustis est alacer volat. unde sequitur: Et predicabat dicens: Venit fortior me post me. **GLO.** Hoc dicebat ad remouendum turbe opinionem que eum christum esse credebat. fortior autem christum esse pronunciat quod remissurus erat peccata quod ipse facere non valebat. **HIERO.** Quis etiam fortior est gratia quam abluit peccata: quia iohannes significat illo quod septies et septuagies dimittit peccata. Ita quidem potest esse: sed semel dimittit peccata per baptismum. misericordia vero ad miserum ab adam usque ad christum per lxxvii. generationes: et usque ad centum. xliiij. milia pertinet. **CHRYSO.** Ne autem estiaret secundum comparationem sui ad christum dicere subiugit: Cuius non super dignum peccatis soluere corrigiam calciamentorum eius. Non est autem idem soluere corrigiam calciamentorum eius: quod hic Marcus dicit: et calciamenta portare quod dicit Mattheus. Et quidem narrationis ordinem persequentes euangeliste nec in aliquo fallentes dicitur utriusque iohannem dixisse secundum alterum sensum. commentantes vero circa hoc differenter exposuerunt vniuersosque corrigiam. n. vocat ligamentum calciamentorum. Ad excellentiam igitur patris christi et diuinitatis magnitudinem extollendam dicit ac si diceret neque in ministerio ordine deputari sufficiens super. Magnus enim est in his que sunt corporis christi quam percipiendo inferi at tendere: et imaginem superiorum inferi videre et solueri vniuersosque implicabilia que sunt circa mysterium incarnationis. **HIERO.** Calciamentum. n. in extrema parte corporis est. In fine. n. ad iusticiam est saluator incarnationis. unde per prophetam dicit: In idumeam extendam calciamentum meum. **GREGO.** in homel. Calciamenta etiam ex mortuis animalibus sunt. Incarnatus ergo dominus veniens qui calciauit apparuit: qui diuinitate sua morticina carne corruptiouis assumpsit. vel aliter: Nos apud veteres fuit ut si quis ea que sibi competere acciperet vixit nolle: ille ei calciamentum solueret quod ad hanc spiritus iure propinquitatis veniret. Recte ergo se indignum esse ad soluendam corrigiam calciamenti eius denunciatur ac si apte dicat: Ego redemptoris vestigia denudare non valeo: quod spiritus nomen mihi imerit non usurpo. **THEOPHI.** Intelligitur vero et sic dicitur quod veniebat et a iohanne baptizabatur per penitentiam soluere a ligamine peccatorum in christum credendo. Igitur omnium aliorum iohannes sic soluere corrigiam. i. viculum peccatorum. Iesu vero non valuit corrigiam soluere quod non inuenit in eo peccatum. **BEDA.** Sic ergo iohannes dominum non adhuc manifeste dominum aut dei filium: sed tantum se fortior dicitur predicat. Non enim rudes adhuc auctores tantum capiebant archana sacramenta quod filii dei eternus hoies assumpto ex virgine denuo natus est in mundum: sed paulatim per agnitionem glorie huiusmodi introducere erant ad finem diuine eternitatis: quibus tamen lateo deus huiusmodi esse verum declarans subdit: Ego baptizo vos in aqua. ille vero baptizabit vos in spiritu sancto. Cuius n. dubium est nullum posse alium gratiam spiritus sancti nisi deum dare. **HIERO.** Quid enim interest iter aquam et spiritum sanctum quod ferebat super aquam: aqua mysterium est hoies: spiritus vero mysterium dei est. **BEDA.** Baptizamus autem a domino in spiritu sancto: non solum in die baptismatis forte vite in remissione peccatorum abluimur: verum etiam quotidie per gratiam eiusdem spiritus ad agenda que deo placet accedimus.

Et factum est in diebus illis: venit iesus

a nazareth galilee: et baptizatus est a iohanne in iordane. Et statim ascendens de aqua: uidit celos apertos et spiritum sanctum tanquam columbam descendere et manere in ipso. Et uox facta est de celis: Tu es filius meus dilectus: in te complacui.

HIERO. Marcus euangelista sicut ceruus ad fontes aquarum desiderans: saltim in planis et arduis vadit: et velut apis melliflua flores summatim degustat. unde a nazareth ueniente iesum enarrauit dicens: Et factum est in diebus illis: uenit iesus a nazareth galilee et baptizatus est a iohanne in iordane. **CHRY.** Alter siquidem baptismum ordinans ad iohannem uenit baptismum quod respectu sui baptismi incompletus erat: a iudaico uero baptismate alienus tanquam in ambobus medio existens ut per baptismum naturam ostendat: quod non in peccati remissione baptizatus: aut quasi indignus spiritus sancti acceptio: his enim ab ob baptismum iohannis carebat. Baptizatus est autem ut non omnibus fieret et eum crederet: et ad implendum omnem iusticiam que est obsequatio mandatorum. mandatum siquidem erat hominum: baptismum subire per prophetam. **BEDA.** Baptizatus est et in baptismo suo iohannis baptismum comprobaret: et ut iocundis aquam sanctificat per descensionem colubae spiritus sancti in lauacro credentium monstraret aduentum. unde sequitur: Et statim ascendens de aqua uidit apertos celos et spiritum sanctum tanquam columbam descendere et manere in ipso. Aperit autem celi non refatio elementorum sed spiritualium oculis: quibus ezechiel in principio uoluntatis sui eos apertos esse commorat. Ita autem quod apertos celos post baptismum uidit neri utique gratia factus est: quibus per lauacrum regenerationis in noua paradisi regni celestis. **CHRY.** Uel ut de celis hominum sanctificatio tribuat ac terrena celestibus coniungant. Spiritus autem sanctus super eum descendisse non tantum tunc primum ad eum accesserit: non enim ab eo nunquam fuerat derelictus: sed ut ostenderet christum quod a iohanne predicabatur tanquam digito quodam fidei omnibus demonstratum.

BEDA. Quod etiam in baptismum descendere uisus est spiritus sanctus: signum erat conferre nobis in baptismum gratiam spiritualis. **HIERO.** Nec est autem uinctio christi secundum carnem. si spiritus sanctus de qua dicitur: Unxit te deus de uero oleo leticie per consortium tuum. **BEDA.** Huius autem in ipse colubae descendit spiritus sanctus quod multum simplex est animal atque a malicia fellis alienum: ut figurate nobis insinueret quod simplicia corda querit nec bitare dignas in mentibus ipsius. **HIERO.** In ipse etiam colubae spiritus sanctus descendit: quod in canticis de ecclesia canit: Sponsa mea: amica mea: dilecta mea: colubae mea. Sponsa in patri archis: amica in prophetis: prima in ioseph: et mea dilecta in iohanne baptista. Colubae in christo et apostolis quibus dicitur: Estote prudentes sicut serpentes: et simplices sicut colubae. **BEDA.** Sedit autem colubae super caput iesu ne quis putaret uocem patris ad iohannem facta: non ad dominum. Huius autem addidit: manentem in ipso: hoc enim est christi speciale ut implens eum semel spiritus sanctus nunquam recedat. Nam fidelibus eius ad signa uirtutum et miraculorum faciendum aliquando gratia spiritus sancti conferuntur: aliquando uoluntur: quibus tamen ad operationem pietatis et iusticie ad amorem dei et proximi conseruandum. nunquam gratia spiritus sancti abest. Ipsius autem qui baptizatus cum alijs ad

... a nazareth galilee: et baptizatus est a iohanne in iordane. Et statim ascendens de aqua: uidit celos apertos et spiritum sanctum tanquam columbam descendere et manere in ipso. Et uox facta est de celis: Tu es filius meus dilectus: in te complacui. **HIERO.** Marcus euangelista sicut ceruus ad fontes aquarum desiderans: saltim in planis et arduis vadit: et velut apis melliflua flores summatim degustat. unde a nazareth ueniente iesum enarrauit dicens: Et factum est in diebus illis: uenit iesus a nazareth galilee et baptizatus est a iohanne in iordane. **CHRY.** Alter siquidem baptismum ordinans ad iohannem uenit baptismum quod respectu sui baptismi incompletus erat: a iudaico uero baptismate alienus tanquam in ambobus medio existens ut per baptismum naturam ostendat: quod non in peccati remissione baptizatus: aut quasi indignus spiritus sancti acceptio: his enim ab ob baptismum iohannis carebat. Baptizatus est autem ut non omnibus fieret et eum crederet: et ad implendum omnem iusticiam que est obsequatio mandatorum. mandatum siquidem erat hominum: baptismum subire per prophetam. **BEDA.** Baptizatus est et in baptismo suo iohannis baptismum comprobaret: et ut iocundis aquam sanctificat per descensionem colubae spiritus sancti in lauacro credentium monstraret aduentum. unde sequitur: Et statim ascendens de aqua uidit apertos celos et spiritum sanctum tanquam columbam descendere et manere in ipso. Aperit autem celi non refatio elementorum sed spiritualium oculis: quibus ezechiel in principio uoluntatis sui eos apertos esse commorat. Ita autem quod apertos celos post baptismum uidit neri utique gratia factus est: quibus per lauacrum regenerationis in noua paradisi regni celestis. **CHRY.** Uel ut de celis hominum sanctificatio tribuat ac terrena celestibus coniungant. Spiritus autem sanctus super eum descendisse non tantum tunc primum ad eum accesserit: non enim ab eo nunquam fuerat derelictus: sed ut ostenderet christum quod a iohanne predicabatur tanquam digito quodam fidei omnibus demonstratum. **BEDA.** Quod etiam in baptismum descendere uisus est spiritus sanctus: signum erat conferre nobis in baptismum gratiam spiritualis. **HIERO.** Nec est autem uinctio christi secundum carnem. si spiritus sanctus de qua dicitur: Unxit te deus de uero oleo leticie per consortium tuum. **BEDA.** Huius autem in ipse colubae descendit spiritus sanctus quod multum simplex est animal atque a malicia fellis alienum: ut figurate nobis insinueret quod simplicia corda querit nec bitare dignas in mentibus ipsius. **HIERO.** In ipse etiam colubae spiritus sanctus descendit: quod in canticis de ecclesia canit: Sponsa mea: amica mea: dilecta mea: colubae mea. Sponsa in patri archis: amica in prophetis: prima in ioseph: et mea dilecta in iohanne baptista. Colubae in christo et apostolis quibus dicitur: Estote prudentes sicut serpentes: et simplices sicut colubae. **BEDA.** Sedit autem colubae super caput iesu ne quis putaret uocem patris ad iohannem facta: non ad dominum. Huius autem addidit: manentem in ipso: hoc enim est christi speciale ut implens eum semel spiritus sanctus nunquam recedat. Nam fidelibus eius ad signa uirtutum et miraculorum faciendum aliquando gratia spiritus sancti conferuntur: aliquando uoluntur: quibus tamen ad operationem pietatis et iusticie ad amorem dei et proximi conseruandum. nunquam gratia spiritus sancti abest. Ipsius autem qui baptizatus cum alijs ad

Johanne venit: verū esse filiū dei i spiritu sācto ba-
 ptizare volētes: vox patris docuit. vñ sequit̃: Et vox
 facta est de celis. Tu es fili' me' dilect' in te cōpla-
 cui. Nō aut̃ p hoc ipse fili' qđ nesciebat docet: sed
 nobis qđ credere debeam' oñdif. **AVGV.** de cō-
 se. eua. vñ **Matthe'** ait dictū eē: Fili' me' dilectus:
 qđ ostēdere voluit ad id valere qđ dictū ē: Dic ē fili-
 us me'. vt illis poti' q̃ audiebāt indicaret qđ ipse
 fili' esset dei. Si aut̃ queris: qđ vox in illa voce so-
 nuerit: quodlibet accipiēdū dūmō itelligas eos qđ nō
 eandē locutionē retulerūt eadē retulisse sentētias.
 Mō aut̃ de' i filiō sibi placuisse videat: admonentē
 et eo qđ deū ē: i te cōplacuit. **BEDA:** Nos quoy
 qđ vōr eadē docuit p aquā abluōis r spū sāctis
 ficatōis dei posse filios effici. mysteriū etiā trinita-
 tis i baptisate demōstrat. fili' baptizat. spūs de-
 scēdit i spē colūbe. p̃ris vox: filio testimoniū phibē-
 tis audit. **HIERO.** Moraliter r nos de volubis
 litate mūdī: odore floz mūdicie tracti cū adolescē-
 tibus post spōsū curam: r baptisimū facio de duob'
 abluimur: r ascēdētes spe celestia secreta mūdī cor-
 dis oculis ituemur. De hic spū sāctū spū cōrito
 r hūiliato cū simplici corde descēdētē ad mansue-
 tos: r cū charitate nūq̃ cadēte manētē suscipim'.
 Et vox dñi de celis ad nos a deo dilectos dirigit:
 Beati pacifici qm̃ filij dei vocabūt. r tūc in nobis
 cōplacet pater cū filio r spū sācto. f. quando effici-
 mur vnus spiritus cum deo.

**Et statim spirit' expulit eū i de-
 sertū. Et erat i deserto quadragita
 dieb' r quadragita noctib': r tenta-
 bat a sathana. Eratqz cū bestiis: r
 angeli ministrabant illi.**

CHRYSO. Quia christ' oīa ad doctrinā nostrā
 opabat r sustinebat: incepit post baptisimū ad ere-
 mi habitatiōē r pugnam' cōtra diabolū: vt vnus
 quiqz baptizatoz tentatiōes maiores patiēter sus-
 tineat p' baptisimū: nec turbet tāqz pter spem hoc
 cōtingere: s; oīa sustinens maneat triūphator. Et si
 enī de' pmittat tentatiōes fieri multis alijs modis:
 ob hoc etiā pmittit: vt cognoscas qđ hō tentatus in
 maiori bonoz cōstitutū. non. n. accedit diabol'. nī
 si vbi aliqūē i maiori bonoz viderit cōstitutū. r iō-
 dr: Et statim expulit eū spūs i desertū. Propter s;
 aut̃ nō oñdit eū simpliciter euntē i desertū s; expul-
 sum: vt hoc itelligas fieri iuxta diuine dispōnis ver-
 bū qđ etiā inuit ne hō seipm̃ i tentatiōē igerat:
 s; aliqd i tentatiōē quasi expulsos victores existe-
 re. **BEDA:** Clez ne cui veniret i dubiū a quo euz
 spū expulsi'z diceret i desertū: occulte lucas primo
 pōnit qđ iesus plen' spū sācto regressus ē a iorda-
 ne: ac deide itulit: et agebat a spū i desertuz: ne qđ
 cōtra eū valuisse spūs putaret imund': qđ plen' spi-
 ritu sācto quo volebat digrediēs que volebat age-
 bat. **CHRYSO.** Expulit autē eū spūs i desertū: qđ n.
 diabolū ad tēptandū puocare pponebat: nō soluz
 fame: s; etiā loco occasiōē dedit. Tūc. n. marie dia-
 bol' se igerit eū videt aliquos solitarios pmanen-
 tes. **BEDA:** Secedit etiā i deserto vt nos doceat

relictis mūdī illecebris: r societate prauozū: diuinis
 p oīa fuisse mādatis. Tentat' solus a diabolo: vt no-
 bis insinuet: qđ oēs qđ volūt pie viuere i christo psecu-
 tiōes patiunt. vñ sequit̃: Et erat i deserto. xl. dieb'
 r. xl. noctib': r tentabat a sathana. Tentat' aut̃. xl.
 dieb' r. xl. noctib' vt idicet: qđ quādiu hic viuētes
 dñō seruiū: siue pspira blandianf qđ ad dies pti-
 ner: seu aduersa fiāt qđ noctis figure cōgnuit toto
 tēpore aduersari' assit: qđ iter nostrū tentādo ipedis-
 re nō cessat. xl. n. dies r noctes totū hui' seculi tem-
 pus insinuat: qđ quadrigitus ē mūdus i quo dñō fa-
 mulamur. x. vō iūt pcepta p quoz obseruatiā cōtra
 hostē certam': decē autē quater ducta. xl. fiūt. Seq̃
 tur: Eratqz cū bestiis. **CHRYSO.** Hoc aut̃ dicit vt oñ-
 dat quale erat desertū: Inuū. n. erat hoib' r bestiis
 plenū. Sequit̃: Et āgeli ministrabūt ei. Post tentatio-
 nē. n. r victoriā cōtra diabolū opatus ē hominū sa-
 lutē. Et sicut apostol' dicit āgeli i ministeriū mitti-
 tur ppter eos qđ hereditatē capiūt salutis. Notādū
 qđ ē qđ vincētī tentatiōē assitūt āgeli ministrantes.

BEDA: Cōsiderandū etiā qđ christ' iter bestias
 cōmorat vt hō: s; ministerio vti' angelico vt de'.
 Et nos cū in eremo sancte ouerfatiōis bestiales ho-
 minū mores ipoluta mēte toleram': ministeriū an-
 gelozū meremur: a quib' corpe absoluti ad eternaz
 beatitudinē trāfferemur. **HIERO.** Tūc bestie
 pacate nobiscū sūt sicut i arca aialia mūda cū imū-
 dis: cū caro nō cōcupiscit aduersus spū. p' hoc an-
 geli ministri mittunt nobis: vt respōsa r solatia cor-
 dibus vigilantibus dent.

**Postqz aut̃ tradit' ē Johannes
 nēit iesus i galileā p̃dicās euāgelii
 regni dei: dicens: Qm̃ impletū ē tem-
 p': r appropinquabit regnū dei. De-
 nitēmini r credite euangelio.**

CHRYSO. Marc' euāgelista Mattheū i ordie seq̃-
 tur: r iō postqz dixit angelos ministrare subiūgit: p'
 qđ aut̃ tradit' ē Johannes venit iesus i galileā. Post
 tentatiōes r angelos ministrantes recedit i galileam
 instruens nos nō resistere violentiis malignozū.
THEOPHI. Et vt ostēdat nobis qđ i psecutionib'
 decet recedere r nō expectare: cū vero iciderim' de-
 cet sustinere. **CHRYSO.** Recessit etiam vt ad doctri-
 nas r sanatiōes seipsum cōseruaret priusqz pateres-
 tur: hisqz oībus adimpletis: fieret obediens vqz ad
 mortē. **BEDA:** Johāne tradito recte icipit oīs
 p̃dicare. vñ sequit̃: P̃dicās euāgelii regni dei. De
 finente. n. lege cōsequenter oīs euāgelii. **HIE-
 RO.** Cessante vmbra adest veritas: Johāne in car-
 cere: lex i iudea: Iesus in galilea: Paul' in gētibus
 p̃dicās euāgelii regni. Regno enī terreno succes-
 dit paupertas: paupertati christianozū regnū tribuitur
 sempiternū. Honor autē terren' spume aque vt sus-
 mo seu somno cōparat'. **BEDA:** Nemo autē pū-
 ter traditionē Johānis i carcere statim post tenta-
 tiōē. xl. dieb' r iciumū oñi fact'. Quisquis enim
 euāgelii Johānis legerit: inueniet dominū ante
 traditionē Johānis multa docuisse r multa mira-
 cula fecisse. habes enī i euāgelio ipi'. Hoc fecit ini-
 tiū signoz iesus. r postea: Nec dū. n. erat missus Jo-

bānes in carcere. **F**ert autē qz cū legisset Jobānes
 Mathei **M**arci z Luce volumia: pbauerit quidē
 textū historie: z vera eos dixisse firmauerit: sed vni?
 tantū anni i quo z passus ē post carcerē Jobānis
 historiā tenuisse. **P**retermisso itaqz anno cui acta
 a trib⁹ exposita fuerāt supioris tēporis anteqz clau
 deretur Jobānes i carcere gesta narauit. cui ergo
 dixisset **M**arcus: Quia venit iesus i galileā: pdicās
 euāgelii regni: subiūgit dices: Quoniam impletū ē tē
 p⁹: z appropinquauit regnū dei. **C**HRYS. Siquidē
 cōplero tēpore: quādo scilicet venit plenitudo tem
 poris: misitqz de⁹ filiū suū: cōueniēs fuit humanuz
 gen⁹ vltimā cōsequi dei dispensationē. **E**t ideo dicit
 qz appropinquauit regnū dei. **R**egnū autē dei idē ē
 fm substantiā cū regno celoz: q̄uis differt ratioē.
 Regnū enī dei intelligit^r quo de⁹ regnat. hoc vero
 ē i regione viuentiū: quādo facie ad facie deū vidē
 tes in bonis pmissis existēt. **S**ine amorē quis velit
 suscipere illā regionē siue aliquā aliā cōformacionē
 eoz qui imaginē induit supernoz que p celos itel
 ligunt. **S**atis enī apparēs ē qz regnū dei neqz loco
 neqz tēpore cōcludit. **T**HEO. **U**el cōpletū eē dī
 cit dñs tēpus legis: quān diceret: vsqz ad tēpus pre
 sens operabā: let: amodo operabit^r regnū dei qd ē
 fm euāgelii cōuersatio que cōuenienter assimila
 tur regno celoz. **A**ū enī vides aliquē carne inditū
 fm euāgelii viuere: nūquid nō dices quoniā iste
 habet regnū celozū qd nō ē eica z pot⁹: s; iusticia z
 paz z gaudij in spiritu scō. **S**equit^r: Penitemini:
HIERO. **P**niā enī agit q̄ vult eterno bono. s.
 regno dei adherere. **Q**ui enī desiderat nucleū frangit
 nucē. **A**maritudinē radicis dulcedo pomi com
 pēfat. **P**ericlū mar⁹ spes lucri delectat. **D**olorē me
 dicine spes salutis mitigat. **P**reconiā autē christi il
 li narrare digne possunt: q̄ ad palmā indulgētie me
 ruerūt puenire. z iō postqz dixit Penitemini: sub
 iunxit. **E**t credite euāgelio. **N**ā nisi crederitis: nō i
 telligetis: penitemini. **A**gite z credite. i. renūciare opi
 bus mortuis. **Q**uid enī prodest credere sine bonis
 opibus: nō tamē bonoz opoz meritū adducit ad fi
 dem: s; fides incipit vt bona opa cōsequant^r.

Et p̄teritēs secus mare galilee:
 uidit Simonē z Andream fratrē ei⁹
 mittētes retia i mare. **E**rant. n. pi
 scatores. **E**t dixit eis iesus: **V**ēite
 post me z faciā uos fieri piscatores
 hominū. **E**t p̄tinus relictis retib⁹
 secuti sūt eū. **E**t p̄gressus ide pusil
 lū uidit Jacobū zebedei z Johānē
 fratrē ei⁹: z ipos cōponentes retia i
 nauī: z statim uocauit illos. **E**t reli
 cto patre suo zebedeo i nauī cū mez
 cēnarijs secuti sunt eū.

GLO. **P**ostea pdicatōe christi ad turbas agit euā
 gelista de vocatiōe discipuloz quos fecit sine pdica
 tiōis missio. vs; sequit^r: **E**t p̄teritēs sec⁹ mare galilee
 uidit Simonē z Andream fratrē ei⁹. **T**HEOPHI.

Sicut Jobes euāgelista refert: p̄curiores erāt dī
 scipuli **P**etr⁹ z **A**ndreas. **U**idētes vō qz Jobānes
 de iesu testimoniu dederat adiucti sunt ei. post bec
 volētes: qz Jobes tradit⁹ erat: ad artē ppriā sūt re
 uersi. vs; sequit^r: **M**ittētes retia i mare. **E**rat enī pi
 scatores. **U**ide autē eos de laborib⁹ pprijs enutri
 tos z nō ex iniq̄tate. **T**ales enī digni erāt christi p̄
 mi discipuli fieri. vs; subdit^r: **E**t dixit eis iesus: **V**eni
 te post me. nūc scōo illos vocat. **E**t. n. bec secūda vo
 catio respectu illi⁹ que legi^r i **J**ohē. **A**d qd autem
 vocent^r: ostēdit^r cū subdit^r: **F**aciā uos fieri piscato
 res hominū. **R**EMI. **Q**uia p rete sancte pdicatio
 nis pisces. i. homines de pfundo pelagi. i. infidelitatis
 ad lucē fidei trayerūt. **A**dmirāda autē ē ista piscatō.
Pisces. n. cū capiunt mox moriunt^r. **H**omines cū capi
 sūt vbo pdicatiois poti⁹ viuificant^r. **B**EDA: **P**is
 scatores autē z illiterati mittunt^r ad pdicandū vt sy
 des credentiū i v̄tute dei nō i eloquētia atqz i doctri
 na eē putare^r. **S**equit^r: **E**t p̄tin⁹ relictis retib⁹ secuti
 sunt eū. **T**HEOPHI. **N**ō. n. oportet iternallū fa
 cere: s; statim seq om̄. **P**ost hos vero piscat^r **J**acobū
 z **J**ohānē: qz z ibi paupes erites tū senectute mu
 triebāt paternā. vs; seq^r: **E**t p̄gressus ide pusillū
 uidit **J**acobū zebedei. **R**eliquerūt autē patre: qz i secula
 christi eos erat ipeditur^r. **S**ic z tu cū a patrib⁹ im
 pedieris: relinque eos z accede ad deū. **N**ūdit autē
 qz zebede⁹ nō credidit: **M**ater vō apostoloz credi
 dit que secuta ē christū mortuo zebedeo. **A**nter au
 tē pot quomō binos vocauerit de nauiculis piscato
 res: p̄mo **P**etrū z **A**ndream: deinde p̄gressus pau
 lulū alios duos filios zebedei: cū lucas dicat **J**aco
 bū z **J**ohānē vocatos fuisse ad adiuanādu petri z
Andream: et christū **P**etro tm dixisse: **N**oli timere
 ex **H** iā hoies eris capiēs: simul tm subductis ad ter
 rā nauib⁹ eos fuisse secutos. **U**ñ intelligendū ē hoc
 p̄tio eē factū qd lucas insinuat. **E**t postmodū ad ca
 pturā pisciū eos ex moze remeasse vt postea fieret:
 qd **M**arc⁹ **H** narrat. **L**uc. n. secuti sūt om̄ nō sub
 ductis ad terrā nauib⁹ tanqz cura redendi: s; tanqz
 vocatē ac iubētē vt sequerent^r. **H**IERO. **U**ñ
 ce autē hac quadriga piscatoz uehūmur ad ebera vt
Delias. **H**is q̄tuor angulis ostruit^r p̄ma ecclesia bis
 quatuor lris hebraicis tetragramaton nomē om̄i au
 gnoscat a nobis: quib⁹ simili exēplo p̄cipit: vt audia
 mus vocē dñi vocātis z obliuiscamur populū vno
 rū: et domū paterne ouerfatiōis que ē stulticia oco
 z rete araneaz: i quo nos velut culices pene lapsos
 tenebat aer q̄ p̄det i nibili: nauē p̄tine cōuersatio
 nis abominātes. **P**ellib⁹. n. mortuis regit^r adā q̄ est
 genitor: n̄ fm carnē: et nūc deposito veterē homie
 cū actib⁹ suis nouū sequētes hominē pellib⁹ regū
 mur salomonis: q̄bus spōsa gloriā se eē formidam
 factā. **S**imō autē obediēs: **A**ndreas virilis: **J**acobus
 supplātās: **J**ohes grā i latio sonāt. **Q**uib⁹ quoz no
 minib⁹ i imaginē dei cōuertimur: obediētia vt au
 diam⁹: virilitate vt pugnem⁹: supplātate vt p̄sue
 rem⁹: grā vt cōseruemur. **Q**ue q̄tuor virtutes cardī
 nales dicunt^r. per prudētia. n. obedim⁹. p. iustitiā vt
 riliter agim⁹. per tēperatiā serpentē calcam⁹. p. foy
 titudinē grām dei meremur. **T**HEOPHI. **S**oci
 dū cētā **H** quoniā p̄mo vocat^r actio: deinde cōcepta
 tio qui quidē ē circa **P**etrū: actionē significat. qui

Handwritten marginal notes in a smaller script, likely a commentary or gloss on the main text.

vo circa Johāne cōtemplationē. Petr⁹. n. feruidis
sim⁹ & magis sollicitus alijs: Joltes vero theologus
fuit excellentissimus.

**Et igrediūf capharnaū: & statiz
sabbatis igress⁹ i synagogā docebat
eos. Et stupebāt sup doctria eius.
Erat eni docens eos quasi potesta
tem habens: et non sicut scribe.**

HIERO. Marc⁹ dicta euāgelij i seipo disponēs
ordine historie nō secut⁹: mysterioꝝ ordinē seruat.
vñ sabbatis primā v̄tutē narrat dicēs: Et igrediūf
capharnaū. **THEO.** a nazareth recedētes. In die
autē sabbati quādo scribe cōgregabant: tūc docēs
synagogā intravit. vñ sequit⁹. Et statim sabbatis igress⁹
i synagogā docēs eos. Et enī lex ad sabbatis festarū
iubēbat: vt lectiōi studētēs cōuenirēt i vñū. Doce
bat autē chūf? arguēdo nō adulādo sicut pharisei.
vñ sequit⁹. Et stupebāt sup doctria ei⁹. Erat. n. docēs
eos q̄si ptātē habēs & nō sicut scribe. docebat etiā i
ptāte trāsmut. is hoies ad bonū: & p penā nō credēs
tib⁹ minabat. **BEDA:** Scribe etiā docebat popu
los que scripta sūt i moyse & pphetis. Jēsus vō qua
si de⁹ & dñs ipf⁹ moysi libertate volūtatis sue: vñ ea
que min⁹ videbant addebat i lege: vel cōmutās pre
dicabat i populo vt i matheo legim⁹. Dictū ē ātiq̄s
ego autem dico vobis.

**Et erat i synagoga eoz hō i spiritu
imūdo: & exclamauit dicēs: Quid
nob⁹ & tibi iesu nazarene? Venisti añ
pdere nos. Scio q̄ sis fact⁹ dei. Et
cōminat⁹ ē ei iesus dicēs: Obmute
sce: & eri de hoie. Et discerpēs eum
spūs imūd⁹: & exclamans uoce ma
gua: exijt ab eo. Et mirati sūt oēs:
ita ut cōgrerēt iter se dicētēs: Quid
nā ē hoc? Que nā doctria hec noua
Quia i ptāte spiritib⁹ imūdis ipat:
& obediūt ei. Et pcessit rumor eius
stati in oēm regionē galilee: quoniā
inuidia diaboli mors intravit in or
bem terrarum contra ipsūm.**

BEDA: Mor⁹ auctore p̄io debuit medicīa salu
tis opari. & iō dī. Et erat i synagoga eoz hō i spiritu
imūdo. **CHRY.** Spūs quidez āgel⁹ & aer & aīa nū
cupat: & etiā spūs sanct⁹. Ne igit⁹ ppter cōmunicā
tiā nois i errore decidam⁹ addit: Imūdo. imūd⁹
autē dī ppter impietate ac elōgationē a deo: & q̄ oī
bus imūdis & prauis opationibus se imiscet. **AV
GV.** x. de ciuitate dei. **Lōtra** supbiā porro demonū
quātā v̄tutē habeat dei hūilitas que i forma sui ap
paruit: ipi demōēs ita sciūt vt eidez dño ifirmitate
carnis iduro h expimerēt. **Seq̄** enī. Et exclamauit
dicēs: qd nobis & tibi iesu naza. Venisti pdere nos
Clarū ē i bis v̄bis q̄ i eis & scia erat: & charitas nō

erat. Penā q̄ppe suā formidabāt ab illo: nō i illo in
sticiā diligebāt. **BEDA:** Demōēs. n. oīm i terris
cernētes se v̄tinuo iudicādos cernebāt. **CHRY.**
Vel h ita dicit q̄si diceret: auferēs imūdiā: oīū
nāq̄ iponēs cognitionē hominū aiab⁹: nobis locū
i hoib⁹ nō das. **THEOPHI.** Exire. n. ab hoie pdi
cationē suā dicebat demonū. imificordes. n. existūt
demōēs: malū aliq̄ pati se existimātes cū hoies nō
molestāt. **Sequit⁹:** Scio q̄ sis fact⁹ dei. **CHRY.** q̄
si diceret: **Lōsidero** aduētū tuū: nō. n. firmā ac cer
tā aduēt⁹ dei habebat noticiā. **Sāctū** autē dicit eū:
nō vñū de plurib⁹: q̄ & sanct⁹ erat vñūsq̄q̄ p̄phe
ta: s; vñū eū eē denūciat. **Per articulū** q̄ i greco po
nit vñū oñdit. p timorē vō oīum dñy recognoscit.

AVGV. Lātū. n. eis inotuit quātū voluit. tātū au
tē voluit quātū oportuit. S; inotuit nō sic angelis
sanctis: q̄ ei⁹ fm id qd ē v̄bū pticipata et̄nitate per
frumē: sed sicut eis terēdis inotescēd⁹ fuit: ex quo
tyrānica ptāte fuerat liberatur⁹ p̄destiatos. inotuit
ergo demōib⁹ nō p id qd ē vita eterna: s; p quedā tē
poralia sue v̄tutis effecta que āgelicis sensib⁹ i ma
lignoz spiritūū potius q̄ ifirmitati hoīum possint
eē cōspiciua. **CHRY.** Nō autē volebat vitas testio
nia spiritūū imūdoꝝ. vñ seq̄. Et cōminat⁹ ē ei iesus:
dicēs: obmutesce & eri de hoie. **Uñ** dogma salutife
rū nobis dat: ne credam⁹ demōib⁹ quātūcūq̄ de
nūcient vitatē. **Sequit⁹:** Et discerpēs eū spūs imū
do: & exclamās uoce magna exiuit ab eo. **Quia.** n.
hō ille tāq̄ sapiēs loquebat ac discrete v̄ba pferē
bat: ne putaref q̄ nō ex demone s; ex corde v̄ba cō
poneret: vix discerpi pmisit a demōe: vt oñderet de
monē eē q̄ loquebat. **THEO.** Et vt vidētes cer
nerēt a quo malo liberabat hō & pp miraculū cre
derēt. **BEDA:** Pōt autē videri dñū quō discerpēs
vel sicut qdā codices: hñt cōterās eū exiuerit: eū nī
bil ei nocuerit fm **Lucā.** s; i ipe **Lucas** dicit: Et cū
p̄cissit eū: demoniū i mediū exiit ab eo nihilq̄ ei
nocuit. vñ itelligit hoc dixisse marcū: **Lōuerās** enī
sue discerpēs: qd lucas dicit: **Lū** p̄cissit eū i me
dio & qd secut⁹ ait: **Nihilq̄** ei nocuit: hoc itelligat
q̄ illa iactatio mēbroꝝ atq̄ veratio nō eū debilita
uit: sicut solēt demonia erire etiā q̄busdam mēbris
amputatis atq̄ euulsis. **Uñ** autē v̄tute miraculi:
nouitate dñice admirant⁹ doctrie atq̄ ad inq̄stio
nē eoz que audierāt p ea que viderāt excidant. vñ
sequit⁹: Et mirati sūt oēs ita vt cōquirerēt. **Ad h. n.**
fiēbāt signa vt p h euāgelio regni dei qd pdicabat
certi⁹ crederet: oū hi q̄ celestia terzigenis gaudia p
mittebāt celestia i terris ac diuina opa mōstrabant.
Pri⁹ autē teste euāgelista erat docēs eos q̄si ptātem
hñs: & nūc turba attestāte i ptāte impat spiritib⁹ i
mūdis & obediūt ei. **Seq̄:** Et pcessit rumor ei⁹ sta
tim i oēm regionē galilee. **GLO.** fa. n. que hoies
multū mirāf p̄mpte diuulgāt: q̄ ex abūdātia cor
dis os loq̄. **HIERO.** Mystice autē capharnaum
villa consolatiōis it̄p̄traf: sabbatū autē req̄es. hō in
spū imūdo req̄e & cōsolatiōe sanaf vt loc⁹ & tēpus
cōgruāt saluti. **Hō** i spū imūdo gen⁹ hūanū ē i quo
imūdiā regnauit ab adā vsq̄ ad moyfen. nā sine
lege peccauerūt: & sine lege pierūt. **Qui** sciēs factūz
dei obmutescere iubet: oū sciētes qdē deū nō sicut
dei glorificauerūt: sed fuerūt poti⁹ creature q̄ cre

Marcus

ator. **Spūs discernēs hominē exiit ab eo.** Appropi-
quāte salute appropiāuit tētatio. pharao dimisit
sūr israhel psequit israhel. diabol⁹ cōtemptus surgit
in scandala.

**Et ptinns egrediētes de synago-
ga uenerūt i domū simonis et An-
dree cū iacobo et Jobāne.** Recūbe-
bat aut̃ focr⁹ simonis febricitās : q
statiz dicūt ei de illa. **Et accedēs ele-
uauit eā apphēsa mān ei⁹ : et continuo
dimisit eā febriz : et ministrabat eis.**

BEDA: Prō debuit ligua serpētina ne ultra vī-
rus spargeret ocludi. deide femia que p̃o seducta
ē a carnalis cōcupie febre sanari. vñ dr̃: Et ptinns
egrediētes d̃ synagoga uenerūt i domū Simonis et
Andree cū Jacobo et Jobāne. **THEOPHI.** Re-
cessit. n. vt cōsuetudo erat i sabbato circa vesp̃as ad
edendū i discipulorū domū. Que aut̃ ministrare debe-
bat febriz tenebat. vñ sequit̃: Recūbebat aut̃ focr⁹
simonis febricitat. **CHRY.** Discipuli aut̃ tanq̃ ex
ide vtilitatē aliqua recepturi non expectātes vesp̃e
focri Petri sanari p̃eabant. vñ sequit̃: Qui statim di-
cūt ei de illa. **BEDA:** In euāgē: aut̃ luce scriptū
ē q̃ rogauerit illū. p̃ ea. **Modo.** n. saluator rogat̃
vltro curat egoros: ostēdēs se contra vitioꝝ quorū
passiōes et p̃cib⁹ semp̃ inuere fidelium: et ea nō nimis
quā que ip̃i mīme itelligūt vel itelligēda dare: vel
pic petētib⁹ etiā nō itellecta dimittere: iuxta id q̃d
psalmista postulat. Ab occultis meis mūda me do-
mine. vñ et hic rogat̃ sanari. Sequit̃ enī: Et accedēs
eleuauit eam apphēsa mān ei⁹. **THEOPHI.**
Per h̃ significat q̃ si aliq̃s ifirmat a deo curabit
si sanctis ministraverit ob christi amore. **BEDA:**
Ad aut̃ sabbatis maxie medicine docet: neq̃ sine dona
frequētat: docet se nō sub lege esse: s̃ supra legē nec
iudaicū eligere sabbatū: s̃ verū sabbatum dilectiōis
dñi esse requirē: si saluti studētēs aīarū ab ope stulti-
dē a cūctis cōtineam⁹ illicitis. Sequit̃: Et continuo
dimisit eā fe. et ministrabat eis. **Sanitas** que dñi con-
ferf̃ ip̃erio simul tota redit: tāto robore comitante:
vt eis continuo q̃ se adiunt̃ ministrare sufficiat. **Si au-**
tem virū a demonio liberatū moraliter animū ab ī-
mūda cogitatioe purgatū significare dixerim⁹: con-
ueniēter femia a febriz ad imperiū dñi curata: car-
nē ostēdit a cōcupie sue feruore p̃ cōtinentie p̃cepta
frenatā. **HIERO.** Febriz. n. intemperatiā signifi-
cat: de q̃ nos filii synagoge p̃ manū discipule deſide-
riū eleuatiōe sanamur: et hui⁹ q̃ sanat nos ministras-
mus volūtati. **THEOPHI.** Febricitat aut̃ q̃ iras-
cit: vt ex ira man⁹ effrenat̃ extendat: s̃ si ratio reti-
near manū ei⁹ surgit: et sic ratio ministrat.

**Uespe aut̃ facto cū occidisset sol
afferebāt ad eū omēs male hñtes et
demonia hñtes : et erat ois ciuitas
gregata ad ianuā.** Et curauit mul-
tos q̃ uexebāt uarijs lāguorib⁹ : et
demonia multa eiciēbat et non sine

bat ea loqui: **Qui sciebant eum.**

THEO. Quia turbe cōsiderabant neminē licere
die sabbati curare: hui⁹ g̃ra sol expectabāt occasus
vt curādos ad iesum adducant. vñ dr̃: Uespe aut̃ fa-
cto eū occidisset sol. **Sequit̃:** Et curauit multos qui
uexabant varijs lāguorib⁹. **CHRY.** Per h̃ aut̃ q̃
dicit multos: oēs oꝝ itelligere iuxta scripture cōſue-
tudine. **THEO.** Vel multos dicit. Erāt. n. quidā
ifideles q̃ mīme curati sūt. p̃pter incredulitatē corū.
**Multos ergo ex oblatris sanauit illos. s̃ q̃ fidē habe-
bāt.** Sequit̃: Et demonia multa eiciēbat: et nō sine
bat ea loq̃ q̃i sciebant eū. **AVG.** de q̃. no. et. re. te.
Sciebāt. n. demonia christi eē q̃ p̃ legē fuerat r̃p̃o-
mīstus. oia. n. signa videbāt i eo que dixerāt p̃p̃ter
re. mysteriū aut̃ diuinitatis ei⁹ ignorabāt: sicut et p̃ri-
cipes eorū. **Si. n.** cognouissent mīq̃ dñi: mactant
crucifixerant. **BEDA:** Quē enī dixer. et. it̃mō
fatigatū diabol⁹ hominē cognouerat: nec tētando
ualuit an dei fili⁹ eēt experiri. Jā nūc p̃ signorū po-
tentiā vel itellerit: vel poti⁹ suspicā⁹ ē eē filiū dei.
Nō igit̃ iō iudeis eū crucifigere p̃uastit: q̃ de filii
nō eē putauit: s̃ q̃ se morte illi⁹ nō puidit eē dam-
nandū. **THEOPHI.** Ideo aut̃ nō sinebat loqui
demonia: docēs nos non credere eis etiā si vera di-
cāt. **Si. n.** inuenerit aliquos sibi credēs veritatis
mēdacia mīctet. **CHRYSO.** Nō ē aut̃ cōtrariū
ei q̃d hic dr̃: hoc q̃d Lucas dicit: q̃ curābat demonia
a multis clamātia et dicētia: q̃ tu es christ⁹ filii dei.
Subiūgit enī: Et ierep̃as nō sinebat caloj. **Uer-**
e. n. multa sub breuitate p̃r̃asēs circa finē p̃dicationis
uocabur loq̃. **BEDA:** Mystice aut̃ sol occubit
passiōe morte q̃ significat illi⁹ q̃ dicit. **Quādiū in**
mūdo sū lux mūdi sūt: et sole occidēte plures q̃ ante
demoniaci et egori sanant: q̃ q̃ tēp̃oraliter i carne
uivēs: paucos iudeorū docuit: oib⁹ p̃ orbē gētib⁹
dei salutis dona trāsmitit. **HIERO.** Ianua aut̃
regni moraliter p̃nia ē cū fide q̃ opas salutē lāguorū
ribus uarijs. varia etenim sūt vitia: quibus lang̃es
feit ciuitas mundi.

**Et diluculo ualde surgēs egres-
sus abiit i desētū locū: ibiq̃ orabat.
Et psecut⁹ ē cū Simon et q̃ cū illo
erāt. Et cū uenisset ad eū : dixērūt
ei. Quia oēs querūt te. Et ait illis:
Eam⁹ i p̃ximos uicos et ciuitates
ut et ibi p̃dicem: ad hoc. n. ueni. Et
erat p̃dicans in synagogis eorum i
omni galilea: et demonia eiciens.**

THEOPHI. Postq̃ dñs ifirmos curauit: secessit
recedit. vñ dicit̃: Et diluculo ualde surgēs: egres-
sus abiit i desētū locum. **In quo docuit nos nō facere**
aliqd̃ ad apparētia: s̃ tñ boni aliqd̃ opamur nō p̃-
palare. **Seq̃:** Ibiq̃ orabat. **CHRY.** Nō q̃ idig̃
ret. Ip̃e enī erat q̃ hominū oratiōes suscipiebat: s̃
h̃ quidē disp̃satiue agēs: forma bone opatiōis noi-
bis est fact⁹. **THEO.** Ostēdit enī nobis q̃ oēs r̃
attribui s̃ aliquid boni facim⁹: et ei debem⁹ dicere.
Qui oē datū optimū desup̃ est deſcēdēs a te. **Seq̃**

Et p̄cent^o ē illū Simon: et qui cum illo erant.
CHRYSO. Lucas aut̄ dicit turbas accessisse ad
 christū et dixisse qđ Marc^o hic dicit dixisse aposto-
 los subd̄s: Et cū vēisset ad eū dixerūt ei: qđ oēs que-
 rit te. Nō aut̄ iuicē cōtradicit. Suscepit. n. christ^o
 et post apostolos turbā: cōiūgi christi pedib^o anbe-
 larem. gaudēs aut̄ eos suscipiebat: s; volebat eos di-
 mittere: et reliq̄ doctrine ei^o p̄cipies eēnt. tāq; nō
 multo tpe i mūdo moratur^o. Et iō seq̄tur: Et ait: eam-
 mus i primos rivos et civitates vt et ibi predicē.
THEO. Trāsit. n. ad illos magis idigētes: qđ doctri-
 nā cōcludere nō cōueit i vno loco: s; vbiq; radios
 ei^o extēdere. Seq̄: Ad B. n. veni. **CHRYSO.** In quo
 manifestat exinanitiōis. i. incarnatiōis mysteriū et di-
 uinitatē sue diuiz. dū. s. asserit spōte se i mūdū venis-
 se. Lucas vō dicit: Ad B. missus sūt: denūciās dispen-
 sationē et dei p̄ris bonā volūtātē de filiū incarnatiō-
 ne. Seq̄: Et erat p̄dicās i synagogi eoz i oi gali-
 lea. **AVGV.** de cō. euā. In hac aut̄ p̄dicatōe quā
 dicit eū habuisse i oi galilea: itelligit̄ etiā s̄mo dū
 habit^o i mōre: cū mēmoratiōne facit Marc^o
 que Marc^o oīno nō cōmemorauit: nec aliqđ simi-
 le ei dicit: nisi quāsd̄ i finias nō certiz s; sparsim res-
 perit: qđ oīs aliis locis dicit. **THEOPHI.** Do-
 ctie aut̄ opationē imiscuit: p̄dicās. n. postmodum
 fugant̄ demonia. Seq̄: n. Et demōia eiūciēs. Ni-
 si. n. oīderet christ^o miracula: ei^o s̄moni nō credere-
 tur: sic et tu post doctrinā opare vt nō sit i te vacu^o
 tu^o s̄mo. **BEDA:** Mystice aut̄ si occasu sol^o mors
 exp̄m̄ saluatōis: q̄re nō vlticulo redeūte resurre-
 ctio ei^o idicē: Cū m̄ifesta luce abiit i desertū gē-
 tū: vbiq; i suis fidelib^o orabat: qđ corda eoz p̄ grām
 sancti spūs ad virtutē oratiōis excitabat.
Et venit ad eū leprosus de p̄cās
 eū: et genu flexo dixit: Si nūc potes
 me mūdare. **Iesus aut̄ misit^o ei^o ex-
 tēdit manū suā: et tāgens eū ait illi:**
Volo mūdare. Et cū dixisset: statim
discessit ab eo lepra: et mundat^o est.
Et cōminat^o est ei: statiq; eiecit illū
et dicit ei: Vide nemini dixeris: sed
vade ostende te p̄ncipi sacerdotū: et
offer p̄ emūdatiōe tua qđ p̄cepit moy-
ses i testimoniū illis. At ille egres-
sus cepit p̄dicare et diffamare s̄mo
nē: ita ut iam nō poss; manifeste in-
troire i ciuitatē: s; foris i desertis lo-
cis eē. Et veniebāt ad eū undiq;.
BEDA: Postq; ligua serpētina demoniū obclu-
 sa est et femia qđ p̄mo seducta ē a febre curata: tertio
 vir qđ male suadetis dicta cōiugis audiuit ab erro-
 ris sui lepra mūdāt: vt ipse eēt ordo restauratiōis i
 dño qđ erat ordo castis i proplactis. vñ seq̄: Et ve-
 nit ad eū lepro^o de p̄cās eū. **AVGV.** De cō. euā.
 De B. lepro^o mūdato talia. Marc^o cōnectit: vt ipse

itelligat que Marc^o cōmemorat tūc eē mūdatus:
 qñ dñs p^o s̄monē de mōre descendit. **BEDA:** Et
 qđ dñs ait: Nō veni soluere legē s; adimplere: ille qui
 excludēbat a lege purgari se dñi p̄tate p̄sumēs: nō
 ex lege s; supra legē eē grāz idicauit: qđ lepro^o ma-
 lā possēt abluere. Verum sicut i dño p̄tatis auctori-
 tas: ita i illo fidei cōstātia declaratur. Sequitur. n.
 Et genu flexo dixit: Domine si vis: potes me mū-
 dare. In faciez procidit: quod hūilitas ē et pudoris
 et vniūsq; de vite sue macul^o erubescat: s; cōfessiōez
 vexecūdia nō resp̄sit. oīdit vuln^o et remediū postula-
 uit: et ipsa cōfessio religiōis et fidei plena est. In vos-
 luntate enim domini tribuit potestātē. **THEO-**
PHI. Nō. n. dicit: si deū de p̄cat^o fueris: s; si vis: quas
 si ipm̄ credēs deū. **BEDA:** De volūtate aut̄ dñi nō
 qđ pietat^o i credul^o dubitauit: s; qđ colluuiōis sue cō-
 sci^o nō p̄sūpsit. Seq̄: Iesus aut̄ misit^o ei^o extēdit
 manū suā: et tāgens eū ait illi: Volo mūdare. Nō vt
 pleriq; latinoz putāt itelligendū est et legendū: volo
 mūdare: sed sepatim dicat volo: deinde iperet: mū-
 dare. **CHRYSO.** Prop̄ hoc aut̄ lepro^o t. agit: et non
 solo vbo otulit sanitatē: qđ i lege a Moyse deū est:
 Qui lepro^o tetigerit: imund^o erit vsq; ad vepe^o. Ut
 enī oīdat qđ s̄m nām est hec imundicia: et qđ lex nō
 erat. p̄pter eū posita: s; p̄p̄ hoies puros: et qđ ipse est
 p̄p̄e dñs legi. et qđ nō sic fu^o infert s; sic dñs sanitas
 tē: lepro^o tetigit: agruent: nō tñ erūte necessario ta-
 ctu ad curatiōis opationē. **BEDA:** Ideo etiā teti-
 git vt p̄baret qđ examinari nō poterat qđ alios libera-
 bat: simulq; illud mirabile: qđ eo sanauit genere quo
 fuerat obsecrat^o. Si vis inq̄ lepro^o potes me mū-
 dare. Volo inq̄. ecce hēs volūtātē. Mūdare: et iā
 hēs pietat^o effeū. **CHRYSO.** Per hoc aut̄ nō so-
 lū opionez lepro^o nō destruxit: sed magi cōfirmavit
 vbo. n. morbū fugat. et qđ lepro^o vbo dixerat: hoc
 ope adimpleuit. vñ seq̄: Et cū hoc dixisset: statim
 discessit ab eo lepra: et mundat^o est. **BEDA:** Nihil. n.
 mediū inf op^o dei atq; p̄ceptuz: qđ i p̄cepto ē op^o. di-
 rit. n. et facta sūt. Seq̄: Et cōminat^o est illi: statiq;
 eiecit eum: et dicit ei: Vide nemini dixeris. **CHRYSO.**
 Quasi diceret: tēp^o nondū est mea opa p̄dicari. tua
 non indigeo predicatōe. Per hoc aut̄ docet nos et
 nostris operib^o honorem apud homines pro retri-
 butiōe non querere. Seq̄: Sed vade ostende te
 p̄ncipi sacerdotū. Propter hoc autem nunc ad sa-
 cerdotē mittit saluator: ad probatiōnē medele: et ne
 extra templū fieret: sed i oratiōe cum populo cō-
 p̄tē. Mittit etiā que sunt legis adimplens: vt i
 deoz linguam maliloquā obturaret. Op^o quidē ipse
 cōpleuit: p̄bationē oper^o illis dimittens. **BEDA**
 Ut. i. itelligeret sacerdos eū non legis ordine: s; grā-
 tia dei supra legē esse curatus. Seq̄: Et offer pro
 emūdatiōe tua: quod p̄cepit Moyses i testimo-
 niū illis. **THEOPHI.** P̄cepit quidem mū-
 dare offerre: tanquāz i huiusmodi testimoniū:
 quod non erat cōtra legem: sed magis legem cōfir-
 mabat: intantū qđ ipse legis operaretur p̄cepta.
BEDA: Siquē viro mouet quō dñs iudaicū vide^o
 approbare sacrificiū: eūz id nō recipiat eccl̄a: memi-
 nerit qđ modū obrulerat i passioe holocaustū suū.
 Nō aut̄ oportebat offerri significātia sacrificia p^o cō-

illud qd significabat confirmatus est testatione apostolorum predicantium: et fide credentium populorum.

THEO. Leprosus aut quis dñs phibuerit bñfici cui patefecit. vñ sequit: At ille egressus cepit pdicare et diffamare smonē. **OPORT.** n. bñficiatū gratū eē et grās reddere et si bñficiens nō idigeat. **CHRY SO.** xix. moral. Merito aut qñt: qd nam sit qd dñs q gessit abscōdi iussit: et nec ad bozā potuerūt abscōdi. **S.** notandū qd miraculū faciēs taceri iussit et tñ taceri nō potuit: vt videlz electi ei? exēpla doctrine illi? sequētes i magnis q faciūt latere quidē in voluntate beant: s; vt pñnt alijs pdant iuici. Non g voluit qd fieri: et mīne potuit: s; qd velle ei? mēbra debeat: qd ue eis etiā volētib? fiat: doctrine magistro exēplū dedit.

BEDA: Vni? aut pfcā saluatio multas ad dñm cogit turbas. vñ subdit: Ita vt iam nō posset manifeste itroire in ciuitate: s; foris i desitis locis eē. **CHRY.** Leprosus. n. vbiq; pdicabat mirabilē curationē: ita vt oēs curreret ad vñs; et s; dē curant: vt ppter h dñs in ciuitatib? euāgelizare nō posset: s; i eremis quersaret. vñ sequit: Et ueniebant ad eū vñdiq;.

HIERO. Mystice lepra nra pctiū pmi hoīs est q a capite cepit qñ regna mundi desiderauit. Radix. n. oīz maloz ē cupiditas. vñ Si ei auariciā secut? lepra suffundit.

BEDA: Extēta vō manu saluatoris: hoc est icaznato dei vbo: humanaq; otingēte nām ab erroris psci varietate mūdāf. **HIERO.** Que qdē lepra vero sacerdoti sm ordi nē Melchisedech oīsa oblatōe mūdāf: eo dicēte nobis: Date elemosynā: et oīa munda sūt vobis. Nō aut nō poterat Iesus manifeste i ciuitatez introire et significat qd nō oib? manifestat? est Iesus q lat] atq; platanis fuit laudib? et ppis volutatib?: sed bis q foris cū petro exiit: et i desitis locis sunt: q ele git dñs ad orandū et reficiendū pplm: q. f. deserunt delectatōes mūdi: et oīa q possidēt: vt dicāt: Portio mea dñs. **Blotia** vō dñi manifestat? bis q ueniunt vñdiq; i. p. plana et ardua: quos nihil pōt seperare a charitate christi. **BEDA:** Post scñ etiā in ciuitate miracm fecerit dñs in desitu: vt oīdat se magis qetā et a seculi cur] remotā diligere vitā atq; ob b? appetitū se sanādis curā adhibere copozib?. II.

Et itez itrauit capharnaū p dies octo: et auditū ē q i domo eēt: et uenerūt mlti ita ut nō capet eos dom? neq; ad ianuaz: et loqbat? eis uerbū. Et uenerūt ad euz ferētes paralyticū q a qtuoz portabat. et cū nō possēt offerre eū illi pze turba: nudauerūt tectuz ubi erat: et patefaciētes submiserūt grabatū: in quo paralytic? iacebat. Cū aut uidissit Iesus fidē illoz: ait paralytico: Fili dimittūf tibi pctā tua. Erāt aut illic qdaz de scribis sedentes et cogitātes i cordib? suis: Quid

sic loq? blasphemat. Quis pōt di mittere pctā nisi sol? de? Quo statim cognito Iesus spū suo qz sic cogitaret itra se: dicit illis: Quid ista cogitatis i cordib? uestrif? Quid est facili? dicere paralytico dimittunt tibi peccata tua: an dicere: Surge tolle grabatū tuū et ambula? Et aut sciat: qz fili? hoīs hz potestate in terra dimittēdi pctā: ait paralytico: Tibi dico surge: tolle gbatū tuū: et uade i domū tuā. Et statim surrexit ille: et sblato grabato abiit in coraz oib? ita ut mirarent oēs: et honozificaret de um dicētes: qz nunq; sic uidimus.

BEDA: Quia nec carnales supna pieras delect: qñetiā bis grāz sue uisitatiois: p quā et ipi spiritales effici ualeat idulget: post dectū dñs redit in ciuitatē. vñ dī: Et itez itrauit Capharnaū post dies octo.

AVGV. de cō. euāge. Matthe? aut hoc miracm qd seq? ita scribit: tanq; i ciuitate dñi scñ sit. **Matthe?** aut h in capharnaū: qd difficili? soluet: si **Matthe?** etiā nazareth noīaret. Nūc vō cū potuerit ipsa galilea dici ciuitas christi: qz i galilea erat nazareth: qd dubitauerit i ciuitate sua hoc fecisse dñs: cū hoc fecerit i capharnaū ciuitate galilee: pñnt qz et ipsa capharnaū ita excellebat i galilea vt tanq; metropolis hēret. **Uel** **Matthe?** pñemissit q gesta sūt postq; uenit in ciuitatē suā donec ueniret capharnaū: sic adiūgit de sanato paralytico subiūgēs: Et ecce offe. ei paraly postq; dixerat qd uenit in ciuitatē suam.

CHRY. Cū capharnaū ciuitatē ei? dixit **Matthe?** eo qd sepi? illuc ibat: ac multa ibidē miracm pperabat. **Sequit** Et auditū est q i domo eēt: et uenerūt multi ita ut nō capet eos dom? neq; ad ianuā. **La** bozē. n. accedēdi desiderū audiēdi superabat. Post hoc paralyticū introducūt: de quo et **Matthe?** i: in cas dicit. vñ sequit: Et uenerūt frētes ad eū paralyticū q a qtuoz portabat. Inueniētesq; multitudi ne ianuā obturat: p eam nō potuerūt aliqñ? introire. **Sperātes** aut portatores eū q portabat curatōis grām posse pmereri: lectū cū onere subleuātes: nudato tecto itromiserūt cū lecto paralyticū an facie saluatoris. **Et** hoc ē qd subdit: Et cū nō possent offerre eū. **Sequit** Cū uidisset aut Iesus fidē illoz ait paralytico: Fili: dimittunt tibi peccata tua. Nō quidē dixit fidē paralytici: s; portātiuz. **Coringit.** n. aliqñ q aliq; fide alteri? cōtalēscit. **BEDA:** Inuēndū sane quātū ppzia cuiusq; fides apud deū ualeat: vbi tantū ualuit aliena: vt totus hō repēte interi? exteriusq; saluat? exurgeret: alioz merito aliis relaxarent errata. **THEO.** Ipsi? etiā paralyticū fidē uidit. etenī ille portari nō sineret nisi curatiois fidē hēret. **BEDA:** Curatur? aut hoīez a paralyt oīs: pmo peccatoz uincula dissoluit: vt ostenderet cum

Marginal notes on the right side of the page, including references to other biblical passages and commentary.

Uel san' q' laquerat: domū reponat grabatū: cū aīa remissiōe accepta peccatoz: cūz ipso suo corpore ad iternā sui custodiā se refert. THEO. Pporet etiā grabatū. i. corp' tollere ad opatoez boni. tūc. n. ad cō tēplatoez ptingere valebim'. ita vt q' in nobis sūt cogitatioes dicāt. qm̄ nūq' sic vidim'. i. nūq' sic itelle xim' sic nūc paralyti curati. q' eīz a peccatis mūdāt' est mūdus videt.

Et egressus est rursus ad mare oīs qz turba ueniebat ad euz: et docebat eos. Et cū pteriret uidit leui alphei sedentē ad teloneū: et ait illi: sequere me. Et surgēs secut' est euz. Et factū est cū accūberet i domo illi: multi publicani et peccatores sūt discumbēbāt cū iesu et discipul' ei'. Erāt. n. multi q' seqbant' euz. et scribe et pharisei uidētes qz māducaret cum publicanis et peccatozib': dixērūt discipul' ei': Quare euz publicanis et peccatozib' manducat et bibit mag' uester? Hoc audito iesus ait illis: Nō necesse hnt sani medico s' q' male hnt. Non enīz ueni uocare iustos: sed peccatores.

BEDA: Postq' dñs in capharnaū docuit: egressus est ad mare: vt nō solū ciuile vitā hoīum istrueret: vtz etiā bitatozib' maris euāgelii regni pdicasset: eosqz fluctuagos rez labentiu mor' otēnere: ac fidei firmitate supare doceret. Cū dñs: Et egress' rursus ad mare: oīs qz turba ueniebat ad euz: et docebat eos. THEO. Uel post miarculū ad mare egredie: qū solitarie volēs eē. s' turba cūrit itez vt addiscas q' quantū fugis gloriā tantū ipsa te psequē. Et siq' deztu ipsā psequis: ipsa te fugiet. Inde aut trāsiens dñs vocauit Mattheū. vñ seqē. Et cū pteriret: uidit leui alphei sedentē ad teloneū. CHRYS. Idē aut ē publican' a trib' euāgelistis noiat'. i. Matthe' a mattheo: Leui aut simpliciē a Luca: Leui autē alphei a Marco: fili'. n. erat alphei. Binomios aut fm scripturā et alios est videre: sic socer Moysi qñqz iero: qñqz raguei vocat'. BEDA: Sic et idē est Leui q' et Matthe'. S; Lucas Marcusqz p'p' verecundiā et honore euāgeliste nomē ponere nolunt vulgatū. Ipse aut Matthe' iux' illud qd scriptū est: Iust' accusator est sui: mattheū se et publicanū noiat: vt oīs dat legētib' nullū debere uersū de salute diffidere cū ipse de publicano in aplm sit repete mutar'. Ad teloneū aut. i. ad curā dispēsationēqz vectigaliuz sedentē dicit. telos. n. grece latine vectigal noiatur. THEO. Sedebat. n. i teloneo vt consuetudis est: aut aliquos ipetēs: aut vba vendēs: aut aliqd huiusmōi faciens: qb' in suis māsonib' telonariū vtunf: q' de hoc statu sic subleuat' est: vt reliquēs oīa christū sequerē. vñ seqē. Et ait illi: Sequere me. et sur. se. est eū.

BEDA: Seq aut imitari est: idqz vt pauperē christū nō tam gressu q' affectu imitari posset reliq' p'pria q' raze solebat aliena. Nō soluz aut luca reliq' vectigaliuz: s; et piculuz otēpsit qd euenire poterat a pncipib' seculi: qz vectigaliū rōes ipsectas atqz incōpositas reliq'. Ipse. n. dñs q' hūc exteri' hūana allocutiōe vt seqret vocauit: int' oīa inspiratōe vt moruocantē seqret accendit. HIERO. Sic q' Leui q' apposit' interpretat' a teloneo negociōz seculari solū seq' verbū qd dicit: Qui nō renūciauerit oib' q' possidet nō pōt me' eē discipul'. THEO. Qui aut p'us alios ipetebat sic fact' est beniuol' vt ad comeliōne plurimos uocaret. vñ seqē. Et scū est cū accūcūbebāt cū iesu et discipul' ei'. BEDA: Publicani aut appellat' hi q' vectigalia publica cogūt: sive q' ductores sūt vectigaliū fisci vel rez publican' nō et hi q' seculi b' luca p' negocia seculari eodē vocablo cēsent. Qui viderāt publicanū a peris ad meliora uersū locū inuēisse pnie: et ob id ēt nō deipet salute: neqz vō in pñinis vitis pmanētēs uenit ad iesū vt pharisei et scribe murmurāt: sed pñiaz agentes vt sequē euāgeliste s'mo designat dicit: Erāt. n. multi q' seqbant' eū. Ibat. n. dñs ad omnia ptoez: vt occasione hēret docēdi: et spiritales imitand' suis pberet cibos: qd in mysterioz figuris cōgruit. q' nō micilio christū recepit iterno: marinis uolētatib' exuberantiū pascit voluptatiū. Itaqz oīs libere igrē dicit: et in ei' q' crediderit recūbit affcū. et h' est bonoz opoz spiritale cōiunū quo diues ppls eger: et paup' epulat'. THEO. Pharisei aut h' arguit qñ puros se faciētes. vñ seqē. Et scri. et phari. vt. qz mā. cū pu. et pec. di. ois. ei' q' eū cū pu. et pec. mā. et bi. mā. vt. BE. Si p' matthei elcōnez et uocatoez publicanoz: fides expmē gentiū q' p' mūdi lucr' inhiabāt: p'cto su p'ciliū scribar' et phariseoz iudeoz: inidiā inuuar' q' d' gentiū salute torquet. Seqē: Doc au. Je. ait ill'. Nō necē hnt sa. me. s; q' mā. hnt. Singillat scribas et phariseos q' iustos se putātes pctōz iostia ceclinabāt. Seipm medicū dicit q' miro medicādi genere uulso rat' est: p'p' iniquitates n'as: et ei' liuore sanati sum'. Sanos aut et iustos appellat eos q' suā iusticiā nolētes statuere: iusticie dei sūt subiecti. Poro male bitates et peccatores uocat eos q' sue fragilitat' oīa de uicti: nec p' legem se iustificari posse uidētes: hūmīgre penitēdo colla submitūt. vñ subdit: Nō. n. ueni uo. ius. s; pctōzes. Nō quidē vt maneat pctōzes: s; vt ad penitentiā cōuertantur.

Et erāt discipuli iohānis et phariseoz ieiunātes: et ueniūt et dicūt illi: Quare discipuli iohānis et phariseoz ieiunāt: tui aut discipuli nō ieiunāt? Et ait illis Iesus: Nūqd pōt sūt filij nuptiaz qz diu sponsus euz illis est ieiunare? Quāto tpe hnt scū sponsū nō pnt ieiunare. Temēt aut dies cum auferetur ab eis sponsus: et tunc ieiunabūt in illis dieb'.

Marginal notes on the right side of the page, including 'Sponsus iohannis...'. The text is partially obscured and difficult to read due to the angle and lighting of the page.

Nemo assumentū pāni rudis assu- it uestimētū ueteri. Alioqn aufert supplemētū nouū a ueteri: et maior scissura fit. Et nemo mittit uinum nouū in utres ueteres: alioqn disrū- pet uinū utres: et uinū effundet: et utres peribūt. Sed uinū nouū in utres nouos mitti debet.

GLO. Sicut supi apud discipulos magi argue- bat de glorio peccatorū i iuuuis: ita nūc ecouerso apud mgnm discipulū inculsant de ieiuniorū omissi- one: sic iter eos mā discidiū oriet. vii dī. Et erant disci. Jo. et phari. ieu. THEO. Johis. n. discipulū in ipseō postū in iustitiam iudaicā pmanebāt

AVGV. de cō. enā. Pōt autē putari iō addidisse phariseos: qd fil' cū discipul' Johis hoc qd seqt' dno dixerit cū Matthe' hoc discipulos Johis tū dicit se phibeat. s. vba q sequit' magis idicant alios hoc dicit' de alijs. Seqt' enī: Et ueniūt et dicit illi: Qua- re disci. Jo. et phari. ieu. tui aut disci. non ieu. Dec- enī uerba indicāt uinas q aderāt uenisse ad Jestsz et hoc idē discipul' dicit: ita ut qd ait: Ueniūt. nō de ipis dixerit de qb' inposuerat. Et erāt disci. Jo. et phari. ieu. s. cū isti eēt ieiunātes ueniūt illi quos hoc mouit. vii g' Matthe' dicit. Et accesserūt ad eum discipuli Johis dicētes. nisi qz et apli aderāt: et oēs certam et qsq' poterat hoc obiecerūt.

CHRY. Discipuli g' Johis et phariseoz s' Chriсту zelotipe se- bites: ipm interrogāt utz sol' euz discipul' suis absqz abstinentia et labore pugnas supet passionū. BE- DA: S. Johes et uinū et sicerā nō bibit: qz illi absti- nentia meriti auget: cui potētia nulla ierat nāc. Do- min' aut cui nāliter suppetebat delicta donare: cur eos declinaret: quos abstinentib' poterat reddere pu- riores. s. ieiunauit et Abist' ne pceptū declinaret.

Maducant cū peccatorib' ut grās cerneat: agno- sceret pātes. Seqt'. Et ait illis Jestsz: nūqd pos. filij nup. gadiū ē cū ill' spōs' ieiunare. AVGV. Mar- c' b' filios nuptiarū appellat: Matthe' aut filios spō- si. filios. n. nuptiarū non tū spōs': s. etiā spōse itelli- gīm.

CHRYSO. Sponsū g' seipz uocat tanqz ec- clesā copōsatur'. Est. n. despōsatio datio arre. i. grē spūscī: p quā credidit orbis terre. THEO. Spon- sū etiā seipm uocat: nō solū tanqz uirgiales aīas de- sponsantē: s. qz tps pmi aduent' ei' non est doloris neqz tristicie bis q credūt in eū: neqz labores otinēs s' requiē. Est. n. absqz opatōe legali dāns reqz p ha- ptimū: p quē facile sine labore salutē oīeqm. Si- lū aut nuptiarū sine spōsi sē apli: qz ipi dei grā digni sūt facti oī bono celesti: ac oī delectatōe picipes.

CHRY. Queratōne aut suā oīs angustie dīc eē alienā: cū subdit. Quāto tpe hnt se. spō. nō pnt ieu. Ille tristat q pns bonū nō h: q' d' in pnti accipit: gaudet et nō tristat. Ut aut elationē illoz destruet: ret et oīderet q' nō ad lasciuiā. ppos discipulos cō- suabat: subūgit. Ueniūt aut dies cū aufere' ab eis spōsū: et tūc ieiunabūt i illis dieb'. q. d. Tps exit in quo suā uirilitatē demōstrent. qn. n. subtrahet ab eis

is sponsus ieiunabūt: ei' affectates aduentū: ut spūs illi iugāt p corporales angustias emūdatos. oīdit etiā q nulla necitas est ut sui discipulū ieiunēt sic: illi q spōsū hūane nāc q ubiqz pscidet vbi dei: et qui tribuit semē vite secū hēbant pntes. Filij etiā spōsi qz ifantes sūt nō pnt p totū cōsumari pti et spōso: q eoz ifantiā cōsiderās dignat' eos nō tūc ieiunare: re- cedēte aut spōso ppe' desiderū ieiunabūt. sed cū ppe- cti fuerit: et spōso iugent' i nuptiis: regalē sp come- dent cenā. THEO. Intelligendū est aut et sic qm oīs hō qui bñ opat' est spōsi fili': et spōsū secū hz. s. Chriсту: et nō ieiunat. i. opa penitētie nō oīdit: qz nō peccat. qn' vō aufere' spōsū hoīe in pctm labēte: tē ieiunat et penitet: ut curet delictū. BEDA: Dysti- co aut sensu pōt sic exponi: q' discipul' Johis et pha- risei ieiunāt: qz oīs q de opib' legis sine fide gloriat' et q traditōes seqt' hoīm: et pconiū Chriсту aure cor- poris nō fide cordis pcepit: spiritualib' abstinent' bōis ieiunio corde tabescit. q' vō Chriсту mēbris fideli ieo- porat amore nō pōt ieiunare: qz carne ipi' epulat' et sanguie. Seqt'. Nemo assumentū pāni rudis. i. noui.

CHRY. q. d. qz hi noui pdicatores testi existūt. le- gib' eas fūire veterib' possibile nō est. uol' aut agrue veteres sequētes cōsuetudies mosaica ieiunia obfua- tis. Isti vō nouas ac mirabiles obfuaōes tradituri hoīb' veteres obfuaere nō est necē: s. eē mētib' virtu- oīs. aliquo vō tpe ieiunū cū ceter' virtutib' obfua- būt. S. hoc ieiunū differt a ieiunio legi: qz illō erat ex necitate: s. ex uolūtate ppe' femore' ipis c' nō dūz sūt capaces. vii seqt'. Et nemo mit. vi. nō. BEDA: Discipulos. n. veterib' opat' vtrib': quos uino nouo. i. spiritualib' pcept' facili' disrūpi qz posse cōtineri dīc.

Erunt aut vres noui euz post ascensū dñi desiderio cōsolatōis ei' inouabūt: et tūc nouū uinū nouis vtri- b' adueniet: hoc est spūscī seruo: spiritualiū corda re- plebit. Doctozī ēt cauendū est ne aīe i uerustate ma- licie pdurātī: nouoz mysterioz secreta cōmittat.

THEO. uel alr. Discipuli veterib' uestimēt' assimu- lati sūt ppe' eoz mētis ifirmitatē: qb' nō erat agruū iponere statutū graue ieiunū. BEDA: Dō est ali- qua partiā doctrine q ad noue vite tēperantiā p- tiner q generale docet ieiunū ab oī leticia tpalium delectationū: qz si hoc fiat: et doctrina scindit: et nō uenit uerustati. Uestimētō aut nouo bona opa q foris agūt iusinuāt. uino aut nouo seruo: fidei spei et charitatis q int' reformamur expmī.

Et scñ est itez cū dñs sabbatis ambularet p sata: et discipul' ei' cepe- rūt pgredi et uellere spicas. Phari- sei aut dicebāt ei: Ecce qd faciūt di- scipuli tui sabbatis qd nō licet. Et ait illis: Nūquā legistis qd fecerit dauid qn' necessitatē habuit: et esuri- it ipse et q cū eo erāt: quō itrouit in domuz dei sub abiathar principe sa- cerdotuz: et panes propositōis mā- ducant: quos nō licebat māducare

Marcus

... BEDA: ... THEO. ... AVGV. ... CHRY. ... BE- DA: ... CHRYSO. ... THEO. ... CHRY. ...

nisi solis sacerdotib⁹: ⁊ dedit eis ⁊ q
cū eo erāt. Et dicebat eis: Sabba
tū ppter hoīem scī est: ⁊ non hō p
pter sabbatū. Itaqz dñs est filius
hominis etiam sabbati.

CHRY. Liberati a figura ⁊ veritate vñti Chisti
discipuli: figurale sabbati festū nō suāt. vñ of: Et fa
ctū est itez cū sab. am. p. sa. ⁊ dñs. ei. ce. pgre. ⁊ vel.
spicas. BEDA: Legim⁹ ⁊ sequētib⁹ qd erāt q redi
bāt ⁊ mult: ⁊ nec manducādi qdes spaciū hēbant:
⁊ iō quasi hoies esuriebat. CHRY. Esuriētes autē
esca simplicē comedebāt: nō ad voluptatē: s; ppter
nāe necessitatē. Pharisei autē figure ⁊ vmbre fuen
tes discipulos accusabāt tanq̄ iuste agētes. vñ seq̄
tur: Pharisei etiā dicebāt ei: ecce qd fa. dñs. t. sab. qd
nō licet. AVGV. de opib⁹ monachoz: Poplo siq̄
dē Jrl p legē scriptā pceptū est: vt i agris suis furē
null⁹ teneret: nisi q̄ secū aliqd veller auferre. nam q̄
nihil aliud attigisset q̄ id qd comedisset: liber ipu
nitūqz abire sineret. vñ etiā spicas vellētib⁹ discipul
dñi: de sabbato poti⁹ q̄ de furto iudei calūniati sūt

CHRY. Dñs autē dauid i mediū introducit: cui ali
qn trigit nō fm legē comedere: cū sacerdotale teti
git cibū: vt illi exēplo accusationē discipuloz soluat
Seq̄t enī: Et ait illis: nūqz legistis qd fe. da. THE
OPHI. Fugies. n. Dauid a facie Saul: ad pncipes
sacerdotū deuenit: ⁊ panes ppōnis comedit: ⁊ gla
diū abstulit. Solie. q̄ dñs erant oblata. Querūt vero
aliq̄: qlit nūc euāgelista Abiathar pncipē sacerdo
tū noīauit: cū liber regū hūc noīet abimelech. BE
DA: Hoc autē nihil h; dissonātie. ambo etenī fuerūt
illie. cū veniēs Dauid panes petiit: ⁊ accepit abime
lech videlz pnceps sacerdotū: ⁊ Abiathar fili⁹ eius.
occisō at abimelech a saule fugit abiathar ad dauid
⁊ comes fact⁹ toti⁹ exilij ei⁹: postea eo regnāte: sūmi
sacerdotij ⁊ ipse gradū accepit: multoqz maioris ex
cellētie fili⁹ q̄ p̄ effect⁹ est. iō dign⁹ fuit cui memo
riaz dñs etiā viuēte p̄e q̄s sūmi sacerdotis faceret.
Seq̄it: Et dicebat eis: Sabbatū p̄ hoies scī est:
⁊ non hō ppter sabbatū. Maior. n. est cura sanita
ti ⁊ vite hois q̄ custodia sabbati adhibēda. Sic igit
mandatū est sabbatū custodiri: vt tñ si necessitas ef
fer: nō eēt q̄ sabbatū violasset. iō sabbato circūci
di n̄ ē. p̄hibiti: qz necē erat fieri. ⁊ machabei necessi
tate istate sabbato pugnabāt. vñ discipul esuriētib⁹
qd licitū nō erat i lege necitate famis scī est licitū
sic hodie siqz eger ieiuniū corrupit: nulla rōe re⁹ te
net. Seq̄it: Itaqz dñs est fili⁹ hois etiā sabbati. q̄
fi. d. Dauid rex sacerdotali cibo past⁹ excusabilis est:
q̄to magis fili⁹ hois ver⁹ rex ⁊ sacerdos ⁊ dñs sabb
bati: cui⁹ sabbato spicaz nora n̄ tenet. CHRY.
Dñm quidē sabbati ⁊ filiū hois seipm ppne vocat:
qm̄quidē dei eris fili⁹: filius hois p̄ hoies digna
t⁹ est dici. Legis autē latoz ⁊ dñs lex nō dñat. pl⁹ eis
licet regi q̄ legib⁹ statuat. Infirmis quidē dat lex:
nō p̄fectis ⁊ opantib⁹ supra legē. BEDA: Dyfifi
ce aut discipul p sata trāsēūt: cū doctores scī quos i
fide instituerūt cura pie sollicitudis inspiciūt: quos
esurire nihil meli⁹ q̄ salutē intelligim⁹ hoīz. velle

re aut spicas ē hoies a trena itentōe eruere. Scire
aut māib⁹ exēplis tūtu a canis occupatōe q̄ a q̄
busdā follicul puritatē mēt extuere. Bana māduca
re ē emundatū quēqz a sordib⁹ vitioz p ora p̄dicati
tz eccle mēbris icopozari. ⁊ bñ h discipuli p̄gre
tes an facie dñi fecisse mēozan: qz doctoz nēce fi
mo p̄cedat: ⁊ sic cor auditoris subseq̄es gra supne
visitatōis illustret. Bñ sabbatis: qz ⁊ ipsi doctozes i
p̄dicatō p spe future q̄eris laborāt. ⁊ auditozes suos
mouēt p etna requie ifudare laborib⁹. THEO. vñ
qz cū hnt in passiōib⁹ requiē: tūc aliis ad virtutē du
ctozes sūt euellētes frenā. BEDA: Jtē p sata am
bulāt cū dño q̄ eloq̄a sac meditari delectat. c̄stariū
cū i eis panē vite iuenire desiderāt: ⁊ B i sabbatū cū
sopita mēte a turbulētis cogitatōib⁹ vacare gaudeat
Uellūt spicas: ⁊ tristat purgāt donec ad esci p̄uo
niāt: cū testimonia scripturaz ad q̄ legētes pueniūt
meditādo assumūt: ⁊ tādū discutiūt donec i ei me
dullā dōcōnis iueniūt. vñ hec mentiū reflectō stul
tis displicet: s; a dño approbat. III.

Et introiit itez in synago
gā: ⁊ erat ibi hō hñs manu
aridā. Et obfuaabāt cum si
sabbatis curaret ut accusaret illuz.
Et ait hōi hñti manuz aridā: Sur
ge in mediū. Et dicit eis: Licet sab
batis bñ facere an male: aiam saluā
facere an pdere? At illi tacebāt. et
circūspiciēs eos cū ira: tristat sup
cecitate cordis eoz ⁊ dicit hominū:
Extende manum tuam. Et exten
dit: ⁊ restituta est manus illi.

THEOPHI. Postqz dñs iudeos q̄ discipulof ac
cusauerāt qz spicas sabbato euellēbat exēplo dauid
ofudit: nūc ampli⁹ ipsos ad veritatē reducens mira
culū in sabbato opaf: ostēdens qz si operari sabbato
miracula i salutē hoīz piū est: nō est malū in sab
bato necessaria corporis opari. dicit g. Et introiit
rū in syna. ⁊ erat ibi hō hñs ma. ar. ⁊ obf. euz si sab.
cu. vt accu. eū. BEDA: Quia. n. destructionē sabb
bati quā in discipul arguebāt. pbabili excusantur
exēplo: nē ipz obfuaō calūniari volūt: vt si sabbato
curet trāsgressiōis: si nō curet crudelitatē aut ibidē
litatis arguat. Seq̄t: Et ait ho. ba. ma. ar. surge i me
diū. CHRY. Statuit qdes illū in medio vt trās
aspectu: ac viso eo cōpatiant ⁊ maliciāz deponat.
BEDA: Et pueniēs calūniā iudeoz: quā ei para
uerāt: arguit eos: qz legis p̄cepta prana retinēre no
labāt. Qñ seq̄t Et dicit eis: licet sabbato bñ facere
an male: Hoc aut qrit: qz estimabāt in sabbato etiā
a bonis opib⁹ feriandū: cū lex a mal abstinere iudoi
at dicēs: Omne op⁹ suile nō facietis i eo. i. peccatū
qz q̄ facit peccatū su⁹ est peccati. Jdez aut est qd p̄
miserat: bñ facere an male. ⁊ qd postea subdit: Aiaz
saluā facere an pdere. hoc ē hoiez curare an nō non
qz de⁹ sūme bon⁹ auctoz: p̄ditōis nobis eē possit: sed
qz ei non saluare scripture cōsuetudinē pdere dicit.

si quis vobis dixerit in nomine domini, etc.
 Siquē vō mouet qre dñs cū corp⁹ esset curatur? de aie saluarōe iterogauerit: intelligat vel aiam more scripturay p boie posita: sicut dr: De sunt aie q erie rūt de sonoze Jacob. vñ q illa miracula ppē aie saluē faciebat: vel q ipsa manus sanatio salutē aie si gnificabat. **AVGV.** de cō. euā. Sed pōt mouere: qño **Matthe** dixerit q ipsi iterogauerit dñm: si licet sabbato curare: cū **Marc** illos poti⁹ interoga tos a oño p̄beant: licet sabbato bñfacere: an male: Itaqz itelligendū est q illi pus iterogauerit dñm si licet sabbato curare: deinde q intelligēs cogita tos eo aditu accusandi q̄rentur: q̄stituerit i medio illū quē fuerat sanatur: et iterogauerit q̄ **Marc**? **Lucas** aī iterogasse cōmēmorat: ac tūc ill' tacetib⁹ p̄posuit similitudinē de oue: et cōclusisse q̄ licet sabbato bñ facere. **Seq̄t:** At illi tacebāt. **CHRY SO.** Sciebāt. n. q̄ eū oīno curaret. **Seq̄t:** Et circū sp̄. eos aī ira circūspicit ac tristat sup cocitate cordis eoz: hūanitati ouenit: quas p nobis suscipe dignat⁹ est. vbo autē miraculū iungit vñ so li q̄ hoc oia p discipul mēdens: simulqz oñdens suā vitā existerē s̄ lege. **BEDA.** Mysterice antez hō q manu hēbat aridā humanū gen⁹ indicat i fecūdita te boni opis arefactū: s̄ oñi miseratiōe curatū: cui⁹ dextera q̄ in pmo parēte oū vetite arboris poma de cerperet aruerat: p redēptōis grāz oū infontes ma n' in cruce arborū tenderet: bonoz opoz stucis ē re situta saluti. Et bñ in synagoga man⁹ erat arida: qz vbi scie donū mat⁹ est: ibi gram⁹ est iexcusabil noze pculū. **HIERO.** Vel significat auaroz q valētes dare volūt accipe p̄dari et nō largiri. q̄p⁹ or vt extē dant manu suaz. i. q̄ furabāt iam nō fures: mag' autē labozet opans manu sua qd bonū est: vt hēat vñ cō munitet idigentib⁹. **THEO.** Vel aridā dextrā hz manu q̄quis nō opat q̄ sunt dextre part. exquo. n. man⁹ nra cōstituit in opib⁹ p̄hibet: extūc arefcit in opatōe boni. Itēz vō restaurabit qñ in vtrute stabit vñ **hbit** dicit Surge. sa peccat: et sta i medio. et ne qz ad oīminutū neqz ad suphabūdantiā se extēdit. **E**xeūtes autē pharisei stati cū herodianis p̄siliū faciebāt aduers⁹ euz quo eū p̄derent. **Iesus** autē cū discipulis suis secessit ad mare: et multa turba a galilea et iudea secuta ē eū: et ab hierosolymis et ab idumea et trās iordanē: et q̄ circa tyz et sydonē multitudino magna audientes q̄ faciebat uenerūt ad eū. **Et dixit iesus** discipul suis: ut i nauicula sibi desinirēt pp̄ turbā: ne cōp̄merēt eū. **Dul tos.** n. sanabat: ita ut irruerēt in eū ut illū tangerēt. **Quotquot** autē habebāt plagas: et sp̄s imundi cū illū uidebāt: p̄cidebāt ei: et clamabāt di

cetes: Tu es fili⁹ dei. **Et uehementē cōminabāt eis: ne manifestaret eū.**

BEDA. Pharisei reputātes in crimē q̄ ad vbu⁹ dñi saluaz q̄ linguebāt extēdit dextera: de voce sal uatoris fecerunt cōsiliuz. vñ dicit: Exētes autē pharisei: stati cū herodi. cō. fa. aduer. euz qño eū p̄derēt. q̄si nō ipsoz q̄sqz maioza sabbatis ageret: ciboz poz tando: potigēdo calicē: et cetera q̄ victui sūt necessa ria crequēdo. **Neqz.** n. ille q̄ dixit et facta sūt: sabbas to laborasse poterat ouici. **THEO.** Herodiani au tē dñr milites Herodis regis. heres nāqz quedā no ua surrexerat: q̄ Herodē christuz esse dicebat. **Propheta.** n. Jacob inuebat q̄ qñ deficerēt p̄ncipes o Juda: tūc **Christ⁹** ueniret. et qz Herodis tpe null⁹ su perat iudicōz p̄ncipi⁹: s̄ ipse sol⁹ regnabat alienige na exis: qdā ipm eē **Christū** putauerūt: et heresim cōstituerūt. Iti ḡ euz phariseis **Christū** iterficere co nabanē. **BEDA.** Vel herodianos Herodis tetrar che mistros dicit: q̄ pp̄ inimicitias q̄s eoz dñs ad uerlus **Iohannē** hēbat: etiā saluatore quem **Iohes** p̄dicabat infidijs p̄sequant⁹ et odijs. **Sequit:** **Ies⁹** autē cū disci. sūt. seces. ad mare. qñ hō fugiēs p̄sequentiu⁹ infidijs: qz neqz adhuc uenerat hora passiōis ei⁹: ne qz extra **Hierlm** fuit loc⁹ passiōis: vbi et exemplū de dit suis: si i vna ciuitate p̄secutionē patere nō in al terā fugiendi. **THEO.** Simul etiā secedit vt plurimis bñfaciat ab itegrat⁹ recedēs: etenī multi secu ti sunt eū et sanauit eos. **Seq̄t enī:** Et multa turba a ga. tyri et Sydoni alienige. exētes. vtilitate a **Christo** accipiūt: pp̄inqz vō ei⁹ iudei. s. ipm p̄sequant⁹: et sic nulla est pp̄inqtatis vtilitas nisi similitudo bo nitatis existat. **BEDA.** Illi. n. vidētēs opa virtutū ei⁹: et verba doctrine audietēs: eū p̄sequant⁹. Iti autē opione tñ ducti virtutū ei⁹: cōgesto agmine p̄ maximo uenūt ad audiendū eū: opēqz salutis flagi tandā. **Uñ sequit:** Et dixit discipul suis vt i nau. sibi des. **THEO.** Uide autē occultatā gloriā ei⁹: eteniz ne lederet euz turba perit nauiculā: vt intrās in eā p̄fuer̄ illesus. **Sequit:** Quotquot autē ha. pla. et spi. imun. euz illū uide. p̄ci. ei. Plagas autē dīc̄ ifirmita tes. ipse nāqz de⁹ nos vulnerat vt filios pater. **BE DA.** Procidebant ḡ vtriqz oño: et q̄ hēbant plagas infirmitatū corporaliū: et q̄ a spiritib⁹ verabant⁹ im mūdis: s̄ ifirmi simplici itentōe obrinēde salut. de moniaci autē vt poti⁹ in eis hitantes demones vi di uini timozis coacti: nō solū ad p̄cidendū ei: vepz ety am ad cōfitentū ei⁹ maiestatē cōpulsū. **Uñ sequit:** **Et clama. di.** Tu es filius dei. vbi miranda est arria noz cecitas: q̄ post resurrectiōis gloriā filiū dei ne gāt: quē demones adhuc mortali carne indutū filiū um dei p̄fitemē. **Sequit:** **Et ueh. cōmi.** eis ne ma. euz. **Peccatoz.** n. dixit de⁹. **Quare** tu enarras iustis cias meas: **Prohibet** ergo dñz p̄dicare peccatoz: ne q̄s oūz p̄dicantē audit. sequat⁹ errantē. **improb⁹.** n. mag' est diabol⁹ q̄ falsā ver' sepe p̄misceat: vt sp̄s ve ritatis testimoniū fraudis obtegat. **Retēz** non solū demones: sed et a **Christo** sanati: et apostoli an pass onem precipiunt⁹ reticere de illo: ne oīna maiesta te p̄dicata passionis dispēsatio differret. **Iuxta alle goriaz** vō in hoc q̄ domin⁹ egressus de synagoga se cessit ad mare: gentium saluationem p̄figurauit:

Marcus

ad qd venire p fide relicta ob pfidia iudea dignat est. Recte. n. diuers error anfractib lactice natioes istabilitati pelagi pparant. Multa aut turba a diuers puincis secuta est cu: qz pdicantib aplis mltras natioes ad se venietes benigne suscepit. Naucula vo dno i mari defuies eccsa e de getib gregata. p pter turbam aut ne se coprimat naucula ascendit: qz turbidas carnalium metes fugies ad eos q gliaz secti spernut venire z matione facere gaudet. Distat aut int coprimere dnm z tagere. coprimut. n. eu carnalib cogitatioib aut facti pace turbant in q veritas manet. tagit vo q pfide z dilectione eu suscepit cor de. vñ q euz tetigerut saluati ce phibent. THEO. Moralt aut herodian. i. carnales chustu inficere volut: Perodes. n. pellice inipretaf. Qui vo de pria sua egrediunt. i. a carnali bitudine hi sequunt Chrustu z eoz plage curant. i. peccata q ofciam vulnerat. Jesus aut in nobis est ro que pcepit vt nauicla nra. i. corp ei defuiat: ne ronez turbationes opprimant rez. Et ascendens in monte uocauit ad se quos uoluit ipe. z uenerut ad eu: z fecit ut essent. xij. cu illo: z ut mitteret eos pdicare. z dedit ill potestate curadi infirmitates z etic di demonia. Et imposuit Simoni nome Petr: z Jacobu zebedei: z Johannem frz Jacobi: z iposuit eis noia boanerges: qd est fili tonitru z Andreā z Philippu z Bartholomeu z Mattheu z Thomā z Jacobu alphei z Thadeu: simonē chana neu z Judā scarioth q tradidit illu. BEDA. Postqz nephandos spūs se pdicare phibu it. elegit scōs q z imundos spūs eiserēt: z euāgelū pdicaēt. vñ dō: Et ascē. in mō. ro. ad se quos vo. ipe. THEO. Lucas aut dicit qz ascendit ad orandū. post miracloz. n. onfione orat docēs nos q oz grās ages re cū seqimur aliqd boni: z hoc dine virtuti appo pare. CHRYS. Prelatos etiā eccle instruit i orōni b pnoctare aīqz ordinatioez faciāt vt eoz ofiū nō frustret. Cū ḡ in Lucā dies fact eēt uocauit quos uoluit. Erāt. n. plures q euz seqbant. BEDA. Nō enī illoz elecōis ac studij: s; diuine erat dignatiois z gre: vt in apostolatū uocaret. Mons etiā ille i quo aplos dñs elegit altitudine designat iusticie: i qua erat instituēdi: z quā erāt hoib pdicaturi. HIE. Vel Chrusti spiritalr mons est ex quo aq uiue fiuit lac in puuloz salute pparaf: piguedo spirital agnos scie: z qequid sūme bonū credie: in mōt ist est gre stitutuz. In montē ḡ uocant excelsū meriti z vbis: vt loc ogruat meriti altis. Seqē. Et ve. ad eu z fe. vt eēt. xij. cu illo: z vt mit. eos pdicare. Spēs. n. Jacab dilexit dñs: vt sint ipi sup thronos. xij. iudicates. xij. trib: xij: q etiā trini z qterni circa tabernacly dñi excubāt: z scā dñi vba humer opoz portāt. In b. n. sacro quondā filij xij: circa tabernaclym castramey

tabane vt ex oi parte p qdz trine trib maneret. Ter aut qtuor. xij. facit: z ter qterni ad pdicandū se mit si apli: vt p vnuerfas qdrati orbis plagas baptizaret getes in noie pris z filij z spūsci. Seqē. Et dicit ill prātey cu. i. fir. z etici. de. vt. l. pmissoz celestiu magnitudine attestaret magnitudo factoz: z noua faceret q noua pdicaret. THEO. Numerat autē aploz noia: vt ppf falsos aplos euitados sint. petri z veri. z iō seqē. Et impo. Simoni no. Petr. AV GVS. de co. euā. Null? aut putet nūc accepisse si monē nomē vt Petr? uocaret: ne sit xpius Jobani q lōge añ dñm esse illi comemorat. Tu uocaber? Le phas: qd interpretat Petr? Marc? aut recapitulādo b comemorauit. Cū. n. uellet noia. xij. aploz enūera re: z necē hēret Petr? dicere b̄uēu infirmare uolūt q nō hoc antea uocaret: s; hoc ei dñs nomū ipone rit. BEDA. Ideo aut dñs uoluit cū p̄us alit uoca ri: vt ex ip a comutatōe nois sacz comendaret. idē est ḡ grece siue latine Petr? qd syriace Lephās: z i ytraqz ligua nomē a petra deriuatū est. nec dubitū qn illa de q Paul? ait: Petra aut erat Chrusti. nam sic lux vera erat: z Chrusti donauit aplis vt lux mū di uocent: sic z Simoni q crederat i petrā Chrusti Petre largit est nomen. HIERO. De obediētia aut quā Simō significat ascēdit ad agnitionē qui significat Petr?. Seqē. Et Jacobū z. z Jofra. z. BEDA. Subandit: a supioib uocauit ad se alē dens in monte. HIERO. Jacobū. i. q sup̄lataa bz tota desideria carnis: z Jobem q ḡi a accepit. qd alij p laborē tenēt. Seqē. Et ipo. eis noia boanerges. CHRYSO. Filios qdē zebedei sic noiat pp̄ hoc q magna z clara diuinitatis edicta z ebebāt obī ite diffundere. HIERO. Vel p hoc triū supioz subū me oīdēt meriti: q in mōte merent audire tonitru um pris p nubē de filio tonātis: Dic est fili? me? oī lect? vt z ipsi p nubē carnis: z in ignē vbi qn fulgura in pluuiā in terris spargēt: qn dñs fulgura in pluuiā fecit: vt extinguat mā qd iudiciū eū. Seqē. Et Andreā. q uirilit vim fac pditōi: z ut nūqs moy tis i se semp hēat: z aia eius sit semp i manib? suis. BEDA. Andreas. n. grecū nomē est: z iteipaf uiri lis: ab arach qd est uir: qz uirilē dño adhef. Seqē. Et Philippū. HIERO. Qui est os lāpatis q illu minare pōt ore qd corde accipit: cui dedit dñs apri onē oris illumināti. Scim? hūc modū locutiōis p pum esse dīnax scripturay qz hebreā noia ad aliqō mysteriū significatiōis sūt posita. Seqē. Et Bartholomeū. q est fili? suspēdētis aqē: illi? s; q dicit: Et mī dabo nubib? meis ne pluāt sup cū imbrē. Nōmē uō filij dei p pacez z dilectionē acqrit inimici. Bonū enī pacifici: qn filij dei sūt. Et diligite inimicos uros vt filij dei sit. Seqē. Et Mattheū. q est uocat? cui donaf a dño: vt nō solū remissioez pctōz adpūcat s; numero ascribat aploz. Et Thomā. q est abyssus. mlta. n. pfunda sciētes dei numie pferūt. Seqē. Et Jacobū Alphei. i. docti vl millifimi: cui? a latere ca dent mille. h alter Jacob? est: cui colluctatio nō est qduerfus carnē z sanguinē: sed aduerfus spirituales neqrias. Sequit: Et Thadeū. is est cocul? i. cōdis cultor: q ofuar cor suū oi carnalid. BEDA. Tho deus aut ipse est quē Lucas in euāgelio z i actib aploz iudā iacobi noiat. erat. n. frat iacobi fr̄s oī

Vertical marginal text on the right edge of the page, partially visible and difficult to read due to the angle and small font.

et ipse in epistola sua scripsit. Sequitur: Et Simonem
 chananæum et iudæum scarioth qui tradidit illum. Hoc cum
 additamento postuit distinctionem Simonis Petri et
 iudei Jacobi. Simon autem chananæus dicitur ab ebanis
 na vico galilee. Judas autem scarioth a vico in quo
 ortus est aut ex tribu isachar dicitur. **HIERO.** Quo
 ortus est aut ex tribu isachar dicitur. **HIERO.** Quo
 modo iter apostolos computat: ut dicitur quod deus
 non repellit aliquem propter futuram malitiam: sed propter
 sententiam dignum facit habere. **HIERO.** Simo
 ante ponens tristitiam interpretatur. Chananæus autem zelotes di
 citur quia ipse consolabatur. Judas autem scarioth
 dicitur quod zelus domini comedit. Judas autem scarioth
 est qui non dedit peccatum suum pro penitentia. iudas. n. confu
 teris vel gloriosus interpretatur: scarioth autem memoria
 mortis. Sunt autem confessores multi in ecclesia superbi et
 gloriosi: ut simon magus et arrius et ceteri heretici: quo
 rum memoria mortalis in ecclesia celebratur ut euntes.

**Et uenit in domum: et conuenit ite
 rum turba: ita ut non possent neque pa
 ne māducare: et cum audissent sui: ex
 lerunt tenere eum. Dicebant. n. quoniam
 in furore uersus es. Et scribe qui ab hie
 rosolymis descenderant dicebant:
 quoniam beelzebub habet: et quia in p̄ci
 pe demoniorum eicit demonia.**

BEDA: Electos in more apostolos uis ad domum
 rediit quasi eos admonens: ut post acceptum aposto
 latus gradum ad conscientiam suam redeat. vñ dicitur: **Et uenit
 in domum et conuenit iterum turba: ita ut non possent
 neque panem.** **CHRYS.** Ingate quidem erat principi
 mulitudo: quos impedit a cognitione elatio: gra
 ta uero populi multitudo uenit ad Jesum. **BEDA:**
 Quia beata uero frequentia turbe confluentis cui tan
 tum fuit cure ad obtinendam salutem: ut auctori salutem
 cum his qui secuti erant: nec uescendi quidem hora libera mane
 res: sed que turba frequentat externa: hinc propter quo
 rum estimatio paruipendit. Sequitur enim: **Et cum audi
 sui erant eum. Quia enim altitudinem sapientie quam audie
 bant capere non poterant: quasi in alieno eum sensu locutus
 esse credebant. vñ sequitur: Dicebant enim quoniam in fur
 uere.** **THEOPHI.** Id est demonium habet et furit:
 et id eum tenere uolebat ut icarceraret tanquam demonia
 cum. **Et quidem sui hoc uolebat. i. propter quod forte copu
 triore ei? vel fratres ei? Stulta autem fuit insania quod tan
 tum miraculorum diuine sapientie factorum in furiam uer
 ti concipiunt.** **BEDA:** Adulterium autem distat iter eos
 quod uerba dei pro metis tarditate non intelligunt: quales fue
 runt de quibus dictum est: et eos quod hoc quod intelligunt de in
 dustria blasphemant: de quibus subditur: **Et scribe qui ab
 hierosolymis descenderant dicebant: quoniam beelzebub habet. Que enim negare
 requirunt: sinistra interpretatione puertere laborant:
 quasi non deitatis opera essent: sed immundissimi spiritus. i. beel
 zebub: quod erat acharon. Nam beel quidem ipse est ba
 al: zebub autem musca uocat. Beelzebub ergo. i. uir mu
 scarum interpretatur. obsoletos imolati cruoris et cuius
 spiritus summo ritu principum demoniorum eorum nomina
 bant cum subditur: **Et quia in principio eicit demonia.** **HIE
 RO.** Notice autem domum ad quam uenit penitentia est**

ecclesia. Turbe que impediunt panem māducari: peccata et
 uicia sunt: quia quod māducatur in digne iudicium sibi mandu
 cat et bibit. **BEDA:** Scribe est ab hierosolymis de
 scedentes blasphemant. Turba uero ab hierosolymia
 ueniens secuta est dominum: et ab aliis regionibus iudeorum sic
 ue gentium: quia sic erat passionis tempus futurum: ut tur
 ba illius populi iudeorum cum palmis ac laudibus hieroso
 lymam produceret: gentiles uideret. **desideraret: sed scribe
 et pharisei de eius morte tractarent.**

**Et conuocatis eis: in pabolis dice
 bat illis: Quomodo potest sathanas satha
 nam eijcere? Et si regnum in se diuidat:
 non potest stare regnum illud. Et si domus
 supra semetipsam dispartiat: non potest
 domus illa stare. Et si sathanas con
 surrexerit in semetipsum dispartit est: et
 non poterit stare: sed finem habet. Nemo
 potest uasa fortis in domum ingressus di
 ripes nisi prius forte alliget: et tunc do
 mum eius diripiet. Amen dico uobis quoniam
 omnia dimittent filius hominum peccata
 et blasphemie quibus blasphemauerit
 quod aut blasphemauerit in spiritum sanctum
 non habet remissionem in eternum: sed reus erit
 eterni delicti: quoniam dicebat: spi
 ritum imundum habet.**

CHRYS. Posita blasphemia scribarum: dominus ostendit in
 possibile fore quod dicebat: sua probatione exemplo con
 firmans. vñ dicitur: **Et cum eis in pabolis illis: Quomodo potest sa
 tanas eijcere: quasi diceret: Regnum contra se iustissimo bello
 diuisum: necesse est desolari. Quod et in domo et in ciui
 tate uidetur. Quod circa etiam sathane regnum in seipsum di
 uisum: ita quod sathanas ab hominibus repellat sathanam.
 desolatio regni demonum appropinquauit. regnum au
 tem eorum est in his quod homines subditos teneant. Si igitur ab
 hominibus pelluntur: hoc non est aliud quam regnum eorum diuisum
 solui. Si autem adhuc in hominibus tenet potestatem manifestum
 est quod regnum maligni adhuc stat: et non est contra seipsum
 diuisum.** **GLO.** Et quia ostendit exemplo quod demonio de
 monem non expellit: ostendit quomodo possit expelli: dicens:
**Nemo potest uasa fortis in domum intrare nisi prius forte alliget: quomodo uasa eius. i.
 demoniacos ab eo diripiet: Sic et ego qui diripio uasa
 eius. i. libero homines a demoniaca passione: prius al
 ligo demones et suppono eos et inuincio eorum sum. Quomodo
 modo ergo dicitis quod beelzebub habeo et demonum ami
 cus etiam demonia eicio.** **BEDA:** Alligauit etiam
 dominus forte. i. diabolum: hoc est electorum seductione compe
 scuit: et ingressus in domum. i. in mundum: domus eius et uasa
 in homines diripuit: quia creptos a diaboli laqueis ecc
 lesie sue adunauit. **Tel domum eius diripuit: quia omnes
 mundi pres quibus olim hostis dominabat antiquus: a
 postolis eorumque successuibus distribuit: ut populos ad**

mare sup terrā erat: et docebat eos
 i pabolis multa: et dicebat illis i do
 ctra sua: **Audite: Ecce exiit semi**
nās ad seminādū. Et dū seminat a
liud cecidit circa uia: et uenerūt uo
lucres celi et comederūt illud. Aliud
uero cecidit sup petrosa ubi n̄ hūit
terzā multā: et statim exortū ē: qm̄ n̄
hēbat altitudinē terre: et qñ exort
ē sol exstauit: et eo q nō hēbat ra
dicē exaruit. Et aliud cecidit i spias:
et ascēderūt spie et suffocauerūt illud
et fructū nō dedit. Et aliud cecidit
i terrā bonā: et dabat fructū ascēde
tē et crescentē: et afferebat unū trice
simū: et unū sexagesimū: et unū cen
tesimū. Et dicebat: Qui hz aures
audiēdi audiat. Et cū esset singula
ris: interrogauerunt eū hi q cum eo
erāt duodeci pabolam. Et dicebat
eis: Vobis datū ē nosse mysteriū re
gni dei: illis autē q foris sūt i pabol
oia sūt: ut uideātes uideāt et non ui
deāt: et audiētes audiāt et nō intelli
gāt: ne qñ cōuertant et dimittāt eis
petā. Et ait illis: Nescitis pabolaz
hāc: Et quō omēs pabolaz cogno
scētis: Qui semiat: uerbu; semiat.
Idi autē sūt q circa uia ubi semiatu;
uerbū: et cū audierit cōfestim uenit
sathanas et aufert uerbū qd semina
tū ē i cordib' eoz. Et hi sūt similiē
q sup petrosa seminant: q cū audie
rit uerbū: statim cū gaudio accipiunt
illud et nō hnt radicē i se: sed tēpora
les sunt: deide orta tribulatiōe et p
secutiōe ppter uerbu; cōfestim scā
dalizant. Et alij sunt q i spinis semi
nant. Idij sunt q uerbu; audiunt et
erumne seculi et deceptio diuitiaz
et circa reliq' cōcupie itroeūtes suffo
cāt uerbu; et sine fructu efficiūt. Et
hi sūt q sup terrā bonā semiatu sunt

q audiūt uerbū et suscipiūt et fructi
 ficat: unuz tricesimuz: et unuz sexa
 gesimum: et unū cētesimum.
 THEO. Licet matrē dñs supius negligere uide
 ret: tñ reueret eā. Propf eā nāq; egredit circa ma
 re. vii. of. Et iterū cepit iesus docere ad mare. **BED**
DA: Si. n. euāgelii Mathei ispicim? p; hāc doctā
nā dñi ad mare eadē die qua supiore i domo cele
bratū ē smonē. termiato. n. p̄io smone continuo
subiūxit matthe? dicens: In illo die exiēs d̄ domo se
debat ad mare. HIERO. Cepit autē docerē ad ma
re ut loc? docedi idiceret auditores amarus fuisse et
istabiles. BEDA: Relicta etiā domo cepit docerē
re ad mare: q; relicta synagoga ad colligēdā p apo
stolos ppli gētilis multitudinē uenit. vii. Sequif:
Et cōgre. ē ad eū turba mul. ita ut i nauē ascēdēs se
deret i mari. CHRYS. Quod nō sine cā factū o; in
telligi: s; ut post se nemine dimitteret: s; oēs audito
res añ facies h̄ret. BEDA: P̄figurabat autē hec
nauis ecclesiā i medio nationū edificādā: i q̄ domi
nus dilectā sibi cōsecrat māsonē. Sequif: Et dice
bat illis i para. mul. HIERO. Parabola ē rerū
natura discrepātū sub aliq' similitudinē facta com
patio. Greco. n. uocabulo of similitudo qñ illud qd
itelligi uolum? p̄ comptiōes aliq̄s idicam? Sic. n.
ferreū quēpiā dicim?: qñ durū ac forte desideram?
itelligi: cu; uelocē uētis aut auid? cōparam? Loq;
tur autē turbis i parabol: mox. puidētie sue: ut q
celestia cape nō poterāt: p̄ similitudinē terrenā au
dita percipe potuissēt. CHRYS. Erigit. n. p̄ para
bolā audiētū mentē ut manifestiore smonē face
ret res uisui oīdēs. THEO. Et ut attētiōes face
ret auditores primā parabolā pponit de semie qd
ē uerbū dei. vii. sequif: Et dicebat illi i doctrina sua n̄
moysi: nō p̄betari: q; suū p̄dicat euāgelii. Exiit se
minās ad seminādū. Seminās autem christus ē.
CHRYS. Nō autē loco eriuūt q p̄ns extitit oib? et i
pter: s; hitu et dispēsatiōe q nobis fact? ē p̄p̄iq̄ioz
p̄ carnis amictū. Quia. n. nō ualebam? ire ad eū pec
catis ipediētib? iter nostrum: ip̄e exiit ad nos. Exiit
autē p̄dicās pietatis seminare smonē quē copiose lo
quebat. Nō autē iculcat smonē eūdē i eo qd dicit:
Exiit seminās ad seminādū. exit enī aliqñ seminās:
aut ut faciat nouale: aut herbas malas euellat: aut
aliqd aliud opet. Iste autē exiit ad seminādū. BED
DA: Uel exiit ad seminādū cū p? uocatā ad fidem
sua partē synagoge electā ad uocationē quoq; gē
tūū gr̄e sue dona diffudit. CHRYS. Sicut autē ses
minās nō discernit terrā subiectā: s; simpliciē et abs
q; discretiōe semē mittit: sic et ip̄e oēs alloquit. Et
ad h̄ significādū subdit: Et dū semiat aliud cecidit
circa uia. THEOPHIL. Uide q; nō dixit q; p̄ie
xit illud i uia: s; q; cecidit. q̄ enī semiat quātū i se est
i terrā bonā picit: s; illa si sit mala corūpit uerbu;.
Uia autē christ? ē. ifideles autē sūt circa uiam. i. extra
christū. BEDA: Uel uia ē mēs sedulo malariū co
gitationū motu trita: ne uerbi semē i ea germiare
sufficiat. Et id quicqd boni semis uicinia tal' uie cō
tigerit perit: et a demonib? rapit. vii. sequif: Et uer
ne. uolu. ce. et cōme. illud. Recte autē demonēs uo

lucres celi dicuntur: siue qz celestis spiritualisqz sunt nature: siue qz i aere habitant. Uel qz sunt circa via sunt negligentes et desides. Sequitur: Aliud uero cecidit supra petrosa. Petra dicit duricia pterue mentis: terra leuitate anime obediētis: solem feruore psecutiōis seu iētis. Altitudo ergo terre que semē dei debuerat accipere pbitas ē ai dīsciplinis celestibz exercitati: atqz ad obediēdū diuinis eloqz regularibz instituti. Petrosa autē loca qz uim radice suscipiēde nō habēt illa sūt pccōrdia que dulcedie tñ auditi smonis ac pmissis celestibz ad horā delectant s; i tpe tētatiōis recedūt: qz pay ē i eis salutaris desiderij qd semē uerte cōcipiat. **THEOPHI.** Uel petrosi sūt qz modicū adherētes petre. i. christo in q̄tum ad tēpus uerbu recipiūt: postmodū abiiciūt recedētes. Sequitur: Et aliud cecidit iter spinas. p qd significat anime multa curātes: spine enī cure sūt. **CHRY.** Uteriqz uo ponit terrā bonā dicens: Et aliud cecidit i terrā bonā. Scdm enī cōditionē terre ē differētia fructuū. Multa ē aut dilectio seminātis ad homines qm̄ et p̄mos cōmēdat: et fecūdos nō reuicit: et tertijs tribuit locū. **THEOPHI.** Uide etiā quomō mali sūt plurimi: et pauci qz saluant: quarta enī ps semis inuenit saluata. **CHRY.** Nō tñ maior ps seminis occasiōe amittit seminātis: s; terre recipiētis. i. aīe audiētis: et quidē materialis agricola s; mō seminādo cōgrue icūfare. Nō. n. ignorat lapidē aut viā aut terrā spinosam: terrā pingue nō fieri. In rationabilibz uero nō ē sic. Petra. n. possibile ē fieri terrā pingue: et viā nō cōculari et destrui spias: qd si fieri nō possēt: nō ibi seminasset. Per h̄ ergo nobis tribuit p̄nie spem. Sequitur: Et dicebat qz h̄z aures audiēdi audiat. **HIERO.** Quotiēs bec admonitio i euāgelio aut i apocalypsi Jobānis inponitur: mysticū h̄ qd d̄r atqz ad audiēdū discēdūqz inuauat. Aures. n. audiēdi sūt cordis et sensus iterioris aures obediēdi et faciēdi que iussa sūt. Sequitur: Et cū eēt singularis iterrogabāt eū hi qz cū eo erāt. xij. parabolā exponere. et dice. eis: Uobis datū ē scire mysteriū regni dei. illi autē qz foris sūt i para. oīa sūt. **BEDA:** Quasi diceret: uos qz estis digni oīa que ad p̄dicatiōnē sūt cōgrua edoceri: parabolaz m̄ifestationē addiscetis. Ad istos autē pabolis vsus sūt: qz di gnī n̄ sūt addiscere pp̄ eoz maliciā. qz enī legis quaz acceperāt obediētā nō tenebāt: iustū fuit ut noui smōis p̄cipatiōnē nō haberēt: s; ab utroqz sūt alieni. **Onidit.** n. p̄ discipuloz obediētā qz p̄ s̄riū indigū facti sūt reliqz mystice doctrine. Postea uo inductōe uocis p̄phetice eoz cōfundit neq̄ciā tāqz a lōge cōfutatā. vñ sequitur: Ut uideātes uideāt et nō uideāt et audiētes audiāt et nō itelligāt. Quasi. d. ut p̄phetia impleat qz p̄dicat. **THEO.** De. n. eos fecit uideātes. i. itelligētes bonū. Ipsi uo nō uideāt uolūtate se fingētes nō uiderē ne uertāt et corrigāt se tāqz sue saluti inuiderēt. Sequitur: Neqz cōuer. et di. eis pec. **CHRYSO.** Sic ergo uideāt et nō uideāt: audiūt et nō itelligūt. **On.** n. uideāt et audiūt: cōtigit eis ex gr̄a dei. s; qd uideāt et nō itelligūt: cōtigit eis: qz gratiā recipere nolūt: s; oculos claudūt et fingūt se nō uiderē: neqz uictis acq̄scūt: et sic a peccatis nō mutāt p̄ h̄ qd uideāt et audiūt: s; cōtrariū patiūt. **THEO.** Uel p̄t aliter itelligi qz reliqz loq̄bat i pabolis: ut uideātes nō uideāt: et audiētes nō itelligāt. De. n. dat rō suz et itellectū his qz petiūt: reliquos autē obcecat: ne i maiore redargutiōnē sit eis: qd cū itelligerēt: nolūt erūt facere qz oī. vñ se q̄t. Neqz cōuer. et di. eis pec. **AVG.** de cōcordia enā. Uel h̄ itelligūt peccatū suis meruisse ut nō itelligerēt: et tñ h̄ ipm̄ misericorditer: eis factū ut peccata sua cognoscerēt: et cōuer si ueniā mererēt. **HIERO.** Illi ergo qz foris sūt i pabolis oīa sūt: et facta. s. et uerba saluatoris qz neqz i his que opabat ut utibz neqz i eis qz p̄dicabat acerbis enī cognoscere deū ualēt. Iōqz ad remissionem peccatoz attigere nō ualēt. **CHRY.** Qd autē n̄ loq̄bat eis nisi i pabol: nec oīno loq̄ desistebat: ueniōstrat qz his qz bono p̄pinqz sūt: et si i seipis bonū nō habeāt: occultū tñ eis onidit. Cū autē aliqz cū reuētia ac recto corde accedit: occultoz reuelationez cōsequē abūdāter. Cū autē nō sana sēt: nec bis que multis facilia sūt digni fiet: nec ēt eozū auditu. Sequitur: Et ait illis nescitis pabolā hāc: et quō oēs pabolaz cognoscetis? **HIERO.** Potebat scire ut illi q̄bus i pabolis loq̄bat: req̄rerēt qd nō itelligerēt: et p̄ apostolos quos cōtēptos habebāt dicerēt mysteriū regni qd ipi nō habebāt. **GLO.** Et uo oīs bec dicens: onidit oportere eos et hāc p̄mā et oēs onites pabolaz itelligere. p̄pter qd exponēs subdit: Qui semiat uerbu semiat. **CHRY.** Et qdem p̄bere doctrinā ppli plātatiōi uinee cōparauit: h̄ uo seminatōi: m̄ifestas p̄ h̄ qz breuiorē nūc et facilior obediētia et stati fructū dabit. **BEDA:** In hac autē oīi expositiōe oēs eoz qz audire uerba saluti potuerūt si ad salutē puenire nequeūt uisitāria cōpōndit. Sūt nāqz qz uerbu qd audiūt: nulla fide: nullo itellectū: nulla saltē rētidī uilitatis occasiōe pepiunt. de q̄bus dicit: Hi autē sūt qz circa uia. Cordibus enī eoz m̄adatū uerbu: cōfestim imūdi spūs qz uice rite uolucres semē eripiūt. Sūt qz audiri uerba et ueritatē p̄bat et desideriu gustāt. sed ne ad id qd p̄bat pueniāt: alios h̄ uice aduerā terredō: alios p̄pera blādiēdo retardāt. de quoz p̄mis d̄r. Et hi sūt firmi liter qz supra petrosa. De aliis d̄r: Et alii sūt qz i spinis. Spine autē diuitie uocāt: qz cogitationū suarū p̄ctiōibz mētē lacerāt: et cū uisqz ad peccatū petra hūitlq̄si iflicto uulnere cruentāt. Dicit autē: Et erunt seclī et deceptio diuitiaz. Quēciqz. n. supra uia diuitiaz decipit appetit: necesse ē mox curarū crima cōtinuaz affligat. Addit autē: Et circa reliqz uocipie. qz qz m̄adatis dei cōtēptis circa reliqz cōcupitiōis aberrat: ad gaudiū beatitudis nō pōt attigere. Sūt focāt aut hui? mōi uocipie uerbu: qz bonū desiderij ad qd itrare nō sinūt: qm̄ additū flat? uital necant. Excipiūt autē ab his hominū differētis gētilis qui nec audire uerba uite merēt. **THEO.** Eoz uo qz sūt suscipiūt cōueniēter rurs? tres sūt grad? vñ sequitur: Et hi sūt qz sup̄ terrā bonā semi. Qui i centū fructificāt: sūt qz p̄fectā et obediētē h̄nt uita et uigies et hore mite. Qui autē i. lx. qz mediocriter: se h̄nt ut cōtinent: et qz i cenobio sūt. Qui autē. xxx. qz pui qdē sūt s̄m. p̄ p̄riā uirtutē fructū ferētes: ut laici et qz in cōiugio sūt. **BEDA:** Uel. xxx. fructificat eoz aliqz fide sancte trinitatis electoz cordibz ifinuat. lx. cū p̄fectionem docet bōe opatiōis: cētū cū celestis regni p̄mia eoz mōstrat. Lētū nāqz cōputādo i dextera trāferūt.

Ca. III. ...

ut recte i significatiōe ponit ppetue beatitudis. Ter
ra aut bōa ē electo: cōscia que oib' p'dictis tribus
terris ōra facit: qz z cōmēdatū sibi semē vbi libenē
excipit: z exceptū iter aduersa z p'spa cōstanter ad
fruct' v'qz ad t'pa cōseruat. **HIERO.** Vel fruct'
terre i. ecc. z. l. z cōtēstimo cōtinetur: hoc est lege z
p'pberia z euangelio.

**Et dicebat ill': Nūqd uēit lucer
na ut s' modio ponat' aut s' lecto?
Nonne ut sup candelabrū ponat'?**
**Ad ē. n. aliqd absconditū qd nō ma
nifestet: nec factū ē occultū qd non
uēnt i palā. Sigs hz aures audien
di audiat. Et dicebat ill': Videte qd
audiat: In q mēsurā mēsi fuerit'f
remetiet uob: z adijciet uob. Qui
eniz habet dabiē illi: z qui non habz
etiam qd habet auferetur ab eo.**

CHRY. Post interrogatiōē discipuloz de pabo
la ac e'plationē bñi subiūgit. **Et dicebat ill': Nūq
qd uēit lucerna ut sub modio ponat' aut sub lecto:
nō se ut supra cā. po. q'si. o. pp b' pabola dicta ē: nō
ut manifesta maneat aut occulta t'qz sub modio
aut sub lecto: s' ut dignis m'ifestet. Lucerna i no
bis ē intellectual natura q' fm p'portionē illumiat
onis aut clare apparet: aut ob'cure. Si. n. meditati
ones que nutriūt lumē: ac recordatiōes i ob' lucez
na tal' accēdit: negligat: mor' extinguit. **HIERO**
Vel lucerna vbi ē de trib' semib'. **Modi'** aut **lec
to'** audit' ē iobediētū. **Candelabrū** apli sūt quos il
lumiant vbi dei. vñ seqt'. **Nō ē. n. aliqd ab cō. Ab
scōditū z occultū: pabola semis ē. In palā vō uēit
vbi a dño tractat'. **BEDA:** Vel h' dñs discipulos
monet lucidos eē scōm vitā z quersationē. q. o. Si
cut lucerna ad lucēdū ponit sic ad vitā n'fam oēs
repiēt. Itaqz studete bonā vitā h're z nō i angul
sedetis: s' lucerna estote. **Lucerna. n. nō sub lecto:
s' supra candelabrū posita lucet. Quā qdē lucernā ne
cesse ē ponere s' candelabrū i. i altitudinē cōuersatiō
nis que fm deū ē: vt z aliis lucere valeat: non sub
modio. i. circa gulā: neqz sub lecto. i. ocio. **Nemo. n.
qd' eis studet z requiē diligit: pōt eē lucerna oib'us
lucēs. **THEOPHI.** Vel qz tēp' vite n're sub ceru
ta dñie pul'iois mēsurā cōtinēt: recte modio cō
p'at'. **Lect'** vō aie corp' ē i quo tēporaliter habitās
q'ciet. Qui ergo amore vite tēporalis z illecebrarū
carnaliū occultat vbi dei: modio vel lecto lucernā
opit. **Supra candelabrū aut ponit lucernā: q' corpus
sui misterio vbi dei subiicit. vñ bis vbi typice figu
rā docet p'dicādi. vñ seqt'. **Nō. n. aliqd ē absconditūz
qd nō reuelat: neqz factū ē occultū qd nō i palam
uēnt. Quasi. o. nolite erubescere eu'gelii: s' iter te
nebras p'ecutorū lumē vbi dei supra corpis v'ri can
delabrū leuate: sicut m'ete retinētes illū diē quo illu
miabit de' abscondita tenebrarū. **Lūc. n. z vos laus
z aduersarios pena m'eterna. **CHRY.** Vel ali
ter: **Nō ē aliqd absconditū. q. o. Si vos cu diligitia****************

vitā dixeritis: accusatiōes lucernā v'ram nō potes
rūt obūbare. **THEO.** Unusqzqz. n. n'fm seu bo
nū aliqd seu malū i p'rito fecerit manifestat i p'ren
tia z multo magis i futuro. **Quid. n. ē deo occultū?
s' tñ z ipe manifestat' ē in carne. Seqt': Sigs hz au
res au. audi. **BEDA:** Id ē si q's hz sensū itelligēdi
vbi dei: nō se subtrahat. nō auditū ad fabulas con
uertat: s' bis q' vitas dicit: accōmodet aurē scrutan
di: man' iplēdi: ligūā p'dicādi. **Seqt': Et dice. illis:
Videte qd audiat. **THEO. CHRY.** Ut. i. nihil
eoz que vobis a me dicūt subterfugiat. In q mē
sura mēsi fueritis: remetiet vobis. i. quātūlibet mēs
surā itētiōis itroduceris: tātā recipietis vtilitatez.
BEDA: Vel alr si solerē oia q' valetis bona face
re ac p'ris itiare studeritis: aderit diuina pietas que
vobis z i p'renti sensū altiora capiēdi ac potiora ge
rēdi effectū cōserat: z i futuro eternā retributionē
adiūcet. **Et iō subdit: Et adijciet vobis. **HIERO.**
Vel alr fm mēsurā fidei vnicuiqz diuidit itelligen
tia mysterioz: z sciētie enī adijciet v'tutes. **Seqt'
Qui. n. hz dabit' ei. i. q' fide: hz dabit' v'tute: z q' habet
op' vbi hēbit z itelligētā mysteriū. Et q' nō hz ecōs
tra fidē: deficit v'tute. z q' nō hz op' vbi: ei' itelligē
tia caret. z q' nō itelligit tā auditū pdidit. **CHRY.**
Vel alr: Qui hz. i. affectū z volūtātē audiēdi z petē
di: dabit' ei. Qui vō nō hz diuini audit' desideriu: z
qd' p'rigit h're scripture legis auferet' ab eo. **BEDA:**
Nō nūqz enī lector: ingeniosus negligēdo se: puat se
sapia: quā tard' ingenio studioz' elaborādo degu
stat. **CHRY.** Pōt aut iō dici q' nō hz: qz vitatē n'
hz. dicit aut qd hz pp b' q' iudaciū hz. putat. n. aliqd
se h're q' mēdaciū itellectus existit.********

**Et dicebat: Sic ē regnū dei: que
admodū si hō iactet semen i terraz
z dormiat z exurgat nocte z die: et
semē germiet: z icrescat dū nescit il
le. **Altro. n. terra fructificat p'muz
herbā: deide spicā: deide plenū fru
mētū i spica. **Et cū ex se p'duxerit
fructus statim mittit falcem: quo
niam adest messis.******

CHRY. Postuit supra pabolā de trib' semib' di
uerimode pditis: z vno saluato: c' fm p'portionē
fidei z opatiōis tres differētias ostēdit. h' vō pabolā
ponit solū de saluatis. vñ dicit: **Et dicebat: Sic ē re
gnū dei que admodū si hō iactet semē i terra. **HIE
RO.** Regnū dei eccleā ē que regit a deo: z ipa re
git homies: z ōras v'tutes z vicia calcat. **CHRY.**
Vel regnū dei dicit fide que ē i ipm ac disp'atiō
nē hūanitatē: qd qdē regnū ē sicut si iactat hō. **Ip
se. n. enī de' z dei fili' hō icōmutabiliter fact' p
nobis: terrā seminauit. i. totū mūdū vbo diuine cogni
tiōis illuminauit. **HIERO.** Semē. n. verbū vite ē:
terra corda hūana: z dormitio homis mors ē salua
toris. **Exurgit semē nocte ac die: qz p' somnū chris
ti: numer' credētū p aduersa z p'spa magis magis
qz germiabat i fide: z creuit i ope. **CHRY.** Vel ex
urgit ipe chris' q' sedebat e. pectas p lōganimitat******

te q' recipiētes semē fructificarēt. Surgit autē i. be-
 niuolētie sue vbo ad fructificationē nos erigens p
 arma iusticie a dextris qb' significat dies: et a fini-
 stris qb' significat nox psecutionū. p. bec. n. se. n. ger-
 minat nec arefcit. **THEOPHI.** Uel aliter: **CHRIS-**
 tus dormit. i. ascendit in celum: vbi lz dormire vi-
 deat: surgit tñ nocte cū p tētatiōes nos erigit i suā
 cognitiōe: die vō cū pp ofoes nřaz dispōit salutē.
HIERO. Qd aut dicit: Dū nescit ille. tropica ē lo-
 cutio. i. nescire nos faciat q's fruct' vsq' i finē affe-
 rat. **CHRY.** Uel dicit: Nescit ille: vt oñdat liberā
 volūtate eoz q' vbu suscipiūt: volūtati. n. nři cōmits-
 tit op': et nō totū ipse sol' opaf: ne bonum inoluta-
 riū videat. vñ subdit: **Utro enī ēra fructificat. i. nō**
necessitate coacta ē ppriā volūtate: s; volūtate ad-
ducit ad fructificandū. Primū berbā. **HIERO.**
i. timorē. Initiū. n. sapie tior: oñi. Deide spicā. i. peni-
tētiā lacriosa. Deide plenū fru. i. spi. i. charitatē: ples-
nitudo. n. legis ē charitas. **CHRY. Uel pñō berb-**
bā fructificat i lege nature paulatī ad pfectū cre-
scēs. p' modū pducit spicas i māipulū colligēdas: et
i altari dño offerēdas i lege. s. moyfi. postea plenūz
fructū i euāgelio. Uel qz nō solū o' nos frondere p
obiam: s; eē prudētes: et qñ harūdis spicas erectos
psistere de vētis agitātib' nō curātes. Oportet nos
etiā aīam curare p assiduitatē memorie: vt tāq' spi-
cas fructū gestem'. i. opationē vtutis opletā demō-
strem'. **THEO. berbā. n. germinam' cū pncipiū**
boni oñdim'. deide spicā cū resistere tētationibus
possum'. deide fructū cū pfectū q's opaf. Sequit':
Et cū ex se pduxerit fruct' itatī mittit fal. qñ adest
messa. **HIERO. Salt ē mors v' iudiciū: qd secat**
oīa: messis cōsumatio seculi. **GREGO. Uel aliē:**
Semē hō lactat i terrā: cū cordi suo bonā itētione
iferit. Dormit autē q' tā i spe boni opis q'fcit. Nocte
vō erurgit ac die: qz iter aduersa et pīpa pficit: ouz
ille nescit q' adhuc metiri icremēta sua nō valet: et
tñ cōcepta vtus ad pfectū ducit. Aū igit' desideria
bōa cōcipim': semē i terrā mittim'. Cū recte opari
icipim': herba sum'. Aū ad pfectū boni opis cre-
scim' ad spicā puenim'. Cū i eiusdē opis pfectiōe
solidi mur: i' plenū frumētū i spica pferimus.

Et dicebat: Cui assimilabimus regnū dei: aut cui pabole cōpabim' illō? Sicut granū synapis qd cū se minatū fuerit i ēra min' ē oib' semi nib' q' sūt i terra: et cū natū fuerit a scēdit i arborē: et fit mai' oib' oleri b': et facit rāos magnos: ita ut pos sint sū ūbra ei' aues celi hitare. Et talib' mltis pabolis loqbat eis ner bū put poterāt audire. sine pabola aut nō loqbat eis. Scorsū autē di scipulis suis differebat omnia.

GL. O. Postq' posuit de fructificatiōe semis euā gelij: hic subiūgit aliā pabolā ad oñdēdā excellē-

tiā doctrie euāgelice ad oēs alias doctrias. vñ of:
 Et dicebat: Cui assimilabim' regnū dei. **THEO.**
 Paruissimū qdē ē fidei verbū: Rede i deu et saluū
 eris. s; sparsa sup trā: p'dicatio dilatata ē et augmen-
 tata: ita vt celi volatilia. i. cōtēplatiui homies et al-
 ti intellectu et cognitiōe sub eo habitēt. Quātū. n. sa-
 piētes gētiliū reliquētes sapiam sub p'dicatiōe euā-
 gelij requieuerūt. oīz igit' maior p'dicatio facta ē.
CHRY. Et etiā qz qd fuit hoib' i b'ueib' smoniū
 b' nūciatū sapiā que iter pfectos of: dilatant sup
 oēs smones: qz nihil mai' est hac vitate. **THEO.**
 Ramos aut magnos fecit. qdaz. n. ap'oz i Romā e
 qdaz i indiā: et quid i alias terre pres sūt vniū sē-
 ramū. **HIERO.** Uel semē istō mimū ē tior: ma-
 gnū autē i charitate que ē maior oib' olerib' qz de
 us charitas ē: et ois caro senū. fecit aut ramos mīri
 cordie et cōpassiōis: cū sub ūbra paupes chāstī qui
 sūt celi aīalia delectāf hitare. **BEDA:** Pō aut q'
 semiat a plerisq' saluato: ipē itelligit: ab alijs autē
 ipē hō seminas i corde suo. **CHRY.** Postea vero
 Mare' b'ueitate gaudēs: oñdēs pabolaz naturā
 subiūgit: Et talib' multis pabol' loqbat eis vbi p
 ut po. audire. **THEO.** Qu. n. turbe erāt idocē a
 comestibilib' et cōtinetis noibus istruit eas: et p b
 subdit: Sine pabola aut nō loqbat eis: vt. l. moou-
 renf' ad accedēdū et iterragādū. Sequit': Scorsū
 aut discipul' suis differebat oīa. s. de qbus iterragā-
 b' it vt ignorātes: nō simpliciter oīa tā māifesta q'
 imāifesta. **HIERO.** Illi enī digni erāt scorsū
 audire mysteria i penetrālī i tiorē sapie: q' remoti a
 cogitationū malarū tumultib' i solitudie virtutū
 pmanebāt. Sapia. n. in tēpore ocij percipit.

**Et ait ill': i illa die cū sero cēt fa-
 ctū: Trāseam' ptra. Et dimittētēf
 turbā assumūt cū ita ut erat in nani
 et alie naues erāt cū illo. Et facta ē
 pcella magna uēti: et fluctus mitte-
 bat in nauī: ita ut iplerēf nauis. Et
 erat ipē i puppi sup ceruical dormi-
 ens: et excecitat cū: et dicūt illi: Da-
 gisē: nō ad te priet qz pūm'. Et exur-
 gēs cōminat' ē uēto: et dixit mari:
 Tace: obmutesce. Et cessauit uēf.
 Et scā ē trāglitas magna. Et ait
 ill': Quid timidi estis? Neccū ha-
 betis fidē. Et timuerūt timore ma-
 gno: et dicebant ad alētyz: Quispu-
 tas ē iste: qz mare et uēf' obediūt ei'.**

HIERO. P' doctrinā de hīc ad mar' veniūt e
 fluctib' turbāf. vñ of: Et ait ill' i illa die cū sero cēt
 scā trāseam' 5. **REMI.** Tria. n. legif' oīs habuit
 se refugia. s. nauis: mōt': et des' ti. quoties a turbis cō-
 pmebat ad aliq' istoz refugiebat. Cū q' vidit oīs
 turbas mltas circa se: eaz iportuitates qñ bō volē-

[Marginal notes in a smaller script, including references to other biblical passages and commentary.]

decliare iussit discipulos suos transfretare. Sequitur: Et dormit. tur. assu. e. ita vt erat i nauu. **CHRY.** Discipulos qdē assupit dñs vt visores fieret futuri mis racti: s; solū ipos assumit: ne alii cognosceret ipsos eē tā modice fidei. vñ ad oñdēdū q; sepati alij trās fretabūt: subiungit. Et alie na. e. cū illo. **Re** at sup birēt discipuli q; eos solos assupserat: piclitari eos p mittit. Et vt et p b dīseret tētatiōes viriliē sustine re. vñ seq̄. Et fa. ē pro. ma. **Ut** aut futuri miraculi maiorē eis im̄m at sēsu: dat tpa tiorū doomiēdo. vñ se. jē. Et erat ip. i pup. su. cer. doz. Si. n. vigilasset: aut si tūmūlēt neq; rogasset tēpestate orta: aut eū ali qd tale facer nō putasset. **THEO.** Dimisit ḡ eos i cidere i tiorē piclitatiōis: vt ei? vtutē i seipis cogno scere: q; alios ab eo hīficiatos videbūt. Dormiebat aut sup cer. nauis lignēū siqdē. **CHRY.** Dñdens su i hūilitatē: t ec b multā sapiam docēs. Nōdū at discipuli q; circa eū erant: it ei? gloriā cognoscebūt. et qdē q; surgēs poterat vētis ipare credebūt: s; q; q̄cēs seu doomiēs neq; q̄. Et iō seq̄. Et ercūt it euz t dicit ei. **D**igr n̄ ad te p̄inet q; pim? **THEO.** Ipe aut erurgēs cōminat p̄mo qdē vento: q; maris tēpestatē t fluct? faciebat: t b ē qd subdit: Et erurgēt cōm. ē v̄to. deide vō p̄cipit mari. vñ se. jē. Et di pit mari: tace: obmutēce. **GLO.** Ex cōmotiōe. n. maris qdā sonit? cōiurgit: q; videt eē qd i maris locutio piculi cōminat: t iō cōueniēter sub qdām methaphora trāq̄llitatē im̄pat taciturnitatis vocabulo: sicut t i cōhibitiōe vētorū q; sua violētia mare cōturbat: cōmiationē nōtāuit. Solēt. n. p̄tātē hñs tes eos q; violētia pacē hominū cōturbāt: cōminatōe penarū refrēnare. Per b ḡ daf̄ itelligi: q; sic rec aliq; p̄t cōmiationē violētos cōpmere t suis edictis m̄m̄ar subiecti ppli mitigare: ita christ? rec em̄uere creature en̄s: sua cōmiationē ventorū cōhibuit violētiā t mari taciturnitatē idicit: t statū ē ef fecit? secūt. **Seq̄. n.** Et cessauit vē. cui. f. fuerat cōm̄inat. Et facta ē trāq̄llitas magna. f. i mari: cui ta citurnitatē idixerat. **THEO.** Cōminat? ē et t di scipul t̄q̄ fidē n̄ h̄itib? **Seq̄. eni:** Et ait ill: Quid timidi estis: necdū bētis fidē? Si. n. habuisset fidez credidisset q; et doomiēs fuare eos potuisset icolumes. **Seq̄. Et** timuerūt tiorē magno: t dicebūt ad alterutrū: Quis putas ē iste: q; vēti t mare obediūt ei: Etenī onbie habebāt se erga eū. Inquātū enī ius su mare placuit: nō baculo vt moyses: nō p̄cib? vt belis? iordanē: neq; archā vt iesus nauē: s; b vē de? eis videbat: sm̄ vero q; doomiēbat hō. **HIERO.** Dñstice eni uero puppis eccle ē initiū: i q; dñs cor palit dormit: q; nūq; dormit q; custodit israel. pup pis. n. mortuis pellib? viuos cōtinet: t fluct? arcet: t ligno solidat. i. cruce t morte dñi eccle saluatur. **Cerual** cōp? dñi ē cui diuitas sic caput icliata ē. **Tent?** aut t mare. demōes t p̄secutores sūt: q; b? ois cēt: tace: qñ cōpescit edicta regnū iniquoz vt volue rit. **Trāq̄llitas** magna ē par eccle p̄p̄surā: siue the oica p? vitā actiua. **BEDA:** vt nauicla quā ascē dit: passiōis arbor itelligit p quā fideles ad securi tatē securi littois pueniūt. **Alie** naues q; fuisse di cūc cū dño illos significāt q; fide dñice crucis ibi ti sūt: nō tñ turbie tribulationū pulsati. **Tel p? tē** tationū pcellas serenitate pacis vtūt. **Discipulis** at

nauigātib? christ? obdormiuit: q; fidelib? futuri re gni q̄etes meditatib? tps dñice passiōis aduenit. vñ b sero factū fuisse phibet: vt veri sol occubitū n̄ so la dñi doormitio: s; ipa discedētis lucis hora signifi cet. **Ascēdēte** aut illo puppis crucis: fluct? blasphem itū p̄secutorū assurgūt: demoniacis excitati p̄cel lis: q; b? tñ nō ipi? patiētia turbat: s; discipuloz im becillitas cōcutit. **Erūt. at** aut discipuli dñm: q; cui? mortē viderāt: maris votis resurrectionē q̄rebant. **Tēto** erurgēs cōminat? ē: q; resurrectionē celebrata diaboli supbiā strauit. **Dare** silere p̄cepit: q; iudeo rū rabiē resurgēdo deiecit. **Discipuli** aut arguūt: q; p? resurrectionē exprobat: aut eis incredulitatē eozū. t nos quoq; cū signo dñice crucis ibuti: seculū res linq̄re disponim? nauē cū Iesu conscēdim?: mare trāsire conamur. s; nobis nauigātib? inter equozū frenit? obdormit: qñ iter medios vtutū vit? vel i mūdōz spiritūū vel hominū prauoz vel ipaz n̄ az cogitationū iper? amoris flāma refrigerat. **Tel** in ter h? mōi pcellas illū sedulo excitemus: mor tēpe statē cōpescet: refundet trāq̄llitatē: portum salu tis indulgebit. **Capitulū V.**

Et uenerūt trās fretū maris i regione gerasenoz. Et ex eūti ei de nauī statū occurrit dō monūntis hō i spū imūdo: q; do miciliū hēbat i mōūntis. Et neq; cathenis iā q̄sq; potat eū ligat: qm̄ sepe cōpedib? t cathēis uic? dirupit set cathēas t cōpedes p̄minuissz: t nemo poterat eū domaf. Et sp̄ die ac nocte i mōūntis t i mōtib? erat clamās: t p̄cides se lapidib?. **Uidef** aut iesuz a lōge cucurrit t adorauit eū: t clamās uoce magna dixit: qd mibi t tibi iesu fili di altissimi? **Ad iuro** te p̄ deuz ne me torq̄as. **Dice bat. n. illi:** Exi spūs imūde ab hoie isto. **Et** interrogabat eū. **Qd** tibi nomē ē? **Et** dicit ei: Legio mibi nomē ē: q; mlti sum?. **Et** deprecabāt eū mltū ne se expelleret extra regionem. **Erat** at ibi circa mōtē grex porcorū magn? pascēs i agris. **Et** deprecabāt eū spūs: dicētes: **Mitte** nos in porcos: ut i eos itroeam?. **Et** p̄cessit eis statū ies?. **Et** exeūtes spūs imūdi in troierūt i porcos: t magno impetu grex p̄cipitat? ē i mari ad duo milia t suffocati sūt i mari. **Qui** at pasce

bāt eos fugerūt: 7 nūcianerūt i cini-
 tatē 7 i agros. **Et** egressi sūt uiderē
 qd eēt facti: 7 uenerūt ad iēsū: 7 ui-
 det illū: q a demōio uexabat sedētē
 uestitū 7 fane mētis: 7 timuerūt.
Et narrauerūt ill' q uiderāt qlic fa-
 ctū eēt ei q demōiu3 habuerat: 7 de
 porcis. **Et** rogare ceperūt eū: ut di-
 scederet d' sinib' eorū. **Tūq3** ascēde-
 ret nauī: cepit illū dēp̄cari q a d'mo-
 nio uexat' fuerat ut eēt cū illo: 7 nō
 admisit eū: s3 ait illi: **Vade** i domū
 tuā ad tuos: 7 annūcia ill' quāta tibi
 dñs fecerit: 7 mīst' sit tui. **Et** abiit
 7 cepit p̄dicare i decapoli quāta sibi
 fecisset iesus: 7 oēs mirabantur.

THEO. Quia q̄ i nauicla erat cōdrebāt adintu-
 cē: Quisputas ē iste: inimicor' testimonio affirmat' s3
 eēt. **Accessit** n. demōiac' d'fitēs ipm eē filiuz dēi.
 Ad qd narrādū euāgelista accedēs. di. **Et** uene. trās
 fre. ma. i regi. gerazeno3. **BEDA:** Geraza ē urbs i
 signis arabie trās iordanē iuxta mōtē galaad: quaz
 tenuit trib' manasse: nō lōge a stagno tyberiadis: i
 qd porci p̄cipitati sūt. **CHRŪ.** S3 tū neq3 geraze-
 no3 neq3 gerazino3 exq̄sita sc̄ptura otiet: s3 gerge-
 no3. geraza. n. ciuitas ē iudee: 7 neq̄q̄ i ea ē mare. ge-
 rafa d'o arabie ciuitas ē: neq3 mare neq3 stagno pro-
 ximū hñs. **Et** ne tā euidēs mēdaciū euāgeliste dixit
 se uideāt: uiri tā diligēt sciētēs que circa iudeā erāt:
 gergese qdē aq: gergefē ātiq' ciuitas fuit: nūc tyberi
 af nūcupata: circa quā p̄cipuu ē circūpositū stagno
 Seq̄: **Et** ere. ei. de. na. sta. occur. ei. de. monu. hō.

AUG. de cō. euā. **Tū** Matthe' dicit' duos fuisse:
 mare' 7 lucas unū cōmemorat: ut itelligas unū eo-
 rū fuisse p̄sone alie' clarioris quē regio illa marie
 uolebat. **CHRŪ.** Ut uiderē qd mare' 7 lucas illud
 qd erat mirabili' narrauerūt: 7 pp b' diffusi' qd il-
 li cōtingebat enarrāt. **Seq̄. n.** **Et** neq3 cathe. iam q̄sq̄
 eū po. ligare. **Dixerūt** q̄ simplr demōiacū: nūerū nī
 q̄redo: uel ut uirtutē maiorē cōsiderēt opantis. **Nā** q̄
 unū talē curauerat: nō erat ei ipossibile ml'cos alios
 curare. nec tū b' dissonātia demōstraf. **Nō. n.** dixe-
 rūt qd un' sol' erat: qd si dixisset: Mattheo d' dicere
 uiderēt. **Habitabāt** autē i mōumētis demōes: erro-
 neū dogma mult' uolētēs imittere qd decedētū aie
 i demōes cōuertebāt. **GREGO.** Nisse. **Paraue-**
 rat autē se cer' demōni ad resistēdū diuie pt. āti. **Tū**
 autē appropinq̄ret q̄ ptatē h3 sup oia exclamat emi-
 nētē e' uirtutē. un' seq̄: **Uidēs** autē iēsū a lon. cucuz. 7
 adora. eū: 7 cla. vo. magna 7 di. ei. qd mi. 7 tibi iēsū
 fili dei altissimi. **CIRYL.** Uide demōnē dupli-
 passiōe diuisū: audacia 7 timore reluctaf 7 orat. qn q̄
 stiōem aliq̄ itēt. s uult scire qd sibi 7 iēsū cōe. q. d.
 q̄ de cā eiūcis me ab hōib' cum sint mīst' **BEDA**
Que autē ipietas ē iudeor' eū dicere i p̄ncipe demōi-

nioz eieicisse demōia: quē 7 ipa demōia fatēf nihil
 secū h're cōe. **CIRYL.** deide orās subūgit: **Adiuro**
 te p̄ dēi: ne me torq̄as. emissiōe. n. reputabat totū
 tū: uel etiā inuisibilē torq̄bat. **CHRŪ.** Quātus eni
 mali sunt demōes: sciūt tū qd ipos pp peccata expo-
 erat ultio aliq̄ p̄ca. q̄ d' uō nodū eis tps vtiē pone ad
 uenerat: firmissime cognoscebāt: marie cū p̄misiū
 eēt eis hōib' cōmiseri. **S3** qd chūst' cōmp̄ēderat
 eos tāta mala p̄petrare: putabāt qd pp facto3 exēti-
 sum ultimū punitiōis tps mime expectarēt: pp hoc
 supplicāt ne torq̄ant. **BEDA:** Magnū. n. totū
 est demōia lesiōe hōis celiar: 7 tāto dimittit gau-
 q̄nto possidet duri'. **Seq̄. n.** **Dice.** eni illi: **Eni** sp̄s
 im. ab hō. isto. **CIRYL.** Attēdas iexpugnabilē ui-
 tutē xpi: cū q̄ssat sathanā: cui d'ba chūsti sūt ignis 7
 flāma: s3 qd psalmista dicit: **Liq̄facti** sūt mōtēs a fa-
 cie dei. i. sublines 7 sup̄e vtutes. **Seq̄. Et** it. eū qd
 tibi nomē ē. **THEO.** Interrogat qdē oris nī ut ip-
 se sciret: s3 ut ceteri sciat mltitudinē habitātū demo-
 nu3. **CHRŪ.** Ne si ipse diceret qd multi sūt: icredū-
 bile fieret. uult q̄ qd ipi cōfiteāt: qd ml'ri erāt. un' seq̄
 tur. **Et** di. ei. legio mi. nō. ē. qd mil. sum'. **Nō** d' de
 ēmiatū nūer' s3 multitudinē. nō. n. p̄dest ad scias ee
 q̄stio nūer'. **BEDA:** d'fessa āt publice peste quā
 furēs tolerabat: uirt' curātis gratior apparet. **S3**
 nri tps sacerdotēs qd p̄ exorcismi grāz eicere nouit
 solēt dicer' patiētes nī alr ualēt curare: nisi q̄ntū su-
 per possūt oē qd ab imūdi3 spiritib' uisū audiu3
 sūt: tactu: uel alio quolib' corpis aut ai sēu uigilan-
 tes dormitēsque ptulerit: d'fēdo patēf exponāt.
Seq̄: Et p̄ca. eū ml. ne se expel. eē regioes. **CHRŪ.**
Aut ut lucas dicit: i abyssū. **Abyssus.** n. ē separtō'
 mūdi. p̄merēt. n. demōes micti ad tenebras extēto-
 res diabolo 7 suis āgel' p̄paratas. **Doc** aut ip̄s facēf
 poterat: p̄misiū tū eos i hac ita eē ne abētia tērao-
 ris: hōies corona uictorie puinaf. **THEO.** **Et** ut
 nobiscū pugnātes: nos pitiores cōstruāt. **Seq̄. ei**
Erat āt ibi cir. mō. gex. poz. mag. pascel. **AUG.**
cō. euā. **Qd** h' dicit mare' circa mōtes sūnt gregē.
Lucas āt imōte: nihil repugnat. **Hex** ei porcos
 tā magn' fuit ut aliqd ei eēt i mōte: 7 aliqd circa
 mōtē. **Seq̄: Et** dēpca. eū spi. di. **Mitte** nos i p̄c. ut
 i eos itroeam'. **TREML.** sup matthei: **Iccirco** autē
 itrauerūt i porcos nō spōre: s3 petierūt ut eis conce-
 deref: ut demōstraref qd nō possūt nocere hōib':
 nisi p̄missiōe diuina. **Jo** autē nī petierūt micti i hōies:
 qd illū e' uirtute torq̄banē: hūānā speciē gestare uide-
 bāt. nec petierūt ut i pecora mitterēf: qd uelut mun-
 da aialia i tēplo dei offerēbāt. **Peterūt** ut i porcos
 mitterēf: qd nullū aial ē imūdi' porco: 7 demōes
 semp i spurcicijs delectāt. **Seq̄: Et** cōcessit eis sta-
 tim iesus. **BEDA:** **Jo** qdē p̄misiū: ut p̄ itrectio-
 nē porcor' hōib' salutis occasio p̄beat. **CHRŪ.**
Uolēs furiā quā hōies hñt demōes oib' demōi-
 strare: 7 qd multo peiora uellēt hōib' ifigere si p̄-
 sent: uirtute non ipediti diuina. **Et** qd i hōib' hac co-
 mōstrationē fieri ei' pietas nō ferebat: ipos i p̄c.
 eos itraue p̄misiū: ut i illis uirtus 7 furor demōni uē-
 deat. **Sequit':** **Et** ere. spiritus immundi. **TITVS**
Fugā autem arripuerūt pasto3: ne cū porcis p̄-
 rēt: 7 huiusmodi terrozē ciuib' itulerūt. un' sequit':
Qui aut pasce. eos. **Illos** autē ad saluatorē adduxit

[Marginal glosses in a smaller hand, continuing the commentary on the Gospel text.]

oāni necitas frequēti. n. cū de hoies dānat i reb⁹
 possessis: ofert bñficiū aiab⁹. vñ seq̄t. Et ve. ad Je. z
 vi. illū q̄ a de. vera. se. sicut pedes a qb⁹ nact⁹ erat sa
 lutē: quez ātea nec cathene cōpescere poterāt: vesti
 tū z sane mētis q̄ continuo nud⁹ erat: z obstupuerūt.
 vñ seq̄t. Et ti. hoc igit̄ miracūm p̄i vñ: p̄i vñbis cō
 piūt. vñ seq̄t. Et nar. illi q̄ vide. **THEO.** Stupētes
 aut p̄p̄ miracūm qd̄ audierāt timuerūt: z p̄p̄ h̄ de
 p̄cans ip̄m vt ab eoz recedat finib⁹. z h̄ est qd̄ sub
 dit: Et rogare eū cepe. vt disce. a fin. eoz. timebāt. n.
 ne aliqñ tale aliqd̄ patecēt. **Adtristati. n.** de porcōz
 p̄ditōe: p̄ntiaz remiūt saluatoris. **BEDA.** Ut sc̄ij
 fragilitat̄ p̄p̄: p̄ntia dñi se iudicabāt idignos. Seq̄
 tur. Cūq̄ ascē. na. ce. illū dep̄. q̄ a demo. vera. fue. vt
 et. c. illo. **THEO.** Timebat. n. ne aliqñ inueniētes
 eū demones retrarēt in eū. dñs vō remittit eū i do
 mū suā: inuēs ei q̄ q̄uis ip̄e p̄ns nō eēt: tñ sua virt⁹
 ip̄m custodier. fil̄ etiā vt curat⁹ alijs p̄fit. vñ seq̄t. Et
 nō adm. eū: s̄ aut illi: vade i do. tuā ad tu. z nūcia il
 lis q̄ta ti. dñs fece. z mis. fit tui. **Uide saluatoris hu
 militatē. nō dicit: denūcia oīa q̄ feci tibi: s̄ oīa q̄ feci
 tibi dñs. sic z tu cū aliqd̄ boni fecer̄: nō tibi s̄ deo
 attribuas.** **CHRY.** Licz aut̄ alijs sanat̄ p̄cepit ne
 mini dicere: nūciēt tñ huic p̄cepit q̄ annūciēt: qm̄
 oīs illa regio demonib⁹ detēta sine deo manebat.
THEO. Ipe igit̄ p̄cepit p̄dicare: z oēs mirant̄. z h̄
 est qd̄ seq̄t. Et cep. p̄dicare. **BEDA.** Mystice aut̄
 geraza sine gergeze vt qd̄az legit̄: colonū eiiciēs siue
 aduene appropinq̄ns iterprat̄: qz gentiū p̄p̄s z ho
 stē de corde repulit: z q̄ erat loge fact⁹ ē p̄p̄. **HIE
 RO.** Dic aut̄ damoniz⁹: de sp̄atissim⁹ gentiū p̄p̄s
 est: nec lege nāc: nec dei: nec hūano timore alligat⁹.
BEDA. Qui in monumēt̄ hitabat: qz i mortuis
 opib⁹: h̄ est i peccat̄ delectabat. semp nocte ac die
 furebat: qz i p̄p̄er̄ z aduersa fuitio malignoz sp̄ū
 uz nō cessabat: s̄ p̄ opez feditatē q̄ i monumēt̄ face
 bat: p̄fōn sup̄bie i mōtib⁹ errabat. p̄ vba durissime
 infidelitat̄ q̄si lapidib⁹ se deidebat. **Dicit aut̄: Legio
 mihi nomē est: qz p̄p̄s gentiū diuers̄ idolatrie cult
 tib⁹ erat mācipat⁹. Qd̄ aut̄ exētes sp̄ūs imundi ab
 hoie intrāt porcōs quos i mare p̄cipitat⁹: significat
 q̄ liberato p̄p̄o gentiū a vñtatiōe demoniz⁹ q̄ ch̄ri
 sto credere noluerūt: i abdit̄ agūt sacrilegos rit⁹.
THEO. Vel p̄ h̄ significat q̄ demones intrāt i ho
 mīes ad modū porcōz viuētes: z volutabro volu
 ptati se iuolūētes. p̄cipitant eos p̄cipitio i mare vi
 te ist̄i z suffocāt. **HIERO.** Vel suffocāt in iher̄
 no sine resp̄cū m̄si cordie p̄ impetū mature mort̄ i
 qd̄ fugiūt multi: qz flagellato stulto: sapiēs p̄udēt̄
 os sit. **BEDA.** Qd̄ aut̄ dñs volentes eē cū illo nō
 admittit: significat q̄ q̄sc̄q̄ itelligat post remissionē
 peccatōz i grediendū sibi eē in sc̄ia z bonā: z fuit
 dū euāgelio p̄pter alioz salutē: vt deinde cū ch̄risto
 req̄scat. **GREGO.** vij. moral. Qu. n. quantūlibet
 par̄ de diuina cognitiōe p̄cepim⁹: redire iam ad hu
 mana nolūm⁹: q̄etē cōtemplatiōis q̄rentes. s̄ dñs p̄
 cipit: vt mens p̄us erudet in ope: z postmodū refici
 debeat p̄ cōtemplatiōē. **HIERO.** Pomo aut̄ sas
 nat⁹ predicabat in decapoli: dum a romano nunc
 regio iudci conuertunt̄: qui in littera tñ pendent
 decalogi.**

Et cū ascēdisz iesus i nauī rursus

trās fretū puenit turba mlt̄a ad eū
 z erat circa mare. **Et uenit qd̄az de**
 archisynagogis noie Jair⁹: z uidēs
 euz p̄cidit ad pedes ei⁹: z deprecabat⁹
 eū multū dicēs: qm̄ filia mea i extre
 mis ē: ueni ipone manū tuā sup̄ eā:
 ut salua sit z uiuat. **Et abiit cū illo**
 z seq̄bat eū turba multa: z cōprime
 bāt eū. **Et mulier q̄ erat i p̄fluuiō s̄a**
 guis ānis. xij. z fuerat mlt̄a p̄p̄essa
 a cōplib⁹ medicis: z erogauerat oīa
 sua: nec qcq̄z p̄fecerat: s̄ magis de
 teri⁹ hēbat: cū audisset de iesu: uenit
 i turba retro: z tetigit uestimētū ei⁹.
Dicebat. n. qz si uel uestimētū ei⁹ te
 tigero: salua ero. z p̄festiz siccāt⁹ est
 fons sanguis ei⁹. z sēsit corpe qz sa
 nata eēt a plaga. **Et statim ies⁹ cogno
 scēs i semetip̄o uirtutē q̄ exierat de**
 illo: p̄uersus ad turbā aiebat: **Quis**
 tetigit uestimēta mea? **Et dicebāt ei**
 discipuli sui: **Uides turbā p̄primētē**
 te: z dicis: qz me tetigit? **Et circū**
 spiciebat uidere eā que hoc fecerat.
Mulier uero timens z tremēs: sci
 ens qd̄ factū eēt i se: uenit z p̄cidit an
 tē: z dixit ei oēs ueritatē. **Iesus au**
 tē dixit ei filia fides tua te saluā fecit
 uade i pace: z esto sana a plaga tua.
THEO. Post miracūm d̄moniaci: aliud miracu
 lū dñs opat̄: filiā. s. archisynagogi resuscitat̄: ad cui⁹
 miraculi narrationē euāgelista accedēs dicit: **Et euz**
 ascē. ie. in na. rur. trās fretū. **AVGV.** de cō. euāg.
 Intelligendū est aut̄ qd̄ de archisynagogi filia sub
 dit factū esse eū trāscendisset iesus i nauī rursus trās
 fretū: s̄ quantū post nō apparet. nisi. n. fuisse iter
 uallū: nō eēt qm̄ fieret qd̄ narrat matthe⁹ de quinio
 dom⁹ sue: post qd̄ factū nihil aliō continuo seq̄t q̄ il
 lud de archisynagogi filia. sic. n. ip̄e cōterit: vt ip̄e
 transit⁹ apte idicet hoc cōsequē narrari qd̄ sequē
 ter est factū. **Seq̄t. Et ve. qd̄ de archisyn. noie iair⁹.**
CHRY. Nomē posuit p̄p̄ iudeos q̄ tūc erāt: vt no
 mē miraculi fieret oīsiuū. **Seq̄t. Et vi. eū. p̄ci. ad pe.**
 ei⁹: z dep̄. eū mul. dicēs: **Qm̄ filia mea i extremis ē.**
Et qd̄ matthe⁹ narrat archisynagogū puellā mor
 tuā nūciasse: **Marc⁹ vō grauiē infirmatā: sed post**
 modū archisynagogō cū quo dñs ire debebat nun
 ciatū fuisse puellā mortuā eē. **Matthe⁹ s̄ eandē rē**
 s̄l̄t significat: qz. s. mortuā suscitauerit: breuitatis cā

tenendo: et caste agendo sepi i memoriam reuocare: q̄ oīem naruitatis luxuriādo celebrare. **Dō. n. ad laborē nascit i mūdo: et electi ad requiē p mortē trā seūt e mūdo. Sequit̄. Et decol. enī i carcere: et attu. caput ei⁹ i disco: et de illō puella: et puella dedit ma tri sūe.** **GREGO. iiii. moral.** Non sine grauissima admiratiōe pp̄do q̄ ille ppheticē spū itra mris vte rū ipler: quo iter natos muliez nemo maior surze rit ab iniq̄s i carcerē mittit. et p puella saltatu capi te trūcat. et vir tate seueritatis p vsu turpiū moziē. **Rūnq̄ credim⁹ aliqd fuisse qd i ei⁹ vita: illa sic de specta mors tergeret. S; qñ ille vel i cibo peccauit: q̄ locustas solūmō et mel siluestre edit: Quē uersa tione sua offendere potuit q̄ de eremo nō recessit: Quidē q̄ oipotēs de sic uehemētē i h̄ sc̄lo despi cit: quos sic sublimē an̄ seclā eligit: nisi h̄ qd̄ pietas ti fidelū p; qm̄ iccirco sic eos p̄mit i iūmif: q̄ uidet q̄ omō remuneret i iūmif: et foras vsq; ad despecta dicit: q̄ it⁹ vsq; ad icōprehensibilia pducit. Dic er; go om̄iq; colligat: qd̄ illic passuri sint quos repro bor h̄ h̄ sic crurat quos amat. **Seqtur: Quo audito discipuli ei⁹ uenerūt et rulerūt corp⁹ ei⁹: et posuerūt illud i monumēto. Narrat Joseph⁹ victus; Jobem i castellū macherōta adductū: ibiq; trūcatū. narrat s̄o ecclāstica historia sepultū eū i sebastie palestie; et be que quondā samaria dicta ē. Decollatio autē Jo h̄nis: minoratiōe fame illi⁹ q̄ christ⁹ a pplō cre; debat iūuar: sicut exaltatio saluatoris i cruce pfe cū designabat fidei: q̄ i tpe q̄ pus a turbis ppheta cē credebat: dei fili⁹ a cūctis fidelib⁹ ē agnit⁹. vñ Jobes quē oportebat mīnui: cū diurnū lumen decretere icipit nat⁹ ē: oīs autē eo tpe āni quo dis es cretere icipit. **THEO. Mystice autē hero. qui iterat̄ pollicēs: popul⁹ ē iudeoz q̄ habebat vrozē sūanē gloriā: cui⁹ filia saltat et mouet etiā nūc cir ca iudeos. f. falsū intellect⁹ scripturaz. decapitane; rūt siquidē Jobem. i. verbū ppheticū: et sine capite christo habet eū. **HIERO. Vel afr: Caput legis qd̄ ē christ⁹ de coipe abscidit. pp̄io. i. iudaico populo: et daf gētili puella. i. romane ecclēsie: et puella dat matri sue adultere. i. synagoge crediture in fi ne. Corp⁹ Jobis sepelit. Caput i disco collocatur. Littera huata regie. spūs i altari honorat⁹ et sumit.********

Et cōueniētes apli ad iesū: renū dauerūt ei oīa q̄ egerāt et docuerāt. Et ait illis: Uēite seorsuz i desertū locū: et regescite pusillū. Erāt. n. q̄ ueniebāt et redibāt multi: et nec spa ciū māducādi hebāt. Et ascēdētes i nauī abierūt i desertū locū seorsuz. Et uiderūt eos abeūtes: et cogno uerūt multi: et pedestres de oib⁹ ci uitatib⁹ cucurrerūt illuc et preuene rūt eos. Et exiēs uidit turbā mul tā icl⁹ t̄m̄st⁹ ē sup eos: qz erāt sicut oues nō habētes pastorem: et cepit

illos docere multa.

GLO. Postq̄ euāgelista narrauit mortē Jobis narrat ea que christ⁹ cū suis discipul⁹ p mortē Jo h̄nis egerit dicens: **Et cōue. apo. ad iesū renū. ei oīa que ege. et docue.** **HIERO.** Ad locū. n. vñ exerunt flumina reuertunt. deo sp̄ referit grās missi sup bis que acceperāt. **THEO.** Discam⁹ autē et nos cū i mī nisteriū aliqd mittimur nō elōgari: et ultra cōmīs sum officiū nō offerri: s; mittētē uisitare et renūcia re ei oīa que egim⁹ et docuim⁹. **BEDA:** Nō enī solū o; docere s; facere. non solū autē que ip̄s egerāt et docuerāt apostoli dño renūciant: s; etiā que Jobes cū i docēdo occupatis sit passus. et sui et Jo h̄nis discipulī dño renūciāt: sicut Matthe⁹ descri bit. **Sequit̄. Et ait illis: Uenite seorsuz i desertū lo cū: et req. pu.** **AVGV.** de co. euā. Hoc cōtinuo p⁹ Jobis passionē factū esse cōmemorat. vñ post hoc facta sūt illa que p̄mo narrata sūt: q̄bus mor⁹ hero des dixit: **Dic ē Jobānes bap. que ego decollauī.**

THEOPHI. In desertū autē recedit locū pp̄ hū litatē. Quiescere autē facit christ⁹ suos discipulos: et addiscāt p̄positi: q̄ laborāt i ope et smone requiē pmerēt: et q̄ nō debēt otinue laborare. **BEDA:** Que autē necessitas fuerit cōcedēde req̄e discipulī: ostendit cū subdit: **Erāt. n. q̄ ve. et redi. multi: et nec spa ciū māducādi hebāt. vbi magna tps illius felici tas de labore docētū simul et discentiū studio de monstrat. Sequit̄. Et ascē. i. na. abierūt i desertū locū seorsuz. Nō discipuli solī: s; assūpto dño ascēdētes i nauim: locū petiere desertū vt Matthe⁹ demōstrat. Letat autē fidē turbaz. petēdo. n. solitudinē: an seq̄ curēt explorat. Ille sequēdo et nō i iūmētis aut ves bicul⁹ ouerf: s; p̄po labore pedū quātā salutis sue curā gerāt ostendit. **Seqt̄. Et uiderūt eos abeū. et cog. mlti: et pedes. de oib⁹ ciuitatib⁹ cucurrerūt illuc et p ue. eos. Nū pedestres eos puenisse dicit: ostendit q̄ nō i aliā maris sine iordāis ripā nauigio puenierūt discipulī cū dño: s; p̄ia eiusdē regiōis loca adierūt quo et idigene pedestres poterāt puenire. **THEO.** Ita tu christū n̄ expectas q̄ ip̄e reuocet: s; p̄cūres eū puenias. **Seqt̄. Et exiēs vi. tur. ml. Iesus et mif. ē sup eos: qz erāt sic oues n̄ habētes pastore. Pbarisei lupi exites rapaces: nō pascebāt ppl̄s; s; deuorabāt pp̄ h̄ ad christū venī cōgregāt pastore q̄ tradidit il lis cibū spiritale. s. vbi dei. vñ seq̄. Et cepit eos doce re multa. Vidēs. n. eos q̄ miraculoz occasiōe eū seq̄ bāt p̄ lōgitudie vie fessos eoz mifert⁹: voluit eoz sa tisfacere uoluntati docēdo eos. **BEDA: Matthe⁹ dicit q̄ curauit lāquidos eoz. H̄ ē. n. veraciter pau perū misereri: eis uitalis uia docēdo apire: et mole stias corpales auferere. **HIERO.** Mystice autē se orsuz ducit dñs quos elegit: vt iter malos uiuētes: mala nō intendāt: vt loth i sodomis: et iob in tera bus: et abdiās i domo achab. **BEDA: Derelicta etiā iudea i desfo ecclēsie p̄dicatores facti q̄ apd̄ iu deos tribulationū sarcina p̄uehāt: de grā fidei gē tib⁹ collata requiē nacti sūt. **HIERO.** Pusilla tū ē h̄ factis req̄es: lōg⁹ labor. s; p̄ca dī ill: vt req̄escāt a laboribus suis. Sicut antez in archa noe animas lia que itus erāt foris mittebātur: et q̄ foris erāt itro enipebāt: sic agit i ecclā. iudas fessit. latro accessit.**********

reda pfectis. Na p cophinos. xij. apostoli z sequen
tes doctores figurant: foris quide hoib' despecti:
s; itus salutaris cibi reliquijs cumulati. Costat eni
cophinos opa serulilia geri solere. **HIERO.** Uel
duodeci cophini pleni fragmetis colligunt: cu sint
sup thronos iudicantes. xij. tribus israel: qui sut frag
meta abraam: isaac: z iacob: quando ex israel relv
que salui fient.

**Et statiz coegit discipulos suos
ascendere naui ut pcederet eu trans
fretu ad bethsaida: du ipe dimitte
ret populu. Et cu dimisisset eos ab
ijt mote orare. Et cu sero cet erat
nauis i medio mari: z ipe sol' i terza
Et uides eos laborates i remigan
do: erat. n. uet' cotrari' eis: z circa
qrtā uigilia noctis uenit ad eos am
bulas supra mare: z uolebat pterir
eos. At illi ut uiderut eu abulātez
supra mare putauerut fatasma esse
z exclamauerut. Oēs. n. uiderunt
eu: z coturbati sut. Et stati locut'
e cu eis: z dixit eis: Confidite: Ego
su. Nolite timere. Et ascendit ad il
los i nauiz: z cessauit uet'. Et plus
magis itra se stupebat. No enim i
tellerut de panibus. Erat. n. cor
eorum obcecatuz.**

GLO. Dns quide i miraculo panu q' eet edito:
reponit: nuc aut ambulado sup vndas q' haberet
corp' ab omniu peccatoz gauedie liberu edocuit
i placido retos: vndariuz rabiē sedado q' elemen
tis onāref mōstrauit. vii diei: Et statim coe. oisc.
suos asc. na. vt pre. eu tras fretu ad Beth. du ipe di
mit. populu. **CHRY.** Dimittit quide populu i bñ
dictioe z aliqbus curatioib'. **Loegit** autē discipu
los: q' no de facili ab eo poterat separi: z h quidez
tu ppter nimiu affectu que ad eu habebat: tu quia
solicitabant qualie ad eos ueniret. **BEDA:** De
rito autē mouet quomō **Marc'** dicit pacto mira
culo panu: discipulos uenisse tras fretu ad bethsai
dam: cu uideat lucas dicere q' i locis bethsaidae fa
ctū fuerit miraculu illd. nisi forte itelligam' q' lu
cas ait i desertu locu q' e bethsaida: no ipst' intima
ciuitatis: s; loca deserti ad ea prinētis esse designa
ta. **Marc'** autē dicit vt pcederet eu ad bethsaidaz
vbi ciuitas notat. **Sequit'**: Et cu di. eos. abiit i mo
tem orare. **CHRY.** No decet itelligere de christo
fm q' e hō. hoc etiā fecit iustruēs nos affduos esse i
oratioe. **THEO.** Dimissa autē turba ascendit oras
re. requie eni z siletu oratio exigit. **BEDA:** No
ois autē q' orat ascendit i mote: s; q' bñ orat: q' de um
ozido qrit. Qui eo de diuitis aut honore secl' aut

de inimici morte obsecrat: ipe i infimis iacēs uile
ad deū pces mittit. Quare autē oīs diuiffo popu
lo i mote oratur' abierit: **Johes** declarat dicēs: Je
sus ergo cu cognouisset q' ueturi eēt vt raperent
eu: z faceret eu regē: fugit itez i mote ipe sol'. **Seq'**
tur: Et cu sero esset: erat nauis i medio ma. z ipe sol
lus in terra. **THEO.** Permisit autē oīs piclitari
discipulos vt patietes fierēt. vñ no stati eis astirit:
s; p totā noctē piclitari pmisit: vt doceret eos pati
enter expectare: z no a pncipio spare i tribulatioib'
bus subfidu. **Sequit'** eni: Et uides eos labo. i remi.
erat. n. uetus cotrari' eis: z circa quartā uigi. noctis
uenit ad eos amb. sup ma. **CHRY.** Quatuor uigi
lias noctis dicit sacra scriptura: vñ quāq; diuidēs
i tres horas. vñ quartā uigilia dicit: que e post hor
rā nonā. i. i hora. x. uel posteriori hora. **Sequit'**: Et
uo. pte. **AVG.** de cō. euā. Quo aut h itelligere po
tuerit: nisi q' i diuersis ibat: eos uolēs pterire tāq;
alienos a qbus ita no agnoscebat: vt fantasma pu
taref. **Sequit'**: At illi vt vi. eu. am. sup ma. pu. fan. ef
se: z exclama. oēs eni eu uide. z tur. sut. **THEO.**
Uide autē qm cu christ' debebat eoz picula cope
scere: tūc maiorē eis scuit timorē. S; stati p uoces
cōfortauit eos. **Sequit'**. n. Et stati locut' e cu eis. z
dixit eis: Confidite: ego sum. no. timere. **CHRY.**
Stati aut i uoce cognouerut eu z timor solut' est.
AVG. de con. euā. Quo ergo eos uolebat pterire:
quos pauētes ita cōfirmat: nisi q' illa uolūtas ptes
reundi ad eliciēdu illū clamorē ualebat: cui subue
niri oportebat. **BEDA:** Scripsit aut **Theodorus**
saratān' quodā eps: corpale pōd' no habuisse do
minū fm carnē: s; asq; pōdere sup mare ābulasse: s;
fides catholica pōd' fm carnē hēre eu p'dicat. **Ait. n.**
Dionysi': Ignoram' qlic no ifusus pedib' corpale
pōd' hñtib' z materiale on': deambulāt i hūidā z
istabile substātiā. **THEO.** Deide p itroitū i nauī
culā oīs opescuit tēpestatē. **Sequit'**. n. Et ascē. ad ill.
i na. z cess. uet'. **Magnū** qdē miraculū e q' ābulat
oīs sup mare: s; tēpitas z ueti dretas opposita fu
erūt pp mai' miraculū. **Apst'** eni ex miraculo qnq;
panū n itelligētes christi potētiā: nuc ex maris mi
raculo pleni' cognouerut. vñ seq'. **Et pl' itra se stu
pebat.** **No. n. itelle. de panib'.** **BEDA:** Stupebat
quidē carnales adhuc discipuli: vñ tūc magnitudi
nē: necdū tñ i eo uitatē diuie maiestatis cognosce
re ualebāt. vñ sequit'. **Erat. n. cor eoz obcecatū.** **My
stice** autē labor discipuloz i remigado z uetus cō
trari': labores sancte ecclesie designat: que iter vni
das seculi aduersantes: z imūdoz flat' spirituū: ad
quietē patrie celestis puenire conat'. **Pene** aut of:
q' nauis erat i medio maris: z ipe sol' i tra: q' no
nūq; ecclesia tātis gētiliū p'ssuris afflicta ē: vt redē
ptoz ipst' eā p'ssus deseruisse uideret. **S; uidet** oīs
suos laborates i mari: q' eos ne i tribulatioib' desi
ciāt: sue respectu pietatis corroboret: z aliqñ mani
festo adiutorio liberat. **Quarta** aut uigilia uenit ad
eos diluculo appropinquate: q' hō mētem cū ad sus
pni lumen p'sidii erexerit: aderit oīs z tērationū pi
cula sopient'. **CHRY.** Uel prima uigilia ē vsq; ad
diluuū: secūda vsq; ad moysen: tertia vsq; ad aduē
tū oīi. in qrtā uenit oīs z discipulis locut' ē. **BE**

DA: Sepe aut fideles i tribulatioe positos: supna pietas deseruisse visa e: vt qñ laborates i mari disci pulos pterire iesus voluisse putaret. Adhuc aut be retici putat fantasma fuisse dñm: nec verã assupsi se carne de vginẽ. HIERO. Dicit aut eis: A fidis te: ego sũ: qz videbim eũ sicuti e. Resauit aut vet? z pcella iesu sedere. i. regnate i nauis que e vniuersa ecclesia. BEDA: In quocũqz etiã corde p graz sui adest amoris: mox vniuersa vitioz z aduersatis mudi siue spirituũ malignoz bella cõpissa q̃scũt.

Et cũ trãssretassẽt uenerũt i ter rã genezareth: z applicuerunt. Cũ qz egressi eẽnt d nauis p̃tinuo cogno uerũt eũ: z pcurrẽtes uniuersaz re gionẽ illã ceperãt i grabatis eos q se male hebãt circũferre ubi audiebãt eũ eẽ. Et quocũqz itroiebat i uicos uel i uillas aut citates: i plateis po nebãt ifirmos: z depcabãt eũ ut ul fimbriã uestimenti ei? tangerẽt. Et quotquot tãgebãt eũ salui fiebant.

GLO. Quia euãgelista exposuerat piculũ qd di scipuli i nauigãdo sustinerãt: z quõ fuerãt libera ti: nũc oñdit quo nauigãdo puenerit: dicẽs: Et euz trãssre. pue. in terrã gena. z applicuerunt. THEO. Post magnũ aut spaciũ tẽporis ad p̃dictũ locũ do min? trãssretauit. Et iõ euãgelista subdit: Cumqz egressi eẽnt de nauis cõtinuo cognouerũt eũ. f. i. co/ le. BEDA: Cognouerũt aut eũ rãore nõ facie vel p signoz magnitudie z vultu plurimis not? erat. Glide aut quãta fides sit hominũ eẽ genasaret: vt nõ p̃sentiu tñ salute cõtenti sint: s; mitt. it ad alias p circuitũ citates: quo oẽs currãt ad medicũ. vñ se/ quie: Et pcur. vniuer. regi. illã: ceperũt i graba. illos d se male habebant circũferre ybi audi. eum esse.

THEO. Nõ. n. ad domos iuitabãt eũ vt curaret: s; magis ipi male hñtes afferebant ad eũ. vñ etiã seq/ tur. Et quocũqz itroi. i uicos aut i vill. aut i ciui. in plateis ponebat ifirmos z depca. eũ: vt vel fimb. ve sti. ei? tangerẽt. Miraculũ eni qd circa mulierem hemorroisiam cõtingerat: ad aures multoz deuene/ rat: z multã fidẽ eis dabat ex q sanabant. Sequit/ eni. Et quotquot tãgebãt eũ. salui fiebãt. BEDA: Mystice aut fimbriã uestimẽti ei? mĩnũ mãdatũ itellige: qd quicũqz trãsgressus fuerit: mĩnũ? voca biẽ i regno celoz: vel assũptionẽ carnis p quã veni mus ad verbũ dei: z illi? postea fruimur maiestate.

HIERO. Nõ at of: Et quotquot tãgebãt eũ: sal ui fiebãt. i. plebiẽ qñ fugiet dolor z gemit? VII.

Et cõuenerũt ad eũ pharisei z qdã de scribis: uenientes ab hierosolymis. Et cũ ui diffẽt quosdã ex discipul? ei? cõibus manib? .i. nõ lotis mãducare panes uitupauerũt. Pharisei. n. z oẽs iu

dei nisi crebro lauauerit man? n mã ducãt: tenẽtes traditionẽ senioz: z a foro nisi baptizent: nõ cõedũt: z alia multa sũt q tradita sũt illis sua re: baptismata calicum z urceoz: z eramẽtoz z electoz. Et interroga bãt euz pharisei z scribe: Quare di scipli tui n abulãt iuxta traditionẽ senioz: s; cõib? manib? mãducant panẽ? Ait ille rñdẽs dixit eis: Nõ pphetauit Isaias d uobis hypocri tis: sicut scriptũ e: Popul? hic labijs me honozat: cor at eoz lõge e a me. In uanũ aut me colũt docẽtes do ctrias z pcepta hominũ. Reliquen tes eni mãdatũ dei tenetis traditio nes hominũ: baptismata urceoz z calicuz z similia his facitis multa. Et dicebat ill: Nõ irrituz fecistis p ceptuz dei: ut traditionẽ usãm fue tis. Moyses. n. dixit: Honora pa trẽ tuuz z matrẽ tuã: z q maledixe rit p̃ri uel matri morte moriatur. Vos at dicitis: Si dixerit hõ patri aut m̃ri corban: qd e donuz qdẽcum qz ex me tibi pfuerit: z ultra nõ di mittitis eũ qcãz facere p̃ri suo aut m̃ri: rescidẽtes uerbũ dei p traditio nez uestrã quã tradidistis. Et simi lia huiusmodi multa facitis.

BEDA: Homies ire genasareth q min? cocti ṽ debant: nõ solũ ipi ueniũt: s; z suos ifirmos addu cũt ad dñm: vt vel fimbriã ei? mereant cõtingere. Al vo pharisei z scribe q doctores eẽ ppli reuerũt n ad querẽdũ medelã: s; ad mouẽdas questionũ pu gnas ad dñm cõcurrũt. vñ of: Et cõuenerũt ad euz pha. z quidã de scri. ve. ab hiero. z euz vi. quosdã de pisc. ei? cõibus ma. i. nõ lotis mã. pa. uitupauerunt.

THEO. Discipuli nãqz oñi istructi ea q ṽtutis tñ sũt opari n lotis manib? simpliciẽ comedebãt. pha risei aut volẽtes occasione huenire: B accepẽtũt: z nõ vtiqz uitupabãt eos vt legis trãsgressores: s; quia traditioes senioz trãsgrediebant. vñ sequit. Phari sei. n. z oẽs iudei nisi crebro lauẽt ma. nõ mã. te. ma di. senioz. BEDA: Spiritualia eni p̃betaz verba carnaliẽ accipiẽtes: q illi de cordis z opis castigati one p̃cipiebãt: dicẽtes: Lauamini z mudi estote: z mudamini q fertis vasa dñi. isti de corpe solo lauã do suabãt. Supstitiosa ergo e hominũ traditioe

Ca. VII. ...

mel lotos ob m aducidū panē crebri latrare: et a fo
 ro nisi baptisem nō cōedere. S; necessariū ē eos q̄
 panē de celo descēdētē p̄cipare desiderāt: crebro
 elemosinis lachrymis et alijs iusticie fructibus sua
 opa purgare. **Necessariū etiā ē inq̄namēta que ex
 tempalib; negocior; curis quicquā cōtraxerit: suby
 sequēti bonar; cogitationū et actiū p̄mūdet instā
 tia. Frustra autē iudei lauāt man; et a foro bapti
 zant: q̄dū contēnūt fonte abluī saluatoris. inua
 num baptisima seruāt vasor; q̄ corpor; suor; et cor
 diū negligūt abluere sordes. Seq̄t: Et iter. eū pha. et
 scri. di. Quare dicit. tui nō am. iurta tra. se. sed cōmu
 nib; manib; mā. pa. **CHRY.** sup. Mattheū. **MDi**
 ra phariseor; scribarūq; stulticia: dei filiū arguūt q̄
 re traditiōes hominū et p̄cepta nō fuer. **Q̄dē** autē h
 p̄mūdo ponit. popul; enī iudeor; partē dē se eē
 uent. is. cōes cibos vocat. q̄bus oēs utunt. **HIE**
RO. phariseor; autē supflūū latratū furca ratiōis
 edūdit. i. moysi et esaię interpretatiōe: ut nos aduersā
 tes hereticos vbo scripture vicam; vñ sequit. **At il**
le ridens ait: Dñi prophē. de vobis hypo. Isa. sicut
scriptū est: p̄p̄s hic labijs me honozat: cor autē eor;
lōge ē a me. CHRY. Quia enī nō de legis trans
 gressiōe: s; senior; discipulos accusabāt: inuiriōse ip
 sos cōfundit hypocritas vocās. q̄si cōmendātes eū
 reuerētia quadā id q̄d nō cōueniebat. **Sup addit**
autē Iaie. p̄bete verbū q̄si de eis dicitur: ac si dice
ret: Sicut hi de q̄bus dicit q̄ deū labijs honozant
cor autē eor; ab eo lōge ē: iuanū pietatē custodire
se dicunt: doctrias hominū honozātes: ita et vos q̄
vereligiōis id q̄d iteri; curabile ē: et insticia colētes
accusatū. HIERO. Traditio autē pharisaica i mē
 sis et vasis abscidēda ē et radēda. **Sepe enī traditio**
nib; hominū mādata dei cedūt. vñ sequit: Derelin
quētes māda. dei te. tra. hominū: baptisima vreceor;
CHRY. Ut autē eos arguat tāq; dei reuerētiā nō
 seruātes. p̄pter traditiōē a senior; factā diuinis
 scripturis oppositā subiūgit. **Moyse** ei dicit: ho
 norā patrē et mā. tu. et q̄ maledixerit pa. vñ mā. mor
 te moriat. **BEDA:** Honor i scripturis nō tātum
 i salutatiōe et officiis deserēdis: q̄tum i elemosyna
 ac munerū collatiōe sentiē. honora inq̄t apostol;
 viduas q̄ vere vidue sūt. **CHRY.** Tali autē existēte
 diuina lege ac talib; ministris transgrediētibus illas
 tis: vos de leui diuinū transgredimū p̄ceptū: obser
 uātes senior; traditiōes. vñ seq̄t: **Uos autē di. Si di**
re hō pa. et mā. Corbā: q̄d ē donū q̄d cūq; ex me ti
 bi p̄derit. supple. liber erit ab obseruatiōe p̄missi mā
 dati. vñ seq̄t: **Et vltra nō dimitt. eū q̄c. fa. pa. suo aut**
matri. THEO. Volētes enī pharisei que offeres
 bant cōedere: instruebāt filios q̄ cū peculia aliq̄ ha
 bebāt: et parētes hec peterēt: niderēt illis: **Corbā. H**
ē donū quod a me petis: lā obtuli dño: et ita hec nō
et̄q̄rēt: q̄si dño oblata. i. ad salutē parētū. p̄ficiā:
et sic decipiebāt filios: ut parētes nō honozarent: et
ipi oblata deuozarēt. Doc ḡ dñs exprobrat eis: q̄a
pp̄ luerū legē diuinā transgrediebāt. vñ seq̄t: Resci.
vbi dei p̄tradi. vestrā q̄ tra. et multa similia h; mōi
facitis. Et transgrediētes p̄cepta dei: ut obseruētis hoīuz
traditiōes. CHRY. Uel pōt dici q̄ pharisei inue
 nes docebat: q̄ siq; p̄ iniuria patri aut matri illas
 ta mun; offerat deo: erat imūnis: q̄si deo dās mu**

nera que patri debent. et h vicētes: parētes honoz
 rari nō p̄mittebat. **BEDA:** Pōt autē et hūc breui
 ter h̄c sensū: **Mun;** q̄d ex me ē tibi p̄derit. **Q̄dē** pel
 litis inq̄t filios: ut dicāt parētib; suis: **Q̄dē** q; dor
 nū oblatur; erā deo: i tuos cōsumo cibos: tibiq; p̄
 dest o p̄ et mā. q̄si dicit: nō p̄dest: ut sic illi timen
 tes accipent q̄d deo videbāt mācipatū: iōpē magis
 vellēt vitam ducere q̄s edere de cōsecratis. **HIE**
RO. Mystice autē discipulos nō lotis manib; mā
 ducare futurā gētū cōionē significat. **Mūditia** et
 baptisima pharisaicū sterile ē. cōicatio nō lota apo
 stolica extēdit palmites suos vsq; ad mare.
Et aduocās itez turbā dicebat
ill: Audite me oēs et itelligite. Nihil
ē extra hominē itroiēs i eū quod
possit eū coingnare: sed q̄ de hoīe p̄
cedūt illa sūt q̄ coingnāt homines.
Sigs h; aures audiēdi audiat. Et
cū itroiss; i domū a turba: iterroga
bāt eū discipuli eius pabolā. Et ait il
lis: Sic et vos iprudētes estis: Nō
itelligitis: qz oē extrifec; itroiēs i ho
minē nō pōt eū coingnare: qz nō in
trat i cor ei;: s; i uētrez uadit et in se
cessuz exit purgās oēs escas: Dice
bat autē: qm̄ illa q̄ de hoīe exeūt illa
coingnāt hoīez. Ab it. n. de corde
hominū male cogitatiōes p̄cedūt:
adulteria: fornicatiōes: homicidia:
furta: auaricie: neqcie: dol;: ipudici
tie: ocul; mal;: blasphemia: supbia:
stulticia. Qia hec mala ab itus p̄ce
dūt et coingnant hominē.
CHRY. Iudeis cōsiderātib; corpālē mūdiciā le
 gis et de hac murmurātib;: oīs cōtrariū vult itro
 ducere. vñ of: **Et aduo. iterū tur. di. illis: Audite me**
om. et itel. Nihil ē extra ho. itro. i eū. qd̄ pos. eū cor
ingnare: s; que de ho. p̄ce. illa sūt que coing. ho. i. i
mūdū faciūt. Ea enī que christi sūt itra hominē cō
siderant. ea vō que legis sūt: magis cernūtur extra
hominē: q̄bus q̄si corpālīb; crux christi finē i breui
dare debebat. THEO. Doc autē oīs dicit volēs i
 struere homines: q̄ obseruatiōes escarū q̄s lex cōme
 morat nō o; corpāliter itelligere: et ex h̄ itentiōe
 legis eis manifestare iceptit. **CHRY.** Subiūgit autē
Sigs h; aures au. au. Nō. n. manifeste apparuerat
q̄ essēt illa q̄ de hoīe p̄cedebāt et hominē coingnāt
et p̄pter h̄ verbū apostoli crediderūt q̄ aliq̄d aliud
p̄fundū p̄dicit; dñi s̄mo inueret. vñ seq̄t: Et cū in
tro. i domū a tur. itez. eū disci. ei; para. Parabolam
aut imāifestū s̄monē vocabāt. THEO. Dñs autē
 p̄t; icrepat. vñ seq̄t: **Et ait ill: Sic et vos ipru. estis.**
BEDA: Uicifus enī ē auditor: q̄ obscura mani

festis: aut manifeste dicta obscure vult intelligere.
THEO. Deinde dñs manifestat id qđ erat occultū dī
 cēs: **Nō** itelli. qz oē ex. itro. i ho. nō pōt eū coinqui
 nare. **BEDA:** Judei. n. se patrē dei iactātes cōes
 cibos vocāt qbus oēs homies vtant: vt ostrea lepo
 res z h^m mōi aialia: nec etiā idoloricū iquātū cibū
 z dei creatura ē: s; demonū iuocatio s; facit imun
 dū. Et cām subdit dīcēs: Quia nō itroīt i cor eius.
 Anime loc^o p̄cipalis iuxta platonē i cerebro: s; iux
 ta ebistū i corde ē. **GLO.** Dicit ergo i cor ei^o. i.
 i mētē que ē p̄cipal^{is} ps aie ex q̄ tota hōis vita des
 pēdet. vñ s̄m eā necesse ē hominē mūdū vel imun
 dū elsiari. z sic ea que ad mētē nō pueniūt nō pōt
 sūt hōi imūdiā afferre. Cibi ergo qz ad mētē nō p
 tieniūt: s̄m suā naturā hominē inq̄nare nō pōt.
 s; iordiat^{ur} ciboz vsus q̄ ex iordiatōe puenit mens
 tis: ad hōis imūdiā p̄inet. Nō autē cibi ad mētē nō
 pueniūt: oñdit p̄ id qđ subdit dīcēs: S; i vē. vadit.
 z i seces. ex. pur. oēs escas. Hoc autē dicit ne itelliga
 tur qz ide ex cibis i corpe maneat. **Manet.** n. qđ est
 necessariū ad corpis nutrimentū z augmētū. Egredi
 tur autē qđ ē supflūū qđ purgatio quedā iteri^o res
 manētis nutrimentū. **AVGY.** i libro. lxxiii. q̄stio
 nū. Quidā. n. sic accedūt vt etiā mutēt z mutent: si
 cut z ipe cib^o amittēs speciē suā i corp^o n̄m vertit
 z nos refecti i robur mutamur. S; z tenuissim^o bu
 mor: cū i venis z alijs arterijs cocta fuerit esca z di
 gesta: p̄ occultos meat^o quos greci poros vocāt di
 labit: z i secessū vadit. **BEDA:** Sic ergo cibi nō fa
 ciūt hoies imūdos: s; malicia que opaf passiōes ab
 iteriorib^o pcedētes. vñ seq̄tur: Dicebat autē: qm̄ que
 de ho. ere. illa coin. ho. **CHRY.** Lui^o rōnē signifi
 cat cū subdit: Ab it^o. n. de cor. ho. cogi. ma. pcedūt.
 Et sic p̄ qz male cogitātiōes ad mētē p̄inet: que h
 cor nomināf: scđm quā hō dī bon^o vel mal^o. mun
 d^o vel imūd^o. **BEDA:** Dic autē arguit q̄ cogitati
 ones a diabolo imitti putāt: nō ex. p̄pā nasci volū
 tate. Diabol^o itentoz z adiutoz malay cogitātiōnū
 eē pōt: z auctoz eē nō pōt. **GLO.** Et mal^o aut cog
 itatiōib^o vltroz mali act^o pcedūt: de qb^o subdit:
 Adulteria: q̄ i violatiōe alieni thori cōsistūt. Forni
 catiōes: que sūt illiciti coit^o psonay matrimōio so
 lutay. Homicidia: qbus i psonas primoz nocumē
 tū iferēt. Furta: qb^o res subtrahūt. Auaricie: iquātū
 aliq̄ iuste retinēt. Neq̄tie: q̄ consistūt i p̄ioz calum
 nijs. Dol^o i corz deceptiōe. Impudicitia quantū ad
 q̄libet corruptionē m̄tis i corpis. **THEO.** Ocul^o
 mal^o. i. odiū z adulatio. nā q̄ odit oculū malū z iui
 dū hz ad eū quē odit. z adulator n̄ recto ocl^o vidēt
 q̄ sūt primi: ad malū ipm̄ oeducit. Blasphemie. i. i
 iurie i deū. Supbia. i. dei d̄empt^o: dū. i. q̄s bonū qđ
 opaf n̄ deo: s; sue vtuti ascribit. Stulticia. i. iuria i
 p̄cimū. **GLO.** Uel stulticia ē cū n̄ recte de deo sē
 tif. **Contrariā.** n. sapie q̄ ē diuiaz rez cognitio. **Se
 quit^{ur}:** Oīa hec ma. ab it^o. p̄ce. z coi. ho. Hoc. n. i cul
 pā hōi iputaf qđ i sua p̄tate existit. Talia at sunt q̄
 pcedūt ab interiori voluntate: per quam homo est
 suozum actuum dominus.

Et ide surgēs abijt i fines tyri z
 sidonis. **Et** igress^o domū neminez
 voluit scire z n̄ potuit latere. **Qu**

lier. n. statū ut audiuit d̄ eo cui^o filia
 habebat spiritū imūduz itrauit z p
 cidit ad pedes ei^o. **Erat.** n. mulier
 gētil syrophenissa genere. **Et** roga
 bat eū: ut demoniū eijceret de filia
 ei^o. **Qui** dixit illi: **Sine** pus satura
 ri filios. **Nō** ē. n. bonū sumere pa
 nē filioz: z mittere canib^o. **At** illa
 rñdit: z dixit illi: **Atiqz** dñe. naz et
 catelli cōedūt sub mēsa de micis pu
 erozū. **Et** ait illi p̄p hūc s̄monē: ha
 de: exijt demoniū a filia tua. **Et** cū
 abisset domū: iuēt puellā iacētē su
 pra lectū: z demoniū exijisse.
THEO. P̄ qz de escis dñs docuerat: vidēs iero
 dulos eē iudeos: fines igredit^{ur} gētiū. **Judei.** n. i fide
 lib^o ex̄tib^o: sal^o ad gētes cōuertit. vñ dī: **Et** ide sur
 gēs abijt i fi. ty. z fi. **CHRY.** Ty^o z sidō loca cha
 naneoꝝ erāt. vñ igit ad eos dñs: non tāqz ad p̄
 quos: s; tanqz ad eos qb^o nihil ē cōe ad p̄es qb^o p
 missio facta ē. **Et** iō sic vñ vt aduēt^{ur} su^o tyris z si
 donijs n̄ appareret. vñ seq̄: **Et** igress^o domū nemi
 scire. **Nōdū** enī tps aduenerat vt cū gētib^o b̄taret:
 z eos ad fidē adduceret. h^o ei tps debitu^o erat p̄cu
 cē z resurrectōz. **THEO.** Uel iō clā igredit^{ur}: ne oc
 cationē iudei sumeret z eum: tāqz ad imūdas gētes
 trāsisset. **Seq̄:** **Et** n̄ potuit latere. **AVG.** de quef.
 euā. **Si** at voluit z n̄ potuit: ifirmata volūtas ei^o vñ
 vidēt. **Impossibile** ē at vt saluatoris volūtas nō im
 pleat: nec pōt velle qđ sic fieri n̄ debet. **Accuro** qđ
 factū ē: s; voluisse dicēd^o ē. **Aduertēdū** ē at qz iō i
 finib^o gestū ē gētiliū: qb^o adhuc tps p̄dicādi n̄ erat:
 vltro tñ veniētē ad fidē: n̄ suscipe indie erat. **Sic** g
 factū ē vt saluator a discipul^o p̄dit^{ur} ē: z icept^{ur} scri
 q̄ igreditē domū viderāt. p̄dit^{ur} ē: z icept^{ur} scri
 set i domo. **A** suis q̄ voluit p̄dicari. req̄ri autē se vo
 luit: z ita factū ē. **BEDA:** Ingressus etiā domū p̄
 cipit discipul^o: ne se cuiqz i regiōe ignota q̄ est ap
 perirēt: vt erēplo ei^o discerēt qb^o sanādi ifirmos gra
 tiā cōferret. **In** exhibitōe miraculoꝝ hūani fauor
 ris gloriā quātū pōtēt decliare: nec tñ a pio struū
 ope cessare: qm̄ h̄ fieri vñ fides bonoz iuste meret^{ur}.
 ifidelitas prauoz necessario cogeret. **Ipe** ei s̄m illo
 itroītū gētili femie z q̄buscūqz voluit publicauit.
AVG. de quef. no. z ve. test. **Deniqz** mulier ebana
 nea audiēs de illo itrauit ad eū que nisi p̄ subieci
 set se deo: indeoz b̄ficiū d̄secuta nō eēt. de q̄ seq̄:
Mulier. n. statū vt au. de eo. e^o fi. ha. spi. imū. itra. z
 pci. ad pedes ei^o. **CHRY.** Per h̄ at voluit oīi ei
 scipulis oñdere: qz et gētib^o apuit hostiū salutaris. n̄
 z mulieris genus describit cū subdit: **Erat.** n. muli
 gē. syro. ge. i. de syria phenicis. seq̄: **Et** rogauit eū vt
 demoniū eijceret de filia ei^o. **AVG.** de quef. euā.
Vidēt at afferre aliqz repugnātie q̄stionē: qz dicit
 i domo fuisse dñz: cū ad illū vñt mulier p̄ filia sua
 rogās. S; qm̄ matthe^o dicit discipulos oīo ita ing

Marginal notes in a smaller script, likely from a different edition or commentary, including references to other biblical figures and events.

gessisse. **Dimitte illā** quoniā clamat p^o nos. nihil a
 lind videt significare q^o p^o abulātē dñm mulierē il
 li dēpatorias voces emisisse. Quō g^o i domo: nisi qz
 itelligēdū ē dicitur qdē marci: qz intraverit vbi ē Je
 sus: cū eū pdixisset fuisse i domo. **S; qz matthe^o** ait
 Nō rñdit ei vbi. dedit agnoscere i eo filētio egressū
 fuisse Jesū de domo illa: atqz ita cetera dixerunt: q
 iā i nullo discordāt. **Seq^o:** Qui dixit illi: Sine p^o sa
 turari filios. **BEDA:** Quasi. d. futur^o ē vt etiā vol
 q^o de gētib^o estis salutē cōsequamī: s; p^o o; iudeos q
 merito atqz dilectiois filioz dei solēt nōie ceteri: pa
 ne celesti refici: sic tādē gētib^o vite pabula mīstra
 ri. **Seq^o:** Nō est ei bonū, sumere pa. fi. z mit. ca.
CHRY. Doc at vbi dicit: nō q^o i eo sit defect^o v
 tatis ad bñficiēdū oib^o: s; qz bñficiū e^o distributuz
 iudeis z gētib^o: cōionē inē se nō hñbit^o: puocationē
 magis oparet. **THEO.** Lanes vocat gētiles: tāqz
 a iudeis sceleratos reputatos. Panē vō dicit bñfici
 cū: qd filius. i. iudeis dñs pmisit: Est g^o sēsus: qz nō
 decet gētiles bñficiū p^oio esse p^oicipes: qd iudeis p^o
 cipalit^o pmisū ē. **Jo** aut dñs nō statim exaudit: s; ga
 tiā differt vt etiā oñdat mulieris fidē cōstātē: et vt
 oiscam^o nō statim deficere cū oram^o: s; vt istam
 donec recipiam^o. **CHRY.** Similit^o ē vt iudeis oñ
 deret: qñ eqliē eis dabat z alienigēis sanitatē: z vt
 patefacta mulieris fide: magis patefieret ifidelitas
 iudeoz. **Mulier. n. n.** grauiē tulit: s; vocē dñi cū mī
 ta reuerētia firmavit. vñ seq^o: **Et illa rñdit z dicit**
 ei: Utiqz dñe. nā z catel. cō. sub mē. de micis puero
 rī. **THEO.** Quasi. d. **Judei panē totū hñt. i. dēscē**
 dētē de celo: z tua ē bñficia. ego micas postulo. s.
 modicā bñficiū p^ore. **CHRY.** Nō g^o i ordie canū se
 reputat reuerētie ē: qñ dicit: p g^ora habeo etiā i nu
 mero canū eē: z nō ab aliena: s; a p^opa mēsa cōdes
 re oñant. **THEO.** Quia g^o mulier sapiētissime rñ
 debat: obtinuit qd optabat. vñ seq^o: **Et ait illi. Nō**
 dicit: v^o mea te salua fecit: s; pp hñc s^omonē. i. pp fi
 dē tuā q^o h^o s^omonē demōstrat. **Clade:** exiit demo. a fi
 lia tua. **Seq^o:** **Et cū abisset i do. su. iuc. pu. ia. su. le. z**
 demo. exisse. **BEDA:** Prop^o hñlez. n. m^oris fidelē
 qz s^omonē filiā dēfuit demoniū: vbi daf exēpluz cas
 tberisadi: z baptisadi ifātes: qz videlicet p fidē z cō
 fessione pentū i baptisimo liberāf a diabolo puuli
 q nec de se sapere: vel aliqd agere bōi possūt vel ma
 li. **HIERO.** Mystice at mulier gētili q^o p filia ro
 gat: ē mar nra rōana ecclesia. **Nata e^o** demoniaca
 barbarica ē occidental^o natio: c^o fides fecit de cane
 ouē. **Micas at** spiritalis intellect^o: nō panē ifractus
 lire sumere cupit. **THEO.** Anusqz etiā n^om cur
 peccat: mulier ē aia ei^o. **Infirmā vō** filiā h^o bec aia
 act^o prauos: que filia demoniū h^o nā act^o prauū de
 moniū fuit. **Peccatores at** exñtes nūcupāt catuli i
 pleti imūdicij. **Prop^o** qd nō sum^o digni panē dei re
 cipe aut p^oicipes fieri imaculatoz mysterioz dei.
Si vō cognoscētes nosmetipos p hñilitatē eē catu
 los: cōfiteamur peccata nostra tunc sanabitur fi
 lia. i. operatio praua.

Et itez exiēs de finib^o tyri uēit p
 fidonē ad mare galilee iter medios
 fines decapoleos. **Et adducunt ei**

furdū z mutū. **Et dēpabāt** cū ut i
 ponat illi manū. **Et apphēdēs** eū d
 turba seorsū misit digitos suos i au
 rricula ei^o: z expuēs tetigit lignā ei^o.
 z suspiciēs i celū igemuit z ait illi:
Effeta qd ē adapire. **Et statim** apte
 sūt aures ei^o: z solutū ē niculū ligue
 ei^o: z loqbat recte. **Et pcepit** ill^o ne
 cui dicerēt. **Quāto at** eis p^oicipiebat
 tāto magis pl^o p^odicabāt z eo āplius
 admirabāt dicētes: **Dñ oia** fecit: z
 furdos fecit audir: z mutos loq.

THEO. In gētiliū locis morā dñs facere nō vo
 lebat: ne occasione iudeis daret: vt trāsgressorē le
 gis eū estiarēt: qz se gētib^o admiscebat: z iō cōfessiz
 reuertit. vñ of: **Et iteruz** eti. de fi. Tyri ve. p. fido. ad
 ma. gali. iter me. fi. decapoleos. **BEDA:** Decapo
 lis ē regio. i. vrbū trās iordanē ad orientē s galileā.
Qd g^o of qz dñs venit ad mar galilee iter medios fi
 nes decapoleos: nō ipos fines decapolis intrasse s
 gnificat. neqz enī mare nauigasse of: s; poti^o ad ma
 re vsqz vēisse atqz ad ipm puenisse locū: qz medios fi
 nes decapol^o lōge trās mar positos respiciebat. **Se**
 quit: **Et addu. ei. su. z mu. z dēpca. eū** vt ipo. illi ma
 nū. **THEO.** Nō recte p^o demoniace liberationē
 ponit: ex demonio ei tal passio erat. **Seq^o:** **Et apphē**
 eū. de tur. seoz. misit oi. su. i auri. ei^o. **CHRY.** Seoz
 sū a turba oblatū furdū z mutū apphēdit: vt diuina
 miracula nō faceret māifeste: instruēs nos vanam
 gloria eijsēf z tumorē. nihil ei ē ex quo aliqz mirā
 cula opet: sicut si hñilitatē colat: z modestiā seq^o.
Misit vō digitos i auriculā potēs verbo sanare: vt
 oñderet qz diuina v^otute dicitū erat corp^o diuinitati
 vnitū: z opatio ei^o. **Quia ei** pp trāsgressionem ade:
 natura hūana multā icurrerat passionē: ac mēbro
 rū z sensū lesionē: veniēs christ^o i seipo pfectionē
 demōstrauit hūane nāe: z pp hoc digitis aures ap
 puit: z sputo loqlā dedit. vñ seq^o: **Et expu. te. lin. e^o.**
THEO. Ut. s. oñderet qz oia mēbra sacri corpis
 e^o diuina existūt z facta: sicut z sputū qd vīculū lin
 gue dissoluit. **Etenī** oē sputū supfluitas ē: s; in oñio
 oia diuina fuerūt. **Seq^o:** **Et suspiciēs i celū** igemuit
 z ait: **Effeta:** qd ē adapire. **BEDA:** Susperit qdē
 i celū: vt ide mutis loqlā: ide auditū furdū: ide cun
 ctis ifirmatib^o medelā doceret eē q^oredā. **Ingemuit**
 at: nō qz ipi op^o eēt cū gēitu aliqd petēf a p^ore: qz cū
 eta petētib^o donat cū p^ore: s; vt nobis gemēdi dary
 exēpla: cū vel p n^ori: vel p n^oroz erratib^o p^orioz sup
 ne pietatis p^ofidia iuocam^o. **CHRY.** Simul ē in
 gemuit: n^oam cām suspiciēs i seipo: z nature misit^o
 hūane: vidēs miseriā i quā hūanū gen^o inciderat.
BEDA: Qd at ait: **Effeta. i. adapire:** ad aures p^ope p
 tinet. aures. n. ad audiēdū apiēde: ligua vō vt loqui
 possēt: a retiaculis erat sue tarditatis solūda. vñ se
 quit: **Et statim** ap. sūt au. ei^o. z solu. ē vin. lin. ei^o: z loq
 que. recte. **Ubi** vtraqz natura vni^o z eiusdē: **Christi**
 māifeste distincta ē. **Suspiciēs** qdē in celū: qñ hō

deu deprecatur? Igemuit: s; mor vno smoe qsi potes diuina maiestate curauit. Seqt: Et pcepit eis ne cui diceret. HIERO. Per qd no i virtutib' gloriadu ee docuit: s; i cruce z huiliatioe. CHRYS. Precepit etiā miraculū occultare: ne ate ips accederet iu deos ad homicidiū p inidiā pperadu. HIERO. Quitas at in mote posita vndiq; circumspecta abico di n pot: z huilitas semp pcedit gloriā. vñ seqt: Qnā autē eis pcepibat: tato magis pl' predicabāt. THEO. Docemur at ex h cū alicui bnificia elargimur: mīme applaus' z laudes petef: cum vō accipi m' bnificia bnifactorēs pdicare z laudare qūis nolit. AVG. de cō. euā. Si at sciebat eos sicut ille q notas habebat z psetes z futuras hominū volūtaes tato magis pdicaturus: qnto magis ne pdicaret eis pcepibat: vt qd h pcepibat: nisi pigris volebat ondere qnto gaudiosi: qnto seruēti' eū pdicare debeant: qd iubet vt pdicēt: qñ illi q phibebāt tacere n poterāt. GLO. Et pdicatioe at saluator a xpo: cre sciebat admiratio turbaz z cōfessio bnificioz xpi. vñ seqt: Et eo apli' admira. di. Bñ oia fecit. B. f. surdos fecit audire z mutos loq. HIERO. Mystice aut tyr' iterptat' āgustia: z significat iudeā: cui dñs dicit Aoāgustatus ē stratū a q trāffert se ad gētes alias. Sidō vēatio iterptat'. Sera at idomita nfa natio ē z mare: qd fluctuosa volubilitas ē. In mēdōs at fines decapoleos: qd iterptat' decalogi mādata: saluator ad saluādas gētes venit. Gen' at hūanū p multa mēbra: qñ vñ hō varia peste absūpt' enuesrat i ptoplasto: cecaf' dū male vidit: surd' fit cū audit: obmutescit cū loq. Depant' at eū vt iponat il li manū: qz icarnatū fore dñm multi iusti z priari che cupiebāt z optabāt. BEDA. Uel surd' z mut' ē q nec aures audiēdi vba dei h: nec os apit pro loqndis: qles nece ē vt hi q loq iā z audir' vna elo qā didicerūt: dño sanādos offerat. HIERO. Ses oris at semp a turbulētis cogitatioib' z actib' insordiatis smonibusq; icōpositis educit: qui sanari meref. Dignū at q i aures mittūt: vba v' dona spiritus sūt. de quo dñs: Dign' dei ē h. Spūū at diuina sapiētia ē q soluit viculū labioz hūani generis: vt dicitur: Credo i deū patrē omni. z reliq;. Suspiciēs aut i celū igemuit. i. gemef nos docuit z i celū thesaurus cordis nri erigere: qz p gemitū cōpūctōis intus me friuola leticia carnis purgat. apte sunt aut aures ad imnos z cātica z psalmos. Soluit linguā vt eructet vbu bonū: qd nō possūt nec vbera cohiber. Laplm. VIII.

In diebus illis itez euz turba multa eet cū iesu nec herent qd māducarēt puocatis discipul' ait ill: Misior sup turbā: qz ecce iā triduo sustinent me: nec hnt qd māducēt. z si dimisero eos icu nos i domū suā deficiēt i uia. Qui dā ei ex eis de lōge uenerūt. Et rñ derūt ei discipuli sui: An illos qs poterit hic saturare panib' i solitudine?

Et interrogauit eos: quot panes habetis? Qui dixerūt: Septes. Et pcepit turbe discubere sup trā. Et accipies vij. panes grāf agēs fregit: z dabat discipulis suis ut apponerent z apposuerūt turbe. Et hebāt pisciculos paucos z ipos bñdixit: z iussit apponi. Et māducauerūt z saturati sūt. Et sustulerūt qd superat de fragmētis vij. sportas. Erāt at q māducauerāt q. iiii. millia: z dimisit eos.

THEO. Postq; dñs sup' miraculū de multiplicatiōe panū pperasset: nūc iterū occasiōe bita cōsguēti adducit simile miraculū opari. vñ dñs: In di ill' itez cū tur. mul. ef. cū Jesu: nec haberēt qd man. cō. dñc. ait illis: Misē. su. tur. qñ ecce iā tr. iust. me. nec ha. qd mā. Nō. n. semp circa alimēta miracula faciebat: ne pp cibū ipm sequerēt. Et nūc igif h miraculū nō fecisset nisi qz videbat turbis piculū imminer. vñ seqt: Et si dimi. eos. i. i. do. su. def. in. via. Quidā. n. ex eis de lō. ve. BEDA. Quā triduo sustinet de lōge veniētes: matthe' pleni' dicit sic: Et ascēdēs i mote sedebat: z accesserūt ad eū turbe multae: hntes multos ifirmos z piecerūt eos ad pedes ei: z curauit eos. THEO. Discipuli adhuc nō itelligebāt nec vtuti ei' pp pōra miracula credebāt. vñ seqt: Et rñderūt ei discipuli. sui. vñ istos qs pote. hic fatu. pa. i. foli. Pse at dñs nō eos vituparet h' istruens nos q n' debem' ignorātib' z nō itelligētib' grauit' irasci: s; eoz ignorātie cōpati. Un seqt: Et inter. eos: Quot pa. ha. Qui dix. vij. REMI. super mattheū: Nō iō interrogauit qz ignoraret quot haberēt: s; vt dū illi rñdent. vij. quo pauciores eēt: eo magis miraculū diffamaret. z notius fieret. Seqt: Et pce. tur. dñc. sup. terrā. In supioz refectōe supra fenū discubuisse dicit: hic vō sup trā. Seqt: Et acci. vij. pa. gra. agēs fre. In eo qz grās egit: nobis rellū qd exēplū: vt de oib' donis nobis celū collans vli grās referam. Et notādū qz dñs panes nō dedit turbe: s; discipul'. discipuli at viderūt turbis. Seqt. n. Et da. dñc. su. vt appo. z appo. turbe. Nō solū panes: s; z pisciculos bñdicēs iussit apponi. Seqt. n. Et habē. pisc. pau. z ipos bñdixit. z iussit ap. Et mādu. z sat. sūt. BEDA. In hac ergo lectiōe cōsidē rāda ē i vno eodeq; redeptore nro disticta opatio diuinitat' z hūanitat' atq; euticetis erroz q vñ dñm i christo opationē dogmatizare psumit: pel a christianis finib' expellēd'. Quis. n. nō videat h q sup turbā miseret dñs: affectū eē z passionē hūane fragilitatis. Qd at septē panib' z piscicul' paucis quatuor milia hoīm satiauit: diuine op' eē vtur. Seqt: Et su. qd supe. de fra. vij. sport. THEO. Turbe cōcedētes z saturate nō secū tollūt panū reliqas: s; ipas discipuli sustulerūt: sicut z sup' cōpbios. In quo fm historiā discim': qñ oz nos his q sufficit eē cōtētos: z nō qñere vltra. De dō nūc' māducatiū describit cū dñs: Erāt at q mā. qñ qtuor milia. z dimi.

52

Marginal notes on the right page, including references to other biblical passages and commentary.

tes: pauciora reliquerunt. In isto ei miraculo. vij. spoz
 te remanet: in miraculo at qnqz panu. xij. copbiu:
 qz qnqz milia erat. i. qnqz sēsb⁹ fueres. et pp b nō
 potuerūt cōedere: s; paucis contenti: multe super
 abūdāt reliquie fragmentorum.

¶ Et statī ascēdēs nauī cū discipul⁹
 suis: uēit ī ptes dalmamitha. Et ex
 ierūt pharisei et ceperūt cōgrere cū
 eo: q̄rētes ab illo signū de celo tētā
 tes eū. Et igemiscēs spū ait: Quid
 generatio ista signū q̄rit? Amen di
 co uob si dabit generatōi istī signūz
 Et dimittēs eos ascēdit itēz nauī:
 et abiit trās fretū. Et oblitī sunt pa
 nē sumere: et nisi unū panē n̄ hēbāt
 secū ī nauī. Et p̄cipiebat eis dicens:
 Videte et caueate a fermēto pharise
 orū: et fermēto herodis. Et cogita
 bāt ad alterutrū dicētes: qz panes
 n̄ hēm. Quo cognito: ait ill' iesus:
 Quid cogitatis: qz panes n̄ hētis?
 Mōdū cognoscitis nec itelligitis?
 Adhuc cecatū hētis cor ur̄m: Ocu
 los hñtes n̄ uidetis: et aures hñtes n̄
 auditis: Nec recordami qñ qnqz
 panes fregi in qnqz milia et quot co
 phinos fragmentoz plenos sustuli
 stis? Dicunt ei: Duodeci. Qñ et se
 ptē paues in q̄tuor milia: quot spoz
 tas fragmētoz tulistis? Et dicunt
 ei: Septem. Et dicebat eis: Quo
 modo nondum itelligitis?

¶ THEO. Postqz dñs opat' ē miraculū panū: sta
 tim ī aliū secedit locū ne pp miraculū ipm turbe ca
 perēt: ut facerēt regē. vñ dr: Et sta. ascē. na. cū disci.
 su. ve. ī par. dal. **AVG.** de cō. euā. In mattheo at
 legit: qz uēit ī fines magedā. Nō at dubitādū ē eun
 dē locū eē sub vtroqz noīe. Nā pleriqz codices nō
 hñt etiā fm marcū nisi magedā. Seq̄: Et exi. pha.
 et cepe. conq. cū eo qren. ab il. sig. de ce. tēp. eū. **BE
 DA:** Pharisei siqdē signū q̄rūt de celo: ut q multa
 hominū milia secūdo de paucis panib⁹ saturauit:
 nūc ī exēplo moȳsi māna celit' missa: et p oīa passiz
 disp̄sa: pplm oēm ī vltio tpe reficiat: qd ī euāgelio
 Joh̄is q̄rūt dicētes. Ad sig. fa. ut vide. et cre. ti: Pa
 tres n̄si m. i. māna ī des̄to. sicut scriptū ē: Panē de
 celis de. eis m. idu. **THEO.** Uel q̄rūt signū de ce
 lo. s. vt solē et lunā sifteret: gradinē peteret: et aerē ī
 mutaret. Credebāt ei qz de celo signa facere n̄ pote
 rat: s; qz ī beelzebub solū poterat facere signū ī tra.

BEDA: Sicut at turbā supra credētē refectur⁹ gras agebat: ita nūc ob stultā phariseorū petitionē gemit: qz hūane nature circūferēs affectus: sicut de hominū salute letaf: ita sup eorū dolet erroib⁹. vñ seq^r: **Et** ige. spū ait: Quid generatio ista sig. querit: Amē dico vo. si dabi. gene. isti signū. i. nō dabi^r: iuxta illō i psalmo: Semel iuravi i scō meo: si dauid mētiar. i. nō mētiar dauid. **AUG.** de cō. euā. Nō aut moueat qz marc⁹ nō dicit nūm eē q̄rētib⁹ signū de celo idē qd matthe⁹ de iona: s; ait dñm nū disse: Signū n̄ dabi^r ei. itelligēdū ē ei q̄le petebāt: B ē de celo. **Prætermisit** aut dicere de iona qd matthe⁹ cōmemorauit. **THEO.** Jō at eos dñs nō ex audit: qz aliō ē tps signorū celestiu. s. tps aduēt⁹ secū di cū vtutes celoz cōmouebūt: z luna nō dabit lumē suū. **Tēpore** aut p̄mi aduēt⁹ nō fiūt talia: s; oīa māsfuetudie plena. **BEDA:** Nō ē dādū erat celeste signū generatiōi tētātiuz dñm. **Retēz** generatio nī q̄rētū dñm signū de celo oīdit: qñ cernētib⁹ apostol⁹ ascēdit i celū. **Seq^r:** Et dimitt. cof. asc. ite. na. z abijt trās fretū. **THEO.** Dimittit qdē dñs phariseos qñ icōrectos. nam vbi spes ē cōrectiōis: ibi morādū ē. vbi vō malū icōrigibile ē: idē recedēdū. **Seq^r:** Et ob. sūt pa. su. z nisi vnū pa. n̄ ha. secū i nau. **BEDA:** Querit aut aliq^s: Quō panes n̄ hēbāt q̄ statū ipletis septē sportis ascēderūt i nauiculam: S; scriptura testaf qz obliuī sūt eos secū tollere: qd i dicitū ē q̄ modicā carnis curā haberēt i reliq^s: qz b⁹ ipa reficiēdi corpis necessitas itētōe dñici comitāt⁹ mēte exēserat. **THEO.** Dispētatīe ē panes sumere discipulī sūt obliuī: vt rep̄hēsi a xpo fierēt meliores: z ad vtut⁹ xpi noticiā puērēt. **Seq^r.** n. Et p. eis di. Uī. z ca. a fer. pha. z fer. hero. **CHRY.** Matthe⁹ dicit a ferūto phariseoz z saduceoz: Lucas vō phariseoz solū. tres g phariseos nōiant qñ pncipales. **Matthe⁹** vō z marc⁹ sibi secundarios diuiferūt. **Lōgue** at marc⁹ posuit: herodis: qñ filii a matheo herodiāt i supplementū narratōis ipi⁹. **Doc** at dicēs: paulatī iduc discipulos ad scū z fidē. **THEO.** Sermitū phariseoz z herodianoz vocat doctrinā eoz q̄ si dānosā z corruptiūā z malitiā veteri plenā herodiāt. n. doctores erāt q̄ herodē xps eē dicebat. **BEDA:** Ut fermitū phariseoz ē dēta legi diuine traditiōib⁹ hoīm p⁹poner: legē vbi p̄dicat: z facti ipu gnaf: dñs tētāf: doctrie e⁹ aut opib⁹ n̄ creder. **Fermitū** at herodis ē adulteriū: bōicidiū: temeritas iurādī: simulatio fligiōis: z odiū i xpm z p̄cursozē e⁹. **THEO.** Ipi at discipulī d fermito panū dixisse dominū putauerūt. vñ seq^r: **Et** cog. ad al. di. qz pa. nō ha. **Doc** at dicebat: qñ n̄ itelligētes xpi vtutē: qz potat p̄as facer ex n̄ ente. vñ dñs eos rep̄hēdit: **Seq^r.** tur. n. Quo cog. iel⁹ ait il. Quid cogi. qz pa. n̄ hēt. **BEDA:** Per occasiōē at p̄cepti qd saluator iussē rat dicēs: **Caute** a fermēto phari. z fer. hero. docet eos qd significēt qnq; p̄as z septē: de qb⁹ subdit: **Nec** recorda. qñ qnq; p̄as fregi: Si n. fermitū p̄cū etū traditiōes puerfas significaret: qre cibi qbus nutrit⁹ ē populis dei: non verā doctrinā significet. **Et** ueniūt bethsaida: z adducūt ei cecum: z rogabant eum ut illum

tangeret. **Et** apprehensa manu eci eduxit cum extra vicum: z expubus suis: interrogauit eum si aliqd uideret. **Et** aspiciens ait: **Uideo** bo mines uelut arbores ambulantes. **Deinde** iteruz imposuit manus super oculos eius z cepit uidere: z restitutus est: ita ut clare uideret omnia. **Et** misit illum in domuz suam dicens: **Uade** in domuz tuam: z si in uicuz introieris: nemini dixeris. **GLO.** P⁹ refectōz turbaz euāgelista d illuminatiōe ceci subiūgit dicēs: **Et** uēiūt bethsaida z adducūt ei cecū z roga. eū vt illum tāgeret. **BEDA:** sciētis qz tact⁹ dñi sic leprosi mūdāf: ita ceci illuminar ualere. **Seq^r:** **Et** app. ma. ce. edu. eū ex vicū. **THEO.** Cū nāq; bethsaida mlta ifidelitate fuisse ifecta. vñ oīs exprobrat ei: uel tibi bethsaida qz si i tyro z sidone zē. **In** hac g adductū cecū ex vicū educit. nō n. erat vā adducētū fides. **Seq^r:** **Et** expu. i. oca. e⁹. ipo. ma. suis iterro. eū si ali. uide. **CHRY.** Spuit qdē z manus iponit ceco: uolēs onder qz vbi dñm opatio nī adductū mirabilē pficit. **Man⁹.** n. opatio est oīsina: spūtū vō fmōis ex ore. plati. **Interrogat** at si aliqd uideret: qd i alijs factis n̄ fecit: significat p̄ imperfectā adducētū fidē: ac ipi⁹ ceci oculos e⁹ n̄ eē oīno aptos. vñ seq^r: **Et** aspi. ait: **Uideo** bo. re. arbo. am. **Quia.** n. i ifidelitate adhuc detinebat: obfcur se uidef boies declarabat. **BEDA:** Formā qdem cozpoz inē ymbas aspiciēs: s; nulla mēbroz linia mēta uisū adhuc caligāte discernere ualēs: qles cōdēse arbores a lōge spectātib⁹: i luce nocturna solēt apparer: ita vt non facile: arbo: an hō fit possit dinosci. **THEO.** Jō aut n̄ statū eū p̄fecte facit uiderē: s; i pte qz nō p̄fectā fidē hēbat. **Nā** fm fidē uatuz medela. **CHRY.** Deducit aut eū ab initio sen sus redditi i fidēi app̄hēsiōē: z sic fecit eū p̄fecte uiderē. vñ seq^r: **Deinde** itēz ipo. ma. sup. oca. e⁹ z cepit uidere. et postea subiūgit. **Et** resti. ē ita vt vi. da. oia. sensu. s. z itellectu p̄fecte curat. **Seq^r:** **Uide** eū i do. su. di. **Uade** i domū tu. z si i vicū itro. ne. oz. **THEO.** **Hoc** qdē p̄cepit ei qz ifideles erāt vt cecū ē: ne forte ab eis i aia lederef: z ipi nō credētes qz ui⁹ crimē icurrāt. **BEDA:** Ut exēplū suis tribuit ne d his q̄ faciūt mirādus: fauozē vulgi regnāt. **Stice** aut bethsaida dom⁹ uallis itēptaf. i. mūd⁹ q̄ ē uallis lachrymaz. **Adducit** aut ad dñm cecū: i. nō uidet quid fuit: qd ē: z qd erit. **Rogā** illū vt eū tāgeret. **Quis** enī est qui tangit: nisi qui cōpungit. **BED.** Tāgit ei nos oīs cū mētē afflatū iustis illuſtrat: atq; ad agnitōem nos p̄pe ifirmitatē iustidūq; bone actōis accēdit. **App̄hēdit** manū cecū: et eū ad executōem bone opatōis ofortaret. **HIE.** **Et** quē eū ex vicū. i. ciuitatē maloz. **Expuit** at i oculos ei⁹ vt uideat uolūtātē dñi p̄ statū spūscī. **Impo**

Ca. V
 Et ueniūt bethsaida: z adducūt ei cecum: z rogabant eum ut illum tangeret. Et apprehensa manu eci eduxit cum extra vicum: z expubus suis: interrogauit eum si aliqd uideret. Et aspiciens ait: Uideo bo mines uelut arbores ambulantes. Deinde iteruz imposuit manus super oculos eius z cepit uidere: z restitutus est: ita ut clare uideret omnia. Et misit illum in domuz suam dicens: Uade in domuz tuam: z si in uicuz introieris: nemini dixeris. GLO. P⁹ refectōz turbaz euāgelista d illuminatiōe ceci subiūgit dicēs: Et uēiūt bethsaida z adducūt ei cecū z roga. eū vt illum tāgeret. BEDA: sciētis qz tact⁹ dñi sic leprosi mūdāf: ita ceci illuminar ualere. Seq^r: Et app. ma. ce. edu. eū ex vicū. THEO. Cū nāq; bethsaida mlta ifidelitate fuisse ifecta. vñ oīs exprobrat ei: uel tibi bethsaida qz si i tyro z sidone zē. In hac g adductū cecū ex vicū educit. nō n. erat vā adducētū fides. Seq^r: Et expu. i. oca. e⁹. ipo. ma. suis iterro. eū si ali. uide. CHRY. Spuit qdē z manus iponit ceco: uolēs onder qz vbi dñm opatio nī adductū mirabilē pficit. Man⁹. n. opatio est oīsina: spūtū vō fmōis ex ore. plati. Interrogat at si aliqd uideret: qd i alijs factis n̄ fecit: significat p̄ imperfectā adducētū fidē: ac ipi⁹ ceci oculos e⁹ n̄ eē oīno aptos. vñ seq^r: Et aspi. ait: Uideo bo. re. arbo. am. Quia. n. i ifidelitate adhuc detinebat: obfcur se uidef boies declarabat. BEDA: Formā qdem cozpoz inē ymbas aspiciēs: s; nulla mēbroz linia mēta uisū adhuc caligāte discernere ualēs: qles cōdēse arbores a lōge spectātib⁹: i luce nocturna solēt apparer: ita vt non facile: arbo: an hō fit possit dinosci. THEO. Jō aut n̄ statū eū p̄fecte facit uiderē: s; i pte qz nō p̄fectā fidē hēbat. Nā fm fidē uatuz medela. CHRY. Deducit aut eū ab initio sen sus redditi i fidēi app̄hēsiōē: z sic fecit eū p̄fecte uiderē. vñ seq^r: Deinde itēz ipo. ma. sup. oca. e⁹ z cepit uidere. et postea subiūgit. Et resti. ē ita vt vi. da. oia. sensu. s. z itellectu p̄fecte curat. Seq^r: Uide eū i do. su. di. Uade i domū tu. z si i vicū itro. ne. oz. THEO. Hoc qdē p̄cepit ei qz ifideles erāt vt cecū ē: ne forte ab eis i aia lederef: z ipi nō credētes qz ui⁹ crimē icurrāt. BEDA: Ut exēplū suis tribuit ne d his q̄ faciūt mirādus: fauozē vulgi regnāt. Stice aut bethsaida dom⁹ uallis itēptaf. i. mūd⁹ q̄ ē uallis lachrymaz. Adducit aut ad dñm cecū: i. nō uidet quid fuit: qd ē: z qd erit. Rogā illū vt eū tāgeret. Quis enī est qui tangit: nisi qui cōpungit. BED. Tāgit ei nos oīs cū mētē afflatū iustis illuſtrat: atq; ad agnitōem nos p̄pe ifirmitatē iustidūq; bone actōis accēdit. App̄hēdit manū cecū: et eū ad executōem bone opatōis ofortaret. HIE. Et quē eū ex vicū. i. ciuitatē maloz. Expuit at i oculos ei⁹ vt uideat uolūtātē dñi p̄ statū spūscī. Impo

fit: sicut manibus interrogat eum si videret: quod per opera domini videtur maiestas eius. **BEDA.** Uel expulsi in oculos ceci ipse non manibus suas ut videat: quod cecitas humani generis et per insubilia dona: et per sacramenta assumptae humanitatis extersit. Sicut enim ei quod de capite hominis procedit: gratias spiritali designat. Sed quae uno verbo totum simul curare poterat: paulatim curat: ut magnitudine humane cecitatis ostendat: quae vix et quasi per gradum ad lucem redeat. Et gratiam suam nobis indicat: per quam singula perfectio incrementa adiuvat. Quisquis autem ita longi temporis obscuritate deorsum est: ut in bonum et malum discernere nesciat: quasi ambulantes huiusmodi in similitudinem arborum: quod omnes homines existimat se super oculos. Inter autem manus posuit super oculos eius: ut videret clare omnia. Per opera visibilia invisibilia intelligeret: et quod oculus non vidit: et claritas aie sue statum per rubiginem peccati mundi cordis oculo contempleret. Misit enim in domum suam: id est in eos: ut videret in se quod ante non vidit. Non enim putat hodie desperare de salute omnino posse quod illiusmodi facile potest proficere. **THEO.** Uel postquam sanavit mittit in domum: nam domus uniuscuiusque nostrum celum est: et mansiones quae sunt in eo. **HIERO.** Dicit autem ei: Et si in vicinis introitus: nani dixeris: id est vicinis cecitatem tuam semper enarra: non virtutem.

Et ingressus est Iesus et discipuli eius castella caesaree philippi: et in via interrogabat discipulos suos dicens eis: Quem me dicunt esse homines? Qui responderunt illi dicentes: Alii Iohannem baptistam: alii Heliam: alii vero quasi unum de prophetis. Tunc dicit illis: Vos vero quem me esse dicatis? Respondens Petrus ait ei: Tu es Christus. Et comminatus est eis: ne cui dicerent de illo. Et cepit docere eos: quoniam oportet filium hominis pati multa: et reprobari a senioribus et a summis sacerdotibus et scribis occidi: et post tres dies resurgere: et palam verbis loquebatur. Et apprehendens eum Petrus: cepit increpare eum: Domine propitius esto tibi: nam hoc non erit. Qui conuersus et uidens discipulos suos comminatus est Petro dicens: Glade retro me sathana: quoniam non sapias que dei sunt: sed que sunt hominum.

THEO. Postquam eduxit legem a iudeis discipulos suos: tunc de seipso interrogat: ut non timere iudeos respondere veritate. Unde dicit: Et ingressus est Iesus et

disci. eius in castra caesaree philippi. **HIERO.** Philippus iste fuit frater herodis de quo supra diximus: qui in honore tyberii caesaris caesaream philippi: quae nunc panas dicitur appellauit. Sequitur: Et in via inter discipulos. Quae me dicunt esse homines? **CHRY.** Scies quidem interrogat: quod decebat ut discipuli quicquid eum melius laudaret quam turbe. **BEDA.** Unde primum hominum sententiam interrogat: discipulorum fide exploratur: ne illorum confessio vulgi videtur opinione firmata. Sequitur: Cui respondit illi dicens: Alii Iohannem baptistam: alii Heliam: alii vero quasi unum de prophetis. **THEO.** Multi namque putabant quod Iohannes a mortuis resurrexisset: sicut et herodes credebat: et post resurrectionem suam miracula perpetrasset. Postquam vero ab eis sciscitatur: et aliorum suspitionem: ipsos interrogat quid de his in eorum mente consistat: unde sequitur: Tunc dicit illis: Vos vero quem me esse dicatis? **CHRY.** Ex ipso autem interrogato modo: in maiore eos reducit sensum ad maius aliquid estimandum de eo: ne cum turbis conueniat. Quid vero vertet discipulorum os apostolorum interrogatis omnibus responderit: manifestat cum subdit: Respondit Petrus ait ei: Tu es Christus? **THEO.** Confiteatur quidem illum esse Christum a prophetis denunciatum. Sed quid ad confessionem Petri responderit dominus: qualiter ipsum beatificauit: Marcus euangelista praestitit: ne huiusmodi narrando: Petro suo magistro gratiam prestare videretur. **MATTHEO.** autem hoc plane pertractat. **ORIG.** super mattheum. Uel quia Marcus et Lucas scripserunt Petrus respondente: Tu es Christus? non adiacentes quod positus est in mattheo: Filius dei uiui. propterea non scripserunt ad confessionem relata beatitudine. Uel committit illis ne cui diceret de illo. **EHEO.** Uolebat enim interrim suam gloriam occultare: ne multi scandalizarent de eo: et penam mererentur maiorem. **CHRY.** Uel ut scandalum crucis completo pura infigat fidem in mente eorum post enim passionem perfecta: circa ascensionem dixit eis: Eritis doctores omnes gentes. **THEO.** Postquam autem dominus confessionem discipulorum acceptauit dicitur uerbum dei: tunc ipse reuelat crucis mysterium. Unde sequitur: Et cepit docere eos: quoniam omnium filium hominis multa pati: et reprobari a senioribus et a summis sacerdotibus et scribis occidi: et post tres dies resurgere. Et palam verbis loquebatur. Non autem intelligebant discipuli ordinem veritatis: neque resurrectionem comprehendere poterant. sed putabant esse melius quam non patere. **CHRY.** Predixerat tamen hoc eis dominus hac occasione: ut ostenderet quod oportere post crucem et resurrectionem Christum a testibus predicari. Rursus Petrus existens feruidus solus de his sumit audaciam disputandi. Unde sequitur: Et apprehendens eum Petrus: cepit increpare eum: Domine propitius esto mihi: nam hoc non erit. Hoc autem amantis affectu et optantis dicit: quasi diceret: Hoc non potest fieri: nec recipiunt animes mee ut dei filius occidatur. **CHRY.** **SOST.** Quid est autem hoc: quod Petrus qui reuelatione patris potitus erat sic velociter cecidit et instabilis est effectus? Sed dicimus non esse mirum si hoc ignorauit qui de passione reuelationem non accepit. Quod enim Christus filius dei uiui esset: reuelatione didicerat: mysterium vero crucis et resurrectionis nondum ei fuerat reuelatum. Ipse vero ostendens quod oportere ad passionem venire: Petrus increpauit.

vñ seq: Qui ouer. di. oi. su. omi. e. pe. di. Uade retro me satha. THE. Dñs nāq; volēs ondere q; pp saluē hōim dēbat ei passio fieri: et q; solus sathanas christū pati nolēbat: vt gen^o nō saluaret hūanū: petru sathanā noiauit: eo q; sapet q; sunt sathane: nō lēs christū pati: s; aduersās eidē. Sathanas enī aduersari interpretat. CHRY. Demoni at ipm tētati nō ait: Uade p^o me: s; petro dicit: Uade retro me. i. se qre me: et volūtario mee passiois oñlio nō iñstas. Se qd: Quñ nō sa. ea q; dei sūt: s; q; hōim. THEO. Que hominū sunt dicit petru sate fm q; affectōnes carnales quod. imodo sapiebat: volebat enī petr^o q; si bi christus p̄staret requie et nō crucifigere.

Et puocata turba cū discipul^o suis: dixit eis: Siqs uult me seq: de neget semetipm: et tollat crucē suaz et seq̄ me. Qui ei uoluerit aiā suā saluā facere pdet eaz. Qui at pdiderit aiā suā pp me et euāgelii: saluā faciet eaz. Quid enī pderit hōi si lucret totū mūdū et detriūtū aie sue faciat? Aut qd hō pmutatōnis dabit p aiā suā? Qui ei me p̄fessus fuerit et uerba mea i gnātōne ista adultera et peccatrice: et fili^o hois p̄fitebitur eū cū uenerit i glia p̄ris sui cum angel^o scis. Et dicebat ill^o: Amē dico uob: q; sūt qdā de hic stātib^o qui nō gustabūt mortē donec uideāt regnū dei ueniētis i uirtute.

BED. Postq; discipul^o mysteriū sue passiois et resurrectionis ondit: hortat eos vna cū turba ad sequēdū sue passiois exēplū. vñ seq̄: Et cō. tur. cū disc. su. dixit eis: Siqs uult post me seq: denegat semetipm.

CHRY. Quasi diceret ad petru: Tu qdēz i crepas me passionē sustinere uolētē: ego at dico tibi q; nō solū phibere me pati nociuū ē: s; neq; saluari poteris nisi ip̄e moriar. Dicit at: Siqs uult p^o me seq. q. d. ad bona uoco q; q; uelle d; nō ad mala et grauiā vt cogar. Qui ei ifert uolētā frēq; ipedit: q; vō auiditōre i libertatē dimittit: mag^o attrahit ipm. Aliqs at abnegat seip̄: cū nullā sui corpis curā h; vt siue flagellet: siue aliqd sile patiat: sustineat patienter.

THE. Nā sic q; abnegat alter frēm aut prēm: q; nis vulnerē et moriā nō opatit nec imitatur: sic et nos dēm^o sp̄nere corp^o n̄m: vt si vulnerari origat: l aliqd sile pati: nō cūrem? CHRY. Nō at ait q; p̄cat sibi: s; qd apli^o ē q; abnegz semetipm: qñ nihil cōe ad se bēat s; picul^o expōat: et circa ea sic dispōat ac si ali^o pateret: et B s; sibi p̄cere: q; p̄res tūc liberis suis igiscūt: cū tradētes eos doctozib^o ill^o iubeat nō p̄ci. Usq; aut oporteat seipm abnegare ondit cū subdit: Et tol. cru. su. q. d. v. q; ad mortē exprobra bilissimā. THE. Nā tūc crux exprobrabil^o uideat: q; in ea malefici agebāt. HIE. Uel aliē: Sicut gu

bernator: p̄t^o tēpstatē i trāq̄litate p̄cauēs: nantat suos uult eē patos: ita et oñs dicit: Siqs uult me seq: dene. semet. i. alē ex alio fiat. BED. Tūc ejs nosip̄ sos abnegam^o cū uitam^o qd p ueritatē suam: et ad B nitimur qd p nouitatē uocamur. Crux at tollit: cū aut p abstinētā afficit corp^o: aut p passionē p ximi affligit anim^o. THE. Quia vō p^o crucē utatē aliā nos h̄re o; adiecit: Et seq̄. CHRY. Doc aut dicit: q; otigit aliquē patiētē nō seq̄ christū. Aliqs nō patit pp christū. Seq̄ et christū q; p^o ei abulat: q; morti ei^o se oformat: p̄ncipes et p̄tates oñtēns sub qd^o aī christi aduētū peccabat. Seq̄: Qui uo. ani. su. sal. fa. p. eā. Qui at p. ani. su. pp. me. et pp. euā. sal. fa. eā. q. d. Dec uobis mado qñ uobis p̄ces: et eni q; filio suo p̄cit: p̄dit eū. q; vō nō p̄cit: saluat. O; q; r̄hos eē ad mortē oñtēns p̄atos. Si ei i malib^o plus q; patius ē ad mortē melior ē alijs: nullo p^o mortē eū r̄scitare ualēt: mlto mag^o i spiritalib^o plus cū spes tāta resurrectionis existit: q; q; p̄oit aiā suā i mortē: saluā fac eā. REMI. Nā at B loco itelligēda ē uita p̄is: nō at ip̄a substātia aie. CHRY. Quia g dicit rat: Qui uo. ani. su. sal. fa. p. eā. ne q; p̄ditōem dāe et salutē illā estiet eglē: subiugit. Quid enī p. bo. si lu. to. mū. et def. fa. aie sue: Aut quā da. hō. omu. p aiā suā: q. d. ne dicat qñ aiā suā saluauit: q; crucē effugit picula. Quñ ei cū aiā suā. i. uita ista lucret aliquis o; bē ēre: qd apli^o erit ei aiā p̄uite: Nūqd aliā habet aiā p aiā dare: p̄ciū. n. p. omo p̄ot aliqs cōmutare: aiāz vō p̄dēs: aliā aiāz dare nō p̄ot. Laue at dicit: Aut quā omu. da. hō. de. n. pp n̄rāz salutē dedit pmutatōem p̄ciosū sāguinē iesu christi. BE DA. Uel B dicit: q; p̄secutōis tpe ponēda ē aiā: p̄cis at tpe frāgēda sūt desideria trena: qd significat cū dicit: Quid. n. pderit hōi rē. Plep̄q; at uerēcūdie vsu p̄p̄dimar: vt rectitudinē quā suam^o i mēte nō exp̄mere ualeam^o i uoce. Et iō subdit: Qui ei me cō. fu. et v. me. in gene. ista adul. et pec. et si. bo. oñ. eū. ei. ye. in glo. pa. su. cū ang. su. THEO. Nō. n. ē sufficiens fides q; solū in mente oñstitit: s; et ois p̄fessionem oñs req̄rit: sanctificata. n. p. fidē aiā: o; et corp^o p cōfessionē sanctificari. CHRY. Qui at B uidit subicit se cū desiderio ad B q; sine oñfusiōe ip̄z cōfiteat^o d̄r at adultera gnā^o q; deū uer. aie sp̄sū uerelip̄: et nō ē secuta christi doctrinā: s; demōib^o p̄strata: s; mina ipietat^o suscepit: pp qd et peccatit of. Qui g inē hos christi oñatōem negauerit et vba dei i euāgelio reuelata: dignā ipietat^o penā suscipiet: audies i secūdo aduētū: Nō noui uos. THE. Qui g confusus fuerit crucifixū eē suū uer: et tpe oñfuder illū: h vbi reputat christ^o paup^o et mis^o: s; i glia et cur mltitudine angloy. GRE. Sūt aut nōnulli q; christū iō oñfēt: q; cictos ch̄stianos esse oñpiciūt. Nō g ad pbatōem fidei uox sufficē quā defēdit a uerēcūdia. p̄fessio gnālitat^o. Pacis g tpe ē aliud vbi oñdā uobis. ueremur sepe a p̄ris despici: oedignamur iur mo: erubescim^o p̄ores satisfacere. Cor ōppe carnale oū h^o uire gliaz q̄rit: hūilitatē respuit. THE. Quia vō de sua glia dixerat: uolēs ondere q; nō fama p̄mittebat: subdit: Et dic. il. Amē. di. vo. q; sūt qdā de hic stantibus: qui non gusta. mor. do. uid. re. dei ueniēt. in yture. Ac si diceret: quidā. i. petrus et iacob^o

... vñ seq: Qui ouer. di. oi. su. omi. e. pe. di. Uade retro me satha. THE. Dñs nāq; volēs ondere q; pp saluē hōim dēbat ei passio fieri: et q; solus sathanas christū pati nolēbat: vt gen^o nō saluaret hūanū: petru sathanā noiauit: eo q; sapet q; sunt sathane: nō lēs christū pati: s; aduersās eidē. Sathanas enī aduersari interpretat. CHRY. Demoni at ipm tētati nō ait: Uade p^o me: s; petro dicit: Uade retro me. i. se qre me: et volūtario mee passiois oñlio nō iñstas. Se qd: Quñ nō sa. ea q; dei sūt: s; q; hōim. THEO. Que hominū sunt dicit petru sate fm q; affectōnes carnales quod. imodo sapiebat: volebat enī petr^o q; si bi christus p̄staret requie et nō crucifigere. Et puocata turba cū discipul^o suis: dixit eis: Siqs uult me seq: de neget semetipm: et tollat crucē suaz et seq̄ me. Qui ei uoluerit aiā suā saluā facere pdet eaz. Qui at pdiderit aiā suā pp me et euāgelii: saluā faciet eaz. Quid enī pderit hōi si lucret totū mūdū et detriūtū aie sue faciat? Aut qd hō pmutatōnis dabit p aiā suā? Qui ei me p̄fessus fuerit et uerba mea i gnātōne ista adultera et peccatrice: et fili^o hois p̄fitebitur eū cū uenerit i glia p̄ris sui cum angel^o scis. Et dicebat ill^o: Amē dico uob: q; sūt qdā de hic stātib^o qui nō gustabūt mortē donec uideāt regnū dei ueniētis i uirtute. BED. Postq; discipul^o mysteriū sue passiois et resurrectionis ondit: hortat eos vna cū turba ad sequēdū sue passiois exēplū. vñ seq̄: Et cō. tur. cū disc. su. dixit eis: Siqs uult post me seq: denegat semetipm. CHRY. Quasi diceret ad petru: Tu qdēz i crepas me passionē sustinere uolētē: ego at dico tibi q; nō solū phibere me pati nociuū ē: s; neq; saluari poteris nisi ip̄e moriar. Dicit at: Siqs uult p^o me seq. q. d. ad bona uoco q; q; uelle d; nō ad mala et grauiā vt cogar. Qui ei ifert uolētā frēq; ipedit: q; vō auiditōre i libertatē dimittit: mag^o attrahit ipm. Aliqs at abnegat seip̄: cū nullā sui corpis curā h; vt siue flagellet: siue aliqd sile patiat: sustineat patienter. THE. Nā sic q; abnegat alter frēm aut prēm: q; nis vulnerē et moriā nō opatit nec imitatur: sic et nos dēm^o sp̄nere corp^o n̄m: vt si vulnerari origat: l aliqd sile pati: nō cūrem? CHRY. Nō at ait q; p̄cat sibi: s; qd apli^o ē q; abnegz semetipm: qñ nihil cōe ad se bēat s; picul^o expōat: et circa ea sic dispōat ac si ali^o pateret: et B s; sibi p̄cere: q; p̄res tūc liberis suis igiscūt: cū tradētes eos doctozib^o ill^o iubeat nō p̄ci. Usq; aut oporteat seipm abnegare ondit cū subdit: Et tol. cru. su. q. d. v. q; ad mortē exprobra bilissimā. THE. Nā tūc crux exprobrabil^o uideat: q; in ea malefici agebāt. HIE. Uel aliē: Sicut gu bernator: p̄t^o tēpstatē i trāq̄litate p̄cauēs: nantat suos uult eē patos: ita et oñs dicit: Siqs uult me seq: dene. semet. i. alē ex alio fiat. BED. Tūc ejs nosip̄ sos abnegam^o cū uitam^o qd p ueritatē suam: et ad B nitimur qd p nouitatē uocamur. Crux at tollit: cū aut p abstinētā afficit corp^o: aut p passionē p ximi affligit anim^o. THE. Quia vō p^o crucē utatē aliā nos h̄re o; adiecit: Et seq̄. CHRY. Doc aut dicit: q; otigit aliquē patiētē nō seq̄ christū. Aliqs nō patit pp christū. Seq̄ et christū q; p^o ei abulat: q; morti ei^o se oformat: p̄ncipes et p̄tates oñtēns sub qd^o aī christi aduētū peccabat. Seq̄: Qui uo. ani. su. sal. fa. p. eā. Qui at p. ani. su. pp. me. et pp. euā. sal. fa. eā. q. d. Dec uobis mado qñ uobis p̄ces: et eni q; filio suo p̄cit: p̄dit eū. q; vō nō p̄cit: saluat. O; q; r̄hos eē ad mortē oñtēns p̄atos. Si ei i malib^o plus q; patius ē ad mortē melior ē alijs: nullo p^o mortē eū r̄scitare ualēt: mlto mag^o i spiritalib^o plus cū spes tāta resurrectionis existit: q; q; p̄oit aiā suā i mortē: saluā fac eā. REMI. Nā at B loco itelligēda ē uita p̄is: nō at ip̄a substātia aie. CHRY. Quia g dicit rat: Qui uo. ani. su. sal. fa. p. eā. ne q; p̄ditōem dāe et salutē illā estiet eglē: subiugit. Quid enī p. bo. si lu. to. mū. et def. fa. aie sue: Aut quā da. hō. omu. p aiā suā: q. d. ne dicat qñ aiā suā saluauit: q; crucē effugit picula. Quñ ei cū aiā suā. i. uita ista lucret aliquis o; bē ēre: qd apli^o erit ei aiā p̄uite: Nūqd aliā habet aiā p aiā dare: p̄ciū. n. p. omo p̄ot aliqs cōmutare: aiāz vō p̄dēs: aliā aiāz dare nō p̄ot. Laue at dicit: Aut quā omu. da. hō. de. n. pp n̄rāz salutē dedit pmutatōem p̄ciosū sāguinē iesu christi. BE DA. Uel B dicit: q; p̄secutōis tpe ponēda ē aiā: p̄cis at tpe frāgēda sūt desideria trena: qd significat cū dicit: Quid. n. pderit hōi rē. Plep̄q; at uerēcūdie vsu p̄p̄dimar: vt rectitudinē quā suam^o i mēte nō exp̄mere ualeam^o i uoce. Et iō subdit: Qui ei me cō. fu. et v. me. in gene. ista adul. et pec. et si. bo. oñ. eū. ei. ye. in glo. pa. su. cū ang. su. THEO. Nō. n. ē sufficiens fides q; solū in mente oñstitit: s; et ois p̄fessionem oñs req̄rit: sanctificata. n. p. fidē aiā: o; et corp^o p cōfessionē sanctificari. CHRY. Qui at B uidit subicit se cū desiderio ad B q; sine oñfusiōe ip̄z cōfiteat^o d̄r at adultera gnā^o q; deū uer. aie sp̄sū uerelip̄: et nō ē secuta christi doctrinā: s; demōib^o p̄strata: s; mina ipietat^o suscepit: pp qd et peccatit of. Qui g inē hos christi oñatōem negauerit et vba dei i euāgelio reuelata: dignā ipietat^o penā suscipiet: audies i secūdo aduētū: Nō noui uos. THE. Qui g confusus fuerit crucifixū eē suū uer: et tpe oñfuder illū: h vbi reputat christ^o paup^o et mis^o: s; i glia et cur mltitudine angloy. GRE. Sūt aut nōnulli q; christū iō oñfēt: q; cictos ch̄stianos esse oñpiciūt. Nō g ad pbatōem fidei uox sufficē quā defēdit a uerēcūdia. p̄fessio gnālitat^o. Pacis g tpe ē aliud vbi oñdā uobis. ueremur sepe a p̄ris despici: oedignamur iur mo: erubescim^o p̄ores satisfacere. Cor ōppe carnale oū h^o uire gliaz q̄rit: hūilitatē respuit. THE. Quia vō de sua glia dixerat: uolēs ondere q; nō fama p̄mittebat: subdit: Et dic. il. Amē. di. vo. q; sūt qdā de hic stantibus: qui non gusta. mor. do. uid. re. dei ueniēt. in yture. Ac si diceret: quidā. i. petrus et iacob^o

et iohanes non gustabit mortem: donec eis ostendam in transfiguratione cum quibus gloria veterum sum in secundo adventu. Non est erat aliud transfiguratio: nisi secundi adventus: purgatio: in quo et ipse christus et sancti lucebunt.

BEDA: Dia vero purgatione factus est: ut contemplatione spiritus sancti gaudium ad breve momentum delibata: foris ad mansuetudinem: intus ad beatitudinem perveniret. **CHR.** Non autem eorum quod ascensuri erant noia declamant: ne reliqua disciplina aliquid patere debeat. **CHR.** Aliquod autem dicitur: ut oculiores circa hominum contemplationem fieri.

BEDA: Vel regnum dei patris ecclesia vocatur. Aliquod autem dicitur: ut oculiores circa hominum contemplationem fieri. **CHR.** Aliquod dicitur: ut oculiores circa hominum contemplationem fieri.

CHR. Aliquod dicitur: ut oculiores circa hominum contemplationem fieri. **CHR.** Aliquod dicitur: ut oculiores circa hominum contemplationem fieri.

La. IX.

Et post dies sex assumpsit iesus petrum et iacobum et iohannem: et ducit illos in montem excelsum solos: et transfiguratus est coram ipsis.

Et vestimenta eius facta sunt splendens et candida nimis velut nix: quia fullo non potest super terram candida facere. Et apparuit illi helias cum moysi: et erant loquentes cum iesu.

Et rursus petrus ait iesu: Rabbi: bonum est nos hic esse: et faciamus tibi tabernaculum: tibi unum: et moysi unum: et helie unum. Non enim sciebat quid diceret.

Et erat ei timore extrinsecus. Et facta est nubes obumbrans eos: et venit vox de nube dicens: Hic est filius meus carissimus: audite illum.

Et statim circumspicientes: neminem apertum viderunt nisi iesum tantum secum. **THE.** Post assumptionem crucis: gloria resurrectionis ostendit: ut non timeret obprobria crucis: quod oculis suis visum erat gloria resurrectionis future. **CHR.** Post assumptionem crucis: gloria resurrectionis ostendit: ut non timeret obprobria crucis: quod oculis suis visum erat gloria resurrectionis future.

CHR. Post assumptionem crucis: gloria resurrectionis ostendit: ut non timeret obprobria crucis: quod oculis suis visum erat gloria resurrectionis future.

CHR. Post assumptionem crucis: gloria resurrectionis ostendit: ut non timeret obprobria crucis: quod oculis suis visum erat gloria resurrectionis future.

CHR. Post assumptionem crucis: gloria resurrectionis ostendit: ut non timeret obprobria crucis: quod oculis suis visum erat gloria resurrectionis future.

CHR. Post assumptionem crucis: gloria resurrectionis ostendit: ut non timeret obprobria crucis: quod oculis suis visum erat gloria resurrectionis future.

CHR. Post assumptionem crucis: gloria resurrectionis ostendit: ut non timeret obprobria crucis: quod oculis suis visum erat gloria resurrectionis future.

tio facta est cuiusdam inenarrabilis claritas. **CHR.** Neque ergo decet aliquam figuram transformationem in regno dei esse futuram: aut circa ipsum salvatorem: aut circa eos qui assimilabunt: sed appropinquat claritas. **BEDA.** Transfiguratus igitur salvator non substantiam vere carnis amisit: sed gloriatur future sue lumen in resurrectione ostendit: quod quibus apostolis apparuit: talis post iudicium cunctis apparebit electis. **CHR.** Et vestimenta facta sunt splendentia. **GRE.** xxii. mor. Quia in summe claritatis culmine ei vite iusticia fulgentes adhibebunt: vestium eius nomine iustos quos sibi adiungit inveniat. **CHR.** Et appa. il. he. cum moyse et erat lo. cum ie.

CHR. Moysi et helie in medio introduit: post quod quibus turbas dicebat christum heliam aut unum prophetarum: apostolus se cum eis ostendit: ut differentia suorum et domini cerneret. Et est quod de transgressione legis iudei christum accusabat: et blasphemum eum putabat: tamen sibi gloriatur patris adhibentes eos qui in utroque fulserunt in medium dicit. **CHR.** Et moyses legem dedit: et helias glorie dei zelator fuit. **CHR.** Vni ei non assenserunt: si deo et legi eius non essent. **CHR.** Et ut sciret quod vite preterite et mortis habere: post heliam et moysen qui mortui erant: et heliam qui nondum mortem passus fuerat: in medium introducit. **CHR.** Et per heliam significavit quod doctrine legis christi per prophetarum doctrinam pedagogus fuit. **CHR.** Significat etiam iunctio non novi et veteri testamenti. **CHR.** Et quoniam in resurrectione cum prophetis apostolus coniungitur: et vna erit obuiatio regi ceteri. **CHR.** Et res. pe. ait. Rabbi: bonum est nos hic esse: et faciamus tibi tabernaculum: tibi unum: moysi unum: et helie unum. **BEDA.** Si tantum transfigurata christi humanitas: duorumque societas seorsum ad punctum visum delectat: ut eos ne discerant etiam obsequio petri consistere velit: quanta erit felicitas visum dei talem in angelorum choros adeo perpetuo. **CHR.** Non est scire. quod dicit. **CHR.** Et si ei petrus per stuporem humane fragilitatis nesciat quid dicat: insitum tamen sibi dat effectum iudicium nesciebat ei quod diceret: quod oblitus est regnum factum a domino non alicubi terrarum: sed in celis esse promissum: nec recordatur esse suosque coaptos mortali adhuc carne circumseptos immortalis vite statum subire non posse: cui etiam mente excesserat: quod in domo patris qui in celis est domus manifesta necessaria non sit. **CHR.** Et vultus nunc ipse notat quod legis prophetarum et euangelio facta tabernacula facere cupit: cum helias ab iniuncto nullatenus valeat separari. **CHR.** Non est intellexit petrus quod ad demonstrationem vere glorie transfigurationem dominus operatur: neque quod per doctrinam hominum facta ciebat. **CHR.** Nam plerumque erat relictum in eremo habitates. **CHR.** Erant ei tres. **CHR.** Erant autem tres homines qui de cetero mente in statu eleuabant meliore: quod non in exterioribus videbat moyses et helias erat. **CHR.** Ducebat autem aia ad quedam diuinum affectum quoniam ex diuina visione ab humano sensu abstracta. **THEO.** Vel aliter petrus timens a morte descendere: quod iam patris erat quod christus crucifigi debebat dixit: Bonum est nos hic esse: et non illic descendere in medium. **CHR.** Si autem hic veniet furcites tres: tamen moysi qui egyptios debellavit hunc: et heliam qui ignem eduxit de celo et quoniam genos destruxit.

ORIGE. super mat. **Marcus** autem ex persona sua dicit: Non enim sciebat quid diceret. **CHR.** Ubi considerandum ne forte per excessum mentis hec loquatur: motus quodam spiritus alieno: ne forte. **CHR.** Ille spiritus qui voluit quantum ad se christum scandalizare: ut recederet a passione omnium hominibus salutari. **CHR.** Ipse operans etiam hic se ductorie vult euellere christum sub colore boni: ut non condescendat hominibus: nec veniat ad eos: nec suscipiat mortem pro eis.

CHR. Non autem in domo sua gloriatur demonstrat: sed in monte excelsum illos assumit: quoniam motus sublimitas conueniens erat ad glorie sublimitatem ostendendam. **THEO.** Secus autem eos dicit: quod debebat eis mysteria reuelare. **CHR.** Transfigurationem autem ostendere: non figure immutationem: sed quod manente ut prius erat figura: apposu-

CHR. Non autem in domo sua gloriatur demonstrat: sed in monte excelsum illos assumit: quoniam motus sublimitas conueniens erat ad glorie sublimitatem ostendendam. **THEO.** Secus autem eos dicit: quod debebat eis mysteria reuelare. **CHR.** Transfigurationem autem ostendere: non figure immutationem: sed quod manente ut prius erat figura: apposu-

CHR. Non autem in domo sua gloriatur demonstrat: sed in monte excelsum illos assumit: quoniam motus sublimitas conueniens erat ad glorie sublimitatem ostendendam. **THEO.** Secus autem eos dicit: quod debebat eis mysteria reuelare. **CHR.** Transfigurationem autem ostendere: non figure immutationem: sed quod manente ut prius erat figura: apposu-

CHR. Non autem in domo sua gloriatur demonstrat: sed in monte excelsum illos assumit: quoniam motus sublimitas conueniens erat ad glorie sublimitatem ostendendam. **THEO.** Secus autem eos dicit: quod debebat eis mysteria reuelare. **CHR.** Transfigurationem autem ostendere: non figure immutationem: sed quod manente ut prius erat figura: apposu-

CHR. Non autem in domo sua gloriatur demonstrat: sed in monte excelsum illos assumit: quoniam motus sublimitas conueniens erat ad glorie sublimitatem ostendendam. **THEO.** Secus autem eos dicit: quod debebat eis mysteria reuelare. **CHR.** Transfigurationem autem ostendere: non figure immutationem: sed quod manente ut prius erat figura: apposu-

CHR. Non autem in domo sua gloriatur demonstrat: sed in monte excelsum illos assumit: quoniam motus sublimitas conueniens erat ad glorie sublimitatem ostendendam. **THEO.** Secus autem eos dicit: quod debebat eis mysteria reuelare. **CHR.** Transfigurationem autem ostendere: non figure immutationem: sed quod manente ut prius erat figura: apposu-

CHR. Non autem in domo sua gloriatur demonstrat: sed in monte excelsum illos assumit: quoniam motus sublimitas conueniens erat ad glorie sublimitatem ostendendam. **THEO.** Secus autem eos dicit: quod debebat eis mysteria reuelare. **CHR.** Transfigurationem autem ostendere: non figure immutationem: sed quod manente ut prius erat figura: apposu-

CHR. Non autem in domo sua gloriatur demonstrat: sed in monte excelsum illos assumit: quoniam motus sublimitas conueniens erat ad glorie sublimitatem ostendendam. **THEO.** Secus autem eos dicit: quod debebat eis mysteria reuelare. **CHR.** Transfigurationem autem ostendere: non figure immutationem: sed quod manente ut prius erat figura: apposu-

CHR. Non autem in domo sua gloriatur demonstrat: sed in monte excelsum illos assumit: quoniam motus sublimitas conueniens erat ad glorie sublimitatem ostendendam. **THEO.** Secus autem eos dicit: quod debebat eis mysteria reuelare. **CHR.** Transfigurationem autem ostendere: non figure immutationem: sed quod manente ut prius erat figura: apposu-

CHR. Non autem in domo sua gloriatur demonstrat: sed in monte excelsum illos assumit: quoniam motus sublimitas conueniens erat ad glorie sublimitatem ostendendam. **THEO.** Secus autem eos dicit: quod debebat eis mysteria reuelare. **CHR.** Transfigurationem autem ostendere: non figure immutationem: sed quod manente ut prius erat figura: apposu-

CHR. Non autem in domo sua gloriatur demonstrat: sed in monte excelsum illos assumit: quoniam motus sublimitas conueniens erat ad glorie sublimitatem ostendendam. **THEO.** Secus autem eos dicit: quod debebat eis mysteria reuelare. **CHR.** Transfigurationem autem ostendere: non figure immutationem: sed quod manente ut prius erat figura: apposu-

BEDA: Quia vo petr^o male q̄sūt tabernaculus
 r̄ubis accepit ymbra culū: vt dīcat in resurrectōe
 nō tegmine domoz s; spūs scī gl̄ia eos eē p̄tegēdos
 vñ seq̄t: Et scā ē nubes obū. eos. Quia vo ip̄udent
 int̄rogauerūt p̄p̄ca r̄isōne dñi nō merēt: s; p̄ nī
 det p̄ filio. vñ seq̄t: Et vēit vox de nube dicēs: Dic ē
 fili^o meus charis. ip̄m au. **CHRY.** Nube q̄de vox
 emittit in q̄ de^o appere cōsuevit vt crederēt q̄ vox il
 la ferret a deo. In hoc at q̄ dic: Dic ē fi. me. charis.
 vñā volūtātē p̄ri z filio p̄stāt: z q̄ salua filiatiōe
 q̄tū ad oīa cū eo q̄ genuit vñū eē. **BED.** Quē at
 moyses cū venerit in carne audiētū ab oī aīa que
 saluari velle p̄dixit hūc iā veniētē in carne de^o p̄
 audiētū discipul̄ oñdit. Seq̄t: Et sta. cir. ne. am. vi.
 nisi ie. tñi. secu. Ubi enī cepit fili^o designari mor sui
 discesserūt: ne ad illos p̄na vox emissa putaretur.
THEO. Mystice at p̄ cōsumatiōem h^o scī qd̄ in
 sex dieb^{us} factū ē: assumet nos iesus si ei^o sum^o disci
 puli in mōte excelsū. i. in celū: z tē videbim^{us} ei^o gl̄iaz
 singlarē. **BED.** Vestimēta aut̄ dñi r̄ce scī ei^o acci
 piūt q̄ nouo cādore fulgebūt. Fullo at̄ itelligēd^o ē
 cui psalmista loq̄t: Ampli^o laua me ab iniq̄. mea: z
 a deli. meo mū. me. q̄ nō pōt suis fidelib^{us} dare clari
 tatē in terra: q̄ eis cōsuata manet in celis. **REMI.**
 sup mat. Uel p̄ fullonē scī designant̄ p̄dicatores: z
 aīaz purgatores: quoz in hac vita null^o ita viuere
 valet vt alie^o pcti macul^o nō obfuscef. In futura ei
 resurrectōe scī ab oī macula pcti purgabūt. Tales
 ḡ eos faciet dñs: q̄les ne ip̄i mēbra sua castiganda
 nec vll^o p̄dicatoz suo l^o exēplo l^o doctrina facere p̄t.
CHRY. Uel vestimēta alba euāgelica sūt z apl^o
 ca septa oīm clarissima: q̄b^{us} filia null^o expositoꝝ fa
 cere pōt. **ORIGE.** sup mat. Uel forsitā fullones
 sup trā possūm^{us} moral^o existimare sapiētes scī h^o:
 q̄ putāt ornare etiā turpes itellēs z dogmata falsa
 fullonitātē ingenij sui: sed illoꝝ ars fullonica pōt
 facere aliqd̄ silē simoni q̄ oñdit spiritaliū itellectuū
 splēdore in dict^o scripturaz ip̄it: q̄ a plūmis cōtēnēt.
BED. Moyses z belias quoz vñū mortuū z aliū
 in celū raptū legim^{us}: futurā oīm scōꝝ gl̄iaz signifi
 cat: q̄ videlz tpe iudicij: vel viui in carne repiēdi: vel
 ab oī gustata morte resuscitādi z p̄f sūt regnaturi
 cū illo. **THEO.** Uel h^o significat qz in gl̄ia videbi
 m^{us} z legē z p̄phas cū ip̄o loq̄ntes. i. q̄ p̄ eū fuerunt
 oīa p̄ moysen z alios p̄phas: tūc videbim^{us} eē cōso
 na reb^{us}: z tūc audiem^{us} vocē p̄nā. s. reuelātē. s. nobis
 filiū p̄ris z dicētē: qm̄ h^o ē fili^o me^o: obūbrante nube
 .i. spū scō q̄ ē sapientie fōs. **BED.** Et notādū sicut
 dñs in iordane baptizato: sic z in mōte clarificato
 toti^o scē cōnitat^o mysteriū dectaf: qz gl̄oriā ei^o quā in
 baptisimo credētes cōfitemur: in resurrectōe vidētes
 collaudabim^{us}. Nec frustra spūs scūs h^o i lucida nu
 be: illic appuit in colūba: qz nūc simplici corde fidē
 quā p̄cepit suat: tūc luce apte^o visōis qd̄ crediderat
 cōreplabif. Cū at fieret vox sup filiū inuēt^o ē ip̄e sol^o
 qz cū māifestauerit seip̄m elect^o: erit de^o oīa i oīb^{us}: i
 mo cū suis p̄ oīa christ^o caput cū corpe splēdebit.
**Et descēdētib^{us} ill^o de mōte p̄cepit
 ill^o ne cuiqz q̄ uidisset narraret: nisi
 cū fili^o hoīs a mortuis resurrexerit**

z uerbū cōtinuerūt apud se cōgrētes
 qd̄ esset cū a mortuis resurrexerit.
**Et interrogabāt eū dicētēs: Quid er
 go dicūt pharisei z scribe: qz beliaz
 oz uēire p̄mū? Qui r̄is ait ill^o: Ide
 lias cū uenerit p̄mo restituet oīa: z
 quō sc̄ptuz ē i filiū hoīs: ut ml̄ta pa
 tiat^o z cōtēnat. Sed dico uobis: qz z
 belias uenit: z fecerunt illi q̄cuqz
 uoluerūt: sicut sc̄ptuz est de eo.**
ORI. sup Mat. P^o mysteriū oñsuz in mōte de
 scēdētib^{us} de mōte discipulis: p̄cepit vt ei^o trāfigura
 tio nō māifestet̄ aī gl̄iaz passiōis z resurrectōis ip̄i
 vñ oī: Et desc. il. de mō. p̄. il. ne. cu. q̄. vi. nar. nisi. cum
 fi. ho. a. mor. resur. **CHRY.** Ubi nō simpl^o silere uo
 bet: s; passiōes insinuas: cāz insinuat p̄ quā silere de
 bebūt. **THE.** Re. s. homies scādalizēt: audietes b
 chris̄to tā gl̄iosa q̄ eū crucifixū erāt uisuri. Nō ignē
 erat cōgruū talia de chris̄to dicere aīqz patet: p̄
 resurrectōes vo credibile videbat. **CHRY.** Illi vo
 resurrectōis mysteriū igr̄ates: vñū qd̄ retinētis im
 cē disputabāt. vñ seq̄t: Et v. cō. apō se cō. qd̄ eēt cū
 a. mor. re. **HIE.** Doc qd̄ p̄pe marci est: id significat
 qz cū absoꝝpta fuerit mors i victoriā: nō erit i mēoria
 poza. Seq̄t: Et it. eū di. Quid ḡ oī p̄ba. z scri. qz de.
 oz ve. p. **CHRY.** Intētio qd̄ disciploꝝ sup hac u
 t̄rogatōe tal̄ mihi eē vñ: Nos qd̄ belia tecū uisim^{us}
 z pus te uisim^{us} qz belia. Scribe vo pus belia uēire
 docēt: credim^{us} itaqz eos mēdaciū p̄uulisse. **BED.**
 Uel ita est iabāt discipuli trāfformatōes gl̄ie hāc esse
 quā i mōte uiderāt: z dicūt: Si iā uisū i gl̄ia: quō
 p̄cursoꝝ tu^o nō appz: maxie qz belia uiderāt fecisse
CHRY. Quid aut̄ ad h^o chris̄t^o r̄iderit: appz per b
 qd̄ subdit: Qui r̄is ait: De. cū. ve. p̄. re. om. In q^o oī
 dit qz belias uēiet aī secūdiū aduētū. Sc̄pture ei vo
 os aduēt^o chris̄ti p̄nūciāt: vñū. s. q̄. fac. ē. z. alū. q̄. r̄e.
 tur. ē. Dñs at̄ secūdiū aduēt^o belia asserit p̄cursoꝝm
BED. Restituit aut̄ oīa: vtiqz illa q̄ mala chris̄t^o oī
 dit dicēs: Ecce ego mittā uobis belia p̄phas: vt cō
 uertat cor p̄m ad filios: z cor filioꝝ ad p̄ris eoz re
 stituet: z i h^o qz morti debet ac oīū uiuēdo distat.
THEO. P̄ponit at̄ h^o oīs ad restitūdi op̄ioni
 phariseoz: q̄ tenebāt qz p̄mi aduēt^o p̄cursoꝝ erat be
 lias: q̄si ad icōueniēs ducēs. vñ subdit: Et quō scri
 ptū est in fi. ho. vt mul. pa. et cō. Ac si dicat: Belias
 t̄besytes cū uenerit pacificabit iudeos: z ad fidem
 adducet ip̄os: ita vt sit secūdiū aduēt^o p̄cursoꝝ: Si ḡ
 p̄mi aduēt^o belias est p̄cursoꝝ: quō sc̄ptū ē qz filius
 hoīs oz pati. ex his ḡ duob^{us} vñū erit: aut qz nō sit p̄
 mi aduēt^o belias p̄cursoꝝ: z sc̄pture erūt v̄e. aut p̄cur
 soꝝ p̄mi aduēt^o: z sc̄pture nō erūt uere q̄ dicūt qz o
 chris̄tū pati: cum belias debeat omnia restituere: z
 non debeat esse iudeus aliqz incredulus: sed om̄es
 credere debeāt ad p̄dicatiōem eius quicūqz audi
 ent eū. **BED.** Uel ita z quō sc̄ptū ē. i. quō de chri
 sti passiōe multifarie p̄phete multa sc̄pserūt: sed et
 belias cū uenerit multa passur^o ē z cōtēnēt^o ab ip̄is

[Marginal notes in a smaller hand, partially illegible due to fading and bleed-through.]

CHRY. Sic at omis secudi aduet' belia afferuit p
 curio: sic t' dicit affert iobane ee pcurioze pmi ad
 act' vii subdit: q' di. vo. q' z belias ve. **GLO.** For
 biné vocat belia: no q' belias erat i psona: s' q' be
 lie miteru adiplebat. sic eni ille pcurioz erit secudi
 aduet' sic iste fact' e pmi. **THEO.** Erat et ioban
 nes redargutor zelotes z eremita vt belias: non tñ
 audierit illi sic belia audier. nefario vo ludo euz
 occiderit: caput illi' apurates. vii seqt. Et se. il. q. vo.
 sic seqt' de eo. **CHRY.** Vel alie interrogabant di
 scipuli iohis: quid scipm e pati filii hois. Ad b at qñ
 nis dicit. Sic ad i' studine belie iob. ines venit z ei
 mala inlerit: sic fm septuras os filii hois pati.

**Et ueniens ad discipulos suos uidit
 turbam magnam circa eos: z scribas co
 quentes cum illis. Et p'festi ois ppl's ui
 des iesu stupefact' est z expauerit: z
 accurretes salutabat eum. Et ieroga
 uit eos: Quid inu' uos p'q'ritis? Et
 r'ndens un' d' turba dixit: Magr' at
 tuli filiu meum ad te hnté spm mutum
 z ubiqz eum app'bederit allidit illu
 z spumat z stridet detib': z arefcit.
 Et dixi discipul' tuis ut eijceret illu
 z no potuerit. Qui r'ndens eis dixit
 Q'gnatio incredula: q'z diu apud uos
 ero: Q' diu uos patiar? Afferite illu
 ad me. z attulerit eum. Et cu uidisset
 eum stati sps p'turbauit illu: z elisus
 in tra uolubata' spumans. Et inero
 gant p'ez ei'. Quatu' t'pis e ex quo
 ei hoc accidit? At ille ait: Ab ifatia
 Et frequen' eum i igne z i aqm misit
 ut eum p'deret. S'z si qd potes adiuua
 nos misit' nri. Iesus at ait illi: si po
 tes credere: oia possibilia sut credeti
 Et p'nuo exclamans p' pueri cu la
 chrymis aiebat: Credo d'ne: adiuua
 incredulitate mea. Et cu uidisset iesu
 p'currente turbam cominat' e spui im
 mudo dicés illi: Surde z mute sps
 ego p'cipio tibi: exi ab eo: z apli' ne i
 trocas i eu. Et exclamans z mltu di
 scerpés eum: exijt ab eo: z fact' est sic
 mortu': ita ut mlti diceret: qz mor
 tu' e. Iesus at tenes manu ei' eleua
 uit eum z surrexit. Et cu itroissit i do**

mu: discipuli ei' secreto in'rogabāt
 eū: Quare nos nō potuim' eijcere?
 Et dixit ill': Hoc gen' in nullo pōt
 exire: nisi in oratione z ieiunio.

THEO. Postq' gl'az suā trib' discipulis in mōte
 oñderat: reuertit ad alios discipulos q' cū eo nō ascē
 derāt i mōte. vii cr. Et ve. ad. di. su. vi. tur. mag. circa
 eos: z scri. cō. cū. il. Pbarisei nāq' capt'ates hor' i cū
 p'is nō extiterat ch'ust': accesserit vt ipos ad se attra
 beret. **HIER.** Nō ē at hōi reges sub sole: sp' pui
 los occidit uindicta. magnos pcutiūt fulgura mōtes
 alij oiscetes cū fide vt turbe: alij inuidetes cū fastu
 vt scribe ad ecclesiā ueniūt. **Se. it. Et. ofe. d. po. vi. ie.**
stu. ē. z. ex. BED. Notādū i oib' loc' distātiā mē
 tis scribāz z turbe. Scribe ei' nihil deuotōis: fidei:
 hūilitat': z reuerētie ei' exhibuisse narrāt: s'z ueniēte
 oño mor omis turba stupefacta expauit: eiqz salu
 tās accurrūt. vii seqt. Et ac. sa. eū. **THEO.** Affecta
 bāt. n. turbe eū uidere: ita vt eū ueniēte a lōge salu
 tarēt. Quidā vo dicit q' aspect' ei' ex trāfiguratiōe
 speciosior fact': turbā ad salutatiōez ei' attrahēbat.

HIE. Ppls at uidēs: stupefact' ē z expauit: nō di
 scipuli: qz nō ē tior i charitate. tior ē fuo: z stupefce
 re stultoz. Seqt. Et in. eos. Quid inu' uos cō. Quid
 .f. oñs in'rogat: vt cōfessio pariat salutē: z murmur
 cordis nri fmōib' p'is soluat. **BED.** pōt vo: nisi
 falloz: itelligi d' b' qōnē fuisse mōtā: qre ipi cū eēt
 discipuli saluatoris: saluare demoniācū q' i medio
 erat posit' nō possēt: qd ex seqntib' pōt iuici cū d'f
 Et n'is yn' de tur. di. Magr' attu. si. me. ad. te. ha. spi.
 mu. **CHRY.** Hūc hoies sc'ptura infirmū i fide oñ
 dit: ex b' qd ch'ust' oic. Q'gnatio incredula. z p' b' qd
 subdit: Si potes credere. S'z rñ infidelitas ei' occas
 fio extiterit demōnē nō pellēdē: incusat tñ discipu
 los. vii subdit: Et dixi uis. tu. vt. eij. z. nō. po. Uide at
 isti' in'piciētā. Iesu i medio turbāz p'cat discipulos
 incusās. vii z oñs corā plebe mltō magr' ei' iputat
 nō solū i psonā ei' accusatōez itēdēs: s'z i psonā oīuz
 iudeoz. p'abile ei' ē mltos p'ntiū scādalaratos: ea q'
 nō cōueniebāt de discipulis cogitasse. vii seqt. Qui
 eis n'is dixit: Q'gnā' icre. Q'z diu apō uos ero: q'z diu
 uos patiar. In q' oñdit: z mortē se desiderare: z gra
 ue ei' eē cū ill' cōuersari. **BED.** Inmū aut nō ē hōi
 iratus: s'z uicio vt stati itulerit. Afferite illum ad me:
 z at. eū. Et cū uidit. il. sta. spi. cōtur. illu. z. eli. in. terrā
 uolu. **CHRY.** Hoc at oñs p'misit p' p'ez pueri: vt
 cū uerātē demōnē uideret: ad fidē futuro miraclo
 traheret. **THE.** Permittit etiā uerari p'uez: vt ex
 b' scirem' demōis ipietatē: q' occidit' eū nisi fuisz a
 dño adiut'. Seqt. Et in. pa. ei'. Quatu' tē. ē. ex. q' b'
 ei' acci: At ille ait: Ab infan. z. freq. eū. in. ig. z. aq. mi.
 vt. eū. p'. **BEDA:** Erubescat iulian' q' dicere audet
 oēs hoies absq' pcti cōtagiōe nasci in carne tāq' i
 nocētes p' oia: vt fuit adā qñ creat' ē. Quid ei' hūit
 iste puer vt ab infātia demōio ueraret' acerbissimo
 si nullo origial' pcti uiclo tenebat: qz stat illu ad
 huc p'pū nō h're potuisse pctm'. **GLO.** Exp'm at at
 in e'bis sue petitōis fidei defectū. vii subdit: Sed si
 quid po. adiuua nos mi. no. Cū eni dicit: Si qd po.
 manifestat se de eius potentia dubitare: qz uiderat

filium suum a discipulo christi curatum non esse. Dicit autem...

spiritus malos ab his qui deus repellit. Nam carnales adhuc et insipientes foras docet...

Ca. IX. ... inquit illi...

et dicebat illi: Quia fili hominis tradetur in manus hominum et occidetur: et occisus etiam die resurget. At illi ignorabant uerbum: et tiebant interrogare eum. Et uenerunt capharnaum. Qui cum domi essent interrogabat eos: Quid in uia tractabatis? At illi tacebant. Siquidem in uia inter se disputauerant, quod eorum maior esset. Et residues uocauit, xij. et ait illi: Siquis uult primus esse: erit omnium nouissimus et omnium minister. Et accipiens puerum statuit eum in medio eorum: quem cum complexe esset ait illi: Quisquis unum ex his mei pueris recepit: in nomine meo: me recipit. et quiquam me suscepit: non me suscepit: sed eum qui misit me.

THEO. Post miracula interponit dominus sermonem de passione: ne putaretur quod in uoluntate passus esset. Cum dicitur: et occidetur: hoc dicitur: non quod ipse se occidat: sed quod occidatur a multis: et occidatur in uia. **BEDA:** Semper pater miseretur: ut cui repete uenerit: non terre: et apostolos: sed paterne caritatis uis ferat. **THEO.** Postquam uero dixerat quod triste erat: nunc adiuugit quod iustificare deus. Cum sequitur: et occisus: ter die resurget. ut diceretur: ex hoc quod post angustias leticie subsequatur. **SECT.** Et illi inquit: uer. et ti. eum inquit. **BEDA:** De ignorantia discipulorum: non tam de tarditate ingenii: quam de amore nasci saluatoris: qui carales adhuc et mysterij crucis ignari: que deum uer. coguerunt: mortui credere nequunt. et quod per figuratam eum loquitur sepe audire consueuerunt: horretes eum: tunc moris ei: etiam in eis quod de sua traditioe ac passione apte loquatur. figurate aliquid significari uolebant. **SECT.** et uenerunt capharnaum. **HIERO.** Capharnaum uel uilla consolatiois. et agruit interpretatio ad preteritum finiam quod dixerat. Et occisus: ter die resurget. Sed qui cum domi essent: intro eos: Quid in uia tractabatis? et illi tacebant. **CHRY.** Mattheus autem dicit quod accesserunt ad Iesum discipuli dicentes: Quis putas maior est in regno celorum? Non enim ab initio narratores inceptis tacuit de intelligentia saluatoris circa discipulorum cogitatos et dicta: quibus posset intelligi quod etiam quod seorsum cogitabat aut dicebat: dicebat ad eum: quia omnia erant et ita cognita: ac si ad eum dicta fuissent. **SECT.** Siquidem se in uia disputauerunt: quod esset illorum maior. **LUCAS** autem dicit: quod cogitatio inter eos et inter eos: quod esset illorum maior. **HIERO.** Recte autem in uia tractabatur de principatu. Sicut ei est h tractatio loco. **SECT.** Et inde uideret ortum disputatio discipulorum de principatu: quod uideret petrum iacobum et iohannem seorsum du-

ctos in morte: secretumque eis ibi aliqd esse creditum. Et petro fuit datus. clauis regni celorum esse premissas. Uides autem discipulorum cogitatos dominus: curat desiderium glorie humilitate sanare: primum non esse credendum: et prius simplici humilitate comonet ipso. uero sequitur: Et residues uocauit. xij. et ait illi: Siquis uult primus esse: erit omnium nouissimus: et omnium minister. **HIERO.** Ubi notandum quod illi eum disputabatur de principatu: ipse residues uocauit: humilitate. Principes eius laborabat: humiles que scilicet. **CHRY.** Appetebatur quod discipuli honorem habere a domino. desiderium etiam eis inerat ut magnificaret a christo. Quotum enim quod maior est: tanto maioribus honoribus dignus existit: propter hoc non eorum desiderium impeduit: sed humilitate introduxit. **THEO.** Non ei uult ut usurpemus nobis principatum: sed per humilitatem altitudinem consequamur. **MOY.** autem monet eos in ocietate pueril exemplo. uero sequitur: Et accipiens eum in medio eorum. **CHRY.** Ipo uisus eis persuades humiles esse et simplices. **SECT.** et ab inuidia et uana gloria humiliter mundus extitit: et a concupiscendo principatum. Non solum autem ait si tales efficiamur: mercedem magnam accipiemus: sed etiam tales honorabit: propter me. uero sequitur: Quis cum complexe esset: ait illi: Quisquis unum ex his mei pueris recepit: in nomine meo: me recipit: et quiquam me suscepit: non me suscepit: sed eum qui misit me. **BEDA:** In quo uel simpliciter pauper christi ab his qui uolunt esse maiores: propter eum dandis honore recipiendos: uel in malicia puulos esse suadet: ut simplicitate sine arrogitia: charitate sine inuidia: deuotioe sine iracundia conuenit. Quod autem complectitur puerum significat humiles suo dignos esse complexu ac dilectione. **AD** didit autem: In nomine meo. ut formam uirtutis quam natura oue puer obtinet: ipsi per nomine christi ratioe industria sequatur. Sed quod se in pueris recipi dicebat: ne putaretur hoc esse solum quod uidebat: subiunxit: Et quiquam me suscepit: non me suscipit: sed eum qui me misit. Tale se utique ac tantum credi uoles: qualis et quem? est patris. **THEO.** Uide quantum ualens humilitas: patris namque et filij inhabitatioem meretur et etiam spiritus sancti. **AD** didit illi Iohannes dicens: Magister uidi quendam in nomine tuo cuius scientiam demonia quod non sequuntur nos: et prohibuimus eum. Iesus autem ait: Nolite prohibere eum. Quod est enim. quod facit uirtute in nomine meo: et possit cito male loqui de me. Qui enim est aduersus uos: pro uobis est. Quisquis enim potum dederit uobis calicem aquae frigide in nomine meo: quod christi estis: amene dico uobis non perdet mercedem suam. Et quisquis scandalizauerit unum ex his pusillis creditum in me: bonum est ei magis si circumdaret mola asinaria collo eius et in mare mitteret. **AVGV.** Iohannes precipua deuotioe dominum amans: excludendum beneficio putauit eum quod non recte utat officio. Unde dicitur: Respondit illi Iohannes dicens: Magister: uidi quendam in nomine tuo eicte: demo. quod non sequitur nos: et prohibuit eum. **CHRY.** Multi enim credentium charitativa receperunt: nec tamen cum christo

Marcus... Liberatus... **SECT.** et uenerunt capharnaum. **CHRY.** Mattheus autem dicit quod accesserunt ad Iesum discipuli dicentes: Quis putas maior est in regno celorum? Non enim ab initio narratores inceptis tacuit de intelligentia saluatoris circa discipulorum cogitatos et dicta: quibus posset intelligi quod etiam quod seorsum cogitabat aut dicebat: dicebat ad eum: quia omnia erant et ita cognita: ac si ad eum dicta fuissent. **SECT.** Siquidem se in uia disputauerunt: quod esset illorum maior. **LUCAS** autem dicit: quod cogitatio inter eos et inter eos: quod esset illorum maior. **HIERO.** Recte autem in uia tractabatur de principatu. Sicut ei est h tractatio loco. **SECT.** Et inde uideret ortum disputatio discipulorum de principatu: quod uideret petrum iacobum et iohannem seorsum du-

ampnata illū. Bonū ē tibi claudū in
troire i uitā eternā: q̄z duos pedes
habentē mitti i gehēnā ignis iextin
gubilis ubi uermis eoz nō morit̄:
τ ignis nō extinguit. Qd̄ si ocul' tu'
scandalizat te eijce eū. Bonum ē tibi
luscū itroire in regnū dei: q̄z duos
oculos habētē mitti i gehēnā ignis:
ubi uermis eoz nō morit̄: τ ignis
nō extinguit. Dis enim igne saliet̄: τ
ois uictia sale saliet̄. Bonum ē sal:
Qd̄ si sal isulfum fuerit: i quo illud
cōdictis. **Hō** ēte in uobis sal: τ pacē
habete inter uos.

BEDA: Quia supra docuerat dñs ne scandaliza
rem eos q̄ credūt i eū: nūc cōsequēter admonet q̄z
nō cauere debeam' eos q̄ scandalizare nos. i. verbo v'l
exēplo suo ad ruinā peccati ppellere certāt. vñ dī
cit: Et si scī. re. ma. tu. abs. ill. **CHRY.** Nō de mē
bris h' dicit: s̄ de ppinquis amicis: quos q̄stum ad
necessaria i mēbroz ordie nos habem'. Nihil enīz
tā nociuū vt pnciosa societas. **BEDA:** Manū
q̄ppe nostrā appellat necessariū amicu: cui' auri
lio quotidiano op' habem'. s̄ si talis nos ledere in
cā aie uoluerit: excludēd' ē a nostra societate: ne si
cū pedito i hac vita partē habere uolum'. simul i fu
turo cū illo peam'. vñ sequit̄: **Hō.** ē ti. de. itro. i vi.
q̄. ou. ma. ba. ire i ge. i. ig. in. **GLO.** Debile dicit
admonitō alic' amicu puatū. **Nā** meli' ē absq̄ ami
co ire i vitā: q̄z cū eo ire i gehennā. **HIERO.** Uel
alī: Bonū ē tibi debile igredi i vitā. i. sine pncipal
tū: q̄z duas man' habentē. **Due** man' pncipatus
sūt: bīlitas et supbia. abscede supbiā tenēs humilez
pncipatu. **CHRY.** Deide testimoniū ppheticuz
et p̄fata ppheta iducit dicens: Ubi ver. eo. nō mo. et
ig. nō er. Nō de sensibili verme h' dicit: s̄ vermē cō
scientia uocat mordentē animā q̄ nō sit op. ita bo
nū. **Unusq̄sq̄** n. sūmpt' accusator fiet: rememorāz
q̄ gessit i vita mortali: et sic eoz uermis imortalis p
manet. **BEDA:** Sicut autē uermis ē dolor iterius
accians: sic ignis ē pena extrisec' seuiēs. Uel i ve
me putredinē gehēne sicut i igne ardore designat.

AVG. rē. de. ciui. dei. **U**trunq̄ autē hoz ignē. i. ac
vermē q̄ uolūt ad aie penas nō ad corpis prinere:
dicit etiā vri dolore ai sero ac ifructuose penitenti
tis eos q̄ fuerit a regno dei sepati. Et iō ignē p isto
dolore v're nō incongrue poni posse cōtendūt: s̄m
illud apostoli: Quis scandalizat et ego nō vroz: **E**un
dē etiā vermē putat itelligēdū esse: s̄m illud: Sicut
tinea uersutur: et uermis lignū: sic meror exercuciat
cor: vrit: q̄ si penas τ aie τ corpis i illo supplicio fu
turas eē nō dubitāt: igne vri corp': animā uero roz
di quodāmodo verme meroris affirmāt. q̄ zsi debi
luis or: q̄ absurdū est ibi dolore aut corpis aut aie
desertum. **E**go tñ facili' estimo vt ad corp' vtrūq̄
uicā prinere q̄z neutri: τ iō tacitū eē in istis diuine

scripture uerbis ai dolore: qz cōsequēs eē intelligē
vt corpe dolēte anim' quoqz cruciet. **Fligat** q̄ quis
qz qd̄ placet: aut ignē tribuere corpi: aie uerimē. **H**
pprie: illud tropice: aut vtrūqz pprie corpi. **P**ossūt
enī aialia etiā i ignib' uiuere: i v'stione sine cōsupti
one: in dolore sine morte p miraculū potētissimi
creatoris. **Seq̄:** Et si pes tu. scā. re. **BEDA:** Pes
amic' dī pp ministeriū discursus q̄n i nostris v'st
bus accōmodatos. **Seq̄tur:** Quod si ocul. tu. scāda.
te. **Ocul'** dicit' amic' utilis atqz sollicit' τ accutus
ad p̄ficiendū. **AVG.** de cō. euā. **Hic** p̄fecto apy
paret: q̄ illi q̄ noīe christi sūt deuoti: τ priusqz chris
tianoz numero socienē: uilioses sūt q̄z hi q̄ cū laz
christiani appellenē: τ christianis sacramētis ibuti
sūt talia suadēt: vt q̄bus ea p̄suaserit: secū in eternā
penā p̄trahāt: quos mēbroz corporaliū noīe tanq̄
manū uel oculū scandalizantē iubet erui a corpe: **H**
ē ab ipa uuitatis societate vt sine his poti' ueniat
ad vitā: q̄z cū eis eat in gehēnā. **H**ocipo autē sepan
tur a q̄bus sepanitur: q̄ eis mala suadētibus h' ē scā
dalizatibus nō cōsentit. **E**t siquidē oibus bonis cū
q̄bus eis noticia ē de hac pueritate inorescunt: ab
oī penit' societate atqz ab ipa uininoz sacramen
torū p̄cipatiōe sepenē. **S**i autē quibusdā ita notū
sūt: plurib' aut ista eoz ē ignota pueritas: ita toles
rādī sūt: vt neqz illis ad iniquitatis cōsione cōsentiat:
neqz pp̄ illos bonoz societas deserat. **BEDA:**
Quia uero dñs tertio mentionē uermis τ ignis fe
cerat: τ h' ualeam' euitare tormētū: subdit: **O**mnis
ei igne saliet̄. **F**etoz enī uermiū de corruptiōe solet
nasci carnis τ sanguis. iōqz caro recēs sale condit:
vt ericato humore sanguineo: uermescere neqant.
Et qdē qd̄ sale salit̄: uermis putredinez arcer. quod
vō igne salit̄. i. ignib' sale aspsis recōditur: nō solū
vermes abijcit: sed ipsam quoqz carnē cōsumit. **C**ar
ro ergo τ sanguis vermes creat: qz delectatio car
nalis cui cōdimentū cōtinentie nō resistit: penā lu
ruriosis generat eternā: c' fetozē quicqz vitare de
siderat: τ corp' sale cōtinentie τ mentē studeat cō
dinto sapie ab erroris τ uicioz labe castigare. **S**al
enī dulcedinē sapie: ignis spūs facti grāz designat.
Dicit ergo: **O**is igne salit̄: qz ois elect' sapia spūali
debet corruptiōe cōcupie carnalis expurgari. **U**el
ignis ē tribulatiōis: quo patiētia fidelū vt p̄fectū
opus habere possint exerceat. **CHRY.** Simile autē
est huic qd̄ dicit apostol': **U**niuscuiqz op' quas
le sit ignis p̄babit. **P**ostea a leuitico testimoniū in
troducitur. **E**t oīs uictia saliet̄. **HIERO.** Uictia
oīi ē gen' humanū: qd̄ hic ratiōe sapientie salit̄: oū
corruptio sanguis custodia putredinis τ mater ver
miū cōsumet: τ illic purgatorio igne examinabit.
BEDA: **P**ossim' τ ita itelligere q̄ altare dei sit
cor electoz hostie uero τ sacrificia i h' altari offerē
da: bona sūt opa fidelū. **I**n omnibus autē sacrificiis
sal debet offerri: qz nullū ē op' bonū qd̄ nō sal sa
piētie: ab oī corruptiōe uane laudis: ceterisqz prauis
siue supfluis cogitatiōib' expurgat. **CHRY.** Uel
h' dicit' qz de mun' uictie nostre: qd̄ s̄m orationez
τ p̄mi subuētiōne salit̄ igne diuio de quo dī: **I**g
nē ueni mittere i terrā. de quo subdit: **B**onū ē sal.
i. ignis dilectiōis. **Q**d̄ si sal isulfum fuerit. i. seipso p
uatū: τ p̄pā q̄litate p̄ qm dī bonū i quo illō cōdie

tis: **S**ur enim sales sal habentes. q. f. hnt gre pleitudine. z sut sales sal no habetes. q. eni no sunt pacifici: sal sut isulsum. **BEDA:** Uel bonu e sal: bonu est dei verbu audire frequeti: z sale sapietie spiritalis cor dis archana codire. **THEO:** Sicut ei sal carnes cseruat: z vermes eas no sinit generare: sic z smoe doctoris si desiccatus erit: carnales homies cstrigit: z i eis inextinguibile verme no sinit generari. Si vero fit isulsum. i. si virtute desiccatus z cseruat tuu no habeat: in quo codiatur. **CHRY:** Uel fm mattheu discipuli christi sut sal: q. totu orbe conferuat: resistentes putredini q. e ab idolatria z fornicatione peccator. **P**ot etia itelligi q. vnusquisq. no stru habeat tantu salis: q. tu capax e dei gratiaz. vñ z apostol. cõiungit gratiaz sal. di. Sermo vñ fit in gratia sale coditus. Sal etia e ois **I**esus christus q. fuit sufficiens tota terrã cõseruare: z multos i terra fecit sales: quoz si aliq. marcescat: possibile est eni z bonos i putredine trãsmutare: dignu e vt foras mittant. **HIERO:** Uel aliter: Sal isulsum e q. amat picipatu: z itrepere no audet. vñ seqt: Dabe. i. vo. sal. z pa. ha. iter vos. vt. f. falsedine correptionis amor primi temper: z dilectione primi sal iusticie odiat. **GREG:** sup **E**zechie. Uel **B** dicit 5 quosda quos du maior cõsciencia erigit: a ceteroz societate disiumgit: z quo plus sapiunt: eo a cõcordie vtute respiscunt. **GREG:** i pasto. Qui et loq sapieter nitit: magno ope metuat ne ei eloquio audientiu vnitas cõfundatur: ne ois sapiens videri desiderat: vnitatis compage isipienter absicdat. **THEO:** Uel q. cõstrigit se viculo dilectionis ad primu: hic sale habet: z ex **B** pacẽ cu fratre suo. **AVG:** de cõ. euã. Dec **M**are? oim locutu fuisse cõtertum cõmoroat: z aliq. posuit q. nullus alius euãgelistarũ posuit: alia vero q. matthe? quoq. posuit: z aliq. que matthe? z lucas. sed illi ex alijs occasionib?: z i alio reru ordine. vñ de mibi videf etia hoc loco ois dixisse que alijs locis dixit: q. satis pertinebat ad hac ipam ei? sententiam: qua vetuit. phiberi virtutes i noie suo fieri: et ab illo q. cu discipul eu no sequebat. **X.**

Et ide exurges uenit i fines iudee ultra iordanẽ z puenit iterrũ turbe ad eu: z sic psuenerat itez docebat illos. **E**t accedetes pharisei introgabãt eu: si licet uiro uxore dimittere tãtãtes eu? **A**t ille rñdes dixit eis: Quid uobis pcepit moyses? **Q**ui dixerũt: Moyses pmisit libellũ repudij scribere z dimittere. **Q**ui bus rñdens **I**esus ait: Ad duritiã cordis nr̃i scripsit uob pceptũ istud **A**b initio aut creature masculinz z feminam fecit eos de. **P**ropẽ hoc reliquet hõ patrẽ suũ z matrẽ: z ad herebit ad uxore suã: z erũt duo in

carne una. **I**taqz iã no sunt duo: s; una caro. **Q**uõ ergo de? p̃iunxit: hõ no separet. **E**t i domo itez discipuli ei? de eodẽ iterrogauerũt eu. **E**t ait ill: Quicũqz dimiserit uxore suã z aliã duxerit: adulteriũ cõmittit sup eã. **E**t si uxoz dimiserit uir suũ z aliã nupserit mechatur.

BEDA: Ducusq; mare? ea narravit de ois que in galilea fecit z docuit: hic icipit enarrare que in iudea fecit z docuit siue passus e: z pmo quide tãtã iordanẽ ad orientẽ. **E**t h e qd dicit: **E**t ide erit. vt. in fi. in. vl. ior. Deide etia citra iordanẽ quãdo rñt iericho: bethaniã: z hierosolymã. **E**t cu ois iudeoz puincia generalitẽ ad distinctionẽ alianũ gentiu iudea fit dicta: speciali? tñ meridiana ei? plaga appellabãt iudea ad distinctionẽ samarie: galilee: decapolis: z ceterarũ i eadẽ puincia regionu. **THEO:** Uisitãt aut regionẽ iudee: quã sepe ppter iudeoz emulationẽ reliqrat: q. passio i ea erat futura: non tamẽ ascẽdit tũc hierosolymã: s; iudee confinia vt turbe no maliciose pficeret. Hierosolyma eni erat opatrit ois neqcie ob maliciã iudeoz. vñ sequitur: **E**t cõue. ite. tur. ad eum: z sicut cõ. ite. doce. illos.

BEDA: Notãda e mentiu distãtia i turbis z phariseis. he cõueniũt vt doceant: z sui sanent iurme: sicut mathe. cõmoroat. illi accedit vt saluatoem tẽtando decipiãt. vñ sequit: **E**t acce. pha. iter. cu li. viro vt. di. tẽ. eu. **THEO:** Accedũt quide no de seretes ei: ne turbe in eu crederet: sed cõtinue accedẽtes credebãt eu in dubitationẽ iducere: z eu per iterrogationẽ cõfundere: **P**roposuerũt aut ei questionẽ ex vtraq; pte p̃cipitiũ habentẽ: vt si dicat q. licet viro uxore dimittere: vel no licet: acularẽt ipsum cõtradicẽtes eidẽ ex dogmatib? moysi. **L**bas? igitur sapia ipa rñdit eis responõne: illoz laqueos fugientẽ. **CHRY:** Interrogat. n. si licet: no statim rñdit: no licet: ne tumultuenf: s; pmo eos legis sententiã voluit rñdere: vt qd eu dicere oportebãt h il li respõderet. vñ sequit: **E**t ille respõ. ait: Quid vobis p̃cepit moyses? **S**equit: **Q**ui dixerũt. Moyses permisit libellum repudij scribere z dimittere. **P**roposuit quide moysen hoc dixisse: aut ppter iterrogationẽ saluatoris: aut volẽtes in eu virozũ multitudinem icitare. **E**tenim hoc iudeis erat idifferẽs z omẽs hoc opabant tanq; a lege pmisus. **AVG:** de cõ. euã. **N**ihil aut ad rei veritatẽ interest: vtrũ ois sepationẽ phibeti: z sententiã suã de lege firmanti: ipsi turbe vt **M**attheus narrat intulerit questionem de libello repudij per eundẽ moysen sibi pmisso: an hoc quide illi de pcepto moysi illos iterrogati respõderit: vt **M**arcus hic dicit. naz z voluntas eius ita se habebat: vt no eis redderet rationẽ: cur illud **M**oyses pmiserit: nisi p̃i? ipsi hoc cõmoroarassent. **C**ũ ergo voluntas loquentiu: cui debet seruare ab euãgelista vtroq; mõstrata sit: nihil iterrãdiã: licet diuersus inter ambos fuerit mod? narrãdi. **P**otest etia hoc itelligi: q. sicut dicit **M**arc?

Ca. X.
 p̃iunxit: hõ no separet.
 itez discipuli ei? de eodẽ iterrogauerũt eu.
 adulteriũ cõmittit sup eã.
 nupserit mechatur.
 de ois que in galilea fecit z docuit:
 hic icipit enarrare que in iudea fecit z docuit
 siue passus e: z pmo quide tãtã iordanẽ ad orientẽ.
 iericho: bethaniã: z hierosolymã.
 iudee: quã sepe ppter iudeoz emulationẽ reliqrat:
 q. passio i ea erat futura: non tamẽ ascẽdit tũc hierosolymã:
 iudee confinia vt turbe no maliciose pficeret.
 Hierosolyma eni erat opatrit ois neqcie ob maliciã iudeoz.
 vt sequitur:
 ite. tur. ad eum: z sicut cõ. ite. doce. illos.
 Notãda e mentiu distãtia i turbis z phariseis.
 he cõueniũt vt doceant: z sui sanent iurme:
 sicut mathe. cõmoroat. illi accedit vt saluatoem tẽtando decipiãt.
 sequit:
 ite. pha. iter. cu li. viro vt. di. tẽ. eu.
 Accedũt quide no de seretes ei:
 ne turbe in eu crederet: sed cõtinue accedẽtes credebãt eu in dubitationẽ iducere:
 z eu per iterrogationẽ cõfundere:
 proposuerũt aut ei questionẽ ex vtraq; pte p̃cipitiũ habentẽ:
 vt si dicat q. licet viro uxore dimittere: vel no licet: acularẽt ipsum cõtradicẽtes eidẽ
 ex dogmatib? moysi.
 igitur sapia ipa rñdit eis responõne:
 illoz laqueos fugientẽ.
 Interrogat. n. si licet: no statim rñdit:
 no licet: ne tumultuenf: s; pmo eos legis sententiã voluit rñdere:
 vt qd eu dicere oportebãt h il li respõderet.
 vñ sequit:
 et ille respõ. ait: Quid vobis p̃cepit moyses?
 Sequit:
 Qui dixerũt. Moyses permisit libellum repudij scribere z dimittere.
 proposuit quide moysen hoc dixisse:
 aut ppter iterrogationẽ saluatoris:
 aut volẽtes in eu virozũ multitudinem icitare.
 etenim hoc iudeis erat idifferẽs z omẽs hoc opabant tanq; a lege pmisus.
 Nihil aut ad rei veritatẽ interest:
 vtrũ ois sepationẽ phibeti:
 z sententiã suã de lege firmanti:
 ipsi turbe vt
 Mattheus narrat intulerit questionem de libello repudij per eundẽ moysen sibi pmisso:
 an hoc quide illi de pcepto moysi illos iterrogati respõderit:
 vt
 Marcus hic dicit. naz z voluntas eius ita se habebat:
 vt no eis redderet rationẽ:
 cur illud
 Moyses pmiserit: nisi p̃i?
 ipsi hoc cõmoroarassent.
 cũ ergo voluntas loquentiu:
 cui debet seruare ab euãgelista vtroq; mõstrata sit:
 nihil iterrãdiã:
 licet diuersus inter ambos fuerit mod?
 narrãdi.
 potest etia hoc itelligi:
 q. sicut dicit
 Marcus?

ergo deus cōiunxit vnā faciēdo carnē viri & femiē
 hō nō pōt sepāre: sed sol' deus. Dō sepāre: quando
 ppter desiderū scōe vxoris primā dimittim'. Deū
 sepāre: quādo ex cōsensu ppter seruitutē dei sic has
 bemus vxores: quasi nō habētes. **CHRY.** Si autē
 duo quos de' cōiunxit sepāri nō debēt: multo ma
 gis ecclesiā quā de' chūsto cōiunxit: ab eo nō con
 uenit sepāre. **THEO.** Quia vero scādālizabantur
 discipuli: tanq̄ ex pdictis nō plene eis fuerit satisfā
 ctū: ppter hoc enī iter interrogāt. vñ sequit'. **Et ite.**
 i do. disc. ei' de eodē iter. eū. **HIERO.** Scōa iter
 rogatio ab apostolis iterū dicta ē: quia de eadē re
 de qua pharisei eū interrogauerūt. i. de cōiugij statu
 & hoc pprie. Iterata enī verbi snia: nō fastidiū sed
 esuriē & sitim pstat. vñ qui me comedūt: adhuc esur
 riēt: & me bibūt adhuc sitiēt. **Melliflūa** enī sapiē
 tie eloquia gustata: diligētibus multimodū sapore
 reddūt. vñ dñs iterato discipulos instruit. nam sequi
 tur: **Et dixit ill':** Quicūq; dimi. vr. su. & al. dux. adul.
 com. su. eā. **CHRY.** Adulteriū vocat nō cū sua sū
 mul esse: Nō enī ē sua quā accepit pria derelicta: &
 ppter hoc cōmittit adulteriū sup eam. i. sup scōam
 quā itroducit. Idē autē est & de muliere. vñ sequit':
Et si vr. vi. virū suū: & alij nup. mechaf. Nō enī alte
 ri vt pprio viro pōt cōiungi: si ppriū derelinquat.
Et quidē lex phibuit adulteriū manifestū: saluator
 hoc nō manifestū: neq; ab oibus notū: nature con
 trariū. **BEDA:** In mattheo vero scriptū est ples
 nius: Quicūq; dimiserit vxorē suā nisi ob fornicati
 onē. Una ergo solūm carnalis est causa: fornicas
 tio. Una spiritalis: timor dei: vt vxor dimittat: sicut
 multi religiōis cā fecisse legunt'. Nulla autē cā est
 dei lege pscripta: vt viuēt ea que relicta ē alia ad
 ducatur. **CHRY.** Quod autē Matthe' dicit pha
 riseis hec verba dixisse: **Marcus** vero discipulis: nō
 est cōtrariū. cōtingit enim hec & his & illis deā eē.
Et offerebāt illi puulos: ut tāge
ret illos. discipuli autē cōminabant
offerētibus. Quos cuz uideret Je
sus: idigne tulit. Et ait illis: Sinite
te puulos uenire ad me: & ne probi
bueritis eos: taliū enī ē regnū dei.
Amē dico uobis: qsq; nō receperit
regnū dei uelut puulus nō itrabit i
illud. Et cōplexās eos & imponēs
manus super illos: bñdicebat eos.
THEO. Ostēsa supius nequitia phariseorū chū
 stū tētantū: nūc ostēditur multa fides turbaz: que
 tñ manuū impositiōe putabant chūstus bñdicere
 puulos quos illi offerebāt. vñ dicit': **Et offe. illi par**
uu. vt tā. eos. **CHRY.** Sed discipuli phibebāt of
 ferētes ppter chūsti dignitatē. **Et hoc ē** quod sub
 ditur: **Disci. autē. cō. offe.** Saluator autē erudiēs disci
 pulos sapere moderata: & timorē cōculcare mūdas
 num: accipit pueros & eis pnuunciat regnū dei. vñ
 sequit': **Et dixit illis: Sinite paruū. ve. ad me. & ne**
phib. eos. **ORIGE.** Siquis ergo eorū q̄ doctrinā

ergo deus cōiunxit vnā faciēdo carnē viri & femiē
 hō nō pōt sepāre: sed sol' deus. Dō sepāre: quando
 ppter desiderū scōe vxoris primā dimittim'. Deū
 sepāre: quādo ex cōsensu ppter seruitutē dei sic has
 bemus vxores: quasi nō habētes. **CHRY.** Si autē
 duo quos de' cōiunxit sepāri nō debēt: multo ma
 gis ecclesiā quā de' chūsto cōiunxit: ab eo nō con
 uenit sepāre. **THEO.** Quia vero scādālizabantur
 discipuli: tanq̄ ex pdictis nō plene eis fuerit satisfā
 ctū: ppter hoc enī iter interrogāt. vñ sequit'. **Et ite.**
 i do. disc. ei' de eodē iter. eū. **HIERO.** Scōa iter
 rogatio ab apostolis iterū dicta ē: quia de eadē re
 de qua pharisei eū interrogauerūt. i. de cōiugij statu
 & hoc pprie. Iterata enī verbi snia: nō fastidiū sed
 esuriē & sitim pstat. vñ qui me comedūt: adhuc esur
 riēt: & me bibūt adhuc sitiēt. **Melliflūa** enī sapiē
 tie eloquia gustata: diligētibus multimodū sapore
 reddūt. vñ dñs iterato discipulos instruit. nam sequi
 tur: **Et dixit ill':** Quicūq; dimi. vr. su. & al. dux. adul.
 com. su. eā. **CHRY.** Adulteriū vocat nō cū sua sū
 mul esse: Nō enī ē sua quā accepit pria derelicta: &
 ppter hoc cōmittit adulteriū sup eam. i. sup scōam
 quā itroducit. Idē autē est & de muliere. vñ sequit':
Et si vr. vi. virū suū: & alij nup. mechaf. Nō enī alte
 ri vt pprio viro pōt cōiungi: si ppriū derelinquat.
Et quidē lex phibuit adulteriū manifestū: saluator
 hoc nō manifestū: neq; ab oibus notū: nature con
 trariū. **BEDA:** In mattheo vero scriptū est ples
 nius: Quicūq; dimiserit vxorē suā nisi ob fornicati
 onē. Una ergo solūm carnalis est causa: fornicas
 tio. Una spiritalis: timor dei: vt vxor dimittat: sicut
 multi religiōis cā fecisse legunt'. Nulla autē cā est
 dei lege pscripta: vt viuēt ea que relicta ē alia ad
 ducatur. **CHRY.** Quod autē Matthe' dicit pha
 riseis hec verba dixisse: **Marcus** vero discipulis: nō
 est cōtrariū. cōtingit enim hec & his & illis deā eē.
Et offerebāt illi puulos: ut tāge
ret illos. discipuli autē cōminabant
offerētibus. Quos cuz uideret Je
sus: idigne tulit. Et ait illis: Sinite
te puulos uenire ad me: & ne probi
bueritis eos: taliū enī ē regnū dei.
Amē dico uobis: qsq; nō receperit
regnū dei uelut puulus nō itrabit i
illud. Et cōplexās eos & imponēs
manus super illos: bñdicebat eos.
THEO. Ostēsa supius nequitia phariseorū chū
 stū tētantū: nūc ostēditur multa fides turbaz: que
 tñ manuū impositiōe putabant chūstus bñdicere
 puulos quos illi offerebāt. vñ dicit': **Et offe. illi par**
uu. vt tā. eos. **CHRY.** Sed discipuli phibebāt of
 ferētes ppter chūsti dignitatē. **Et hoc ē** quod sub
 ditur: **Disci. autē. cō. offe.** Saluator autē erudiēs disci
 pulos sapere moderata: & timorē cōculcare mūdas
 num: accipit pueros & eis pnuunciat regnū dei. vñ
 sequit': **Et dixit illis: Sinite paruū. ve. ad me. & ne**
phib. eos. **ORIGE.** Siquis ergo eorū q̄ doctrinā

ecclesiasticā pfitentur: videat aliquē offerētē quof
 dā stultos mūdi ⁊ ignobiles ⁊ infirmos: q̄ ppter h̄
 appellati sūt pueri ⁊ infantes: nō phibeat quasi sine
 iudicio facientē eū qui offert talē saluatori. Post
 hec exhortat̄ discipulos suos tā viros cōstitutos cō
 descēdere vtilitatibus puerorū: vt sūt pueris quasi
 pueri: vt pueros lucrētur. Nam ⁊ ipse cū in forma
 dei esset: humiliās se fact⁹ est puer. vñ subdit: Taliū
 ē enī regnū. **CHRY.** Enī ab oibus passionibus
 pura existit aīa pueri: ppter hoc oꝝ vt hec ex volun
 tate opemur: que pueri habēt p naturā. **THEO.**
 Unde nō dixit: bonū ē regnū dei: sed Taliū. s. habentī
 tū ⁊ studio ⁊ labore innocētīā ⁊ simplicitatē quā
 habēt pueri ex natura. Puer enī nō odit neq; ma
 liciose aliqd opatur: neq; verberat⁹ a matre discēs
 dit: sed ⁊ si eū vilibus iduat vestimentis: pferet ea res
 galib⁹ indumētis: sic ⁊ ille q̄ viuūt sm virtutē eccle
 sie matris sue nihil huic phonorat: neq; etiā reginā
 multoz voluptatē. vñ ⁊ dñs subdit: Amē dico vo
 bis: Quisq; nō rece. reg. dei velut puu. nō intrabit
 illud. **BEDA.** i. nisi talē habueritis innocentīā ⁊
 animi puritatē sicut puulus h̄: regnū celoz nō po
 teritis intrare. **Aliter:** regnū dei. i. doctrinā euangē
 lij: sicut puul⁹ recipere iubemur: q̄ quomō paru
 lus in discēdo nō cōtradicit doctorib⁹: neq; rōnes
 cōponit ⁊ verba eis resistēs: sed fideliter suscipit q̄
 docet: ⁊ cū metu obturpat ⁊ discit: ita ⁊ nos obe
 diēdo simpliciter ⁊ sine vlla cōtradictiōe verbū dō
 mini suscipe debem⁹. **Sequit⁹:** Et cō. eos. ⁊ im. ma.
 sup il. bñ. illos. **CHRY.** Bñ aut̄ amplexat̄ eos ad
 benedictionē tāq; i. p̄pū sinū eleuās. p̄cipiat⁹ fa
 cturā suā ab eo cadentē ab initio ⁊ diuisa. **Impōit**
 aut̄ puulis man⁹ docēs diuie virtutis opationes.
Et quidē sm cōsuetudinē alioꝝ man⁹ ipōnit: s̄ nō
 sm cōsuetudinē opatur. **De⁹ enī existēs:** hūanum
 modū suabat tāq; ver⁹ hō fact⁹. **BEDA:** Aōples
 rus etiā bñdixit puulos: vt hūiles spū sua bñdictio
 ne ⁊ grā ⁊ dilectiōe dignos esse significet.

Et cū egressus eēt i uia pcurrēs
 quidā genuflexo añ eū: rogabat eū
 dicēs: Magister bone: qd faciāz ut
 uitā eternā p̄cipiā? **Iesus aut̄ dixit**
 ei: Quid me dicis bonū? **Nemo bo**
 nus nisi un⁹ de⁹. **Precepta nosti** Ne
 adulteres: ne occidas: ne fureris: ne
 falsum testimoniū dixeris: ne frau
 dē feceris. honora patrē tuū ⁊ ma
 trē. **At ille rñdens ait illi:** Magist⁹:
 hec oīa obseruaui a iuuetute mea. **Ie**
 sus aut̄ intuit⁹ eū dilexit eū: ⁊ dixit
 ei: **Unū tibi decet:** Elade quecunq;
 habes uēde ⁊ da paupibus: ⁊ habe
 bis thesaurū i celo: ⁊ neni seq̄re me
Qui cōtristat⁹ i uerbo: abijt merēs.

Erat enī habēs mltas possessiōes.
Et circūspiciēs iesus: ait discipulis
 suis: **Q**uod difficile q̄ pecunias h̄nt in
 regnū dei introibūt. **Discipli aut̄ ob**
 stupescbāt i uerbis ei⁹. **At Iesus**
 rursus rñdēs ait illis: **Filioli:** q̄s dif
 ficile ē cōfidētes i pecunijs i regnū
 dei introire. **Facil⁹ ē camelū p fora**
 men ac⁹ trāsire: q̄s diuitē intrare i re
 gnū dei. **Qui magis admirabant**
 dicentes ad semetipos: **Et q̄s pōt**
 salu⁹ fieri? **Et itūēs illos Iesus**
 ait: **Apud hoies ipossibile ē: s̄ non**
 apud deum. **Omnia enim possibi**
 lia sunt apud deum.

BEDA: Audiuerat quidā a dño tñ eos qui par
 uulorū uolūt esse similes: dignos esse introire regnū
 celoz: iō pōcit sibi exponi nō pabolis: s̄ ap̄e. qui
 bus operū meritis uitā eternā cōsequi possit. vñ d̄:
 Et cū egressus eēt i uia p̄cur. q̄ genu. ante eū roga
 eū: dicēs: **Ma. bo. quid fa. vt vi. eter. p̄ci.** **THEO.**
Uirorū de hoc iuene q̄ oibus alijs p̄firmantib⁹
 ad christū accedētib⁹: hic uite eterne possessionem
 postulat cū maligna sit passio auaricie. ppter quā
 postmodū cōtristat⁹ ē. **CHRY.** Quia q̄o accesser
 rat ad christū: tāq; ad hominē ⁊ ad unū iudiciorū
 doctorū: christ⁹ tāq; hō rñdit eide. vñ sequit⁹. **Iesus**
 aut̄ dixit ei: **Quid me dic. bo. Nemo bo. nisi un⁹ de⁹.**
Hec aut̄ dicēs: nō excludit hoies a bonitate: s̄ a cō
 patiōe bonitatis diuie. **BEDA:** Un⁹ aut̄ de⁹ bo
 nus: nō p̄ sol⁹ itelligēd⁹ ē: s̄ ⁊ fili⁹ q̄ dicit: Ego sū
 pastor bon⁹: sed ⁊ spūsanct⁹: q̄ d̄: **Sp̄s de celis uo**
 bit spū bonū petētib⁹ se. **Ipa enī vna ⁊ indiuisa**
 trinitas p̄: fili⁹: ⁊ spūsanct⁹: sol⁹ ⁊ vn⁹ de⁹ bon⁹ ē.
Nō igit⁹ bon⁹ se bonū negat: s̄ eū deū significat: nō
 se magister bonū nō eē: sed magistru abiq; oio nul
 lū bonū eē testat⁹. **THEO.** Voluit igit̄ oīs p̄bec
 verba mentē iuuenis facere altiorē: vt ipm cognos
 sceret tāq; deū. **Sed ⁊ aliud quidē inuit i bis d̄:**
 vt quādo debes cōferre cū aliquo: nō adulādo ois
 eo cōferas: sed respicias radicē bonitatis ⁊ fontem
 deū: ⁊ ei p̄tes honozē. **BEDA:** Notādū aut̄ q̄ in
 sticia legis suo tpe custodita: nō solū bona tere: re
 rū etiā suis electozib⁹ uitā cōferebat. **Eterna quē**
 ti cōsequēter dixit: **Precepta nosti:** Ne adulteres:
 ne occi. **Hec enī pueril̄ innocētia q̄ nobis imitāda**
 pponit: si regnū dei uolum⁹ intrare. vñ sequit⁹: **Et il**
 le rñdēs ait: **Magister hec oīa ob. a iuue. mea.** **Nō**
 ē putādus hō iste vel voto tētantis vt quidā putau
 uerūt dñm iterrogasse: vel de sua uita esse mēt⁹: s̄
 simpliciter vt uixerat eē cōfessus: qd̄ patet ex h̄ q̄
 subdit: **Iesus aut̄ intuit⁹ eū: dilexit eū: ⁊ dixit ei.** **Et**
 aut̄ mēdaciū aut simulatiōis noꝝa re⁹ teneretur: me
 quāq; intuit⁹ archana cordis ei⁹ diligere uiceretur
 Iesus. **ORIGENE.** sup mat. In hoc enī q̄ dilexit eū

[Marginal notes in a smaller script, including references to other biblical passages and commentary.]

del oſcular? e cu: videt affirmaffe pfeſſione ei? qui
 dicit ſe oia iſta iplere. Intēdēs enī mēte in eum vi
 dit hominē ex bona cōſciētia cōfiteētē. **CHRY.**
 Dignū tñ ē inquirere q̄liter hūc dilexit: q̄ eū n̄ erat
 ſecur? Est aut h̄ dicere qm̄ quantū ad priora di
 gnus erat amore: que legis ſūt obſeruās a iuuetute.
 circa finē vero neq; diminutionē p̄oris dilectionis
 cōſecur? ē: ſicut neq; p̄fectionē ſuſcepit. Et ſi enī nō
 exceſſerat menſurā: humanā chriſti p̄fectionē nō ſe
 quēs: nullo tñ crimine exiſtebat re? iuxta poſſibilita
 tē hominis legē obſeruās. et i hac obſeruatiōe chriſt?
 eū dilexit. **BEDA:** Diligit enī dñs eos q̄ mādata
 legis q̄uis miora cuſtodit: ſed nihilomin? que in
 lege p̄n? fuerāt bis q̄ p̄fecti eē deſiderāt oñdit: q̄a
 nō venit ſoluere legē ſed adimplere. Un̄ ſequit: Et oī
 p̄ter. Unū tibi deſt. Uade quecūq; ha. vende et da
 pauperibus et ha. theſau. i celo. et veni et ſe. me. Quicūq;
 q̄ enī p̄fect? eē voluerit debet viderē que h̄: nō ex
 p̄ſentat ananias fecit et ſaphira: ſ; totū. **THEO.**
 Et cū viderit dare paupib? nō hiſtrionib? et luxu
 rioſis. **CHRY.** H̄n aut nō fecit eterne vite mētio
 nē ſed theſauri: dicēs. Et habe. theſa. i celo. Quia. n.
 de pecuniis erat ſimo: et de abrenūciatiōe oīuy: oſtē
 dit q̄ reddit plura bis que p̄cepit reliquere: quanto
 mai? ē celū q̄ terra. **THEO.** S; q̄ multi ſūt pau
 peres nō humiles: ſed ebrū aut aliquā aliā habētes
 maliciāz p̄pter h̄ dicit. Et veni ſequere. **BEDA:**
 Sequit enī dñm qui imitator ei? ē: et p̄ veſtigia ei?
 gaudit. Sequit: Qui cōtrita? i verbo abiit merēs.
CHRY. Et cūm tritiſcie ſubdit euāgelista dicēs:
 Erat enī poſſeſſiōes habēs multas. Nō enī eodem
 mō afficiunt q̄ pauca habēt et q̄ multa. Adiectio. n.
 acquiritariū diuitiaz maiore ſlāmā cupiditatis accē
 dit. Sequit: Et circū. Jeſus ait diſci. ſuis. Quādiſſi
 qui pecu. ha. i reg. dei itroi. **THEO.** Non h̄ dicit
 q̄ diuitie male ſint: ſed h̄ites ipſas vt cuſtodiat. do
 cet enī nō ipſas habere. i. retinere et cuſtodire: ſ; eis
 i neceſſariis vti: et in fuitio hominis eē. **CHRY.** Di
 cit aut hoc dñs diſcipulis paupibus eritibus et nū
 bil poſſidētib? inſtrues eos inopiā nō erubescere:
 et quaſi excuſando eris rīdēs p̄ eo q̄ nihil eos ha
 bere cōſeſerat. Sequit: Diſcipuli aut obſtu. in ver
 bis ei?. Maniſteſtū ē enī quoniā iopes erites p̄o
 alioq; ſalute dolebāt. **BEDA:** Sed q̄ iter pecuni
 as habere et amare multa diſtātia ē. vñ et ſalomō n̄
 ait. Qui habet. ſed Qui amat diuitias: fructū nō ca
 pit et eis. iō dñs obſtupescētib? diſcipulis verba p̄
 miſſe ſine exponit. vñ ſequit: At Jeſus rur. rīdēs
 ait illis: Filioi: q̄ difficile eſt cōfi. in pe. regnū itroi
 re: Ubi notandū ē q̄ nō ait q̄ ipſoſſibile ē: ſ; q̄ diſ
 ficile ē. quod enī ipſoſſibile ē. oīno fieri nō poteſt.
CHRY. Uel dicēs difficile oñdit eē ipſoſſibile: et n̄
 ſimpliciter ſ; cū quadā intētiōe. et hoc oñdit exem
 plo. di. Facili? ē came. p̄ forā. acus trāſire q̄ diuitē
 itra. in regnū dei. **THEO.** Camelū ſiquidē o; in
 telligere aut ipm̄ aīal aut funē illū groſſuz quo na
 ues magne vtiū. **BEDA:** Quomō ergo vel i euā
 gelio matthe? et i oſeph: vel in veteri teſtamēto q̄
 plurimi diuites itrauerūt in regnū dei: niſi forte q̄
 diuitias vel p̄ nibilo habere vel ex toto relinquere
 oīno inſpirate didicerūt. Altiore aut ſenſu facilius ē
 chriſtū pati p̄ dilectōib? ſuis: q̄ dilectores ſeculi

ad chriſtū poſſe cōuertī. Camelū enī nomie ſe itelli
 gi voluit: q̄ iſfirmitatis noſtre onera ſuſtulit. p̄ acū
 autē ſignificat dolores i paſſione ſuſceptos. Forā
 men ergo acus dicit anguſtias paſſiōis: qua ſciſa:
 noſtre quaſi veſtimēta nature quodāmō reſarcire
 dignat? ē. Sequit: Qui mag. admira. dice. ad ſemet
 ipſos: Et q̄s pōt ſalu? fieri: cū incōpabiliter maior
 ſit turba pauperū: que diuitib? p̄ditis pōt ſaluari. i
 tellexerūt tamē cictos q̄ diuitias amāt: etiā ſi adipi
 ſci nequeāt: i diuitū numero deputari. Sequit: Et
 intueſ eos Jeſus ait: Apud homi. ipſoſſi. eſt: ſ; non
 apud deū. Quod nō ita itelligendū ē quaſi cupidi
 et ſupbi in regnū celozū ſint intraturi: cū cupiditas
 et ſupbia: ſed poſſibile ē deo vt a cupiditate et ſup
 bia ad charitatē et humilitatē ouertat. **CHRY.**
 Ideo aut hoc opus dei eſſe dixit: vt oñderet q̄ mul
 ta opus ē illi gratia: qui ad hoc a deo dirigif. vnde
 mōſtrat q̄ nō pua merces ē diuitib? valētib? chri
 ſti philoſophiā ſeq. **THEO.** Uel itelligendū ē q̄d
 dicit: Apud hoies ipſoſſibile ē: ſ; nō apud deū. q̄ cū
 deū audim?: hoc ſit poſſibile. cuz vero hūana ſapi
 mus: ipſoſſibile. Sequit: Omnia enī poſſibilia ſunt
 apud deū. Cuz oīa dicit: entia ſubitelligas. peccatū
 enī nō eſt ens. Eſt enī res abſq; eſſentia et hypostas
 ſi peccatū. Uel aliter: Peccatū nō virtutis ſed infir
 mitatis ē. et iō peccatū ſicut et infirmitas ipſoſſibile
 ē apud deū. Sed nūquid de? facere pōt vt id quod
 factū eſt: nō ſit factū: Ad q̄d dicit q̄ deus eſt ſūma
 veritas. facere aut quod factū eſt vt nō ſit factū: fal
 ſum ē. Qualiter ergo veritas faciet falſum: Prius
 igif deſtruet ppriā naturā: vt quidā dicūt. Nunq̄
 pōt de? nō eē de?: hoc enī ridiculū eſt.

Et cepit ei Petrus dicere: Ecce nos dimiſim? oia: et ſecuti ſum? te. Rīdēs Jeſus ait: Amē dico uob nemo ē q̄ reliquerit domū aut frēs aut ſozores aut patrē aut matrē aut filios aut agros pp me et p̄pter euā gelii: q̄ nō accipiet cēties tm̄ nūc in tpe hoc domos et frēs et ſozores et matres et filios et agros cū p̄ſecutio nib? et in ſeculo futuro uitā eternā. Multi aut erunt primi nouiſſimi: et nouiſſimi primi.

GLO. Quia iuuenis audito cōſilio ſaluatoris de reru dimiſſiōe: triſtis abſceſſerat. Diſcipuli aut chri ſti p̄miſſum cōſiliū iā adimpleuerāt: ſollicitare ces perūt de p̄mio: eſtimātes ſe magnū aliq̄d feciſſe: cū iuuenis q̄ p̄cepta legis ipluerat: hoc ſine triſticia nec audire potuerit. vñ Petr? p̄ ſe et alijs dñm iter rogat. Et h̄ ē q̄d dicit: Et cepit ei petr? dicere: Ecce nos dimiſim? oia: et ſecuti ſum? te. **HIERO.** Petr? et ſi pauca dimiſit: tñ hec oīa vocat. Nā et pauca habēt vīculū paſſiōis: ita vt beatificet ille qui pauca relinq̄t. **BEDA:** Et q̄ nō ſufficit tm̄ dimittes re: iūgit q̄d p̄fectū ē: Et ſecuti ſum? te. q. d. fecimus

Marcus

ptizoz baptizabimini: sedere aut ad dexteram meam uel ad sinistram non est meum dare uobis: sed quibus paratum est.

CHRY. Audiētes discipuli christum frequenter in suo regno loquentem putabāt qd hoc regnū post eius mortē nō esset: et iō nūc p̄nunciata christi morte: accesserūt ad eū ut honorib⁹ regni statim fierēt dīi gen. vii. dī. Et access. ad eū ia. 7. iō. fi. 3e. di. Magister 70. ut quodcuq; pe. fa. nobis. Erubescētes enī qd ali quid humanū passi erāt: accesserūt ad christū seoz sum ei a discipulis assumētes. Saluator vero non ignoas quid petere debebat: sed ad respōdendum eos iudicēs interrogatōne subiūgit. At ille dixit eis: Quis uultis ut facia uobis? THEO. Credebāt autem p̄dicari discipuli qd ppter hoc hierosolymā ascēderet et regnaret: 7 postmodū patere: que se passū nō p̄dicerat: 7 hoc cogitātes dexterā 7 sinistram sedē appēdebāt. vñ sequit. Et dixerūt: Da nobis ut vnus ad dexterā 7 alī ad sinistram sedeat i gloria tua.

AVG. de cō. euā. Hoc ab eis nō p̄ eos ipos: s; p̄ matrem dicit eē mathe⁹ exp̄ssit: cū illa eozū uolūtate at traheret ad osim. vñ magis ipos qd illā dixisse quod dicit eē Marc⁹ breuē itimauit. CHRY. Uel cōueniēter dicit p̄ utriūq; factū eē. Uidētes enī se p̄ aliis honoratos: p̄dictā petitionē se cōseq̄ estabāt: et ut facili⁹ petitionē obtinerēt: matrē assūperunt: ut ei bac simul christū p̄carent. AVG. d. cō. euā. Deniq; 7 dñs etiā scdm Marcū 7 scdm Matheū ipos pot⁹ qd matri rīdit. Nā sequit: Jesus autē dixit eis: Nescitis qd pe. THEO. Quasi d. Nō est hō qd creditis qd sim t̄paliter i hierusalē regnatur⁹: sed oīa hoc qd. i. ad regnū meū p̄tinēt supra intellectū sūt. Item sedere a dexteris meis tā magnū qd ē: ut excellat ordines angeloz. BEDA: Uel nesciūt qd petat qd sedē glorie a dño quā nondū merebant in quirit. CHRY. Uel dicit: nescitis qd petatis: ac si diceret: Uos de honore loq̄mini: ego uero de agōnīa 7 sudorib⁹ disputo. Nō enī ē hoc p̄miorū tempus sed occisiōis: plioz: 7 piculoz. vñ subdit: Pote stis bibere ea. que ego bibi. aut bap. quo ego bap̄ti. bap̄tizari: Per modū interrogatiōis attrahit eos: ut ex cōmuniōe que ē ad ip̄s audiores fierēt. THEO. Calicē autē 7 bap̄tizmū crucē nomiāt: calicē qdēz tanq; potū dulciter ab ip̄o susceptū: bap̄tizmū uero tanq; emūdatiōne nostroz facientē peccatoz: qui nō intelligētes qd dixerat: rīderūt. vñ sequit. At illi dixerūt: possum⁹. Credebāt enī qd de calice sensibilibi 7 bap̄tizmo quo iudei bap̄tizari solebāt lauantes se anteoz cōederēt loquere. CHRY. Rīderunt autē tā p̄mpte expectātes i eo qd petierūt exaudiri. Sequit: Jesus autē ait eis: Calicē quidē que ego bibi. et bap̄t. quo ego bap̄ti. bap̄tizabimini. i. mart̄tyrio digni eritis 7 patiemini sic 7 ego. BEDA: Querit autē quomō calicē mart̄tyrii iacob⁹ 7 iohānes biberūt: aut quomō bap̄tizmō dñi fuerūt bap̄tizati: cū scriptura narret iacobū tñ apostolū ab herode capite trūcatū: Iohānes autē p̄pria morte finitū uita. S; si legam⁹ ecclesiasticas historias i qbus scrip̄t qd ipe ppter mart̄tyriū i seruētis olei dolium missus sit: statiq; relegat⁹ i patib⁹ istula: sic uides bim⁹ mart̄tyriū aio nō desuisse: 7 bibisse iohāne ca

licē cōfessiōis: que 7 tres pueri in camino ignis biberūt: 7 p̄secutor nō fuderit sanguinē. Sequit: Sedere autē ad dex. me. uel ad si. nō ē me. da. vo. sed quibus paratum est. CHRY. Ubi duo querūtur. vñ ē: si paratum ē alicui sedere a dextris ei⁹. Alterū autē: si osium dñs his quibus paratum ē potestātē tribuēdi non h; . Ad primū ergo dicim⁹ qd null⁹ a dextris neq; a sinistris sedet: inuius enī ē oī creature thronus ille. Quomō ergo dixit: Sedere ad dexterā meā uel ad sinistram nō ē meū dare uobis: quasi quibusdā sessuris. Ad suspitionē quidē interrogatū rīdit eoz intētios nī cōdescēdes: neq; enī nouerāt illū thronū excelsum 7 cathedrā que ē a dextris patris: s; vñ solum petebāt. s. potiri p̄matu 7 alijs p̄sse. Quidā enī ausdiuerāt dictū de apostolis qd sup. xii. thronos eēt sessuri: qd esset qd dictū ē ignozātes: iter ceteros petierūt p̄matū. Ad secūdū dicēdū ē qd tale donū p̄tatem filij nō trāscēdit: sed qd i matheo dī: Paratum ē a p̄re meo. idē ē ac si diceret: a me. vñ 7 marc⁹ nō dicit hic: a patre meo. Nō ergo hic christ⁹ dicit tale ē: Doremīni inq; ppter me: nō tamē h sufficit ad hoc qd vos primū ordinē obtineatis. Si enī aliquis ali⁹ cū mart̄yrio uenerit: omnē aliā stutē possidēs multa uobis maiora possidebit. his enī parat p̄matū qd opa possunt fieri p̄mi. Sic igif dñs sua m̄stione eos instruxit ut si uane 7 inanē p̄matib⁹ molestent: siml autē 7 eos noluit cōtristare. BEDA. Uel non ē meū uobis dare. i. sup̄bis: hoc enī ad huc erat. Alijs paratum ē: 7 uos alij estote. i. humiles: 7 uobis paratum est.

Et audientes decē indignati sunt de iacobo 7 iohāne. Jesus autē uocās eos: ait ill⁹: Scitis qd hi qui uidentur p̄cipari gētib⁹ dominant eis: 7 p̄cipes eoz p̄tātē hñt ipoz. Nō ita ē autē i uob: s; quicūq; uoluerit fieri maior crit ut minister. Et quicūq; uoluerit i uob p̄m⁹ cē: crit oīuz seruus. Nā 7 fili⁹ hominis nō uenit ut ministrare ei: s; ut ministraret: 7 daret aiam suā redēptionem pro multis.

THEO. Quia reliq; apostoli uidēt iacobū 7 iohāne honore petere: patiēter ferre nō possūt. vñ dicitur: Et audiē. decem indignati sūt de iacobo 7 iohē. Patiētes enī hñana iuidia mouebant: s; tūc p̄mo indignati sūt: cū uiderūt ip̄os a dño non susceptos. nō autē p̄m⁹ idignabant: qd uidebāt ip̄os alijs p̄horozari. tūc igif sic ip̄fecte se habebāt apostoli: s; potestā i p̄matib⁹ sibi cedebāt adinuicē. christ⁹ autē eos sanat: p̄mo quidē ad eoz cōsolationē eos iurta se adducēdo: 7 h significat cū dicit: Jesus autē uocās eos. deinde demonstrādo qd usurpare honore 7 desiderare p̄matū gētiliū ē. vñ sequit. Ait illis: Scitis qd hi qui uident p̄n. gen. do. eis: 7 p̄n. eoz po. ha. ipoz. Gentiliū p̄cipes tyrānicē 7 dñabiliter ad p̄cipatū se iegerūt. Sequit: Nō ita ē autē i uobis. BEDA: In quo docet eū maiorē eē qd minor fuerit: 7 illum

omnium fieri quod omnium seruus sit. frustra igitur aut illi immoderata quaesierat: aut isti doleret super maiorum desiderio: cum ad summam virtutum non poterat humilitate veniat. Deinde proponit exemplum ut si dicta participaret: erubesceret ad opera. et dicit: Na et filii boni non ve. et ministra. ei: sed ut mini. et da. ani. suam. redem. p. multis. THEO. Quod maius est quam ministrare. Tu enim aliquis pro eo cui ministrat moritur: quod isto potest esse maius et mirabilius: sed tamen ista ministratio et humilitatis descensus gloria eius erat et omnium. Ante. n. quod homo fieret: solum ab angelis non est. Tu autem factus est homo et crucifixus: non tamen ipse gloria habet: sed et alios in participatioe sue gloria suscepit: et donatus est per fidem orbis terrae. BEDA. Non autem dixit animam suam redemptionem dare pro omnibus: sed pro multis. i. qui credere voluerunt.

Et ueniunt hierico. Et proficiscentem eo de hierico et discipulum eius et plurima multitudinem: filius thimei barthimeus cecus sedebat iuxta uiam mendicans. Qui cum audisset quod Iesus nazarenus est: cepit clamare et dicere: Jesu filii dauid miserere mei. Et comminabantur illi multi ut taceret. At ille magis clamabat: filii dauid miserere mei. Et stans iesus precepit illum uocari. Et uocatus cecus: dicens ei: Animeo est: surge uocat te. Qui prope uocatus: exiliens uenit ad eum. Et respondens iesus dixit illi: Quid tibi uis faciam. Cecus autem dixit ei: Rabboni ut uideam. Iesus autem ait illi: uade: fides tua te saluum fecit. Et confestim uidit: et sequebatur eum in uia.

HIERO. Passio domini appropinquati: ciuitatis nomen nunciat. or enim: Et ueniunt hierico. Hierico lumen suum anathema interpretatur. Defectus autem carnis christi preparatio est hierusalem celestis. Sequitur: Et proficiscentem eo de hierico. et discipulum eius et plurimam multitudinem. filius thimei barthimeus cecus: sedebat iuxta uiam medicum. BEDA: Mattheus duos iuxta uiam sedentes et ad dominum clamantes: eos dicit esse illuminatos. Lucas autem cum appropinquaret hierico pari ordine illuminatum ab eo tecum esse prohibet: ubi nemo saltem sapiens putet euangelistas sibi metem contraria scribere: sed alium plenum scriberet quam alii omisit. Intelligendum est quod uerum eorum fuisse potissimum: quod ex hoc apparet: et quod nomen eius et nomen patris eius. Marcus commemorauit. AVG. de co. eu. hic est quod ipsum solum uoluit commemorare marcus: et illuminatio tam clara fama huic miraculo copauit: quod erat nota calamitas. lucas uero quous omnia eodem modo factum: tamen in alio ceco intelligendum est par commemorare miraculum: et eodem miraculi modum par sequitur. Qui cum audisset quod Iesus nazarenus est: cepit clama. et dicere: Filius dauid iesu miserere mei

CHRYS. Filium dauid uocat cecus dominum: preteritis turbe laudem audiens: ac prophetarum expectatione completa certificatus. Sequitur: Et comminabantur ei multi ut taceret. ORIGENES. Tamquam si dicat: Qui primi crediderunt increpabant eum clamantes: Filius dauid: ut taceret et non appellaret eum contemptibili nomine sed diceret: Filius dei miserere mei. ille autem non destitit. unde sequitur: Ille autem magis clama. filii dauid miserere mei. Tu clamor dormi exaudiuit. unde sequitur: Et stans iesus pro illa uocari. Uide autem quod inferior est cecus de quo lucas loquitur: nam nec iesus eum uocauit ut mattheus dicit: nec iussit eum uocari ut hoc dicit: sed iussit eum ad se adduci. quoniam non poterat per se uenire. Iste autem cecus ad imperium domini uocatus. unde sequitur: Et uocatus eum dicentes ei: Animeo est: surge uocat te. Ille autem abiiciens uelamentum uenit ad eum. Sequitur: Qui prope uocatus. suo uenit ad eum. Forte uelamentum ceci et medicamentis uelamentum intelligit cocitatis et medicamentis quo fuerat circumdatus: quod abiiciens uenit ad iesum quem appropinquat omnibus interrogat. unde sequitur: Et respondens iesus ait illi: Quid tibi uis faciam. BEDA: Numquid quod lumen reddere poterat: quod uelamentum cecus ignorabat: Ad hoc ergo requirit ut petat. ad hoc requirit ut cor ad orationem excitet. CHRYS. Uel quod rit: ne. s. aliis estimaret quod aliud uolenti accipere alio daret. Etenim consuetudo erat eius uoluntate curadonum uniuersis facere manifesta: et tunc medellam induere et alios duceret in celum: et ut ostenderet eum quod curadonum gratie dono digne potiri. Sequitur: Cecus autem dixit ei: Rabboni ut uideam. BEDA: Paruipedit enim extra lucem cecus aliquid querere: quod tamen habere cecus quolibet potest sine luce non potest uidere quod hoc. HIERO. Considerans autem iesus promptam uoluntate: completio desiderii remunerat. ORIGENES. super mattheum: Dignus autem est dicere Rabboni: uel sicut in aliis dicitur: quod filii dauid. unde per illud quod dicitur: filii dauid: non potest ei sanitate: sed per hoc quod dicitur: Rabboni. unde sequitur: Iesus autem dicit ei: Uade fides tua saluum te fecit. Et confestim uidit: et sequebatur eum in uia. THEO. Gratia enim est anima ceca in eo quod sanus effectus iesum non reliquit: sed secutus est eum. BEDA: Mystice autem hierico que interpretatur lumen: defectum nostre mutabilitatis designat. appropinquas uisus dominus hierico lumen ceco reddidit: quod ueniens in carne et passio appropinquas: multos ad fidem adduxit. Non enim primis incarnationis sue temporibus: sed paucis antequam pateret annis: mysterium ubi mundo exhorruit. HIERO. Lecitas etiam ex parte facta iudeis illustrat: in fine quoniam eis mittet heliam prophetam. BEDA: Quod autem appropinquas hierico unum illuminat: ac proficiscentem de hierico duos: hoc irimauit quod ante passionem suam unum tantum populo iudeorum predicauit: post resurrectionem uero atque per ascensionem suam per apostolos et iudeos et gentibus diuinitatis et humanitatis sue archana patefecit. quod uero Marcus unum illuminatum scribit ad gentium salutem respicit: ut eorum quos instituebat ad fidem saluationi figura conueneret. Mattheus uero quem credentibus ex hebreis suum scribebat euangelium: quod in gentium quoque notitia erat peruenturi: recte duos dicit illuminatos: ut ad uerum quod populum fidei gratiam pertinere doceret. Proficiscentem igitur domino et discipulis eius et plurima multitudo de hierico: cecus sedebat iuxta uiam medicum: quod ascendente ad celos domino et multis fidelium sequentibus: imo cunctis ab ipso

margin notes on the right side of the page, including references to other biblical passages and commentary.

rio mundi electi: vna cū illo ianuā regni celestis i gre
 diebis: mor gētū ppls cepti sue illuatiōis spē hre:
 q̄ iudicat iurta viā sedēs: qz necdū it vitat] igrediēf
 ad hoc puenire oredir. **HIERO.** Popul' etiā iuv
 deoz q̄ scripturā oſuat nec oplet: iurta mēsurā mē
 dieis eſurit. **Clamat autē:** Fili dauid miſere mei. q̄a
 p̄ merita patriarchaz iudaic' ppls illuati. **Domina**
 tur aut ei multi vt taceat: qz pctā z demonia cōpes
 ſcit clamorē paupis: ſ; ille magis clamabat: qz igra
 neſcite bello: man' ad lapidē adiutorii ſ; eſt ieſum
 naſarenū cū clamorē leuade ſunt. **BEDA:** ppls
 etiā gētū agnita fama noīs chriſti p̄iceps ei' fieri
 oredir: cū cōtradicebāt multi: p̄mo iudei: deide et
 gētilē: ne illum ad' mūd' chriſtū iuocaret: nec tñ
 ipſigātū ſuroz eos q̄ ad vitā erant p̄ordinati vale
 bar ſalutē p̄uare. **Clamāt autē cecū trāſiēs audiuit:**
 qz p̄ hūmilitatē ſuā miſe' ē: q̄ p̄ diuinitat' potētiaz
 mētā nre tenebras excluſit. q̄ enī p̄pter nos nat' z
 poſſus ē iēſus q̄n trāſit: qz bec actio t̄pal' eſt. **Stare**
 aut oei ē immutabilē cūcta diſponere. **clamāt autē**
cecū oīs vocat: cū p̄plo gētū p̄ p̄dicatores v̄bū ſu
 dei mittit: qui vocātes cecū anime q̄ozē eē z ſurget
 re atqz ad oīm venire p̄cipiūt: cū p̄dicādo indoctis
 ſpēs eos ſalutis hre: ac de corpe viciozū erigi: atqz
 ad ſtūū ſtudia ſe accigere iubent. **piecto aut veſti**
mēto erilit: q̄ abieci' mūdi retinacul' expedito mēt'
 ḡſtitat largitorē etne lucis p̄pat. **HIE.** Venit
 etiā iudaic' ppls eriliēs nud' veteri hoīe vt binul'
 ſaliēs ſup mōtes: qz ſegniciē deponēs p̄phas ap̄loſ
 in alt' oſiderās ad ſupna ſe extēdit. q̄z p̄ueniēs aut ē
 oedo ſalutē: audiuiū' p̄mo p̄ p̄betas: deide clama
 m' p̄ ſidē: poſtea vocamur p̄ ap̄loſ: ſurgim' p̄ p̄nīaz
 enūm p̄ baptiſmū: in t̄rogamur p̄ volūtātē. **Lee'**
autē in t̄rogat' h' redit: vt videat volūtātē domini.
BEDA: Amitemur ḡ z nos eū: nō diuicias: non
 terrena bona: nō honores a dño ſed lncē q̄ramus:
 quā videre cū ſolis angelis poſſumus. **Ad quā via ſi**
des ē. Qñ z ceco rñdeſ: Fides tua te ſaluū fecit. **vi**
det aut z ſeq̄: Qui bonū q̄d itelligit opaf. **Jeſu. n.**
ſequit' q̄ bonū q̄d itelligit opaf: q̄ imitat': q̄ p̄ſpari
 b' mūdo noluit: obprobria ac irriſiōes tolerauit. **Et**
qz rep' corp' alii delectatōne a gaudiō in t̄no cecidi
m': cū q̄ amaritudie illic redeat oñdit. **THE.** Diē
 aut qz ſecur' ē dñm i via. ſi hac vita: qz p̄ h'ac exclu
 diſ' oēs q̄ h' eū nō ſequit' ad opāda māyata eius.
HIE. Vel via iſta ē q̄ dicit: **Ego ſū i via vitas z vi**
ta. **Hec eſt via anguſta q̄ ducit ad ardna hieroſoly**
me z bethanie ad mōtē oliuarū qui eſt mōs lumis
z conſolatiōis. **Capl'm. XI.**

Et cū appropinquent hiero
ſolymer z bethanie ad mōtē
oliuarū mittit duos ex diſci
pulis ſuis: z ait illis: Ite i caſtelluz
q̄d cōtra uos ē: z ſtati introcūtes il
lic inuenietis pullū ligatū: ſup quē
nemo adhuc hoim ſedit: Soluite il
lū: z adducite. Et ſiqs uob dixerit:
qd facitis: dicite qz dño neceſſari' ē

z p̄tinuo illū dimittet huc. **Et abe**
untes inuenerūt pullū ligatū āte ia
nuā foris in biuio: z ſoluūt eū. Et
qdā de illic ſtātib' dicebāt ill': Quid
facitis ſoluetes pullū? Qui dixerūt
eis: ſic p̄cepit illis ieſus: z dimiſerūt
eis. Et duxerūt pullū ad ieſū: et ipo
nūt illi veſtimēta ſua: z ſedit ſup eū
Multi aut veſtimēta ſua ſtrauerūt
in uia: alij aut frōdes cedebāt de ar
borib': z ſternebāt i uia. Et q̄ p̄ibāt
z q̄ ſeq̄bāt clamabāt dicētes: Oſāna
benedictus qui uenit in noīe domini
benedictū quod uenit regnū patris
noſtri dauid: oſanna in excelsis.

CHRY. Poſtq̄z dñs ſue v̄tuti: ſufficiētē expien
 tiā declarat: z crux iſtabat in ianuīs: oīa cū iā ma
 iori agit claritate q̄ aduerſarios inſlāmatura erant
 z ideo q̄uis multotiēs p̄us aſcēderit hieroſolymā:
 nūq̄z tñ cū tāta excellētia ſicut modo. **THE.** Ut
 ſi velir valeāt ḡſiam ei' agnoſcere z p̄ p̄phetias de
 eo opletas ſcīrēt q̄ ē ver' de'. **Si vō noluerit mai'**
fieret eis iudiciū: qz tot claris miraculis nō credide
rūt. hui' igi' aduēt' claritatē euāgelīſta deſcribens
dicat: Et cū appropi' hiero. z betha. ad mon. oli. mit
tit duos ex diſci. ſuis. **BEDA:** Bethania villula
 eſt ſue ciuitas in latere mōtis oliueti: vbi lazar' eſt
 ſuſcitatus a mortuis. **Quomodo autem diſcipulos**
miferit z ad quid: oſtendit ſubdens: Et ait illis: Ite
in caſtellum quod eſt contra uos. **THEOPHI.**
Conſidera uero quāta dominus diſcipulis p̄dixit
rit: ſcilz qz inuenirēt pullum. vñ ſequit': Et ſtati in
trocūtes illic inuenietis pullū ligatū ſup quēz ne
mo adhuc hominū ſedit: ſoluite illum z adducite.
et qz impediretur ab accipiēdo. Unde ſequitur:
Et ſiquis uobis dixerit: quid facitis: dicite quia do
mino neceſſarius eſt. z qz hoc dicto permitteretur
accipere. Unde ſequitur: Et continuo illum dimiſit
ter huc. Et ſicut dominus p̄dixerat: ita impleret.
Unde ſequitur: Et abeſtes inuenerūt pullum liga
tum ante ianuaz foris in biuio: z ſoluunt eum.

AVGVSTI. de concoz euangelīſtarū: **Matthe**
us aſnam dicit: z pullum: Ceteri autem de aſina
tacent. vbi ergo vtrūqz factum poteſt intelligi: nul
la repugnantia eſt: nec ſi alius vnum: alius alium
commemoraret: q̄to minus moueri oportet ſi ali
us vnum: alius vtrūqz commemoraret. Sequitur:
Et quidam de illic ſtātibus dicebant illis: Quid
facitis: ſoluetes pullum: Qui dixerunt eis: ſicut
p̄cepit eis ieſus: z dimiſerūt eis. ſcilz pullum.
THEO. Non autem hoc permitterent: niſi diuī
 na virtus eis incumbere cogens illos: p̄ſertim
 quia rurales exiſtentes z coloni permiferūt pullū
 auferre. **Sequitur: Et duxerunt pullum ad ieſū: et**
imponunt illi veſtimēta ſua: et ſedit ſuper eum.

non est et prior: Neq; in laudem dei finita.
Et introiuit hierosolymā i tem-
 plū: et circūspectis oib; cuz iā uespa
 esset hora: exiit in bethaniā cū duo
 deci. Et alia die cum exirēt a betha-
 nia esuriit. Cūq; uidisset a longe fi-
 cū hntē folia: uenit siquid forte iue-
 niret in ea. Et cū uenisset ad eaz: ni-
 bil inuenit pter folia. Non eni erat
 temp' ficozū. Et respōdēs dixit ei:
 Jam nō amplius in eternum ex te
 quisq; fructū manducet. Et audie-
 bāt discipuli eius.

BEDA: Appropinquate tpe passiois: appropin-
 quare uoluit dñs loco passiois: vt p b intimaret qz
 suam spōre morte subiret. vnde dicit: Et introiuit
 hierosolymā in templū. Quod aut ingressus ciuita-
 tem pmo templū adiit: formā nobis religiōis quaz
 sequimur pmostrat: vt cū forte quēlibet locū in quo
 sit dom' oratiois intram: pmo ad hāc diuertamus
 Doc quoq; intelligēdū est: qz tāte dñs fuerit paup-
 tatis et ita nulli sit adular: vt in vbe maria nullus
 hospite: nullā inuenit māsiōem: sed in agerulo p-
 uulo apud lazari sorore: qz ei habitaret. eozū dpe
 vic' bethania est. vnde seq̄. Et circūspect' omnib;
 siquis cū bospitio suscipet. Cuz iam uespa eēt hora
 erat in bethaniā cū duodeci. Nō h' semel fecit: sed
 per omnes qnq; dies: ex quo hierosolymā ascende-
 rat usq; ad temp' passiois hoc ipm semp agere sole-
 bat: vt p oie in tēplo doceret: nocte vō extēs moras
 res in mote oliueti. Seq̄. Et alia die cū exiret a be-
 thania esuriit. **CHRY.** Qualiter aut mane esurie-
 bat vt matthe dicit: nisi qz dispēsatue h' carni sue
 cōcessit. Seq̄. Cūq; uidisset a lōge ficū habentē
 folia uenit siquid forte inueniret in ea. Manifestū
 est aut qz h' fm suspitōz discipuloz dñ' q' estimabāt
 ppter h' cristū ad ficulneā accessisse: et pp h' ficul-
 neā ipam maledictā eē: qz in ea fructū nō inuenit.
 Nā sequit: Et cū uenisset ad eā: nihil inuenit pter
 folia. Nō eni erat tēp' ficozū. Et rōdēs dixit ei: Jam
 nō ampli' in eternū quisq; ex te fructū manducet.
 Maledicit ergo ficulneā ppter discipulos vt cōfū-
 dit. Quia eni ubiq; beneficia tribuebat: nullumq;
 puniebat: oportebat aut ei' punitiue uirtut' demō-
 stratiōem pbere: vt discerēt qz posset etiā iudeos pte
 quātes ficcare: noluit h' demōstrare in hōib;. vnde
 in plāta sue punitiue uirtutis pbuit signū. vñ ostē-
 dit qz pncipaliter ppter h' ad ficulneā uenit: nō pp
 esuriē. Quis eni tam insci' est qz matutino tempe
 tali stimulare esurie: aut quid est qd impediret eū
 comedere aīq; domū eriret: Neq; pōt dici qz visio
 fruct' excitauit in esurie appetitū: nō eni erat fico-
 rū temp'. Sed si esuriebat: cur de alio comedere nō
 querebat: sed de ficu fruct' ante tēp' tribuere nō va-
 lete: Quia etiā pena erat dignū ficū fructū nō ha-
 bere ante temp'. Ideoq; ex his sufficiēter syllogiza-
 ri potest qz ppam uolebat demōstrare uirtutē: vt nō

frangerent animis in ei' passioe. **THEO.** Uolēs
 ostendere discipulis qz si uellet bos qui crucifigūri
 erant ipsum: in momēto posset exterminare. **MY-**
 stice aut domin' introiuit in templū: sed rursus exi-
 uit ostēdēs qz ipm reliqueret desertū et in rapinam.
BEDA: Circūspicit aut omnia corda: et in cōtra-
 dicitib; ueritati: et nō inueniens ubi caput reclinet
 secedit ad fideles: et in eis qui obediūt māsiōem faē.
 Bethania nāq; dom' obediētie dicit. **HIERO.**
 Mane aut ad iudeos uenit: atq; nos in uespa mū-
 di uisitat. **BEDA:** Sicut aut parabolas loquitur
 ita et operat: ideo esuriēs in uicu fructū querit: cū
 nodū temp' esse nouit: et tamen eam ppetua sterili-
 tate dānauit: vt ostēderet plebē iudeoz ppter folia
 .i. uba iusticie que habebat sine fructu. i. bono ope
 nō posse saluari: sed scindi et in ignē mitti. Esuriēs
 ergo. i. salutē humani generis desiderās: uidet ficūz
 .i. iudeū habētē folia. i. eloquia legis et pphetari: et
 quesuit in ea fructū boni opis: docēdo: corripēdo
 miracula faciēdo: et nō inuenit: et ideo dānauit.
 Tu quoq; si non vis dānari a christo in iudicio:
 arbor sterilis esse cauto: sed poti' pauperi christo
 fructū pietatis quo indiget offer. **CHRY.** Est aut
 et aliter dicere qz dñs ante temp' fructū quesuit in
 ficu: et nō inueniēs maledixit: quia omnes qui mā-
 data legis adimplēt: isti suo tpe fructificare dicunt
 sicut est illud mādatū: nō mechaberis. Qui aut nō
 solū nō mechab' sed pmanet uirgo: quod est magis
 uirtutibus excedit. Domin' autem a perfectis non
 solum erigit vt uirtutes obseruent: sed supra māda-
 ta fructificent.

Et ueniūt itez hierosolymā. Et
 cū itroisset i tēplū cepit eijcere uedē-
 tes et emētes i tēplo: et mēsas nūmu-
 larioz et cathedras uedētū colūbas
 euerit. Et nō sinebat ut qsq; trāffer-
 ret uas p tēplū. Et docebat eos di-
 cēs: Nōne scriptū ē: qz dom' mea:
 dom' orōnis uocabit' oib; gētibus?
 Vos aut fecistis eā spelūcā latronū
 Quo audito pncipes sacerdotuz et
 scribe qrebāt quō eū pderēt. Time-
 bant eni euz: qm uniuersa turba ad-
 mirabāt sup doctrina ei'.

BEDA: Quia maledicēdo ficū infructuosam p
 figurā domin' fecit: hoc idē mor apert' ostēdit eis
 ciendo improbos de tēplo. Ficus eni nō peccauit
 si ante tēp' fructū nō habuit: s; sacerdotes. vnde dñ'
 Et ueniūt hierosolymā. Et cū introiit i tēplū cepit
 eijcere uenden. et emen. in templo. Et quidē creden-
 dum est qz ea tñ uendi uel emi repperit i templo: qz
 ad ministeriū templi necessaria essent. Si ergo ea
 que alibi libere geri poterāt: domin' in domo sua
 temporalia negocia geri non patit: qm magis per
 ea que nunq; fieri licet: plus celestis ire merentur:
 si in edibus deo sacratis aguntur. Seq̄. Et men-
 sas nūmularioz. **THEOPHI.** Numularios vo-

omnino feriēda vel arefacta est a radicib⁹: et ostē-
 dat nō solū humano eēriē: sed diuino int⁹ fauo-
 re fundit⁹ desitūēda. Nā ⁊ vitā pdit in celis: ⁊ pa-
 trū in terris. **HIERO.** Petr⁹ aut agnoscit aridā
 ⁊ absctam radicē: cui succedit oliua fructifera pu-
 bra vocata a dño. vñ sequitur: Et recoz pe. dixit ei
 Rabbī: ecce si. cui male. aruit. **CHRY.** Qd aut pe-
 tr⁹ ⁊ alii discipuli mirati sūt: nō erat pfecte fidei: nō
 enī magnū erat h̄ deo. Quia ergo nō manifeste no-
 uerāt ei⁹ virtutē: eorū ignorātia fecit eos in admira-
 tōem pūpe. ⁊ iō subdit: Et mōdes iestus ait illis: Na
 beris fidē dei: Amē dī. vo. qz qui dī. huic mōti. q. d.
 nō solū lignū ficcare poterit: sed ⁊ mōtē iustu ac p-
 ceptū trāsmutare. **THEO.** Mirare aut diuinam
 misericordiā q̄lter nobis appropiātib⁹ ad eū per
 fidē miraculozū virtutē cōdonat quā ipse possidet
 p nām: intū vt etiā mōtes trāsmutare possim⁹.
BEDA: Solēt aut gētilēs q̄ cōtra eccliam male-
 dicta scribere ipoperare nostris: qā nō habuerūt
 plenā fidē dei: qui nūq̄ mōtes trāssere potuerūt.
 Quib⁹ mōdēdū est: nō oīa scripta eē q̄ in ecclia sunt
 gesta: sicut ⁊ de factis ip̄i christi scriptura testatur.
 Fieri autē potuit: si necessitas id fieri poposcisset:
 quō factū legim⁹ p̄cib⁹ gregozū hemocefariēsis: cu-
 ius p̄cib⁹ mōs tāri spaciū reliq̄ structozib⁹ ecclie: q̄
 nō op̄ habuerāt. **CHRY.** Vel aliē: Sicut ficū nō
 pper se siccauit: sed in signū hierusalē ad arefacti-
 ōis p̄tūre: ⁊ ad demōstratōem virtutis sue: sic i-
 telligēdū est ⁊ de pmissiōe q̄ est circa montē: q̄nis
 h̄mōi trāsmutatio nō sit impossibilis sm̄ dei virtutē.
HIERO. Christ⁹ igit qui est mōs crescēs de lapi-
 de absciso sine manibus: tollit ⁊ mittit in mare: q̄
 apli dicit: Digne trāsseramur ad gētes altas: qā vos
 indignos iudicatis audietes verbū dei. **BEDA:**
 Vel quia mōtis noīe diabol⁹ significat pp̄ supbiā:
 mons ad p̄ceptū eorū qui fortes sunt in fide tollit
 de terra: ⁊ in mare p̄uicā cū p̄dicatib⁹ verbū dei do-
 cozib⁹ sanctis: immūd⁹ spūs ab eorū corde repellit
 qui ad vitā sunt p̄ordinati: ⁊ in turbulētis amar⁹ qz
 infidelitū mētib⁹ vesaniā sine tyrānidis exercere per-
 mittit. In quo tāto acri⁹ desinit: q̄to ampli⁹ se do-
 let a lesiōe pop̄ fuisse depulsi. Seq̄: Propterea di-
 vo. oīa que. orā. pe. cre. qz acci. ⁊ ve. vob. **THEO.**
 Qui n. ex affectu credit: manifestū est qz in deū eri-
 git cor suū ⁊ illi iūgit: ⁊ certificat cor ei⁹ calefactū
 quasi suā peritōem iam p̄secutū: qd̄ quidē intelli-
 gēle est ei qui passus est h̄: ⁊ mibi quidē videt illos
 h̄ pati qui mētūrā ⁊ modū attēdit. pp̄ h̄ dñs dicit
 qz oīa accipietis que cū fide petierit. Qui n. credit
 se totū dīponi a deo: cū lachrymis intercedēs: ⁊ q̄
 oīū pedes in orōne tenere se cogitās: que iuste pos-
 sūlat cōsequē. Vis aut ⁊ aliē que petis accipere:
 cū mite siquid cōtra te peccauerit frat̄ tu⁹. Et h̄ est
 qd̄ subdit: Et oī sta. ad orādū: di. siquid ha. aduer.
 aliquē: vt ⁊ p̄ vester qui in celis est dī. vo. pec. v̄ra.
HIE. Septē versūs orōnis dñice mare suo more
 in vna orōne p̄hēdit. Is aut cui dimissā sunt oīa
 peccata qd̄ amoli⁹ rogabit: nisi vt p̄seueret in eo qd̄
 obtinuit. **BED.** Notāda est aut distinctio dep̄cā-
 tū. q̄ p̄fecta h̄: fidē q̄ p̄ dilectōes opaf: ille orādo vl-
 etiā iudēdo pōt trāssere mōtes spiritales: quō fec-
 paul⁹ de helima mago. qui vō tāte vestigiū p̄fectio⁹

nis necdū cōdescēdere queit: postulet sibi peccata
 dimitti ⁊ ipetrabit: si tñ in se peccatib⁹ alijs primo
 ipi dimittat. Sin aut h̄ facere cōtēnūt: nō solū oran-
 do vtutes facere: sed nec suozū p̄nt veniā consequi
 pctōz. Et h̄ ē qd̄ subdit: Qd̄ si vos non admiseritis
 nec p̄ vester q̄ in celis ē: dī. vo. pec. v̄stra.
Et ueniūt rursus hierosolymā
Et cum ambularet in templo: acce-
dunt ad eum summi sacerdotes et
scribe ⁊ seniores: ⁊ dicunt ei: In q̄
potestate hec facis? ⁊ quis dedit ti-
bi hanc potestātē ut ita facias? Je-
sus autē respōdens ait illis: Inter-
rogabo uos ⁊ ego unum uerbū: et
respōdete mibi: ⁊ dicam uobis in q̄
potestate hec faciam. Baptismum
iohannis de celo erat: an ex homini-
bus? Respōdete mibi. At illi cogi-
tabant secū dicētes: Si dixerimus
de celo: dicet nobis: Quare ergo nō
credidistis ei? Si dixerimus ex ho-
minibus: timem⁹ populū. Omnes
enim habebāt iohannē quia uere p̄-
pheta esset. Et respōdentes dicunt
iesu: Nescimus. Et respōdens ie-
sus ait illis: Neqz ego dico uobis i-
qua potestate hec faciā.
HIERO. Quia domini de tēplo eiecerat eos: q̄
 templū quasi tabernā rerū venaliū faciebant: irati
 fuerant: ⁊ iō accedūt vt introgēt ⁊ tētēt. vñ dī: Et
 veni. rur. hiero. ⁊ cū abu. in tē. ac. ad eū sū. fa. ⁊ scri. ⁊
 se. ⁊ dī. illi: In q̄ po. h̄ fac: ⁊ qz de. ti. po. vt ista faci-
 as: q. d. Quis es tu q̄ talia fac: Nūqd̄ doctorē te
 stituis: ⁊ te ordinas p̄ncipē sacerdotū. **BEDA:**
 Et qd̄ q̄ dicit: In q̄ p̄tate h̄ facis: de dei dubita-
 bāt p̄tate: ⁊ subitelligi volūt diaboli esse qd̄ faciat.
 Addētes quoqz: Quis dedit tibi hāc p̄tate: manife-
 festissime dei filiū negāt: quē putāt nō suis: s̄ alie-
 nis virib⁹ signa facere. **THE.** Hec aut dicebāt: cre-
 dētes ipm̄ in iudicatōem reducere: vt si diceret: In
 p̄tate mea: ipm̄ tenerēt. Si aut diceret: In p̄tate al-
 teri⁹: ab eo discedere pplm̄ pcuraret: q̄ ipm̄ deū eē
 credebāt. Dñs vō illos introgat de iohāne: nō fru-
 stra neqz sophisticē: s̄ qz de eo iohānes phibuerat
 testimoniū. vñ seq̄: Ille aut mōdes ait illis: Int̄. vos
 ⁊ ego. **BEDA:** Poterat quidē dñs apta niffione
 tētatoz calūnias cōsutare: sed prudētē interrogat
 vt suo vel silētio vel sentētia condēnent: quod ap-
 paret ex eo qd̄ subdit: Et illi cogi. secū dī. Si dixerit
 m̄ de celo. dī. no. Quare ḡ nō credit ei: Quasi quē
 stitemini de celo habuisse p̄phetiam: mibi testimo-
 niū phibuit: ⁊ ab illo audistis: in qua ista facio p̄tā-
 te. Seq̄: Si dixerim⁹: ex hōib⁹. Uiderūt ḡ qd̄ lib⁹

...m genis eria
 ...in colubis sup
 ...spiritali fandi
 ...quar venditur:
 ...spiritali fandi
 ...dras autē veni
 ...spiritali gratia
 ...e dei oculos fa
 ...sed ⁊ fignis ba
 ...re demoni per
 ...propter hoc fo
 ...ne sine. vt quif
 ...de vasis il
 ...Leterum
 ...dicere de tem
 ...mptis: vbi fractu
 ...e ecclia repellit
 ...indā eccliam in
 ...ze. Sed ⁊ peccata
 ...mias immūdi cō
 ...ur: quia in dis
 ...ctus dicitur:
 ...na domus carni
HIERO. Iam
 ...na larvam.
 ...quā gaudet
 ...vime vobis
 ...s̄ inuicem
 ...Spem
 ...ter lacri.
 ...at. Quia
 ...ata erant
 ...h̄ hoc
 ...coposā
 ...necarent.
 ...conscientia
 ...cogitā
 ...refidit. Ser
 ...mādo redita
 ...gere: quo tū
 ...de con. can.
 ...hoc narat.
 ...hoc ē a do
 ...tū a iohāne
 ...Quod dicit
 ...cū dōm
 ...ceperunt.
 ...re non cur
 ...matthe⁹ in
 ...ra ciuitatem
 ...mitat: verbo
 ...redif ip̄e po
 ...b⁹ ⁊ emeni
 ...no mare⁹ qd̄
 ...e: ⁊ recorda
 ...aliquid in fu
 ...st h̄c abo
 ...rectio tū in
 ...ta cū subdit
 ...ei p̄derent.
 ...compentē in

bonū respōdissent: in laqueū se castros: timētes la- pidatōem: sed magis timētes veritatis cōfessiōem. vnde sequit̄: Et respōdētes: dicit̄ iesu: Nescimus.

BEDA: De lucerna inuidi obscurat̄ vt dicit̄: Pa- rani lucernā chris̄to meo: inimicos ei⁹ induā cōfus- sione. Sequit̄: Respōdens iesus ait illis: Neq; ego dico vobis in qua p̄tate hec faciā. Quasi. d. Nō vo- bis dico qđ scio: q; nō vultis fateri qđ scitis. Notā dū aut̄ q; duas ob causas marie sciētia veritatis est occultāda querentib⁹. i. cū is qui querit: aut minus capax est ad intelligēdū qđ querit: aut cōtēptu ve- ritatis: aut aliquo alio indign⁹ est cui debeat aperiri quod querit. **Capit. XII.**

Et cepit illis in pabolis loq- uere. Vineaz pascinauit hō: et cir- cūdedit sepē et fodit lacum et edificauit turri et locauit eaz agri- colis: et pēgre pfect⁹ ē. Et misit ad agricolas in tpe suū: ut ab agricolis acciperet de fructu uince. Qui appre- hēsūm eū ceciderūt: et dimiserūt ua- cūū. Et itēz misit ad illos aliū suū et illū in capite vulnerauerūt: et stu- melijs affecerūt. Et rursūm aliū misit: et illū occiderūt: et plēs alios quosdā cedētes: alios uero occiden- tes. Adhuc ergo unū hñs filiū cha- rissimū et illū misit ad eos nouissi- mū dicit̄: q; reuerēbūf filiū suū. Co- lōi at̄ dixerūt ad inicē: Nō ē heres uenite occidam⁹ eū: et nostra erit he- reditas. Et apprehendētes eū occi- derūt: et eiecerūt extra uineā. Quid ergo faciet domin⁹ uince? Veniet et p̄det colonos: et dabit uineam alijs. **Hec sc̄pturā hāc legistis: Lapidē quē reprobauerūt edificātes: hic fa- ctus est in caput anguli. a dño factū est istud: et est mirabile in ocul⁹ nris. Et q̄rebāt eū tenere: et timuerunt turbā. Cognouerūt. n. qm̄ ad eos parabolā hāc dixerit. Et relicto eo abierunt.**

GLO. Postq; dñs prudēti interrogatōne tēta- torii oza cōcluserat: cōsequēter eorū maliciā paboy- lice demōstrat. vnde dicit̄: Et cepit illis in pabolis loqui: Vineā pasci. hō. **HIERO.** Homo de⁹ p̄f- os hūano affectu. vinea dom⁹ isrl̄ est. Sepis est cu- stodia angeloy. Lac⁹ est lex: turris templi: agricole

facerdotes. **BEDA:** Uel sepis mur⁹ est orbis: lac⁹ siue torcular altare: aut illa torcularia quoru; tres psalmi p̄notant̄ titulo. **THEO.** Uel sepis est lex: p̄hibēs eos alienigenis admisceri. Sequit̄: Et pēgre pfect⁹ est. **BED.** nō loci mutatōe: sed abire videt̄ a vinea: vt vinitoib⁹ liberū opandi arbitriū dedit̄ quat. Sequit̄: Et misit ad agri. in tpe ser. vt ab agri. ac. de fructu uince. Serui missi p̄betē: fruct⁹ uince obediētia est. De p̄betis alijs celi: alijs vulnerati: alijs occisi sunt. vñ seq̄: Qui appre. eū ce. et dimi. cū vac.

BED. Seru⁹ qui p̄mo missus ē: ip̄e legiser moyses intelligit̄. Sed celi eū dimiserūt vacuū: irritauerūt enī moysen in castris. Seq̄: Et itēz misit ad il. aliū suū: et illū in capite vul. et cōtu. affe. Seru⁹ alter da- uid regē et ceteros psalmistas significat: sed hūc as- sectū cōtumelijs in capite vulnerauerūt: q; psalmi- starū carmina quipēdētes: ip̄m dauid adiecerūt oi- cētes: Que nobis ps cū dauid. Seq̄: Et rur. ali. mi. et il. occi. et plures alios quosdā cedētes: alios vō oc- occi. Tertiū cū suis socijs seruū: p̄betay choꝝ itel- lige. Sed quē p̄betay non sunt p̄scuti: **THEO.** Tis sane trib⁹ seruoy gradib⁹: oim̄ sub lege doctoy figuram posse cōprehēdi domin⁹ alibi p̄nūciat dicit̄: qm̄ ne- cesse est impleri omnia que scripta sunt in lege et p̄phetis et psalmis de me. **THEO.** Uel aliter: p̄p- rīmū seruū intellige p̄betas qui circa temp⁹ beie fuerunt: qm̄ micheaz verberauit sedechias pleūdo propheta. Secūdū vero seruū quē in capite vulne- rauērūt. i. affecerūt iniuria: intellige p̄betas q; fue- rūt circa temp⁹ osee et ysaię. Tertiū vero seruū intel- lige p̄phetas qui fuerūt circa tempus danielis et ezechielis. Seq̄: Adhuc ergo unū hñs filiū cha- rissimū et illū misit ad eos nouissi. dicit̄: q; forte reuerēbūf filiū mei. **HIERO.** Fili⁹ charissim⁹: et nouissim⁹ vnigenit⁹. Nō aut̄ dicit̄: Uerēbūf si. me. p̄ ironiā h- dicit̄. **BED.** Uel aliter q; ait: q; forte vere. si. meū nō de igr̄tia d̄r: s; abigere d̄r de: vt libera uolūtas hōi reuef. **THEO.** Uel aliē: Nō igr̄s qđ futup- erat: h- dixit̄: s; ostendēs qđ erat decēs et agrū eos opari. Coloni aut̄ di. ad inui. h- ē heres ve. et oc. cir- et nos. erit here. **BED.** Manifestissime dñs p̄bet- iudeoy p̄ncipes nō p̄ igr̄tiā: s; p̄ iudiā crucificise filiū dei. Intellererūt. n. hūc eē cū dictū ē: Dabo tibi gētes hereditatē tuā. **Hic** occisionē ei⁹ mali col- loni p̄ripe moliebāt: cū crucifigētes eū iudei: fidē q; p eū ē extiguerē: et suā magi q; ex lege ē iusticiā p̄bet- re: ac gētib⁹ iudēdis conabāt infere. Seq̄: Et app- eū. occ. et eie. ex. vi. **THE.** Seq̄ extra hierusalē: extra ciuitatē q̄ppe crucifix⁹ ē dñs. **HIE.** Uel eiecerūt eū extra uineā. i. extra plebē dicit̄es: Samaritan⁹ et et demoniū habes. Uel q; q̄tū i se erat: ex suis. n. fini- bus excludētes: gētib⁹ suscipiendū dederūt. Seq̄: Quid ḡ faciet dñs uince. **Ue.** et p. co. et da. vi. alis. **AVG.** de cō. euā. Et qđē matthe⁹ illos ridisse sub- iūgit atq; dixisse: Malos male pdz. qđ marc⁹ h- nō ab ip̄is risū eē cōmēorat: s; dñm p̄ interrogatōz nā ip̄m sibi quodāmō ridisse. S; facile pōt icelligi vel illoy vocē ita subiūctā vt nō inponeret̄: illi riderūt aut illi dixerūt: sed tamē intelligeret̄: aut iō respon- sionē istā domino poti⁹ attributā: qā cū uerū dicit̄ rūt: etiā de illis hoc ip̄e respōdit qui ueritas est. **THEO.** Dñs ergo uince est pater filij intercepti:

et p̄betis... **THEO.** Tis sane trib⁹ seruoy gradib⁹: oim̄ sub lege doctoy figuram posse cōprehēdi domin⁹ alibi p̄nūciat dicit̄: qm̄ ne- cesse est impleri omnia que scripta sunt in lege et p̄phetis et psalmis de me. **THEO.** Uel aliter: p̄p- rīmū seruū intellige p̄betas qui circa temp⁹ beie fuerunt: qm̄ micheaz verberauit sedechias pleūdo propheta. Secūdū vero seruū quē in capite vulne- rauērūt. i. affecerūt iniuria: intellige p̄betas q; fue- rūt circa temp⁹ osee et ysaię. Tertiū vero seruū intel- lige p̄phetas qui fuerūt circa tempus danielis et ezechielis. Seq̄: Adhuc ergo unū hñs filiū cha- rissimū et illū misit ad eos nouissi. dicit̄: q; forte reuerēbūf filiū mei. **HIERO.** Fili⁹ charissim⁹: et nouissim⁹ vnigenit⁹. Nō aut̄ dicit̄: Uerēbūf si. me. p̄ ironiā h- dicit̄. **BED.** Uel aliter q; ait: q; forte vere. si. meū nō de igr̄tia d̄r: s; abigere d̄r de: vt libera uolūtas hōi reuef. **THEO.** Uel aliē: Nō igr̄s qđ futup- erat: h- dixit̄: s; ostendēs qđ erat decēs et agrū eos opari. Coloni aut̄ di. ad inui. h- ē heres ve. et oc. cir- et nos. erit here. **BED.** Manifestissime dñs p̄bet- iudeoy p̄ncipes nō p̄ igr̄tiā: s; p̄ iudiā crucificise filiū dei. Intellererūt. n. hūc eē cū dictū ē: Dabo tibi gētes hereditatē tuā. **Hic** occisionē ei⁹ mali col- loni p̄ripe moliebāt: cū crucifigētes eū iudei: fidē q; p eū ē extiguerē: et suā magi q; ex lege ē iusticiā p̄bet- re: ac gētib⁹ iudēdis conabāt infere. Seq̄: Et app- eū. occ. et eie. ex. vi. **THE.** Seq̄ extra hierusalē: extra ciuitatē q̄ppe crucifix⁹ ē dñs. **HIE.** Uel eiecerūt eū extra uineā. i. extra plebē dicit̄es: Samaritan⁹ et et demoniū habes. Uel q; q̄tū i se erat: ex suis. n. fini- bus excludētes: gētib⁹ suscipiendū dederūt. Seq̄: Quid ḡ faciet dñs uince. **Ue.** et p. co. et da. vi. alis. **AVG.** de cō. euā. Et qđē matthe⁹ illos ridisse sub- iūgit atq; dixisse: Malos male pdz. qđ marc⁹ h- nō ab ip̄is risū eē cōmēorat: s; dñm p̄ interrogatōz nā ip̄m sibi quodāmō ridisse. S; facile pōt icelligi vel illoy vocē ita subiūctā vt nō inponeret̄: illi riderūt aut illi dixerūt: sed tamē intelligeret̄: aut iō respon- sionē istā domino poti⁹ attributā: qā cū uerū dicit̄ rūt: etiā de illis hoc ip̄e respōdit qui ueritas est. **THEO.** Dñs ergo uince est pater filij intercepti:

et ipse filius intereptus qui pder colonos: trades ipos romanis: et populu dabit alijs. I. apostolis perlegas act apostoloru et inuenies tria milia et quinq milia repete credetu et fructificantiu deo.

HIERO. Uel datur vinea alijs. I. ab oriente et occidente et austro et ab aquilone venientibus: et recis bēribus cui abraa ysaac et iacob in regno dei. BEDA. Hoc autē ita diuinitus fuisse pcuratu pphético statim affirmat exemplo: subiciens: Nec scrip. hāc le. Ia. que repro. edi. hic fac. est in cap. anguli. q. d. quomodo implebitur hec ppheta: nisi quia christus a vobis reprobat et occisus: tradit est gentibus pdis candus: et quasi lapis angularis duos populos cōdat in iuncturam: atq; ex utroq; populo vnā sibi fili deliu ciuitate: vni templū edificet. Eosdē enī synagoge magistros quos supra colonos dixerat: nunc edificites appellat: quia subitā sibi plebē ad ferendos vite fructus quasi vineā videbant excolere: ipsi quoq; hāc deo inhabitatoze dignā quasi domū cōstruere atq; ornare pcepierant. THEO. Lapis ergo quē reprobauerunt doctores: hic factus ē in caput anguli. I. in caput ecclesie. Angulus nāq; ecclesia est: quā coniūges iudeos et gētiles: hic autē angulus ecclesia a domino factus est: et est mirabilis in oculis nostris. I. fidelium: nā ab infidelibus miraculū detrahitur. Mirabilis quidē est ecclesia quasi miraculis fidens dno coopante apostolis et fmonē cōfirmate sequētib; signis. et hoc est quod dicit: A domino factum est istud: et est mirabile in oculis nostris.

HIERO. Uel aliter: hic lapis reprobus quē gestat angulus coniūges in cena agniū cū pane: finies verus: nouū inchoas testamētū: p̄stās mira in oculis nris: et topazion. BED. Principes autē sacerdotū ostēdēt vera esse que dñs dixerat: quod patet ex hoc quod subdit: Et querebāt eū tenere. Ipe enī est heres cui iniustā necē dicebat esse vndicādā a patre. Moraliter autē cuiq; fidelium cū mysteriū baptismi cōmittit: quasi vinea quā excolat local. S; missus fuit cōmuni affectus vel celsus eiciē cū sermo aut dñs vel contēniē: vel qd peius est etiā blasphemā. Missum insup heredē quātū in se est occidit: qui filium dei cōculcauit. Perdito malo cultore vinea dāt alteri: cū dono gratie quod sup sp̄reuit: hūmilis quinq; vitabit. Sed et hoc qd p̄ncipes sacerdotū manu mittere querebāt in iesum: timore turbe retinē: quotidie gerit in ecclesia: cū quib; solo noie sup eā quā non diligit: ecclesiastice fidei et pacis vnitatē ppter cōhabitatiū fratrum bonoz multitudinē aut erubescit aut timet impugnare.

Et mittit ad eū quosdā ex pharisais et herodianis ut eū caperēt in verbo. Qui ueniētes dicūt ei: Magister scim; qz uerax es: et nō curas quēq;. Nec enī uides in faciē hoiz sed in ueritate uiam dei doces: Licet dari tributū cesari: an non dabit illis: Quid me tētatis? Afferte

mibi denariū ut uideam. At illi tulerunt ei. Et ait illis: Cuius est imago hec et inscriptio? Dicūt ei: Cesaris. Respondens autē iesus dixit illis: Reddite igif que sunt cesaris cesari: et que sunt dei deo. Et mirabantur sup eo.

BEDA: Querētes dñm cōphēdere summi sacerdotēs: timuerūt turbā: atq; ideo qd p se non potuerūt: terrenis p̄tib; efficere tētābāt: ut vel ipsi a morte eius uiderent immunes. Et ideo dicitur: Et mit. ad eū quosdā ex phari. et herod. ut eū caperēt in verbo. THEO. Dixim; alibi de herodianis: qd heres resis quedā noua erat dicētū christū esse herodem ppter hoc qd defecerāt successiōne regni iudeoz. Alij uero dicunt herodianos milites fuisse herodis quos pharisei p testib; inducebāt de his que dicebant a christo: ut eū caperēt et adducerēt. Uide autē eozū maliciā: qualis eū adulatōe christū decipe uolebāt. Nā sequit: Qui ve. di. ei. Magister: sci. qz. ve. es. HIERO. Mellitis enī v̄bis eū interrogabāt: et circūdabāt eū sicut apes mel portātes in ore: aculeum in tergō. BEDA: Blāda autē et fraudulēta interrogatio illuc puocat respōdentē: ut magi deū qd cesarē timeat: et dicat nō debere tributa solui: ut statim audiētes herodianis: feditōis cōtra romanas auctozē habeāt. Et ideo subdit: Et nō curas quēq;. nec enī uides fa. hoim. THEO. Ita ut cesarē nō honores. I. cōtra ueritatē. Ideo subdit: Sed i. veri. uia dei do. Licet tri. dari. ce. an nō dabim;. Totum enī artificii eoz erat vndiq; p̄cipitiū habēs: ut si diceret: qd licet cēsum cesari dari: puocēt cōtra eum plebē quasi in seruitutē reducētē ipsum populū. Si uo diceret qd nō licet dari: sic accusarēt eū tanq; excitaret populū cōtra cesarē: sed sapiētie fons fugit dolos eozū. vnde sequit: Qui sciēs ver. eozū: ait illis: Quid me ten. Afferte mibi denariū ut vi. at illi attu. BEDA: Denari; est gen; nūmi: quod pro. x. nūmis imputabāt: et habebat imaginē cesari. vnde sequit: Et ait illis: Cuius est imago hec et inscriptio? Dicūt ei: Cesaris. Qui putāt interrogatōem saluatoris ignoratiā esse nō dispēsatiōem: et hoc discāt qd potuit scire cuius imago esset: sed interrogat: ut ad fmonē eozū cōpetētē respōdeat. vnde sequit: Rōdēns autē iesus dixit illis: Reddite igif que sūt ce. cesari: et que sūt dei deo. THEO. Quasi. d. Date qd imaginē habet imaginato. i. denariū. Potestis enī et cēsum cesari dare: et deo propa offerre. BEDA. Id est decimas et p̄mitias et oblatōnes et victimas: quomodo et ipse reddidit que dei sunt: patris faciēs uolūtātē. HIERO. Uel aliter: Nūmū habētē cesaris: imaginē reddite cesari: uosipos libēt deo reddite. Signatū est enī super nos lumē uultus tui dñe: nō cesaris. THE. Quasi cesar etiā ē uniuscuiusq; nostrū corporū inenitabilis necessitas. Iubet ergo domin; dari corpori cibaria ppria et uesitū: et que sunt dei deo. Sequit: Et mirabantur sup eo. Qui credere debuerāt: ad tantā sapientiam sunt mirati: qd calliditas eozū nō inuenisset locū.

quod esset primū oīm mandatoꝝ
 Iesus autē rēdit ei : qꝫ primū oīm
 mādatuz est: **Audi isrl' dñs de' tu'**
 de' un' est: ⁊ diliges dñm deū tuuz
 ex toto corde tuo: ⁊ ex tota aia tua
 ⁊ ex tota mēte tua: et ex tota uirtu
 te tua. hoc est p̄mū mādatū. **Secū**
dū autē sile est illi: Diliges p̄imum
tuū tanqꝫ teipm. **Q̄ai' hoꝝ aliud**
mādatū nō ē. **Et ait illi scriba: Dñ**
mḡ in ueritate dixisti: qꝫ un' ē de'
⁊ nō est ali' p̄ter eū. **Et ut diligatur**
ex toto corde: ⁊ ex toto intellectu: et
ex tota aia: ⁊ ex tota fortitudine: et
diligere p̄imum sicut seipm: maius
est oib' holocaustomatibus ⁊ sacrifi
cijis. Iesus autē uidēs qꝫ sapiēter rñ
 disset dixit illi: **Nō es lōge a regno**
dei. **Et nēo iā audebat eū itrogare.**
 GLO. Postqꝫ dñs s̄fuit autē phariseos ⁊ saduceos
 tētes: hic ostēdit quōd satisfecit scribe querēti. vñ dñ
 est accepit de scri. qui au. il. cō. ⁊ vi. qm̄ bñ illis rñ
 dit: itē. eū qd̄ eēt p̄mū oīm mādatoz. **HIERO.**
 Q̄ne est hec qd̄ p̄blematis qd̄ ē cōe oib' peritis i
 lege: nisi qꝫ diuersa in exodo ⁊ leuitico ⁊ deuteroy
 nomio ordināf mādata. vñ nō vñū: sed duo intulit
 mādata: qd̄ q̄si duob' vberib' sup̄ pecc' spōse eleua
 tis nra allit infantia. Et iō subdit: **Primum oīm man**
dātū est: Audi isrl' dñs de' tu' yn' est. **Primum oīm**
maximā datū dicit hoc est qd̄ ante oia debem' i
code singli q̄si vnicū pietatis fundamētū locare. i.
cognitio atqꝫ s̄fessio diuine vnitatis cū executōne
bone opatōis q̄ in dilectōe dei ⁊ p̄imi pficit. vnde
subdit: Et dili. do. de. tu. er. to. cor. tu. ⁊ ex to. ani. tu.
⁊ ex to. mē. t. ⁊ ex to. vir. tu. hoc ē p̄mū mā. **THE.**
Antēde qualit̄ oēs aie vires enumerauit. Est. n. vñ'
aie aialis quā expedit in dicendo: Ex tota aia tua:
ad quā p̄inet ira ⁊ desideriu: q̄ oia tribui vult diuini
no amor. Est ⁊ alia vis que dñ nālis: ad quā p̄inet
nutritina ⁊ augmētatiua. ⁊ ista ē etiā dāda dño to
ta: p̄pter qd̄ dicit: Ex toto cor. Est ⁊ alia vis rōnal
quā mētem vocat: ⁊ ista etiā est danda deo tota.
 GLO. Ad autē subdit: **Ex tota fortitudine. ad vi**
 nis corpales referri pōt. **Sequit̄: Secūdu autē sile**
 est huc: **Diliges p̄mū tuū sicut teipm.** **THEO.**
 p̄p̄ hoc dicit eē simile: qꝫ hec duo mādata alē
 natum sunt sibi cōsona: ⁊ reciproce cōuertūf. nā q̄
 diligit deū: diligit ⁊ facturā suā. p̄ncipale autē facto
 rī ē est homo. vnde qui diligit deū: diligere debet
 oēs hoies. qui vero diligit p̄mū: qui multoties dat
 cū scādali: mltomagis eū debet diligere q̄ sp̄stat
 beneficia: ⁊ iō p̄p̄ coherētiā hoꝝ mādatoz subdit:
Q̄ai' hoꝝ aliud mādatū nō est. **Sequit̄: Et ait illi**
scri. Bene magister in veri. dixisti. **BEDA: Osten**

dit ex hoc qd̄ dicit: **Q̄ai' ē oib' holocaustomatib'**
 ⁊ sacrificiis. graue sepe inē scribas ⁊ phariseos qd̄
 nē esse verfatā qd̄ esset mādatū p̄mū siue maximā
 diuine legis: q̄busdā videlz hostias ⁊ sacrificia laudā
 tib': alijs vō fidei ⁊ dilectōis opa p̄ferētib': eo qꝫ
 plurimi patrū ante legē ex fide tñ q̄ p̄ dilectōnem
 opaf placere deo. In hac snia scriba iste se fuisse
 declarat. **Sequit̄: Iesus autē vi. qꝫ sapi. rñ. dixit illi:**
Nō lōge es a regno dei. **THEO.** In quo nō euz
 esse p̄fectū testat. nō enī dixit: **Intra regnū celozū**
es: sed nō lōge es a regno dei. **BEDA:** Ideo autē
 nō fuit lōge a regno dei qꝫ sententia illius q̄ noui te
 stamēti p̄ euāgelicā p̄fectōem est p̄p̄ia: fautor exti
 tisse pbat' est. **AVGV. de con. euā.** Nec moueat
 qd̄ math. dicit tētātē fuisse: a quo dñs itrogat'
 est. **Fieri enī pōt vt q̄uis tētās accesserit: dñi tñ rñ**
siōe correct' sit. **Aut certe ipam tētātēz nō accipia**
m' malā tanqꝫ decipe volētis inimici: s̄ cautā pō
tius tanqꝫ expiri amplius volētis ignotū. **HIER.**
Uel nō est lōge qui venit callide. Longior nāqꝫ est
ignorātia a regno dei q̄ sciētia. vñ supra saduceis:
Erratis inquit nesciētes scripturā neqꝫ virtutē dei.
Sequit̄: Et nemo aude. iaz eū itrogare. Quia enī
in sermonib' cōfutati sunt: vltra non itrogant:
sed aptissime cōprehēsum ratōne tradant p̄tati. Ex
quo intelligim' venena iuidie posse quidē supari:
sed difficile cōquiescere.
 Et rñdēs iesus dicebat docens
 in tēplo: **Quō dicūt scribe christuz**
filiū esse dauid? Ip̄e. n. dauid dic̄ i
spirituscō: Dixit dñs dño meo: se
de a dextris meis: donec ponaz ini
micos tuos scabellū pedū tuozū.
Ip̄e ergo dauid dicit ip̄m dñm: et
unde est filius eius? Et mltā turba
eum libenter audiebat.
 THEO. Quia christ' ad passiōem vēturus erat:
 op̄inōne falsam corrigi iudeoz q̄ christū filiū Da
 uid esse dicebat non dñm ei'. vñ dñ: **Et rñdēs iesus**
di. do. i tēplo. **HIE. i. palā eis de se loq̄ vt inexcū**
sabile sint. Sequit̄. n. Quō dicūt scribe christū filiū
dauid eē. **THEO.** Dñdit vō christ' se eē dñm per
 verba dauid: **Nā sequit̄ Ip̄e. n. dicebat in spūsācto:**
Dixit dñs dño meo: sede a dextris meis. q. d. Nō po
testis mibi dicere qꝫ dauid absqꝫ grā spūsācti hoc
dixerit: sed in spūsācto vocauit eum dñm. Et qꝫ sit
dñs ostēdit p̄ hoc qd̄ subdit: Donec po. ini. tu. sca. pe
dū tuozū. Ip̄i enī erāt inimici ei' quos de' paf pō
sunt scabellū christi. Ad autē a p̄fe subiiciūt ei iūmici:
nō infirmitatē filij s̄ vnitatē nāe q̄ in altero alter
opaf significat. Nā ⁊ fili' subiicit iūmicos patri: q̄a
patrē clarificat super terrā. **GLO.** Sic ergo dñs
 er p̄dictis cōcludit dubitabile questionē. nam ex
 verbis dauid p̄missis habet qꝫ christ' sit dñs dauid:
 ex dicto autē scribarū habet qꝫ sit fili' eius. **Et hoc ē**
quod subdit: Ip̄e ergo dauid dicit eum dominū:
⁊ vnde est filius eius? **BEDA:** Interrogatio iesu
 nobis p̄fuit vsqꝫ hodie cōtra iudeos. ⁊ hi enim qui
 E

confitent christu esse venturu homine simplice et sanctu viru asserunt de genere dauid. Interrogem ergo eos docti a domino: si simplex homo est: et tñ filius dauid: quò vocet eū dauid dominu suū i spū sancto. Nō aut reprehēdunt q dauid filiu dicunt: sed q dei filiu eū esse nō credūt. Seq̄: Et mltā tur. libe. eū au / GLO. Quia. s. videbāt eū sapiēter ridē rem et interrogantē.

Et dicebat eis in doctrina sua: Cauete a scribis: q uolūt i scholis ambulare: et salutari in foro: et i pri mis cathedris sedere in synagogis: et p̄mos discubīt in cenis. Qui de uozāt domos uiduaz sub botentu plixē ofonīs: hī accipient prolixius iudiciū.

HIERO. Cōfutatū scribis et phariseis: vt ignis eozū arida exēpla incēdit. vnde dicit: Et dice. eis in doc. sua: La. a scri. qui vo. in sch. am. / BED. Ambulare in scholis: cultiozib⁹ vestimētis indutos ad publicū pcedere significat: in quo int̄ cetera diues ille qui epulabatur quotidie splēdide peccasse describit. / THEO. In scholis autē venerabilib⁹ ambulat et hoc volētēs p̄honorari: et filiter alia appetebant que cedūt ad gl̄iam. Nam sequit̄: Et salutari in foro: et in pri. cathe. sede. in syna. et p̄mos discubi. in ce. s. volūt. / BEDA: Notādū aut q nō salutari in foro: nō p̄mos sedere vel discubere vetat eos q bus hoc officii ordine cōperit: sed eos qui hec sine habita siue nō habita indebite amāt: a fidelib⁹ quasi improbos docet esse cauēdos: animū videlicet nō gradū redarguēs: h̄ culpa nō caret: si iudez in foro litib⁹ interessent: qui in cathedra moysi synagoge magistri cupiūt appellari. Duplici sane rōne vane glorie cupidis attēdere iubemur: ne scilz eozum vel simulatōe seducamur: estimātes bona esse que faciunt: vel emulatōe inflāmēmur frustra gaudētes in bonis que laudari simulant. / THEO. Sp̄alr etia ap̄os docet vt nullā cū scribis habeāt cōuersatōez sed ipm christū imitenē: ordināsqz ipos magistros in his que sunt circa vitā agēda: alios eis sup̄dit.

BEDA: Nō solū aut laudes ab hōib⁹: verū etia pecunias querūt. vnde sequit̄: Qui deuo. do. vidua rū sub obtē. plixē orōis. Sūt enī qui se iustos simulant a peccatozū suozū cōsciētia turbatis: quasi patroni. p̄ eis in iudicio futuri pecunias accipere nō dubitāt: et cū poxecta man⁹ paupi p̄ces iuuare soleat: illi ob hoc maxime in p̄cib⁹ p̄noctāt vt paupi nummū tollāt. / THEO. Accedebāt aut scribe ad has mulieres: que sine p̄tectoē viri manebāt: quasi earū fierēt p̄tectozes: et simulatōe orōis et habitu nerētē et hypocrisi viduas decipiebāt. et sic etia de uozabāt diuitū domos. Seq̄: Di acci. plix. iudiciū. s. q̄ ceteri iudeozū peccatiū.

Et sedēs iesus cōtra gazophylatiū aspiciēbat quò turba iactaret es in gazophylatiū: et multi diuites ia

ctabāt multa. Cū uenisset autē una uidua paup: misit duo minuta: qd est quadrās. Et cōuocās discipulos suos ait illis: Amē dico uobis qm uidua hec paup pl⁹ oib⁹ misit qui miserūt in gazophylatiū. Oēs enī ex eo quod abūdabat illis miserūt: hec uero de penuria sua oia que habuit misit totū in uictū suū.

BEDA: Domin⁹ qui appetituros p̄mar⁹ et vane glorie cauēdos esse monuerat: etia dona ferētis in domū dñi certo examine discernit. vñ of. Et sedens iesus cōtra gazo. aspi. quò tur. iac. es in gazo. Seru mone greco philare seruare of: et gaza p̄fica lingua diuitie vocant. vnde gazophylatiū loc⁹ appellari solet quo diuitie seruant: quo noie et arca in qua donaria populi cōgregabāt ad vsu tēpli necessarios et portie in quib⁹ suabant appellabant. Dabas et emplū de porticib⁹ in euāgelio: Dec inquit vbi locut⁹ est in gazophylatio docens in tēplo. Dabas et de arca in libro regū: Et attulit ioiada p̄tictē gazophylatiū vñū. / THEO. Erat aut laudabilis consuetudo apud iudeos: vt scilz habētes et volētēs alii quid in gazophylatio ponerēt qd esset p̄ sacerdotibus et paupib⁹ et viduis vt ex inde nutirēt. vñ subdit: Et multi oi. iac. mltā. Mult⁹ aut hoc faciēdo accessit et vidua: oñdēs affectū in oblatōe pecunie fin p̄pam vtutē. vñ subdit: Cū ve. aut vna vi. paup misit duo mi. qd ē quadrās. / BEDA: Quadrās vocant calculatozes q̄rtā p̄te cuiuslibet rei videlicet et loci: aut t̄pis aut pecunie. Fozit̄ ergo hoc loco q̄rtā p̄te sici. i. q̄nqz obolos significat. Seq̄: Et cō. disci. su. ait illis: Amē di. vo. qm vi. hec pau. pl⁹ oib⁹ misit q̄ mise. in gazo. De enī nō substantiā offerētū sed cōsciam p̄sāt: nec p̄pedit q̄tū in ei⁹ sacrificio: h̄ ex q̄to. p̄ferat. vñ subdit: Oēs enī ex eo qd abūda. illis mi. hec vō in pe. sua oia q̄ ba. mi. to. viciū suū.

HIERO. Mystice aut diuites sunt q̄ p̄ferit de thesauro cordis sui noua et vetera: q̄ sunt incerta et occulta sapie diuine vtriusqz testi. paupcula aut q̄ est vt ego et mei similes: qui mitto quod possum: et desidero quod non possum vobis explanare: nam non quātū vos audistis: sed ex quanto considerat deus. Unusquisqz autem quadratē p̄tē offerre q̄ est volūtas p̄mpta que of quadrās: quia cum trib⁹ cōsistit. s. cogitatu. verbo: et facto. Quod vicit: Totū victū suū misit: hoc significat: qz tota voluntas corpis in victu cōsistit. vñ of. Tot⁹ labor boīs i ore suo est. / THEO. vel aliter: Vidua ista anima boīs est: relinqns sathanā cui fuerat aduēta: que mittit in tēpli erario duo minuta: carnē. et mentē carnē quidē p̄ abstinētā: mentē vō p̄ humilitatē vt sic audire valeat q totū victū suū posuit et factū fecit: nihil de suo mudo relinqēs. / BED. Allego rice aut diuites qui in gazophylatiū munera mitterāt iudeos de iusticia legis elatos designāt. Vidua paup: ecclie simplicitatē designat. paup quidē: qz sp̄m sup̄bie vel cōcupiscētias ip̄aliū abiecit. vidua

Capitulum XIII
Cōspiciētes autē unam viduam paup
misit duo minuta
quod est quadrās
Et cōuocās discipulos suos
ait illis
Amē dico uobis
quod uidua hec
paup pl⁹ oib⁹
misit qui miserūt
in gazophylatiū
Oēs enī ex eo
quod abūdabat illis
miserūt
hec uero de penuria
sua oia que habuit
misit totū in uictū suū
BEDA: Domin⁹ qui appetituros p̄mar⁹
et vane glorie cauēdos esse monuerat
etia dona ferētis in domū dñi
certo examine discernit
vñ of. Et sedens iesus
cōtra gazo. aspi. quò tur. iac. es in gazo.
Seru mone greco philare seruare of
et gaza p̄fica lingua diuitie vocant
vnde gazophylatiū loc⁹ appellari solet
quo diuitie seruant
quo noie et arca in qua donaria
populi cōgregabāt ad vsu tēpli
necessarios et portie in quib⁹
suabant appellabant
Dabas et emplū de porticib⁹
in euāgelio: Dec inquit vbi locut⁹
est in gazophylatio docens in tēplo
Dabas et de arca in libro regū
Et attulit ioiada p̄tictē gazophylatiū
vñū
THEO. Erat aut laudabilis consuetudo
apud iudeos: vt scilz habētes et volētēs
alii quid in gazophylatio ponerēt
qd esset p̄ sacerdotibus et paupib⁹
et viduis vt ex inde nutirēt
vñ subdit: Et multi oi. iac. mltā
Mult⁹ aut hoc faciēdo accessit et vidua
oñdēs affectū in oblatōe pecunie
fin p̄pam vtutē
vñ subdit: Cū ve. aut vna vi. paup
misit duo mi. qd ē quadrās
BEDA: Quadrās vocant calculatozes
q̄rtā p̄te cuiuslibet rei videlicet et loci
aut t̄pis aut pecunie
Fozit̄ ergo hoc loco q̄rtā p̄te sici.
i. q̄nqz obolos significat
Seq̄: Et cō. disci. su. ait illis: Amē di. vo. qm vi.
hec pau. pl⁹ oib⁹ misit q̄ mise. in gazo.
De enī nō substantiā offerētū sed cōsciam
p̄sāt: nec p̄pedit q̄tū in ei⁹ sacrificio: h̄
ex q̄to. p̄ferat. vñ subdit: Oēs enī ex eo qd
abūda. illis mi. hec vō in pe. sua oia q̄ ba. mi. to.
viciū suū
HIERO. Mystice aut diuites sunt q̄ p̄ferit de
thesauro cordis sui noua et vetera: q̄ sunt
incerta et occulta sapie diuine vtriusqz testi.
paupcula aut q̄ est vt ego et mei similes:
qui mitto quod possum: et desidero quod non
possum vobis explanare: nam non quātū
vos audistis: sed ex quanto considerat deus.
Unusquisqz autem quadratē p̄tē offerre q̄
est volūtas p̄mpta que of quadrās: quia cum
trib⁹ cōsistit. s. cogitatu. verbo: et facto.
Quod vicit: Totū victū suū misit: hoc
significat: qz tota voluntas corpis in victu
cōsistit. vñ of. Tot⁹ labor boīs i ore suo est.
THEO. vel aliter: Vidua ista anima boīs
est: relinqns sathanā cui fuerat aduēta: que
mittit in tēpli erario duo minuta: carnē. et
mentē carnē quidē p̄ abstinētā: mentē vō
p̄ humilitatē vt sic audire valeat q totū
victū suū posuit et factū fecit: nihil de
suo mudo relinqēs. / BED. Allego rice aut
diuites qui in gazophylatiū munera mitterāt
iudeos de iusticia legis elatos designāt.
Vidua paup: ecclie simplicitatē designat.
paup quidē: qz sp̄m sup̄bie vel cōcupiscētias
ip̄aliū abiecit. vidua

vor: q' vir eius p ea morte ptulit. **Dec** in gazaphylas
 tuu duo minuta mittit: q' dilectionem dei & primi
 seu fidei & orōis munera defert: q' ofideratu pprie
 fragilitatis minuta: s' merito pie intētiōis accepta:
 cūctis supbiētib' iudeorū opib' pstat. ex abūdāti s'z
 bi iude' mittit in munera dei q' de iusticia sua p'su
 mit. Qm̄ aut victū suū in dei munera mittit eccle
 sia: q' omne qd' vivit: non sui meriti sed diuini mu
 neris esse intelligit. **Laplm. XIII.**

Et egressus de templo ait illi unusquisque discipulis suis
 Magister aspice quales lapides et quales structure. **Et** respondens
 ieihs ait illi: Quides has omnes ma
 gnas edificatōes? **Nō** relinqtur la
 pis sup lapidē q nō destruat.

BEDA: Quia fundata ecclesia christi: Iudea di
 gnas sue fidei penas erat luitura: apte dñs p' lau
 datā in paupe vidua deuotōem ecclesie egreditur de
 tēplo: ruinaq' ei' futurā atq' edificia nūc admiran
 da: nō multo p' cōtēnēda eē pdixit. vñ d'r: **Et** cum
 egre. de tēplo ait illi vñ d'r. **Magr** aspi. qles la. &
 q' structure. **THEO.** Quia enī mltā circa destruc
 tōem hierusalē dñs locut' fuerat: discipuli ei' mi
 rabant' q' tam magna & pulchra edificia destrui de
 beāt. & ppter h' onidit ei' tēpli decorē: q' nō solū ait
 hoc destrueda fore: sed & q' in eis lapis sup lapidē
 nō relinqret. vñ seq' **Et** nñ. iehus ait illi: **Quides** has
 oēs mag. edifica. **Nō** relin. la. su. lapi. q' nō destruat.
 S'z oicerēt aliq' q' mltē reliquie māserūt: vt christū
 mēdācē nitant' ondere: sed nequaq' est h'. **Esti** enīz
 aliq' reliquie remāssent: nñ vsq' ad vilē cōsummatō
 onē nō relinq' lapis sup lapidē. **Preterea** narraē
 q' badi' badrian' ciuitatē & tēplū a fūdāmētō euer
 titūta q' verbū dñi qd' hic d'r sit impletū. **BEDA:**
 diuini' aut' pcurati est: vt patefaca p' orbem fidei
 etiā gelice grā tēplū ipm cū cerimoniis tolleret: ne
 q's forte pūl' in fide si videret illa pmanere que a
 deo sunt instituta: paulati a sinceritate fidei que ē
 i christo iesu ad carnalē labere' iudaismū. **HIE.**
 In h' etiā enumerat dñs cladē notissimū t'p's. i. de
 structōem tēpli cū plebe & littera sua: de qua lapis
 sup lapidē nō relinq' ē. i. testimonia pphaz sup eos
 in quo iudei petozābāt ea vt in esdrā & zorobabel &
 machabeos. **BEDA:** Recedēte etiāz dño d' tēplo
 oia legis edificia, & copositio mādatozū ita destrus
 ta ē vt nihil a iudeis impleri possit: & capite subla
 to: vniuersa inter se mēbra opugnāt.

Et cū sederet in mōte oliuaz cō
 tra tēplū interrogabāt euz sepati pe
 trus & iacob' & iohānes & andreas:
 Dic nobis qñ ista fiēt: & qd' signum
 erit qñ hec oia incipiet cōsummari.
Et rñdēs iehus cepit dicere ill': **Vi**
 dete ne qs uos seducat. **Multi** enī
 ueniēt in noie meo: dicentes qz ego

sum: & multos seducēt. **Cuz** audie
 ritis aut' bella & opiones belloz: ne
 timueritis. **Qz** enī hec fieri: sed nō
 dū finis. **Exurget** ei gēs cōtra gētē
 & regnū sup regnū: & crūt tremot'
 p loca & fames: inītiuz dolorū hec.

BEDA: Quia laudatib' quibusdā edificatōnes
 tēpli: dñs palā mderat hec eē oia destrueda: disci
 puli secreto tēp' & signa pdicte destructōis interro
 gāt. vñ d'r: **Et** cū sederet in mōte oli. cōtra tē. inē. eū.
 Seder dñs in mōte oliuarū cōtra tēplū: cū de rui
 na & excidio templi disputat: vt etiā ipō corpis fitu
 v'bis q' loquit' cōgruat: mystice designās q' qētus ma
 nēs in sanctis: supbozū detestat' amētiā. **Mōs** enīz
 oliueti fructifera: desig nat' sacre ecclesie celsitudinē
AVG. Inrogātib' aut' eū discipul': ea rñdit dñs
 q' iā ex illo tpe fuerāt secutura: siue d' excidio hieru
 salē vñ orta ē ipi' interrogatōis occasio: siue de ad
 uētū suo p' ecclesiam in q' vsq' ad finē venire nō cessat
In suis enī ueniēs agnoscat: dū ei' quotidie mēbra
 nascūt: siue de ipō fine in quo appebit vitios iudi
 catur' & mortuos. **THEO.** S'z anteq' eis ad itēz
 rogata rñdeat: mētē eozū cōfirmat vt nō seducant'
 vñ sequit'. **Et** nñ. iehus cepit di. il. **Uide.** ne quis vos
 seducat. **Hoc** aut' dicit quia incipietib' circa iudeā
 passioib': insurrexerūt quidā q' se doctores esse dice
 bāt. vñ sequit'. **Multi** enī ve. in noie meo di. qz ego
 sum. **BEDA.** Multi enī imminēte hierosolymozū
 excidio extirere qui se esse christos dixerūt: tēpusq'
 libertatis iam appropinque. **Multi** etiā in ecclesia
 ipis etiā t'pib' apozū heresiarche pdicere. **Multi** etiā
 in noie christi uenere antichristi: quozū p'm' ē simō
 mag': cui sicut in actib' apozū legit' auscultabāt
 q' in samaria erāt dicētes: **Hec** est virt' dei q' vocat'
 magna. vñ & hic subdit: **Et** mul. sedu. **A** tpe aut' dñi
 ce passionis in populo iudeorū qui latronē seditio
 sum elegerūt: & christū saluatorē abiecerūt: nec hos
 stitū: nec seditōes ciuiū cessauerūt. vnde sequit'. **Cuz**
 aut' au. bella & opi. bel. ne ti. **Sed** bis aduētātibus:
 apozoli ne terreat: ne hierusalē iudeāq' deserant
 admonētur: quia videlicet nō statim finis: q' nō pot'
 in quadragesimū differēdū sit annū. **Et** hoc qd' sub
 ditur: **Oporet** enī hec fie. sed nondū finis. i. desola
 tio punitie vltimūq' v'bis ac tēpli disceditū. **Seq'**
Exurget aut' gens cōtra gentē: & reg. cōtra regnū.
THEO. Id est romani cōtra iudeos: qd' ioseph'
 narrat ante destructōem hierusalē factū. **Cum** enī
 gens iudeorū tributū nō redderet: romani uenerūt
 turbati. **Sed** quia tunc tēporis romani misericor
 des erant: cepissent quidem eozū spolia: nō fuisse
 tamen destructio hierusalē. sed q' deus contra iu
 deos preliaref: ostendit per id quod subdit: **Et** erūt
 terremotus per loca & fames. **BEDA:** Constat
 autē hoc tempore iudaice seditōis ad litterā con
 tigit'. **Potest** vero regnum super regnū: & pestilen
 tia eozū quozū sermo serpit vt cancer: & fames au
 diendi uerbum dei: & cōmotio vniuersē terre: & a se
 vera fide separatio in hereticis magis intelligi qui
 cōtra se inuicē dimicantes: ecclesie uictoriā faciūt.

¶ Videte autē uosmetipōs: tradēt enīz uos in cōcilijs: ⁊ in synagogis uapulabitis: ⁊ an p̄sides ⁊ reges stabitis p̄p̄t me i testimoniū illis. Et i oēs gētes p̄mū oz p̄dicari euāgelii. Et cū duxerit uos tradētes: nolite p̄cogitare quid loq̄mini: s̄z qd̄ datū fuerit uobis in illa hora id loq̄mini. Nō enī uos estis loquētes: s̄z sp̄s sanct̄. Tradz aut̄ fr̄ fratrē i mortē: ⁊ pater filiū: ⁊ cōsurgēt filij in parētes: ⁊ morte afficiēt eos. Et eritis odio oib̄ p̄pter nomē meū. Qui at̄ sustinuerit in finē: hic salu⁹ erit.

¶ BEDA: Quo merito hierosolymis ac puicie in deon̄ uniuersē irrogāda tot fuerūt aduersa dñs manifestat cū dicit: Videte autē uosmetipōs. Tradent enī uos in cōcilijs ⁊ i syna. vapu. Ea q̄ppe iudaice genti maria causa erat excidij: q̄ post occidēz saluatoris noīs quoq; ac fidei ei⁹ p̄cones ip̄ia crudelitate uocabāt. THEO. Lōueniēter aut̄ p̄posuit narratio nē de his q̄ circa ap̄los erāt: vt in p̄p̄is tribulatiōibus aliquale d̄solatiōem hērent ex cōib̄ tribulatiōibus ⁊ passiōib̄. Sequit̄ enī: Et an̄ re. ⁊ p̄. sta. p̄p̄ me: in testi. illis. Reges autē ⁊ p̄sides dicit: sic agrip̄ p̄a neronē ⁊ herodē. Nō autē dicit: An̄ re. ⁊ p̄. sta. p̄. me. nō modicā eis d̄solatiōem dedit: q̄. s̄. p̄pter euz erant passuri. Nō autē dicit: In testimoniū illis. sic intelligit̄. i. in p̄iudiciū eozū vt. scēnt inexcusabiles q̄. s̄. ap̄lis laborātib̄ illi nō potuerūt vitati cōiūgi. Deinde vt crederēt q̄ p̄pter tribulatiōes ⁊ picula p̄dicatio impediret subdit: Et in om. gē. p̄mū oporet p̄dicare euā. AVGV. de con. euan. Matthe⁹ ad dicit: Et tūc ueniet d̄summatio. Sed h̄ qd̄ marc⁹ ait: P̄mū: signat utiq; anteq; ueniat cōsummatio.

¶ BEDA: Hoc ita fuisse cōpletū eccl̄iastice testaf̄ h̄storie: in quib̄ refer̄ q̄ ap̄li oēs m̄lto an̄ excidij iudee puicie ad p̄dicandū euāgeliiū toto orbe fuerūt disp̄si: excepto iacobo zebedei: ⁊ iacobo fratre dñi q̄ in iudea p̄ uerbo dñi pus sanguinē fuderāt. Qū ḡ nouerat dñs corda discipulozū de excidio ac p̄ditiōe sue gētis esse tristitāda: hoc eos d̄solatio alleuat vt nossent sibi etiā iudeis abiectis socios nō deesse gaudiū regniq; celest̄: imo m̄lto plures q̄ de iudea perirēt ex oib̄ toto orbe hōib̄ esse colligendos.

¶ GLO. Poterat etiā alia sollicitudo in discipuloz cordib̄ oziri. quia enī audierāt q̄ ante reges ⁊ p̄sides essent ducēdi: ne dubitarēt q̄ ex defectu p̄p̄ie sciētie ac faciēdie ad respōdēdū insufficiētes essent: dñs eos cōsolat cū subdit: Et cū dix. uos tra. no. p̄. co. quid loqua. sed quod da. fu. vo. in illa ho. id loq̄mini. BEDA: Cū enī p̄pter christū ducimur ad iudices: uolūtate tñ nostrā p̄ christo debem⁹ offerre. Leterū ip̄e christ⁹ q̄stū in nobis habitat loquit̄: ⁊ sp̄s sanct̄ in r̄idēdo gratia dabit. vñ sequit̄: Nō enī uos estis lo. sed sp̄s sanct̄. THEO. P̄dicat

etiā eis quod erat grauius: q̄. s̄. a p̄p̄is p̄secutiōes patient. unde sequit̄: Tradet autē frater fra. in moe. ⁊ pater fi. ⁊ cōsur. si. in parētes: ⁊ mor. affici. eos.

¶ BEDA: hoc in p̄secutiōib̄ fieri crebro uisum: nec ull⁹ est inter eos fid⁹ affect⁹ quoz diuersa fides ē. THEO. Hoc autē dicit: vt audito h̄ preparēt se vt p̄secutiōes ⁊ mala patiēti⁹ sustinerēt. Deinde d̄solatiōem inducit dicens: Et eritis odio oib̄ hōib̄ p̄pter nomē meū. q̄ enī habeamur odio p̄pter christū: est sufficiēs patiēter p̄secutiōes sustinēdi: nō enim martyre facit pena sed causa. Sed in hoc etiam qd̄ sequit̄: Qui autē susti. in fi. hic salu⁹ erit. ⁊ nō modica d̄solatio eē uidet̄ inter p̄secutiōes.

¶ Cū autē uideritis abominatiōem d̄solatiōis statē ubi nō debet: qui legit intelligat: tūc qui in iudea sūt fugiant in mōtes: ⁊ qui sup̄ tectū: ne descēdāt in domuz: nec introeat ut tollat quid de domo sua: ⁊ qui agro erit non reuertat̄ retro tollere uesti mētū suū. Ne autē p̄gnatib̄ ⁊ nutritib̄ in illis dieb̄. Orate ergo: ut hyeme nō fiāt. Erūt enī dies illi tribulatiōis tales quales nō fuerūt ab initio creature: quam cōdidit deus usq; nūc: neq; fiet. Et nisi breuias set domin⁹ dies: nō fuisset salua ois caro. Sed p̄pter electos quos legit breuiasit dies.

¶ GLO. P̄missis his que ante excidij ciuitatis erant futura: nūc domin⁹ p̄dicat ea q̄ circa ip̄am ciuitatis destructiōem contigerūt dicens: Cum autē uide. abomi. d̄sol. statē ubi nō debet: qui legit intelligat. AVGV. de cō. euan. Matthe⁹ dicit: Statem in loco sancto. in hac autē mutatōe uerbi marcus exposuit eandē sententiā. Ideo quippe ubi nō debet. s̄. in loco sancto: ubi non debet. BEDA: Quādo autē ad intelligentiā puocamur: mysticum mōstrat̄ esse qd̄ dictū est. Potest autē simpliciter aut de antichristo accipi: aut de imagine celsaris: quā pilat⁹ posuit in tēplo: aut de hadriani equestri statua que in ip̄o sancto sanctorū loco m̄lto tempore stetit. Abominatio quoq; s̄m ueterē scripturā idoli nūcupat: ⁊ iccirco addidit d̄solatiōis: q̄ in d̄solato templo atq; deserto idolum positum fuit.

¶ THEO. Uel abominatiōem d̄solatiōis dicit ingressum hostiū in ciuitatē p̄ uolentiā. AVGV. ad esichijū: Lucas vō vt ostēderet tūc factam fuisse abominatiōem d̄solatiōis: aut expugnatiōem hierusalē hoc eodē loco dñi v̄ba cōmemorat: Cū uiderit̄: cur cūdari ab exercitu hierusalē: tūc scitote q̄ appropi quauit d̄solatio ei⁹. Sequit̄: Tūc qui in iudea sūt: fu. in mōtes. AVGV. Hoc iuxta litterā facta eē cōstat: cū appropinquate romano bello: ⁊ exterminio iudaice gētis: oraculo admoniti oēs qui erant in

¶ Beda: Quo merito hierosolymis ac puicie in deon̄ uniuersē irrogāda tot fuerūt aduersa dñs manifestat cū dicit: Videte autē uosmetipōs. Tradent enī uos in cōcilijs ⁊ i syna. vapu. Ea q̄ppe iudaice genti maria causa erat excidij: q̄ post occidēz saluatoris noīs quoq; ac fidei ei⁹ p̄cones ip̄ia crudelitate uocabāt. THEO. Lōueniēter aut̄ p̄posuit narratio nē de his q̄ circa ap̄los erāt: vt in p̄p̄is tribulatiōibus aliquale d̄solatiōem hērent ex cōib̄ tribulatiōibus ⁊ passiōib̄. Sequit̄ enī: Et an̄ re. ⁊ p̄. sta. p̄p̄ me: in testi. illis. Reges autē ⁊ p̄sides dicit: sic agrip̄ p̄a neronē ⁊ herodē. Nō autē dicit: An̄ re. ⁊ p̄. sta. p̄. me. nō modicā eis d̄solatiōem dedit: q̄. s̄. p̄pter euz erant passuri. Nō autē dicit: In testimoniū illis. sic intelligit̄. i. in p̄iudiciū eozū vt. scēnt inexcusabiles q̄. s̄. ap̄lis laborātib̄ illi nō potuerūt vitati cōiūgi. Deinde vt crederēt q̄ p̄pter tribulatiōes ⁊ picula p̄dicatio impediret subdit: Et in om. gē. p̄mū oporet p̄dicare euā. AVGV. de con. euan. Matthe⁹ ad dicit: Et tūc ueniet d̄summatio. Sed h̄ qd̄ marc⁹ ait: P̄mū: signat utiq; anteq; ueniat cōsummatio.

pnicia christiani: longi⁹ discesserunt vt ecclesiastica
 narrat historia: et tras iordanē secedētes: manebāt
 ad tēpus in ciuitate bella sub tutela agrippe regi
 indeorū: cui⁹ in actib⁹ aplozū mētio est: q̄ cū ea que
 sibi obēpare volebat pte iudeozū: semp impio ros
 manozū subdit⁹ agebat. **THEO.** Bene aut dicit:
 Qui in iudea sunt: q̄ apli in iudea adhuc nō erant
 sed ante p̄clū fugati sunt a hierusalē. **GLO.** Ut
 magis ip̄i ererunt: sp̄i ducti diuino. **Sequit⁹:** Et q̄
 sup tectū: nō descē. in vo. nec intro. vt tol. quid de
 do. ma. Desiderabile enī erit etiā nudo corpe de tā
 tribulatōe saluari. **Sequit⁹:** Uch aut p̄reg. et nuē.
 in illis dieb⁹. **BEDA:** Quaru. s. vteri vel man⁹ fili
 ozū sarcina p̄grauate: fuge necessitate nō minime
 impediēt. **THEO.** Mibi aut videt⁹ q̄ filiozū esuz
 in his ostēdat: nā fame et pestilētia afflicti manus
 filiozū iniecerūt. **GLO.** Postq̄ aut fecerat mētoz
 de duplici impedimēto fuge: quod. s. posset esse vel
 ex cupiditate rerū asportandarū: vel ex deportatōe
 natorū: tangit tertiu impedimētū: qd. s. est ex parte
 t̄pis oicēz: Date ergo vt hyeme nō fiat. **THEO.**
 Ne scilicet ex difficultate t̄pis impediant q̄ fugere
 cupiūt. Causam aut tante necessitatis ad effugiēz
 dū cōueniēt assignat cū dicit: Erūt enī in diebus
 illis tribula. ta. qua. nō fue. ab initio crea. quā odi.
 de⁹ nūc: neqz fiet. **AVG.** ad eschū: Joseph⁹
 enī qui iudaicas scripsit historias: talia mltā dicit
 illi populo tūc accidisse: vt vir credibilia videantur
 vnde nō immerito dictū est talē tribulatōem nec
 fuisse a creature initio nec futurā. Sed etiā tpe an
 tichristi talis aut maior forsitan erit: intelligēdū est
 de illo p̄lo dictū: q̄ eis talis ampli⁹ futura nō erit.
 Si enī antichristū illi p̄mi et p̄cipui recepturi sunt
 factū est tūc idē p̄pls tribulatōem poti⁹ q̄ passus
 rus. **BEDA:** Hoc aut solū est in tātis malis refu
 giū vt de⁹ qui dat virtutē patiēdi: breuiet potentiā
 p̄cedēdi. vnde seq̄: Et nisi breui. vo. oi. il. **THE.**
 Id est nisi in breui spacio bellū romanozū fuisset:
 non fuisset. sal. omnis caro. i. null⁹ euasisset iude⁹: sed
 p̄pter electos quos elegit. i. p̄pter iudeos credētes
 aut in posterū credituros breuiant dies. i. cito bel
 lum est terminatū. nā p̄sebat de⁹ q̄ multi p̄ deso
 latōem ciuitatis crederēt iudeozū: hui⁹ gratia eozū
 gen⁹ et toto destrui nō p̄miserūt. **AVG.** ad eschū:
 Quidā aut cōueniēt⁹ intellexisse mibi videt mala
 ipsa significata noie dierū: sicut dicti sunt dies ma
 li in aliis scripture diuine locis. neqz enim dies ip̄i
 mali sunt: sed ea que fiunt in eis. Ipsa ḡ dicta sunt
 breuiari: vt oco donatē tolerantia minus sentirēt:
 ac sic que magna essent: breuia fierēt. **BEDA:** Ut
 aliter bec que dicit ab illo loco: Erūt dies tribulati
 onis. t̄pib⁹ antichristi. p̄p̄e cōgruūt: q̄ nō solū toy
 mēta crebriora et acerbiora q̄ p̄us cōsueuerāt inge
 renda sunt fidelib⁹: sed q̄ graui⁹ est signozū quoqz
 cogatio eos qui tormēta ingerūt comitabitur. **Hec**
 aut tribulatio q̄pro ceteris que p̄cessere p̄suraz pō
 dere grauior fuit: tāto est t̄pis breuitate moderatior
 futura. Nāqz trib⁹ annis et dimidio q̄tū de. p̄p̄he
 tia danielis et apocalyp̄si iohānis cōiici pōt: ecclia
 per ocbē impugnanda esse credē. **Iuxta** vō sensus
 spiritales: cum viderim⁹ abominatōez desolatōis
 stare vbi nō deber: hoc est hereses et flagitia regnāz

re inter eos qui celestib⁹ mysterijs videbāt esse cōse
 crati: tūc quicūqz in iudea hoc est in cōfessioe vere
 fidei p̄stimus: tāto alti⁹ virtutū culmen debemus
 ascēdere: q̄to plures ampla viciozū itinera sequi vi
 demus. **HIERO.** Fuga enī in mōtes est: vt non
 descēdat ad ima qui ascēdit ad alta. **BED.** Tunc
 qui sup tectū est: hoc est qui excēdēs animo carna
 lia facta tanq̄ in aura libera spiritali viuit: ne des
 scēdat ad infimos terminos p̄stine cōuersatōis:
 neqz ea que reliquerit mundi carnisue desideria re
 petat. **Dom⁹ nāqz** nostra vel mūd⁹ hic: vel ipsa qua
 degim⁹ nostra intelligēda est caro. **HIERON.**
 dicit enī: Date vt hyeme nō fiat fuga vestra vt sab
 bato. i. ne finiant fruct⁹ nostri opis cū sine tēporis.
 hyeme enī finitur fructus: sabbato vero tempus.
BEDA: Si aut de cōsummatōe mūdi intelligatur
 hoc p̄cipi: vt nō refrigescat fides nostra et i christū
 charitas: neqz vt otiosi in opere dei torpeam⁹ virtū
 tū sabbato. **THEO.** Oportet etiā nos a peccato
 fugere cū feruore: et nō frigide et quiete. **HIERO.**
 Tribulatio aut erit ingēs et dies breues p̄pter ele
 ctos: ne malicia hui⁹ t̄pis mutet intellectu eozū.
Et tūc si quis vobis dixerit: Ec
 ce hic est christus: ecce illic: ne credi
 deritis. **Exurgēt** enī pseudo christi
 et pseudo p̄phete: et dabunt signa et
 portēta ad seducēdos si fieri potest
 etiā electos. **Vos ergo videte:** Ec
 ce p̄dixi vobis oia. **Sed** in illis die
 bus post tribulatōem illā sol p̄tene
 brabit: et luna nō dabit splēdorē suū
Et stelle celi erūt decedentes: et uir
 tutes que in celis sunt mouebūtur
Et tūc uidebūt filiū hois uenientē
 in nubib⁹ cū uirtute multa et gloria
Et tūc mittet angelos suos: et con
 gregabit electos suos a q̄tuor uen
 tis a sūmo terre usqz ad sūmū celi.
THEO. Postq̄ ea que ad hierusalē p̄tinebant
 dñs cōpleuit: nūc de aduētū loquit⁹ antichristi ois
 cens: **Et tūc si quis vobis dixerit:** ecce hic est christ⁹
 ecce illic: ne credideritis. **Hoc** aut q̄ dicit **Tūc:** nō
 sic intelligas. i. statim cū cōpleta fuerit supradicta
 circa hierusalē: sicut et matthe⁹ post christi generati
 onē dicit: **In dieb⁹ illis** venit iohānes: nūquid ime
 diate post christi natiuitatē: nō: sed indeterminatē
 te vel indistincte: sic et in hoc loco **Tūc:** accipi pōt:
 nō. s. quādo hierusalē desolabit⁹: sed circa tēpus ad
 uent⁹ antichristi. **Sequit⁹:** **Exurgēt** enī pseudo chri
 sti: et p̄seu. p̄p̄he. et da. si. et por. et pro. ad se. si fieri po
 test etiā electos. **Multi** enī christi nomē suscipiēt:
 ita vt etiā fideles seducāt. **AVG.** xx. d. ci. dei: **Sol**
 ues enī tunc sathanas: et p̄ antichristū in oī uirtute
 sua mirabiliter quidē: sed mēdāciter operabit⁹. **Sol**
 let aut ambigi: vtrū p̄pterea dicta sint ab apostolo

tunc primus erit: sed mattheus aperit nullis exceptis esse accipiendum dicens: Cum vide. hec oia: scitote quod pater est in caelis. Intelligit ergo quod supra dictum est sic: et mittet angelos suos de quatuor mundi partibus. de toto orbe terrarum congregabit electos suos: qui tota hora novissima facit veniens in suis membris tanquam in nubibus. **BEDA:** Potest autem hec fructificatio fieri mystice intelligi super statu synagoge: que veniere ad se domino quod fructum iusticie non habebat in eis qui tunc increduli erant: eterna sterilitate donata est. Sed quoniam dicit apostolus quod cum plenitudo gentium intravit: ois israel salvus erit. Quid est hoc nisi quod diu sterilis orbis sicut fructum quem negaverat reddet: quod ubi factum fuerit: statim vere pacis esse in primo non abiges.

BEDA: Vel folia fici nata verba sunt pntia: estas prima dies est iudicii in qua vnaquodque arbor manifestabit que in se habuit: aridum ad oburdum: an viride ad plantandum cum ligno vite. Sequitur: Amen dico vobis. quoniam non transibit generatio haec donec hec oia fiat. **BEDA:** Noie generatio autem de hominibus significat gentes: aut ipsa iudeorum. **THEO:** vel aliter: Non transibit generatio haec donec oia fiat: quod circa hierusalem et antichristi adventum dicta sunt. Non enim dicit generatio omne apostolorum: quod maior pars apostolorum non pervenit usque ad hierusalem summationem. Dicit autem hoc de generatione christianorum: volens discipulos solari ne crederent quod in illis quibus fides deficeret. plus enim elementa immobilia deficiunt quam verba christi. unde subdit: Celus et terra transibunt: verba autem mea non transibunt. **BEDA:** Celus quod transibit non ethereum sive fidereum: sed aereum intelligere debemus. Quocumque enim pervenire potuit ad illud in quo iuxta beati petri sententiam ignis iudicii pervenit. Transibit autem celus et terra per ea quae nunc habent imaginem atque essentiam sine fine subsistent.

De die autem illo vel hora nemo scit: neque angeli in caelo: neque filius: nisi pater. Videte: vigilate: et orate. Nescitis enim quando tempus sit. Sicut homo qui peregre profectus reliquit domum suam: et dedit servis suis potestatem cuiusque operis: et janitori precepit ut vigilet. Vigilate ergo. Nescitis enim quando dominus domum veniat: sero: an media nocte: an galli cantu: an mane: ne cum venerit repente inveniatis vos dormientes. Quod autem vobis dico: oibus dico. Vigilate.

THEO: Volens dominus discipulos impedire ab interrogando illi diei et horae dicit: De die autem illo et hora nemo scit: ne angelus in caelo: ne filius patris. Si enim dixisset: quae sciorum nolo vobis revelare: ipso non modicum contristasset. Nunc vero sapietibus egit: et ipso excludit ab huiusmodi interrogando: ne ei molesti fierent in hoc quod dicit: Neque angeli sciunt: neque ego. **AVG:** ix. de trinitate. Ignoratio autem diei atque horae obicitur vniuerso: deo vero deus: deo natus non sit in ea natura profectio qua

deus est. Sed primum sensu colas iudicii sentientium est: credibile esse possit ut aliquid ex omnibus nesciat: quod omnibus ad id quod sunt atque erunt auctor est. Quomodo enim extra eius naturam sciam est per quam et in qua id quod efficitur fit continetur. Hanc autem ille die ignorat quod advenit sui dies est humane nature quod agere diffiniunt: quantum in se est presciunt: et sequitur gerendi cognitio voluntatem agendi. Quomodo ergo dominus glorie advenit sui ignorata die nature esse imperfecte credit: que et necessitate habeat adveniendi: et sciam advenit sui non adepta sit: Jam vero quanta impietatis geminas occasio: si deo patri deputabit indignitatis affectus: si ei ademerit beatitudinis cognitionem cuius mortis induxit prescientiam. quod si in eo omnes scientie thesauri sunt: diem hunc non ignorat: sed meminisse nos convenit occultos in eo scientie thesauros esse. Ignoratio igitur eius est secundum quod thesauri scientie in eo latent. In omnibus enim que deus ignorare se loquitur ignoratio non detinetur: sed aut tempus est non loquendi: aut dispensatio non agendi. Si autem tunc cognovisset deus: quod abraam eum amaverit cum hoc non celavit abraam: necesse est et ut pater ob id die scire dicat: quod non celaverit filio. Si itaque diem filii nescit: sacramentum est ut taceat. econtrario pater solus omnium scire: quia non tacet. Absit autem corporali mutationum novitates in patre et filio existimari. Denique ne per infirmitatem ignorare dicat continuo subiecit: Videte vigilate et orate: nescitis enim quoniam tempus sit. **HIERO:** Vigilia enim operis est metus ante mortem corporis. **THEO:** Docet autem vigilare et orare: duo hec. Multa namque vigiliam: sed noctes vigiles in pravitates. ad hoc autem dominus similitudinem inducit dicens: Sicut homo qui peregre profectus reliquit domum suam: et dedit servis suis potestatem cuiusque operis: et janitori precepit ut vigilet. **BEDA:** Domo qui peregre profectus reliquit domum suam christus est: qui ad patrem post resurrectionem victor ascendens: ecclesiam corporalem reliquit: quam tamen nunquam diuine patrie presidio destituit. **GRE:** in home. Carnis etenim locus prope terra est: que velut ad peregrinandum ducta est: cum per redemptorem nostrum est in celis collocata. Dedit autem servis suis potestatem cuiusque operis: quod fidelibus suis concessa sancti spiritus gratia: facultatem tribuit bonis operibus servitendi. Janitori quoque precepit ut vigilaret: quod ordini pastorum misse sibi ecclesie curam iubet impedire. Non solum autem rectores: sed ecclesie omnes vigilare precipiuntur: ianuam cordium custodientes ne antiqui hostis mala suggestio subiret: ne nos dominus dormientes inveniat. unde ex hac similitudine concludens subdit: Vigilate ergo: nescitis enim quoniam dominus domum veniat: sero: an me: an gallicantu: an mane: cum venerit iniecit: vos dormientes. **HIERON:** Nam qui dormit: non corpora vera sed phantasmata intedit et vacuus vigilat de his qui viderat: sic nimirum sunt qui quos mundi amor rapit in vitam: deserunt post vitam quod somnabant. per certo

THEO: Vide autem quod non dicit: Nescio quoniam tempus erit: sed Nescitis. Propter hoc enim hoc occultavit: quod nobis expediebat. nam si nunc ingraves finem non curam quod facerem si finem scirem: malicias namque nostras differerem usque ad ultimum. Attendant etiam dicitur: sero namque finis existit: cum quod moris senectute. media nocte: cum quod moris in medio iuvenit. galli cantu vero: cuius ro coples in nobis. Cum enim incipit puer secundum rationem vivere: tunc gallus in eo vociferatur exercitatus a somno sensu litat. mane autem puerilis est etas. **Q**ui enim omnes istos

fine p̄scire: nā z p̄uero cauēdū ne ibaptizat̄ p̄trans
feat. **HIERO.** Hoc aut̄ sine cōcludit sermōnē vt
cōmune oīm p̄ceptū nouissimū p̄ p̄imos audiant.
vñ subdit: Ad̄ aut̄ vobis dico: oib̄ dico vigilate.

AVGV. Nō solū enī illis dixit quib̄ tūc audiēs
tib̄ loquebat̄: sed etiā illis qui fuerūt post illos āte
nos z ad nosipos: z q̄ erūt post nos vsq̄ ad nouissi
mū eī aduētū. Nūquid aut̄ oēs inuētur̄ ē dies ille
in hac vita: aut quisq̄ dicitur̄ ē q̄ ad defūctos etiā
p̄tineat qd̄ ait: Vigilate: ne cū venē. repē. inue. vos
dormiētes. Cur itaq̄ oib̄ dicit q̄ ad eos solos p̄ri
neat: q̄ tūc erūt: nisi q̄ ad oēs p̄inet quō dixi. Tūc
enī vnicuiq̄ veniet dies ille cū venierit eius dies: vt
talis hinc creat q̄lis ē iudiciād̄ illo die: ac p̄ h̄ vigi
lare debet omnis christianus: ne imparatū eū inue
niat oñi aduent̄. Imparatū aut̄ inueniet dies ille
quē iparatū inuēiet sue vite h̄ vltim̄ dies. **XIII**

Erat autē pascha z azima p̄
biduū: z querebat̄ summi
sacerdotes z scribe quō eū
dolo tenerēt z occiderēt. Dicebant
enī: Nō in die festo: ne forte tumultus
fieret in populo.

HIERO. Nūc asp̄gam̄ lib̄ū nostrū de sanguīe
z limina domozū: z funē coccineū circūdemus do
mū orōis nostre: z coactū in manu n̄ra vt z are
ligem̄ vaccā ruffam in valle occisam enarrare pos
simus. De christi enī occisiōe narratur̄ euangelista
p̄mittit. Erat autē pascha z azima p̄ biduū. **BEDA:**
Pascha quidē hebraice d̄r p̄fase: nō a passione vt
pleriq̄ arbitrant̄: sed a trāsitu noīaf: eo q̄ exterminatoz
vidēs sanguinē in foībz̄ israelitarū p̄trāsē
rit eos: vel ip̄e domin̄ p̄bens auxiliū populo suo
desup̄ ambulauit. **HIERO.** Uel pascha trāsitus
interp̄taf: p̄fase vō immolatio. De immolatiōe agni
z trāsitu populi per mare vel per egyptū. P̄figu
ratur aut̄ passio christi z redēptio populi de infer
no: quādo nos post biduū vītat. i. plenissima luna
etate christi p̄fecta: vt nec cum aliqua p̄te tenebro
sa carnes agni immaculati qui tollit pct̄ā mundi i
vna domo que est eccl̄ia catholica calciati charita
te z armati virtute comedam̄. **BEDA:** Hoc autē
iuxta veteris instrumenti scripturā inter pascha et
azima distat: q̄ pascha ip̄e sol̄ dies appellat̄: i quo
agn̄ occidebat̄ ad vesp̄ā: hoc est. xiiij. luna mensis
pm̄i. xv. aut̄ luna quādo egressus est de egypto succ
cedebat festiuitas azimozū: que septē diebus. i. vsq̄
ad. xxi. diē eiusdē mēsis ad vesp̄ā est statuta solēnis
tas. verū euāgeliste indifferēter z diē azimozū et
pascha ponere solēt. vnde z marcus hic dicit. Erat
autē pascha z azima post biduū. quia z pasche dies
in azimis panibus est celebrari p̄ceptus: z nos
quasi pascha p̄petuū faciētes: semp̄ ex h̄ mūdo trā
sire p̄cipimur. **HIERO.** A p̄cipib̄ aut̄ egressa ē
iniquitas in babylone: qui templū z vasa z se puri
ficare sm̄ legē ad esum agni debuerāt. vñ sequitur:
Et quere. sum. sacer. z scri. quō eū dolo. tene. z occi
derēt. Occiso aut̄ capite totū corp̄ innerue efficit̄:
vnde miseri faciūt q̄ caput moriat̄. Uirāt aut̄ diēs

festū qui euenit illis: nō enī est festiuitas hīs q̄ viti
z miam pdiderūt. vñ sequit̄: Dicebat̄ aut̄: Nō i die
festo ne forte tumultus fieret in populo. **BEDA:** Nō
quidē metuēs seditōem vt simplex sm̄o demōn
strat: sed canētes ne auxilio ppli de suis manib̄ tol
leret. **THEO.** Ip̄e tñ christ̄ temp̄ sibi cōstituit
passiōis: voluit enī in paschate crucifigi: quia ip̄e
venī erat pascha.

Et cum cēt bethanie in domo si
monis leprosi z recūberet: uēit mu
lier habēs alabastrū unguētū nardi
spicati p̄ciosi: et fracto alabastro ef
fudit sup̄ caput eī. Erāt at̄ qdā idi
gne ferētes intra semetipos: z dice
tes: Ut qd̄ pditio ista unguētū facta
est? poterat. n. unguētū istō uenū
dari pl̄ q̄z trecētis denarijs: z dari
paupib̄. Et fremebāt in eā. Iesus
aut̄ dixit: Sinite eaz. Quid illi mo
lesti estis? Romū op̄ opata ē in me.
Semp̄. n. paupes habetis uobiscū:
z cū uolueritis potestis ill̄ b̄nfacere
me aut̄ nō semp̄ habebitis. Qd̄ ha
buit hec fecit: p̄uenit ungere corp̄
meū in sepulturā. Amē dico uobis
ubicūq̄ p̄dicatū fuerit euāgelium
istō in uniuerso mūdo: z q̄ fecit hec
narrabit̄ in memoriā eius.

BEDA: Passus oñs p̄ toto mūdo z uniuersas
natioes suo sanguīe redēptur̄: moriat̄ in bethania
.i. in domo obediētie. vñ d̄r: Et cū esset de. in. si.
lepro. z recū. uenit mulier. **HIERO.** vñ mul̄
ceruozū semp̄ ad lectū suū redit. i. filī p̄ri obediēs
vsq̄ ad mortē: a nobis obediētiā petit. **BED.** d̄r
aut̄: Simonis leprosi: nō q̄ illo tpe p̄maneret: s̄ q̄
antea leprosus: postea a saluatore mūdāt̄ ē nomie
p̄stino p̄manēte: vt v̄t curātis appareat. **THEO.**
Quāntis aut̄ q̄tuor euāgeliste unguētū mulieris cō
mēozarēt: nō ē tñ vna s̄ due. vna qdē q̄ dēciētib̄ a
iobāne: q̄ soroz ē lazari: q̄. f. añ sex dies pasche uenit
pedes iesu: alia vero que a reliquis trib̄ euāgelistis
describitur. Adhuc aut̄ si attēdas: inuēies has tres
esse. A iohanne enim vna describitur: altera vero a
Luca: a duobus vero reliquis altera. Que enim a
luca describit̄ meretriz̄ esse: oicit̄ in medio p̄dicati
nis tpe ad iesum uenisse. Dec̄ vō que a martheo et
marco describit̄: d̄r in tempe passiōis uenisse nō cō
fiteat̄ se peccatricē. **AVG.** de cō. euā. Ego autē
nihil aliud itelligēdū arbitroz: nisi q̄ nō aliā qd̄m
fuisse mulierē: q̄ peccatrix tūc accessit ad pedes iesu
s̄ eādē mariā bis h̄ fecisse: semel. i. qd̄ lucas narrat
cū p̄ accedēs cū hūilitate z lachrymis: meruit pecc
atorū remissionē. nā z b̄ iobes cōmemorauit: cū

Ca. XIII
et cum cēt bethanie in domo simonis leprosi et recubaret: uenit mulier habens alabastrum unguentum nardi spicati preciosi: et fracto alabaastro effudit super caput eius. Erant autem quidam indigni ferentes intra semetipsos: et dicebant: Ut quid perditio ista unguentum facta est? poterat enim unguentum istud uendari pro quadraginta denariis: et dari pauperibus. Et fremebant in eam. Iesus autem dixit: Sinite eas. Quid illi molesti estis? Romanum operatum est in me. Semper enim pauperes habetis uobiscum: et cum uolueritis potestis illi benefacere me aut non semper habebitis. Quod habuit hec fecit: prouenit ungere corpus meum in sepulchrum. Amen dico uobis: ubicumque predicatum fuerit euangelium istud in uniuerso mundo: et quod fecit hec narrabit in memoriam eius.

Vespe autem factus: venit cum duodecim. Et discubebat eis et manducantibus ait iesus: Amen dico uobis: quia unus ex uobis tradet me qui manducat mecum. At illi ceperunt contristari et dicere ei singulatim. Numquid ego? Qui ait illis: Unus ex duodecim qui itigit mecum manu in catino. Et filius quidam hominis uadit: sicut scriptum est de eo. Et ait homini illi: propter quem filius hominis tradetur. Bonum erat ei si non esset natus homo ille.

BEDA: dicitur quod de sua passione prediverat: etiam de peccato peccatorum dicitur: ut cum intellexerit sciri cogitationes suas penitenter eum facti sui. unde dicitur: Vespe autem factus. et cum dicitur: Amen dico uobis: quia unus ex uobis me tradet: quod manducat mecum. CHRYSOSTOMUS: in sermone de passione. Ubi patet quod non apte eum ois dicitur publicabat: ne ipuditione eum faceret. nec etiam penitentia filio preteribat: ne celari arbitrat: audacter ter cenabat: cum lex precipit: quod stantes erecti deberent pascha comedere: Probabile autem est patrem eos adimplese pascha legale: deinde discubuisse: incipiente eo proprium tradere pascha. HIERONIMUS: Vespa autem diei: vespera in dicitur. Circa undecimam namque horam ueniunt nos nullum: quod pmi denarium eterne vite accipiunt. Des igitur discipuli tangunt a domino: ut fiat armonia cithararum: ois merui bini suspensi consona voce respondet. Nazareth: At illi ceperunt contristari: et dicere ei singulatim: Numquid ego? Unus autem remissus et pecunie amore madefactus dicit: Numquid ego sum rabi: sicut in mattheo legitur. THEODORETUS: Ceperunt autem alii discipuli contristari propter omnia uerba. Nam et extra hanc existeret passio magis tamen credidit illi quod omnium nouit corda quod sibi. Sequitur: Qui ait illis: unus ex duodecim: qui itigit mecum manu in catino. BEDA: Judas. scilicet ceteris contristatis et retrahentibus manu: cum magistro manu mittit in catino. Et quod patrem dixerat: Unus ex uobis me tradet: preuerat peccatorum in malo: manifestus arguit: et tamen nomine proprium non designat. HIERONIMUS: Dicit autem: Unus ex duodecim: quasi ab eis separet: separet. n. scilicet lupi que quod capit. Quis quod de ouili egredietur: lupi moris: pro: Judas autem nec primo: nec secundo correptus a peccato retrahit pedem. unde pena peccatorum: ut que pudor non uiceat: corrigat denuntiata supplicia. et hoc est quod subdit: Et si quidem homo. sicut scriptum est de eo.

THEODORETUS: Per hoc quod dicitur: ostendit quod mors christi fuit uoluntaria et non necessaria. HIERONIMUS: Sed quod multi bonum et iudas faciunt: hoc ois illis non proficit: recte subdit: Et ait homo illi propter quem filius hominis tradetur: non quod inde peccatoribus: sed tamen peccatoribus: membris suis. Sequitur: Bonum erat ei si non esset natus homo ille. HIERONIMUS: Scilicet itis molares etero matris: melius enim non est: quod ad totam metam est. THEODORETUS: Quatuor enim ex fine melius fuisse ei quod esset: si non peccatorum existeret: nam deus fecit ipsum ad

opa bona: sed postquam ad tantam deuenit maliciam melius fuisset ei si natus non fuisset.

Et manducantibus illis: accepit iesus panem: et benedicens fregit: et dedit eis: et ait: sumite: hoc est corpus meum. Et accepto calice gratias agens dedit eis. Et biberunt ex illo ois. Et ait illis: Hic est sanguis meus noui testamenti: qui pro multis effundetur. Amen dico uobis quia inquit non bibam de genimine uitis: usque in diem illud cum illud bibam nouum in regno dei.

BEDA: Finitis pasche veteris solennibus transiit ad nouum: ut scilicet pro carne agni ac sanguine sui corporis sanguinis sacramentum substitueret. unde dicitur: Et manducantibus illis. acceperit iesus panem. ut scilicet ipse se esse monstraret: cui iurauit dominus: Tu es sacerdos in eternum secundum ordinem melchisedech. Sequitur: Et benedicens. THEODORETUS: Id est gratias agens fregit: quod et nos facimus orationes supradictas. BEDA: Fragit etiam ipse panem quem discipulus porrigit: ut ostendat corporis sui fractionem non absque sua sponte uel pro curatio futuram quem etiam benedixit: quia natura humanam quam passus assumpsit: ipse una cum patre et spiritu sancto gratia diuine uirtutis impleuit. Benedixit panem ac fregit: quia hominem assumpsit ita morti subdit dignatus est: ut ei diuine immortalitatis esse potentiam demonstraret: quod et de loci eum a morte resuscitandum esse doceret. Sequitur: Et dedit eis et ait: Sumite: hoc est corpus meum. THEODORETUS: Hoc scilicet quod nunc dicitur: et quod nunc sumit. Non autem panis figura tantum corporis christi est: sed et proprium christi corpus transmutatur. nam dominus ait: Panis quem ego dabo caro mea est: sed tamen caro christi non uidetur propter nostram infirmitatem: panis enim et uinum de nostra consuetudine est. si uero carne et sanguine carnerem: sumere non sustinerem. propter hoc dominus ipse infirmitati condescendens: ipse panis et uinum consumat: sed panem et uinum in ueritate uertit carnis et sanguinis. CHRYSOSTOMUS: in sermone de passione. Et nunc etiam ille presbiter est christus: quod illa ornamenta uel mensa ipse ista quoque consecrat. Non enim homo est qui proposita corpus christi facit et sanguinem: sed ille qui pro nobis crucifixus est christus. sacerdotis ore uerba profert: et dei uirtute consecrat et gratia uerbo quod dicitur: Hoc est corpus meum. proposita consecrat: et sicut illa uox quod dicitur: Rescite et multiplicamini et replete terra. semel quidem dicitur: sed ois tpe scribit effectum ad generationem operante natura: ita et uox ista semel quidem dicitur: sed pro ois mensas ecclesie usque in hodiernum diem et usque ad eum aduenit: prestat sacrificio firmitatem. HIERONIMUS: Mystice autem in pane transfiguratur dominus corpus suum: quod est ecclesia presbiter: qui accipit in fide: benedicit in numero: fragit in passione: datur in exemplis: sumit in doctrinis: format in sanguine suum in calice uino et aqua commixtum: ut alio purgemur a culpis: alio redimamur a peccatis. Sanguinem namque agni seruauit dominus a percussione angeli: et aqua maris rubri extinguit inimici: que sunt mysteria ecclesie christi. Unde sequitur: Et accipite. gratias agens de eis. Gratia enim et non meritis saluati sumus a deo. GREGORIUS: in moralibus. Tu appropinquaret etiam passio accepto pane gratias egisse perhibet. gratias itaque egit quod flagella aliene iniquitatis suscepit: et qui nil percussione dignum exhibuit: humiliter

opera bona: sed postquam ad tantam deuenit maliciam melius fuisset ei si natus non fuisset.

Et accepit iesus panem: et benedicens fregit: et dedit eis: et ait: sumite: hoc est corpus meum. Et accepto calice gratias agens dedit eis. Et biberunt ex illo ois. Et ait illis: Hic est sanguis meus noui testamenti: qui pro multis effundetur. Amen dico uobis quia inquit non bibam de genimine uitis: usque in diem illud cum illud bibam nouum in regno dei.

BEDA: Finitis pasche veteris solennibus transiit ad nouum: ut scilicet pro carne agni ac sanguine sui corporis sanguinis sacramentum substitueret. unde dicitur: Et manducantibus illis. acceperit iesus panem. ut scilicet ipse se esse monstraret: cui iurauit dominus: Tu es sacerdos in eternum secundum ordinem melchisedech. Sequitur: Et benedicens. THEODORETUS: Id est gratias agens fregit: quod et nos facimus orationes supradictas. BEDA: Fragit etiam ipse panem quem discipulus porrigit: ut ostendat corporis sui fractionem non absque sua sponte uel pro curatio futuram quem etiam benedixit: quia natura humanam quam passus assumpsit: ipse una cum patre et spiritu sancto gratia diuine uirtutis impleuit. Benedixit panem ac fregit: quia hominem assumpsit ita morti subdit dignatus est: ut ei diuine immortalitatis esse potentiam demonstraret: quod et de loci eum a morte resuscitandum esse doceret. Sequitur: Et dedit eis et ait: Sumite: hoc est corpus meum. THEODORETUS: Hoc scilicet quod nunc dicitur: et quod nunc sumit. Non autem panis figura tantum corporis christi est: sed et proprium christi corpus transmutatur. nam dominus ait: Panis quem ego dabo caro mea est: sed tamen caro christi non uidetur propter nostram infirmitatem: panis enim et uinum de nostra consuetudine est. si uero carne et sanguine carnerem: sumere non sustinerem. propter hoc dominus ipse infirmitati condescendens: ipse panis et uinum consumat: sed panem et uinum in ueritate uertit carnis et sanguinis. CHRYSOSTOMUS: in sermone de passione. Et nunc etiam ille presbiter est christus: quod illa ornamenta uel mensa ipse ista quoque consecrat. Non enim homo est qui proposita corpus christi facit et sanguinem: sed ille qui pro nobis crucifixus est christus. sacerdotis ore uerba profert: et dei uirtute consecrat et gratia uerbo quod dicitur: Hoc est corpus meum. proposita consecrat: et sicut illa uox quod dicitur: Rescite et multiplicamini et replete terra. semel quidem dicitur: sed ois tpe scribit effectum ad generationem operante natura: ita et uox ista semel quidem dicitur: sed pro ois mensas ecclesie usque in hodiernum diem et usque ad eum aduenit: prestat sacrificio firmitatem. HIERONIMUS: Mystice autem in pane transfiguratur dominus corpus suum: quod est ecclesia presbiter: qui accipit in fide: benedicit in numero: fragit in passione: datur in exemplis: sumit in doctrinis: format in sanguine suum in calice uino et aqua commixtum: ut alio purgemur a culpis: alio redimamur a peccatis. Sanguinem namque agni seruauit dominus a percussione angeli: et aqua maris rubri extinguit inimici: que sunt mysteria ecclesie christi. Unde sequitur: Et accipite. gratias agens de eis. Gratia enim et non meritis saluati sumus a deo. GREGORIUS: in moralibus. Tu appropinquaret etiam passio accepto pane gratias egisse perhibet. gratias itaque egit quod flagella aliene iniquitatis suscepit: et qui nil percussione dignum exhibuit: humiliter

passioe benedicat: vt hic ostēdat qd vnusq̄sq̄ in flagello culpe facere debeat: si ipse equanimiter flagella culpe portat aliene. vt hinc etiā ostēdat qd i cor rectione faciat subdit: si in flagello posit⁹ patri gr̄as egit equalis. **BEDA:** Quia ⁊ nos i christo ⁊ i nobis christū manere oportet: vinū dñici calicis aqua misceat. Attestate enī iohāne aque populi sūt ⁊ neq̄ aquā solā neq̄ solū vinū cuiq̄ licet offerre: ne talis oblatio caput a mēbris secernēdū eē signū fiet: ⁊ vel christū sine nostre redēptionis amore pati potuisse: vel nos sine illi⁹ passioe saluari ac pati posse offerri cōtingat. Sequitur: Et biberūt ex illo oēs. **HIERO.** Ebrietas felix: farietas salutaris: q̄ quāto copios⁹ sumis: tāto sobrietatē mētis donare dignat⁹. **THEO.** Quidam autē dicūt iudā mysteriorum nō fuisse participē: sed q̄ eruerit anteq̄ domin⁹ mysteria largiretur. Alij etiam dicūt q̄ illi tradidit de illo mysterio. **CHRYS.** in ser. de pass. Christ⁹ eiz sanguinē ei qui eū vendidit offerebat: vt haberet remissionē peccatorū: si tamē impius existeret nolūisset. **HIERO.** Bibit ergo iudas: s; nō saturat⁹: nec sitim extinguit ignis eterni: quia i igne sumit mysteria christi: cuius sacrificiū nō emūdat, sed eos cogitatio inspiens pducit ad culpas: qui se scenosis crudelitatis fetorib⁹ misceuerūt. **CHRY.** in ser. de passi. Nullus ergo sit iudas i oñi mētia. B sacrificiū cibus spiritualis ē: nam sicut corporalis cibus cū ventrē inuenerit aduersis humoribus occu pari ampl⁹ ledit: ita est ⁊ iste spiritualis cibus: si alij quē reperit malignitate pollutū: magis eū perdit n̄ sua natura: sed accipientis vicio. Pura igit̄ sit mēs in omnib⁹: pura cogitatio: quia ⁊ sacrificiū purum est. Sequit̄: Et ait illis: hic ē san. me⁹ noui testamēti. **BEDA:** Hoc ad distinctionē recipit veteris testamēti quod hircoꝝ ⁊ vitulorū est sanguine dedūcati: oñte inter aspergentē legislatozem: hic est sanguis testamēti quod mādauit ad nos deus. **SECTUR:** Qui pro mul. effunderet. **HIERO.** Nō enī omnes emūdat. Sequit̄: Amē dico vobis q̄ iaz nō bi. ex hoc genī. vi. vsq̄ in diē illū cū illud bi. no. i. regno dei. **THEO.** Quasi diceret: Nō bibā de vino vsq̄ ad resurrectionē: regnū enī resurrectionem vocat: quasi tūc regnauerit cōtra mortē. Post resurrectionem vero bibit cū discipulis: ⁊ comedit: ostēdens q̄ idē ipse esset qui passus ē. Noui autē bibit illud. i. nouo quodā mō ⁊ alieno. Nō enim corpus habebat passibile indigēs cibo: sed imortale ⁊ icorruptibile. Intelligēdū est autē ⁊ sic: Vitis ē ipse dominus: genimen vitis mysteria ⁊ intellectus occult⁹ quē ipse generat: qui docet hominē scientiā. In regno autē dei. i. in futuro seculo bibit cū suis discipulis mysteria ⁊ sapientiā: noua quedā nos docēs: ⁊ reuelās q̄ nunc occultat. **BEDA:** Uel alij: Vitem siue vineā domini appellatā esse synagogā ysaías testat̄ dicēs: Vineā dñi sabaoth dom⁹ israel ē. Itur⁹ ergo domin⁹ ad passionē ait: Jā non bibam de ge. vi. ac si aperte dicat: Nō vltra carnalibus synagoge ceremoniis delectabor: in dibus etiā ista paschalis agni sacra locū tenere precipiū. Aderit. n. tēpus mee resurrectionis: aderit dies illa cū in regno dei positus. i. gloria vite imortalis sublimat⁹: de salute eiusdē populi fonte gratie spiritualis regnāti vo-

biscū gaudio pfundat. **HIERO.** Considerandū autē q̄ hic oñs mutat trin sacrificiū: sed non mutat temp⁹: vt nos nunq̄ cenā dñi ante quartadecimā lunā faciam⁹: qui facit in. xiiii. resurrectionē. i. xi. luna cenā dñi faciet: quod nūquā i veteri testamēto nec in nouo factum est.

Et hymno dicto: exierūt in montem oliuarū. Et ait eis iesus: Oēs scādalizabimini in nocte ista: qz scriptū ē: pcutiā pastozē ⁊ disspgentur ones. Sed postea qz resurrexero pcedā nos i galileā. Petr⁹ autē ait illi: Et si oēs scādalizati fuerit: sed non ego. Et ait illi iesus: Amē dico tibi qz tu hodie i nocte hac priusq̄ gall⁹ nocē bis dederit: ter me es negaturus. At ille ampl⁹ loquebat. Et si oportuerit me simul cōmori tibi: n̄ te negabo. Sitr̄ at ⁊ oēs dicebant.

HILAR. Sicut gr̄as egerūt anq̄ biberūt: ita etiā gr̄as agūt ⁊ postq̄ biberūt. vñ of: Et hymno dicto exi. in mon. oli. vt. f. aduiscas ⁊ an̄ cibū ⁊ post cibū gratiarū reddere actiōes. **HIERO.** Hymnū. n. cit laudē dñi vt ē i psalmo. Edēt pan. ⁊ sa. ⁊ lau. no mi. q̄ req̄ eū. Et aduiscas ⁊ māducauerūt oēs plūgues terre. **THEO.** Siml̄ etiā ⁊ hic ostēdit qd am plectibile erat sibi p nobis mori: qm tradēdas erat deū landare dignat⁹ ē. Docet etiā nos cū i angustias icidim⁹ ppter multorū salutē nō cōristari: sed deo gr̄as agere q̄ i nostra tribulatioe opatur multoz salutē. **BEDA:** Pōt etiā hymn⁹ ille i celū ligi quē dñs sibi iohāne patri gr̄as agēs decantabat: in quo ⁊ p seipō: ⁊ p discipulis: ⁊ p eis q̄ p vrbū ipsoꝝ credituri erāt: eleuatis sursum ocul⁹ scandatur. **THEO.** Exiit autē i montē: vt ad cū solitariū existētē exiret: ipm caperēt abq̄ tumultu. Si enī accessisset cū i ciuitate manebat: forte fuisset multitudo populi cōturbata: ⁊ tūc māifeste occasione inimici captātes: viderent iuste iterficere tanq̄ populū concitantē. **BEDA:** Pulchre etiā oēs oñes pulos sacramētis ibutos i montē educit oliuarū: vt typice designet nos p acceptionē sacramentoz ad altiora vtutū dona ⁊ christinata sancti spūs q̄tus i corde pungamur ascēdere debere. **HIERO.** In mōte etiā oliueti iesus tenet vñ ad celos ascendit: vt nos sciam⁹ qz idē ascēdimus ad celos vñ vigiliamus ⁊ oram⁹ ⁊ ligamur: nec repugnam⁹ i terra. **BEDA:** Predicit autē oñs discipul⁹ qd passuri sūt vt cū passi fuerit: nō desperēt salutē: s; agētes penitētia liberent. vñ seq̄. Et ait illis iesus: Oēs scādalizabimini i me i nocte ista. **HIERO.** Oēs q̄dem cadūt: sed nō oēs iacēt: Numqd enī q̄ dormit non adiciet vt resurgat: Carnale ē cadere: sed oīabolū cū ē iacere. **THEO.** Permissit autē eos oñs cadere: vt n̄ i seipsis fidit: ⁊ ne videret hq̄ pdixerat et quodā argumēto apparētī pdixisse: iducit testimo-

[Marginal notes in a smaller hand, partially illegible due to fading and bleed-through from the reverse side.]

PARCUS

Ca. XIII.

quebatur illum : amictus syndone sup nudo: et tenuerunt euz. At ille relicta syndone: nudus pfugit ab eis.

BEDA: Postq̄ tertio dñs orauerat: et apostolo r̄ timore sequēte p̄nia ipetrauerat corigēdū: secus r̄ de passione sua p̄git ad p̄secutores: de quo ad mētē euāgelista dicit: Et adhuc eo loquēte ve iudas scarioth vn̄ de r̄ii THEO. Hoc n̄ frustra ponit: s̄ ad maiore p̄ditionis redargutionē q̄ cū de p̄mo choro discipuloy existeret: cōtra dñm i rabiē vsus est. Sequit̄: Et cū eo tur. mul. cū gla. et lignis missi a sum. sa. et scri. et senio. HIERO. Incubuit. n. viri tui seculi: q̄ desp̄at de adiutorio dei. BEDA: Ad hoc t̄ h̄ aliqd̄ iudas de verecūdia discipuli: cū euz nō palā tradidit p̄secutorib̄: s̄ p̄ signū osculi. vñ se quē: Dederat it̄ tra. eis signū dicens: Quēcūq̄ oscu. fu. ipe ē. et. ei. THEO. Uide eī insensibilitatē: quo nō credebat i osculo christi decipi: vt q̄si amicus estiare. Si aut̄ amic⁹ eras o iuda: cui⁹ gr̄a cū ini. micis accessisti: s̄ oīs p̄auitas sine p̄uidētia ē. Sequit̄: Et cū re. nati ac. ad eū ait: Rabbi: et oscu. ē eū.

HIERO. Dar iudas signū osculi cū veneno doli: sic ch̄m obtulit sacrificiū subdoli et reprobati. BEDA: Inuidēs aut̄ et scelerata confidētia magi strū vocat: et osculū iert̄ ei quē tradit. Suscipit aut̄ dñs osculū traditōis: n̄ quo simulare nos doceat: s̄ ne p̄ditionē fugere videat: simul et illud psalmi cōplēs: Cū his q̄ oderūt pacē erā pacific⁹. Sequit̄: Et illi ma. inie. in eū. et tenuē eū. HIERO. Sic ad est ioseph veditus a fratrib̄: et ferrū p̄trāsuit aīam ei⁹. Sequit̄: Un̄ aut̄ de circū. edu. gla. p̄cus. ser. sū. sa. et am. illi auri. BEDA: Petr⁹ h̄ fecit vt iohānes declarat eodē mentis ardore quo cetera facies bat. Sciebat enī quō p̄hinees puniēdo sacrilegos: mercedē iusticie et sacerdotij perennis acceperit.

THEO. Tacet aut̄ nomē ei⁹ mare: vt nō videret sū laudare magistrū q̄si zelatē p̄ christo. Innuīt aut̄ petr⁹: ex h̄ q̄ iobediētes erāt et increduli spernent̄ scripturas: nā si habuissēt aures audientes scri pturas: nō crucifixissēt dñm glorie. Amputauit au tē auriculā sui sumi sacerdotis: nā sumi sacerdotes p̄mo p̄teribāt scripturas: q̄si sui nō audietes facti. Sequit̄: Et rīdēs iesus ait illi: Tāq̄ ad latro. eri. cū gla. et lignis. BEDA: Quasi. d. Stultū ē cū gladij et fustib̄ q̄rere eū q̄ vltro se vris tradidit manibus: et i nocte q̄si latitatē p̄ pditorē iuestigare: q̄ quotis die i tēplo docebat. THEO. Istō aut̄ diuinitatē ei⁹ ostēdit. q̄n enī i tēplo docebat nō valuerūt ipsuz cape: q̄nis i manib⁹ eoz eēt: q̄ nōdū t̄ps aduenerat passōis. q̄n aut̄ ipe voluit: tūc tradidit seipm vt adimplerēt scripture: q̄ tāq̄ agn⁹ ad occisionem voc⁹: En̄ clamās neq̄ vociferās: s̄ volūtarie paties. Sequit̄: Tūc oīci. ei⁹ re. eū oēs fugerunt. BEDA: In̄ i pleb̄ s̄mo: quē dñs dixerat: q̄ oēs discipuli scīdalarēt i illo i ipa nocte. Sequit̄: Adolef. aut̄ q̄ dā sequebat̄ illū. amic. syn. sup nudo. subaudiē coy pore: q̄ nō aliqd̄ adumētī q̄ solū habebat syndonē. Sequit̄: Et tenuerūt eū. At ille re. syn. nu. p̄fu. ab eis.

quod sp̄ntiā detestabat̄ et facta nō a dño: cuius amorē et absēs corpe sicū suauit i n̄te. HIERO. Sicut etiā ioseph relicto pallio nud⁹ de manib⁹ v

pu dice semie aufugit. q̄ dult effugere man⁹ iniquo r̄i: reliquēs mēte que mūdi sunt fugiat p̄ iesum.

THEO. Probabile aut̄ videt̄ q̄ hic adolescēs erat de illa domo: i q̄ pascha cōderāt. Quidā vō dicūt hūc adolescētē fuisse iacobū fratrem dñi: q̄ dicebat iust⁹: q̄ ab apostol p̄ christi ascētionē cathedrā hie rofoly moy accepit. GREGO. iiii. mor. Uel h̄ de iohāne or̄: q̄ r̄si p̄ vt vba redēptoris audiet ad cau cē rediit: p̄n̄ t̄n̄ territ⁹ fugit: naz et illū eo t̄pe fuisse adolescētē lōga p̄ h̄ i carne vita ei⁹ inditio ē. Po tuit enī fieri vt ad horā tenētū manib⁹ elaps⁹: moy resūpto idumē: o redierit: et sub dubia lucis nocte: se turbis ducētū iesum q̄si vn̄ de ipis imiserit: donec ad atrij pōtificis cui erat not⁹ pueniret: vt ipe i suo euāgelio cōmemorat. Sicut aut̄ petr⁹ vt culpā negatiōis p̄nie lachrymis abluūt: recuperatiō nē ostēdit eoz q̄ i martyrio labunē: ita ceteri discipu li q̄ articuli cōprehēsiōis fugiēdo p̄uenerūt: caute lā fugiēdi docēt eos qui se minus idoneos ad tole randa supplicia sentiunt.

Et adduxerūt iesuz ad summuz sacerdotē: et cōuenerūt oēs sacerdo tes et scribe et seniores. Petr⁹ aut̄ a lōge secut⁹ ē eū: usq̄z itro in atriū sū mi sacerdotis: et sedebat cū ministris ad ignē et calefaciebat se. Sūmi ue ro sacerdotes et oē cōciliū q̄rebant aduers⁹ iesuz testioniū: ut eū morti traderēt: nec inueniebāt. Multi aut̄ testimoniū falsū dicebāt aduersus eū: et cōueniētia testimonia n̄ erāt. Et qdā surgētes: falsuz testimoniū ferebāt aduersus euz dicētes: Om̄ nos audiūm⁹ euz dicētē: Ego dis soluā tēpluz hoc manu factuz: et p̄ tridū aliō n̄ māu factū edificabo. Et n̄ erat cōueniēs testioniū illoz.

GLO. Narrauerat euāgelista superi⁹: quō dñs a ministris sacerdotū fuerat capt⁹: nūc narrare inci pit quomō i domo p̄cipis sacerdotū morti adiū dicatus fuit. vñ dicit̄: Et addux. iesum ad summū sa cer. BEDA: Sūmū sacerdotē significat cayphā: qui sicut iohes scribit erat pōtifex anni illi⁹: de quo testat̄ Iosephus: q̄ pontificatū sibi emerit a p̄ncipi pe romano. Sequit̄: Et cōuenerunt in vnū oēs sa cerdotes: et scribe et seniores. HIERO. Tunc scā est cōgregatio thauoy in vaccis populoy. Sequit̄ tur: Petrus autē a longe sequebat̄ eū vsq̄z itro in atrij summū sacerdotis. Timor enī retrahit: s̄ cha ritās trahit. BEDA: Merito autē a lōge seque batur: qui iā erat proxie negaturus. Neq̄ enim ne gare posset: si christo proximis adhaesisset. Sequit̄: Et sede. cum ministris et calefaciebat se ad ignem. HIERON. In atrio cum ministris calefacit se

pr̄ima t̄. Sequit̄: Et t̄n̄ ab eis. omnia... sic intellexit q̄... tradite p̄p̄nq̄... no dei dñe ecclia... r̄ntat docemur... nos dicere: sed... nō h̄ d̄c̄. Se... A. Vō a somno... m̄mētē d̄c̄rim̄... mētis. Paulus... mētis bow... p̄ci p̄uā p̄ci... bota. AV... post: sed si fieri... Sic itaq̄ d̄c̄m... Ac. ne q̄ p̄uā... f̄st̄ant̄ quo itelē... la sequit̄: Roba p̄... no iūis ostēd̄ nō ex... r̄is v̄ctum d̄c̄i fieri... r̄s abba p̄ter eū... p̄uā q̄ latic p̄ter... r̄m̄ r̄m̄q̄ d̄c̄m... nā iūi cogit. Leo... lap̄ r̄m̄ē ad... et q̄ iū abba: par... air p̄ter. BE... ostēd̄ r̄re q̄ h̄... me. Romulicēs... nōnē ad quā m̄... h̄ q̄ m̄. Ona... sc̄m̄ canē: nā... h̄ q̄ ego v̄lo: s̄... m̄a m̄o: s̄ h̄... h̄ si non p̄it d̄... HIERO. Et quo... r̄e patr⁹ obedi... p̄ponere. Sequit̄... r̄i d̄c̄m̄... r̄is r̄m̄s: et n̄... h̄ iū ic̄p̄uz. n̄ h̄... h̄ po. ma bota n̄... h̄ potuūt m̄ez... h̄s m̄ez m̄ez... r̄. i t̄ta. L. nega... r̄m̄ini q̄ ip̄... h̄ me i r̄m̄s iū... HIERO. In̄... gl̄uz. Sequit̄:... ma. THEO... ad me nō ne... v̄ra itamū in... t̄e carni d̄c̄... m̄om̄arios h̄c... d̄c̄m̄ post:... iū fragilī... aduersus eoz... r̄m̄tē fuit... d̄. q̄ p̄ter... r̄m̄i q̄ p̄m̄

ad ignē. Atriū sacerdotis ē secularis circuit⁹. mistri demonia sūt: cū q̄bus q̄ manet: flere peccata nō potest: ignis desiderii carnale. **BEDA:** Est. n. ignis charitas: de quo dicit: *igne veni mittere i terrā: q̄ sup credētes descēdēs: varijs liguis eos laudare dominū docuit.* Est et ignis cupiditatis: de quo dicit: *Deus adulterātes velut clyban⁹ corda eoz. hic ignis i atrio caypbe istinctu maligni spūs accēsus: ad negandū: ad blasphemādū dñm pfidoꝝ liguas armabat.* Quō enī itus i domo maligna synod⁹ gerebat: h ignis i atrio iter frigora noctis accēsus figurabat. Quoniaꝝ enī abundat iniquitas: refrigescit charitas multoꝝ. h frigore torpēs ad horā petr⁹: q̄m pm⁹ p̄u nis mistroꝝ caypbe calefieri cupiebat: q̄ t̄pal cōmodo solaciū pfidoꝝ societate q̄rebat. **Sequit⁹:** *Sūmi vō facer. et oē cō. que. aduersus ie. te. vt eū mor. traderet.* **THEO.** *Legē p̄cipiēte q̄ vn⁹ existeret summus sacerdos: tūc multi erāt substituti: et destituti ānis singulis p̄ p̄cipē romanoꝝ. Sūmos ḡ sacerdotēs dicit illos: q̄ determinatū eis tēpus cōplentes iā cōpleuerāt: a sacerdotio destituti erāt. Figuram aut iudicij: q̄d i p̄iudiciū agebāt operant: testionia querētes vt videant iēsum iuste dānare et pdere.* **HIERO.** *S; mēta ē iniquitas sibi: vt regina aduersus Ioseph: et sacerdotes aduersus susannā. h ignis sine materia deficit. vñ sequit⁹: Nec iueniebāt. Nō t̄ enī fal. testi. di. aduersus eū. et cōue. testi. nō erāt. Quod enī variat: icertū habet. Sequit⁹: Et quidā sur. fal. testi. ferebāt. Moꝝis ē hereticoz vmbꝛā de veritate trahere. nō ille dixit q̄d illi dicunt: s; simile verbū de tēplo corpis sui: q̄d post biduū resuscitauit.* **THEO.** *Nō enī dñs dixerat: Ego dissoluā illud: s; soluite. neq; manufactū dixit: s; simpliciter templū.* **HIERO.** *Dixit etiā: Suscitabo vium aial si gnificās et spirās tēplū. Salsus testis ē q̄ in eo sēsu dicta itelligit: quo nō dicuntur.*

Urgēs autē summ⁹ sacerdos in mediū inērogauit iēsum dicens: *Nō rñdes q̄c̄q; ad ea q̄ tibi obijciūtur ab his? Ille aut tacebat: et nihil rñdit. Rursum summus sacerdos interrogabat eum: et dixit: Tu es christus fili⁹ dei bñdicti. Iesus autē dixit illi: Ego sū. Et uidebitis filiū hominis sedētē a dextris uirtutis dei: et ueniētē cū nubib⁹ celi. Summ⁹ aut sacerdos scidēs uestimenta sua ait: Quid adhuc desideram⁹ testes? Audistis blasphemā: Quid nob uidef? Qui oēs cōdēnauerūt eū eē reū mortis. Et ceperūt quidā cōspuere eū et uelare faciē ei⁹: et colaphis eū cedere et dicef ei: pphetiza. Et mistri alapis eum cedebāt.*

BEDA: Quāto iesus tacebat ad indignos respōsione sua falsos testes et sacerdotes ipios: tāto magi pōtifer furore supatus eū ad rñdēdū puocat: vt ex qualibet occasiōe s̄monis: locū iueniat accusandi. vñ dicit: *Et erur. sum. fa. i mediū iter. ipm di. Nō re spōdes quicq; ad ea que tibi obijci. ab his: Nō re quidē p̄iceps: et ipatiēs nō iueniēs calūnie locū: erurgit de folio vt isaniā mētis motu corpis oemō straxet.* **HIERO.** *Sed ipse de⁹ et saluator noster q̄ mūdo salutē otulit: et hūano generi sua pietate subuenit: sicut onis ad occisionē sine voce ouicif: et obmutuit et siluit a bonis. Vñ sequit⁹: Ille aut tacebat et nihil rñdit. Taciturnitas christi apologiā. i. excusationē ade absoluit.* **THEO.** *Tacebat aut sciens q̄ nō attēderēt verbis ei⁹. vñ scōm lucā rñdit: Si dixero vobis: nō creditis mihi. vñ sequit⁹: Nūm⁹ sum. facer. iter. eū. et dir. ei: Tu es christ⁹ fili⁹ dei bñdicti? Interrogat quidē h summ⁹ sacerdos: nō vt addiicēs crederet: sed vt ex hoc aliquā occasiōē caperet. Querit aut: Tu es christ⁹ fili⁹ dei bñdicti? Quāti nāq; erāt christi. i. vñcti: sicut reges et sumi sacerdotēs: sed null⁹ eoz dicebat fili⁹ dei bñdicti: quāsi semp collaudati.* **HIERO.** *Hūc aut expectabant de lōge: i. ppe nō vidēt: sicut isaac caligātib⁹ oculis iacob sub manib⁹ nō agnoscit: s; lōge de eo fructu ra canit. Iesus aut dixit illi: Ego sum. vt. s̄ceratibi les sint.* **THEO.** *Sciebat nāq; quoniā nō crediderēt: tñ rñdit: ne postea dicerēt: si audissem⁹ aliqd ab eo: credidissem⁹ ei. hoc aut ē in eoz p̄iudiciū: q̄ audierūt et nō crediderūt.* **AVG.** *de con. euā. dicit the⁹ aut nō dixit respōdisse iēsum: Ego sum: s; tu exististi. sed mare⁹ tantū valere oñdit quod ei dicit: Iesus: tu dixisti: quantū si diceret: ego sum. Sequit⁹: Et vide. si. ho. se. a. dex. vir. dei: et ve. cū nubib⁹ celi.* **THEO.** *Ac. si. o. Uidebitis me tanq; filiū hominis a dextris patris sedētē. Virtutē nāq; hic patrē dicit: non autē sine corpe uenit: sed qualis apparuit crucifigētib⁹ in iudicio eis apparebit.* **BEDA:** *Si ergo tibi i christo o iudee. o pagane: et hereticē conseptus isirmitas: et crux cōtumelia ē: vide q̄ p hoc fili⁹ hominis ad dextrā dei p̄ris sessor: et i sua cū nubib⁹ celi ē maiestate futur⁹.* **HIERO.** *Equidē sacerdos iterrogat filiū dei: Iesus aut rñdit filiū hominis: vt hic itelligam⁹ dei filiū idē eē et filiū hominis: et ne quaternitatē faciam⁹ i trinitate: sed hō in deo: et de⁹ i homie sit. Dicit aut a dextris uirtutis sedētē. i. i vita regnantē sempiterna: et uirtute omnia. Et ueni. in nu. celi. In nube ascēdit: cū nube ueniet. i. in corpe suo solo q̄d sumpsit a uirgine ascēdit: et cū multiformi ecclesia q̄ corpe ipsi⁹ et plenitudo ei⁹ ad iudiciū uertur⁹ est.* **LEO** *papa: Carphas aut ad eraggerādā auditi s̄monis iudiciā: scidit uestimēta sua: et nesciēs qd hec significaret isaniā: sacerdotali se honore p̄uauit. oblit⁹ p̄cepti illi⁹: q̄d legē de p̄cipe sacerdotū: De capite suo cidarim nō eponet: et uestimēta sua nō dirūper. Nā sequit⁹: Sū aut sa. scin. uesti. sua ait: Quid adhuc oēs testes: an di. blas. qd vobis uidef? **THEO.** *Adimpler oēm sacerdos cōsuetudinē iudicā. Cū enī aliqd itolembile et triste illis occurrebat: uestimēta scidebat. Ut ergo mōstraret: q̄d christ⁹ magnā et itolerabile blasphemā dixerit: uestimēta scidit.* **BEDA:** *Alios**

... ad ignē. Atriū sacerdotis ē secularis circuit⁹. mistri demonia sūt: cū q̄bus q̄ manet: flere peccata nō potest: ignis desiderii carnale. **BEDA:** Est. n. ignis charitas: de quo dicit: *igne veni mittere i terrā: q̄ sup credētes descēdēs: varijs liguis eos laudare dominū docuit.* Est et ignis cupiditatis: de quo dicit: *Deus adulterātes velut clyban⁹ corda eoz. hic ignis i atrio caypbe istinctu maligni spūs accēsus: ad negandū: ad blasphemādū dñm pfidoꝝ liguas armabat.* Quō enī itus i domo maligna synod⁹ gerebat: h ignis i atrio iter frigora noctis accēsus figurabat. Quoniaꝝ enī abundat iniquitas: refrigescit charitas multoꝝ. h frigore torpēs ad horā petr⁹: q̄m pm⁹ p̄u nis mistroꝝ caypbe calefieri cupiebat: q̄ t̄pal cōmodo solaciū pfidoꝝ societate q̄rebat. **Sequit⁹:** *Sūmi vō facer. et oē cō. que. aduersus ie. te. vt eū mor. traderet.* **THEO.** *Legē p̄cipiēte q̄ vn⁹ existeret summus sacerdos: tūc multi erāt substituti: et destituti ānis singulis p̄ p̄cipē romanoꝝ. Sūmos ḡ sacerdotēs dicit illos: q̄ determinatū eis tēpus cōplentes iā cōpleuerāt: a sacerdotio destituti erāt. Figuram aut iudicij: q̄d i p̄iudiciū agebāt operant: testionia querētes vt videant iēsum iuste dānare et pdere.* **HIERO.** *S; mēta ē iniquitas sibi: vt regina aduersus Ioseph: et sacerdotes aduersus susannā. h ignis sine materia deficit. vñ sequit⁹: Nec iueniebāt. Nō t̄ enī fal. testi. di. aduersus eū. et cōue. testi. nō erāt. Quod enī variat: icertū habet. Sequit⁹: Et quidā sur. fal. testi. ferebāt. Moꝝis ē hereticoz vmbꝛā de veritate trahere. nō ille dixit q̄d illi dicunt: s; simile verbū de tēplo corpis sui: q̄d post biduū resuscitauit.* **THEO.** *Nō enī dñs dixerat: Ego dissoluā illud: s; soluite. neq; manufactū dixit: s; simpliciter templū.* **HIERO.** *Dixit etiā: Suscitabo vium aial si gnificās et spirās tēplū. Salsus testis ē q̄ in eo sēsu dicta itelligit: quo nō dicuntur.*

Urgēs autē summ⁹ sacerdos in mediū inērogauit iēsum dicens: *Nō rñdes q̄c̄q; ad ea q̄ tibi obijciūtur ab his? Ille aut tacebat: et nihil rñdit. Rursum summus sacerdos interrogabat eum: et dixit: Tu es christus fili⁹ dei bñdicti. Iesus autē dixit illi: Ego sū. Et uidebitis filiū hominis sedētē a dextris uirtutis dei: et ueniētē cū nubib⁹ celi. Summ⁹ aut sacerdos scidēs uestimenta sua ait: Quid adhuc desideram⁹ testes? Audistis blasphemā: Quid nob uidef? Qui oēs cōdēnauerūt eū eē reū mortis. Et ceperūt quidā cōspuere eū et uelare faciē ei⁹: et colaphis eū cedere et dicef ei: pphetiza. Et mistri alapis eum cedebāt.*

BEDA: Quāto iesus tacebat ad indignos respōsione sua falsos testes et sacerdotes ipios: tāto magi pōtifer furore supatus eū ad rñdēdū puocat: vt ex qualibet occasiōe s̄monis: locū iueniat accusandi. vñ dicit: *Et erur. sum. fa. i mediū iter. ipm di. Nō re spōdes quicq; ad ea que tibi obijci. ab his: Nō re quidē p̄iceps: et ipatiēs nō iueniēs calūnie locū: erurgit de folio vt isaniā mētis motu corpis oemō straxet.* **HIERO.** *Sed ipse de⁹ et saluator noster q̄ mūdo salutē otulit: et hūano generi sua pietate subuenit: sicut onis ad occisionē sine voce ouicif: et obmutuit et siluit a bonis. Vñ sequit⁹: Ille aut tacebat et nihil rñdit. Taciturnitas christi apologiā. i. excusationē ade absoluit.* **THEO.** *Tacebat aut sciens q̄ nō attēderēt verbis ei⁹. vñ scōm lucā rñdit: Si dixero vobis: nō creditis mihi. vñ sequit⁹: Nūm⁹ sum. facer. iter. eū. et dir. ei: Tu es christ⁹ fili⁹ dei bñdicti? Interrogat quidē h summ⁹ sacerdos: nō vt addiicēs crederet: sed vt ex hoc aliquā occasiōē caperet. Querit aut: Tu es christ⁹ fili⁹ dei bñdicti? Quāti nāq; erāt christi. i. vñcti: sicut reges et sumi sacerdotēs: sed null⁹ eoz dicebat fili⁹ dei bñdicti: quāsi semp collaudati.* **HIERO.** *Hūc aut expectabant de lōge: i. ppe nō vidēt: sicut isaac caligātib⁹ oculis iacob sub manib⁹ nō agnoscit: s; lōge de eo fructu ra canit. Iesus aut dixit illi: Ego sum. vt. s̄ceratibi les sint.* **THEO.** *Sciebat nāq; quoniā nō crediderēt: tñ rñdit: ne postea dicerēt: si audissem⁹ aliqd ab eo: credidissem⁹ ei. hoc aut ē in eoz p̄iudiciū: q̄ audierūt et nō crediderūt.* **AVG.** *de con. euā. dicit the⁹ aut nō dixit respōdisse iēsum: Ego sum: s; tu exististi. sed mare⁹ tantū valere oñdit quod ei dicit: Iesus: tu dixisti: quantū si diceret: ego sum. Sequit⁹: Et vide. si. ho. se. a. dex. vir. dei: et ve. cū nubib⁹ celi.* **THEO.** *Ac. si. o. Uidebitis me tanq; filiū hominis a dextris patris sedētē. Virtutē nāq; hic patrē dicit: non autē sine corpe uenit: sed qualis apparuit crucifigētib⁹ in iudicio eis apparebit.* **BEDA:** *Si ergo tibi i christo o iudee. o pagane: et hereticē conseptus isirmitas: et crux cōtumelia ē: vide q̄ p hoc fili⁹ hominis ad dextrā dei p̄ris sessor: et i sua cū nubib⁹ celi ē maiestate futur⁹.* **HIERO.** *Equidē sacerdos iterrogat filiū dei: Iesus aut rñdit filiū hominis: vt hic itelligam⁹ dei filiū idē eē et filiū hominis: et ne quaternitatē faciam⁹ i trinitate: sed hō in deo: et de⁹ i homie sit. Dicit aut a dextris uirtutis sedētē. i. i vita regnantē sempiterna: et uirtute omnia. Et ueni. in nu. celi. In nube ascēdit: cū nube ueniet. i. in corpe suo solo q̄d sumpsit a uirgine ascēdit: et cū multiformi ecclesia q̄ corpe ipsi⁹ et plenitudo ei⁹ ad iudiciū uertur⁹ est.* **LEO** *papa: Carphas aut ad eraggerādā auditi s̄monis iudiciā: scidit uestimēta sua: et nesciēs qd hec significaret isaniā: sacerdotali se honore p̄uauit. oblit⁹ p̄cepti illi⁹: q̄d legē de p̄cipe sacerdotū: De capite suo cidarim nō eponet: et uestimēta sua nō dirūper. Nā sequit⁹: Sū aut sa. scin. uesti. sua ait: Quid adhuc oēs testes: an di. blas. qd vobis uidef? **THEO.** *Adimpler oēm sacerdos cōsuetudinē iudicā. Cū enī aliqd itolembile et triste illis occurrebat: uestimēta scidebat. Ut ergo mōstraret: q̄d christ⁹ magnā et itolerabile blasphemā dixerit: uestimēta scidit.* **BEDA:** *Alios**

ait mysterio factu est: vt in passioe dñi potifex ius
 deozu sua ipse vestimeta discinderet: hoc est ephor
 cu tunica dñi: nec ab ipis q eu crucifirere militib?
 scidi poterit. Figurabat eni: q: sacerdotiu iudeozu
 p scelerib? ipou potifexi esset scindedu. Soliditas
 vero ecclesie que vestis sui redemptoris solet appellari
 nunq? valet diripi. THEO. Ex eo aut sacerdotiu
 iudeoz? scindedu erat: q? dñauerit chzistiu ee reu
 mortis. vnde sequit: Qui oes code. eu ee reu mort?
 HIERO. Londenat quide eu esse reu mortis: vt
 reatu suo reatu nostru soluerz. Sequit: Et ceperunt
 quida copuere eu. vt. l. sputaminib? susceptis facie
 anime nostre lauaret: et velamine faciei sue velame
 eosq? nrou aufereret: et colaphis quib? in caput p
 culas e caput humani generis qd est ada sanaret
 et alapis quib? expalmar? est: maxima laus ei? nris
 manib? labuq? plauderet: vt dicit: Omnes gentes
 plaudite manib? BEDA: q? vo dicit et: Prophe
 tizans est qui te percussit: quasi in cotumelia faci
 unt eius qui se a populis pphetā haberi voluit.

AVGV. de con. euā. hoc aut intelligit passus
 ois eis ad mane in domo pncipis sacerdotu: quo
 pus adductus est.

Et cu esset petr? in atrio deorsu:
 venit una ex ancillis sumi sacerdo
 tis: et cu uidisset petru calefaciente
 se: aspiciens illu ait: Et tu cum iesu
 nazareno eras? At ille negauit di
 cens: Neq? scio neq? noui quid di
 cas. Et exijt foras ante atriu: et gal
 lus catavit. Rursus aut cu uidisset
 illu ancilla cepit dicere circustatib?:
 quia hic ex illis est. At ille iteru ne
 gavit. Et post pusillu rursus q asta
 bant dicebat petro: Vere ex illis es
 na et galile? es. Ille autez cepit ana
 thematizare et iurare: qa nescio ho
 mine istu que dicitis. Et statim gall?
 iteru catavit: Et recordat? est petr?
 uerbi quod dixerat ei iesus: pus qz
 gallus cantet bis: ter me negabis.
 Et cepit flere.

AVGV. de co. euā. De petri tetatone que inter
 pdictas dñi cotumelias facta est: no eode ordine
 omes euageliste narrat. Na lucas explicat pus ten
 tatōem petri: tu demu has dñi cotumelias. Iohann
 nes aut incipit petri tetatōem dicere: et interposuit
 quoda de cotumeliis dñi: et adiunxit q? inde missus
 est ad capham potifex: et inde recapitulat vt expli
 cet qua cepat tetatōem petri. Matthe? aut et mar
 cus pmo comemorat chzisti cotumelias: deinde per
 tri tetatōe: de qua dicit: Et cu eet petr? in atrio seoz.
 ve. vna et ancil. sum. sacer. BEDA: Quid aut sibi
 vult q? pma eu pdit ancilla: cu viri vtiq? eu magis

potuerit recognoscere: vt et iste sex? peccasse i necē
 videref dñi: et iste sex? redimeret p dñi passioem. Se
 quif: At ille nega. di. Neq? scio neq? noui qd dicas
 HIERO. Petr? sine spu voci ancille cessit: cu spu
 nec pncipib? nec regib? cedit. THEOP. hoc aut
 eu pari dispofatiue pmisit dñs: ne. extolleret se: su
 mulq? vt peccatib? misericors ondat: tanq? ex seipo
 instruct? humane infirmitatis euetu. Sequitur: Et
 eri. fo. ante atri. et statim gal. catavit. BEDA: De
 hoc galli catu ceteri euageliste tacet: no tn factum
 negat: sicut et multa alia alij silētio ptereūt que alij
 narrat. Sequif: Rursus aut cu vide. eu an. cepit di
 cere circū. quia hic ex illis est. AVG. de co. euā. gē.
 Dec ancilla n eadē sed alia est: sicut dicit matthe?
 Sane hoc quoq? itelligit quia in secūda negatōe
 a duob? copellat? est: ab ancilla. f. quā comemorat
 matthe? et marcus: et ab alio que comemorat lucas
 Sequif: At ille iteru negavit. Jam petrus redierat
 vt queadmodu dicit iohānes ad focu stās iteru ne
 garet. vnde ancilla dicebat quod supra dictu ē: no
 illi. f. petro: sed bis qui illo exēute ibi remāferat: sic
 tamē vt ille audiret. vñ redies et rursus ad ignē stās
 reitstebat negādo verbis eozū. Liquido eni colligū
 rur: collatis de hac re omnib? euagelistarū testimo
 nijs: no ante ianuā secūdo petru negasse: s; intus i
 atrio ad ignē: Mattheū aut et marcū qui memos
 rauerūt erisse eu foras: regressum eius breuitat) cā
 tacuisse. BEDA: In hac aut negatōe petri disci
 mus no solū abnegari chzistū: ab eo q? dicit eu; no
 ee chzistū: sed ab illo etiā qui cu sit negat se ee chzis
 tianū. Domin? eni no ait petro: Discipulū meuz te
 negabis: sed me negabis. Negavit ergo chzistū cui
 se negavit eius discipulū. Sequif: Et post pus. rur.
 qui asta. di. pe. vere ex illis es: nam et gali. es. No q?
 alia ligua galilei q? hierosolymite loqueretur: qui
 vtiq? fuerit hebrei: sed q? vnaqueq? puicia et regio
 suas habet pperates ac vernaculū loquēdi sonū vi
 tare no pnt. THEO. Igit timore petr? pteritus
 et dñi sermone oblitus dicitis: Qui me cofessus fue
 rit corā hōibus: cofitebor et ego eu corā pfe meo:
 dñm abnegavit. vñ sequif: Ille autē cepit anathe.
 et iura. q? nesci. ho. istū que dicit. BEDA: Quazno
 xia sunt prauozū cōsilia: iter infideles hōiem nega
 uit se nosse: que inter discipulos deū fuerat cofes
 sus. Solet autē scriptura sacra meritū causarū per
 statū designare temporū. vnde Petrus qui media
 nocte negavit: ad galli cantū penituit. vnde subdit
 Et statim iteru gal. can. Et recor. pe. ver. qd dixit ei
 iesus: priusq? gal. catet bis: ter me negabis. Et cepit
 flere. THEO. Lachryme eni petri chzisto p peni
 tentiā adduxerūt. Aofundant itaq? nouatiani qui
 dicit q? qui post susceptioem baptismatis peccauit
 rit: no suscipit vt sibi delictū remittatur. Ecce enim
 petr? qui et chzisti corp? sumpsit et sanguine: p peni
 tentiam est suscept? Etenī sanctorū defect? ppter h
 scripti sunt: vt et nos si p incautelā deciderimus: re
 cursum habere? per eozū exemplū: et sperem? p pe
 nitentiā subleuari. HIERO. Mystice aut pma an
 cilla titubatio est: secūda cōfensio: terti? vir act? est.
 Dec trina negatio quā abluit p fletus verbi chzisti
 recordatio: tūc nobis gall? catat: qñ pdicator qsq?
 p penitentiā corda nra ad opūctōez excitat. Tūc icu

Marcus
qui in seditione fecerat homicidium
Et cum alio die turbis capere
sicut semper faciebat illis. Pilatus
ridet eos et dicit: Nullus vobis
regis iudeorum. Quod enim
punitur tradidit enim summus
sacerdos. Pontifices autem convic-
tore turbe: ut magis turbare
taret eos. Pilatus autem iterum ridens
illis: Quid ergo vultis faciam
vobis? At illi iterum clamaverunt
Archiepiscopo. Pilatus vero dicebat
illis: Quid mihi faciat? At illi
quis clamabant crucifigere eum.
Pilatus autem nolens populo
satisfacere respondit illis: et tradidit
illis eum ut crucifigeretur.

aliam occasionem dicit pilatus liberandi saluatore eum seque
Pila. aut ite. rii. ait il. Quid g. vul. fac. regi iudeorum?
AVG. de co. eu. Jam satis appet q. id mare? ves
lit ostendere: dicens regem iudeorum: qd mattheus dicens
christum. Non enim dicebat christi reges nisi iudeorum.
In hoc enim loco sim mattheum dicit: Quid igitur faciam
de ietu q. dicit christus? Sequitur: At illi clamabant: Cru-
cifige eum. THEO. Vide autem iudeorum prauitate: et
pilati comensuratiorem: quis et ipse dignus sit condemp-
nari. Sic etiam dicitur: Illi namque clamabant: Crucifige
eum: et ideo rursus interrogat. vñ sequitur: Pila.
aut dicit eis: Quid enim mihi fecit? Occasionem namque et
hoc signere volebat: vt christum solueret innocentem.
Iuda vero infame sine satisfaciens: interrogati o. pñ
eis non ridet. vñ sequitur: At illi magis clamabant: Cru-
cifige eum: vt impleret illud hieremie: Facia e mihi he-
reditas mea: sicut leo in filia viderit sup me voce
sua. Sequitur: Pila. aut vo. satis. po. dimi. il. bar. et tra-
di ietum fia. ce. vt crucifigeret. THEO. Uolebat
quidem satisfacere populo. i. eorum facere voluntate: et non
qd erat placitum iusticie et deo. HIERO. hic duo
birci assunt: vñ ap. p. eius. i. emissarij eum pcto ppli
in celum inferni absoluti dimittit: alter p peccat
absolutum vt agn. occidit. ps dñi semp mactatur:
ps diaboli qui est magister eorum qd sonat barrabas
effrenata in tartaru precipitatur. BEDA: Jesus aut
flagellatur non ab alio q. ab ipso pilato intelliged est
Scribit namq iohes: Apprehedit pilatus iesum et fla-
gellauit qd qd ioh fecisse creded est: vt satiati penis
ac obprobrijs ei iudei morte ei vlt sitire desisteret.

Milites aut duxerunt eum i atrium
prouincie: et uocant totam cohortem: et in-
dunt eum purpura: et imponunt ei ple-
cteres spineam coronam: et ceperunt sa-
lutare eum: Ave rex iudeorum. Et per-
cutiebant caput eius barudine: et aspu-
ebant eum: et ponentes genua adora-
bant eum. Et postquam illuserunt ei exue-
runt illum purpura: et induerunt eum
uestimentis suis.

THEO. Militaris vana gloria sp. inordinatis
gaudens et obprobrijs sibi ppa ostendebat. vñ dicit: Milites
aut dunt eum in atrio. et co. uo. to. cohort. i. totum
dunt eum. Et induit eum pur. sicut regem. BEDA:
Quia enim rex iudeorum fuerat appellatus: et h. ei scribe
et sacerdotes crimine obiecerat: q. sibi i. p. l. i. tico
et faceret igni: illuderes h. faciunt: vt nudatum pñit
vestitibus induat purpura: q. reges veteres utebantur.
GRE. de co. eu. Intelligit autem qd mattheus ait:
Et blamy de coccinea circumdederunt ei: hic marci di-
xit: id est purpura. pro regia ei purpura blamy
illa coccinea ab illuderes adhibita erat: et est rubra
quedam purpura cocco simillima. potest enim su-
per vt purpura etiam marcus commemorauerit: quam
blamy habebat: quis est coccinea. BEDA: Pro
ciademate aut ponit ei coronam spineam. vñ sequitur:

Et imposita ei plecteres spineam coronam. Pro sceptro aut regali
datur calamum vt mattheus scribit: et adorant quasi regem. vñ
sequitur: Et ceperunt salutare eum. Ave rex iudeorum. Et q. milites
eum quasi deum seipsum falso dixisset adorabant illuderes
patet ex h. qd subdit: Et p. ca. ei. bar. et aspu. eum.
Et ponentes genua adorant eum: quasi falso se dixisset deum.
HIERO. Obprobria autem eius nrm abstulere ob-
probrijs. Uicula ei nos liberos fecerunt. Corona spi-
nea capitis ei diadema regni adepti sumus. Uulnes
ribus eius sanati. AVG. de co. eu. Appet autem
mattheus et marcus recapitulando ista posuisse: non q.
tunc factum sit: cum eum pilatus iam crucifigendum tradidisset.
Iohannes enim apud pilatum dicit hec gesta: h. aut qd
sequitur: Et postquam illuserunt ei: erunt eum pur. et induit eum vesti-
suis. in fine factum intelligit: cum iam adduceret ad cruci-
figendum. HIERO. Mystice autem vestimentis suis
nudaus iesus. i. iudeis. purpura induit. i. getili ecclesia
q. de scopulis collecta est. Ite ea exuit in fine scadalij
zate: iudaica rursus induit plebe. Tu enim intraverit
plenitudo gentium: tunc ois isrl salu. erit. BED. Uel
in purpura q. induit. e. dñs. ipa ei. caro qua passiois
bus obiecit insinuat: in corona v. quam portabat
spinea: n. r. susceptio pcto. THEO. Induam
et nos purpura stolam regalem: q. vt reges abulare de-
bem. calcates sup serpentes et scorpiones: et suppedi-
tates pcti. Christiani namque dicimur. i. vincti: sicut et
tunc reges vincti dicebant. Sumamus et coronam spineam
i. festinem coronam vitam artem: et abstinentijs et puri-
tate. BEDA: Caput autem christi percutiunt: qm eum ve-
rum deum esse negant. Et q. p. barudine scriptura solet co-
fici: qm barudine caput christi ferunt: q. diuinitati il-
li tradicentes errorem suum confirmare aucte sacre scri-
pture conat. Spuunt in facie ei q. gre pñitiam
vbi execratis respuit. Sicut et hodie q. eu certa fide
vt deum verum adorant: sed pueri actus vba ei quasi fabris
losa despiciunt: ac pmissa verbi illi t. palib. illecebris
postponunt. Sicut autem cayphas nesci dicit: Quis vnus
hominum mori p. populo: sic milites nescientes faciunt.

Et educunt illum ut crucifigerent
eum. Et angarianerunt pterentem quem
patriam simonem cyreneum uenientem de uil-
la: patrem alexandri et ruffi: ut tolleret
cruce eius. Et pducunt illum i golgatha
locum quod est interpretatum caluarie locus
Et dabat ei bibere myrrathum uinum
et non accepit. Et crucifigentes eum: di-
uiserunt uestimenta eius: mittentes sor-
tem super eis quod quod tolleret. Erat autem
hora tertia: et crucifixerunt eum. Et
erat titulus cause eius inscriptus: rex iu-
deorum. Et cum eo crucifigunt duos la-
trones: unum a dextris: et alium a sini-
stris eius. Et impleta est scriptura
que dicit: Et cum iniquus reputatus est.
GLO. Post condempnationem christi et contumelias

ddénato illatas: ad crucifixionē ei⁹ narrādā enāge/ lista accedit dicens: Et cū edy. eū: vt crucifige. illū.

HIERO. Dic educit abel in agrū a fratre vt perī maf. Dic adest isaac cū lignis: z abraā cū ariete re/ prib⁹ herēte: hic etiā ioseph cū fasce sōniato z tūica talari sanguie litā. Dic adest moyses cū virga z ser/ pēte suspēso in ligno. Dic ē boīr⁹ in ligno portat⁹. Dic adest helise⁹ cū ligno ad q̄redā securi q̄ in imo demeria ē: z natus ad lignū. I. gen⁹ hūanū qd a li/ gno vetito in infernū decidit: p lignū crucis chūstī z p baptisimū aq̄ ad paradisū natus. Dic adest io/ nas de ligno fori in mare vētrēq; ceti triduo mis/ sus. Seq̄. Et angari. quēpiā pte. simo. cyre. veni. de villa. pa. alex. z rus. vt tol. cru. ei⁹.

THEO. Johan nes aut ait q̄ ipemet baiulabat sibi crucē. vtrūq; ei fuit: nā ipē qdē pmo baiulauit sibi crucē donec p/ terijt qdā quē angariauerūt: z tūc ille portabat. Di xit aut quozū filiozū erat p̄r: ad maiorē fidē z affir/ matōem: nā hō ille ad huc viuebat: q̄ poterat oīa q̄ circa crucē facta sūt enarrare.

HIERO. Cū autē alij p merita p̄m suoz omēozē: alij p merita filio rū suoz: hic simō q̄ crucē in angaria portat: meriti filioz suoz q̄ erāt discipuli z memorat. De h nos i p̄nti vita admonemur p̄ntes adiunari: per nator suoz sapiētīā vel merita: vt ppl̄s iudaic⁹ pp patriar charū z pphaz z aploz merita sp̄ omēozat. Simō aut iste q̄ portat crucē in angaria: ipē ē q̄ laborat p laude humana. Logūt enī hoīes hūc laborare quē nō cogit timor z dilectio dei.

BEDA: Uel quia simō iste nō hierosolymita: s; cyrene⁹ esse phibetur Cyrene enī libye ciuitas ē: recte p eū ppl̄s gētū de signat: q̄ quōdā pegrini z hospites testōz: nūc obe diēdo heredes sunt dei: coheredes autē chūstī. Cū apte simō obediēs: cyrene heres interpretat. De villa aut venisse refert: villa ei grece pag⁹ d̄r. vñ pagāos appellat⁹ eos quos a ciuitate dei alienos videm⁹ De pago igit egrediēs simō crucē portat post iesuz: cum ppl̄s nationū paganis ritibus derelictis: vesti giā diuice passiōis obediēter āplectit. Sequit: Et p du. eū in gol. lo. qd est interp. cal. locus. Extra vibē z foris portā loca sunt in qb⁹ trūcāf capita dānato rū: z caluarie. i. decollatoz sūspere nomē. Prop̄tea aut ibi crucifix⁹ est dñs: vt vbi pus erat area dānas tozū: ibi erigerēt verilla martyri.

HIERO. Tra dūt aut iudei q̄ in h mōtis loco imolat⁹ ē aries p isaac: z ibi decaluaf chūstī. i. a carne sua: carnali vi delictet iudea sepaf. Seq̄. Et da. ei bi. myrra. vinū.

AVGV. de cō. euā. Doc intelligēdū ē mattheuz dixisse cū felle mixtū. fel q̄ppe p amaritudie posuit z myrratū vinū amarissimū ē: q̄q̄ fieri possit: ut z fel z myrra vinū amarissimū redderēt.

THE. Uel ordinatōe quadā exite alij alia offerēbāt: qdā acetū z fel: qdā vinū myrratū.

HIER. Uel myr rbatū vinū hoc est acetū: p hoc succus letalis pomī abstergit.

BEDA: Amara vitis amarū vinū fecit quo ppinat dñm iesum vt impleaf quod scriptū ē: Dederūt in cibū meū fel: z in siti mea potauerūt me aceto.

AVG. de cō. euā. Qd aut subdit: Et n̄ acce pit. intelligit nō accepit vt biberet: gustauit aut vt matthe⁹ testis est: z sicut idē matthe⁹ ait: Noluīt bi bere: h marc⁹ dixit: Et non accepit. tacuit aut q̄ gu stauit.

HIERO. Nō accepit et id p quo patit. vñ

de eo d̄r: Que nō rapui: tūc exolvebam. Sequit: Et crucifi. eū diuise. vesti. sua: mittē. fortē sup eis: quid quisq; tolleret. Hoc loco figurat salus. lignū p̄mū lignū scie boni z mali fuit. secundū lignū boni tū nobis z vite lignū ē. Tertē man⁹ p̄me ad lignū: mo tem apphēdit. Tertē aut secūde: vitā que perierat inuenit. Ligno hoc vehimur p mare vndosum ad terrā viuentiū. cruce enī sita chūstī cruciatū nostz absoluit: z morte sua mortem nrām necauit. Lum forma serpentis serpētem necat: quia serpente de virga facto alij abforbentur serpentes. Ipa autem spēs crucis qd est nisi forma quadrata mūdā: Qu ens de vite fulget. Arcos dexterā tenet. Auiter le ua zstitit. Occidēs sub plātis firmat. Unde ap̄le: ve sciam⁹ q̄ sit altitudo z latitudo: lōgitudo z p̄fundū. Aues qñ volāt ad etbera: formā crucis sumit. hō na tās p aq̄s: forā crucis vehit. Nautis marina atēna cruci simlata sufflat. Lau littera: signū salat: z cru cis describit.

BEDA: Uel in trauerio ligno cru cis vbi figurat man⁹ gaudiū spei signat. Per manus enī opa: p latitudinē bilaritatē op̄is intelligit: quia tristitia facit āgustias: p altitudinē cui caput adiūgit: expectatōem retributiōis de sublimi iustī cia dei: p lōgitudinē q̄ totū corp⁹ extendit tolerāti. vñ lōganimes dicit p̄ p̄fundū qd terre est inficium ipm sacramentū secretū. Quādiu ergo hic agit⁹ cor poza n̄ra: vt destruat corp⁹ pcti: temp⁹ nobis ē cru cis.

THEO. q̄ aut ponebat fortē sup vestimenta ei⁹: z hoc illudētēs fecerūt qñ regis vestimēta dñi dētes: eteni vilia erāt z nō valde p̄ciosa. Hoc autē iohānes euāgelista pleni⁹ exponit: q̄ i. milites ce te ra in q̄tuoz pres iuxta suū numex dimidētēs: pe tu nica que inconfutilis erat desup p̄tera p totū for tē miserūt.

HIERO. Vestimēta aut dñi q̄ mada ta sunt: quib⁹ regit⁹ corp⁹ ei⁹. i. ecclia: q̄ diuidit⁹ inter se milites gentiū: vt sint q̄tuoz ordines cū vna fide .i. cōiugati z viduati: p̄positi z separi. Sortiri sūt tu nicā indiuisam: q̄ est pax z vnitas. Seq̄. Erat autē hora tertia z cruci. eū. Hoc vere z p̄pe marc⁹ tulit: nā sexta hora tenebre suffuderūt terrā: vt non q̄q; potuisset mouere caput.

AVG. de cō. euāge. Si hora qñ sexta pilato sedēte p tribunali traditus est iesus crucifigend⁹ iudeis: vt iohes refert: quō hora tertia crucifix⁹ ē: sic vba marc⁹ nō intelligētēs qdāz putauerūt. Prius q̄ q̄ hora crucifigi potuerit videri mus: deide videbim⁹ cur hora tertia crucifigū dicit rit marc⁹. Hora erat qñ sexta cū tradit⁹ ē crucifigē dus a pilato sedēte p tribunali: vt dicit⁹ ē. non ei iā plena sexta erat: sed qñ sexta. i. pacta q̄nta: z aliqd ēt de sexta eē cepat: vt pacta q̄nta: z inchoata sexta gererēt bec que narrata sunt in crucifixiōe dñi nisi donec cōpleta sexta: illo pēdēte fierēt he q̄ dicit⁹ tenebre. Queram⁹ aut iā cur dixerit marc⁹. Erat au tē hora ter. z cru. eū. Jam certe dixerat: Et crucifigē tes eū: diuī. vesti. ei⁹. sic etiā ceteri attestat: q̄ eo cru cifixo vestimēta diuīsa sunt. Si enī rei geste tēpus voluit omēozare marc⁹ sufficeret dicere: Erat autē hora tertia. vt qd adiūxit: Et crucifixerūt eū: nisi qd voluit aliqd recapitulādo significare qd q̄ntū imue niret: cū scriptura ipa illis t̄pib⁹ legeret: qd venim⁹ se ecclie notū erat q̄ hora dñs ligno suspēsus ē: vñ posset h̄mōi vel error tolli: vel mēdaciū refutari.

Ca. xv. ...

Sed q; sciebat a militib' suspensuz om̄m: nō a iudeis
 sicut iohānes aptissime dicit: occulte osidere voluit
 eos magi crucifixisse: q; clamauerūt vt crucifigere-
 tur: q; illos qui ministeriū p̄ncipi suo s̄m suū offi-
 cū p̄buerūt. Intelligit ergo fuisse hora tertia cum
 clamauerūt iudei vt dñs crucifigeretur: et verissime
 demonstrat tūc eos crucifixisse: qñ clamauerūt. In
 conatib' aut pilati ad excipiendū om̄m: et in tumultu
 indeoz' scilicet: cōsumptū temp' duarū horarū in-
 telligim': et circa horā fuisse sextā: q; nodū termina-
 ta gesta sunt que ab eo tpe quo pilat' dñs tradidit
 vsq; ad tenebras factas narrat. Facile aut videbit
 q; sine impietatis duricie voluerit attēdere: q; opoz'
 tunc loco marc' hoc de tertia hora posuerit: vbi. f.
 factū ministroz' multū commemoratū est. Ergo ne
 quicq; cogitatioem tāti criminis auersus a iudeis i
 milites illos auerteret. Erat inqt hora tertia: et cru-
 cū vt illi eū pot' crucifixisse inueniant: quos hora
 tertia vt crucifigere clamare potuissent diligēs inq;
 fides inueniet: eū aduerterit h' qd a militib' factū ē
 hora tertia factū esse. AVG. de ques. ve. et no. testi-
 monio q; s̄miam de crucifixioe christi: tertia hora
 data vult intelligi. Omis enī qui morti addicit: ex
 eo iā mortū cōputat quo s̄miam excepit. Manifeste
 stant q; marc': q; nō iudicij s̄miam saluator crucifix'
 est. difficile est enī innocētē pbare eū: qui s̄miam ius-
 dicis puniit. AVG. de cō. euā. Quāq; nō desinit:
 qui pascene quā iohānes commemorat dicit: Erat au-
 tem pascene hora q; si sexta: horā diei tertiā velut in-
 telligi dicit enī: Die qdē illo: quē dies sabbati seq;
 pasceue fuisse pasche iudeoz': q; ab eodē sabba-
 to iā incipit asima: sed tñ vey pascha qd iā i passio-
 ne dñi celebrat nō iudeoz': sed christianoz' cepisse p̄-
 parari. i. pasceuen b̄re ab ea hora noctis. it. in eo p̄-
 ois a iudeis occidēd' p̄babat. Pasceuen quippe
 interpretat p̄p̄atio. Ab illa g' hora noctis vsq; ad eius
 crucifixionē occurrit hora pasceue sexta s̄m iohan-
 nē: et hora diei tertia s̄m marcū. Quis fidel' n̄ huic
 faneat solutiōi qd̄is: Si modo possit aliq; articul'
 cōici vñ ab hora nona noctis cepisse pasceuen pas-
 che n̄re. i. p̄p̄atioem mortis christi cōgruētē intelli-
 gam'. Si. n. dicam' eā cepisse qñ a iudeis appb̄fatus
 est dñs: adhuc noctis p̄tes p̄me erāt: h' qñ ad domū
 p̄duc' ē focii caph̄e: vbi et audit' ē a p̄ncipib': ad
 huc gall' nō cātauerat. Si aut qñ pilato tradit' est:
 iā mane fuisse aptissime scriptū ē: restat g' vt intelli-
 gam' tūc cepisse p̄p̄atioem mortis dñi: qñ oēs p̄ncip'
 pes sacerdotū dixerūt: re' ē mortis. Nō. n. absurde
 cōiciat eo tpe nonā horā noctis eē potuisse: vt reca-
 pitulādo intelligat de petri negatioe postea dictū
 esse qd̄ antea factū erat. Seq; Et erat. n. cau. ei' in
 scrip. rex iudeoz'. THE. Scripserūt aut hūc titulu
 .i. cām pp quā crucifix' est: qñ vitupātes ei' opionē
 q; regē seipm faciebat: vt sic p̄tereūtes misereri n̄ va-
 lerēt: sed magis ei ip̄operaret tāq; tyrāno. HIE.
 Scripserūt aut h' trib' liguīs: Debraice Malch' iu-
 deoz': Hece basilios exomoloseō: Latine rex p̄fesso-
 ni. De tres ligue ad p̄ncipatū in crucis titulo cōfes-
 crate sunt: vt ois liguā cōmēnozet p̄fidia iudeozū.
 BEDA: Titul' aut hic posit' supra crucē illd̄ om̄s
 dicit: q; nec occidēdo potuerūt efficere vt eū regē nō
 b̄rent: q; eis s̄m sua opa redditur' ē. Seq; Et cū eo

cruc. du. latro. vnū a dex. et vnū a sin. ei'. THEO.
 Ut. s. hoies prauā opionē s̄ eū cōcipēt: q; et ipse la-
 tro et malefic' eēt. h' aut dispēsatue factū ē ad iplē
 dū scripturā. vñ seq; Et impleta est scrip. q; dicit: Et
 cū iniqs deputat' ē. HIERO. Cū iniqs vitas des-
 putata vnū reliq̄t sinistru: alterū assumit dexterū: si
 cut in die iudicij faciet. et sili crimine tā dīfīles for-
 tiunt' vias: alter añcedit petrū in paradisu: alter iudā
 in infernū. Cōfessio breuis vitā acq̄sūt longam: et
 blasphemia finita pena plectit' eā. BED. M̄y
 stice aut latrones q; cū dño crucifixi sūt: significāt
 eos q; sub fide et cōfessioe christi: l' agonē martyrij l'
 qlibet artiozis discipline instituta subeūt. S; q; h' p
 eterna glā gerūt: dextri latronis fide designāt: qui
 s̄o humane laudis intuitu sinistri latronis mentē
 imitat' et act'. THEO. vñ alr: Iudiciū erat duo la-
 trones duoz' p̄p̄oz'. i. iudāci et gētilis: abo nāq; iū-
 qui: gētilis qdē tāq; legē nālē p̄tergrediēs: iudāci
 vo scptā legē quā ei tradiderat dñs: h' gētil' penitēs
 iudāicus vsq; in finē blasphemus: in quozū medio
 crucifigitur dominus: ipse enim ē lapis angularis
 nos cōiungens.

Et p̄tereūtes blasphemabāt eū:
 mouētes capita sua et dicētes: Tab
 qui destruis tēplū dei: et in trib' die-
 bus reedificas. Saluum fac temet
 ipm descēdēs de cruce. Silr et sum-
 mi sacerdotes illudentes ad alteru-
 trū cū scribis dicebāt: Alios saluos
 fecit: seipm nō potet saluuz facere.
 Christus rex israel: descēdat nunc
 de cruce: ut uideam' et credamus.
 Et qui cum eo crucifixi erant: con-
 uiciabantur ei.

HIE. Pullo inde ligato ad vitē et ei' pallio i san-
 guie vne inticto: lacerāt hedi vineā blasphemātes
 christū: et mouētes capita sua. vñ dñ: Et p̄te. blas. eū
 mo. ca. sua: et oi. vach q; des. re. THEO. Atrāseūtes
 .n. christū blasphemātes: exp̄ob̄rātes ei tāq; seductoz'
 ri. Diabol' aut mouebat illos ad dicēdū q; d' cruce
 descēderet. q; n. noītrāt q; sal' fiebat p' crucē: rur'
 sus igerebat se ad tētādū christū: vt si a cruce descē-
 deret: certus fieret q; non est vere filius dei: et sic sa-
 lus que per crucem est destruet'. sed ipse dei verus
 existens filius nō descendit. Si enim descēdere de-
 buisset non illuc a p̄ncipio ascendisset: sed quia vis
 debat q; per hunc modū salutē fieri oportebat: sus-
 tinuit crucifigi et multa alia pati: et perficere opus
 suum. Sequit': Similiter et summi sacerdo. illi. ad
 alter. cum scri. dice. Alios saluos fecit: seip. non po.
 saluū facere. Dec dicebāt eius miracula abolentes
 quasi ab eo s̄m apparētā; perpetrata fuissent. ope-
 rans nanq; miracula multos saluabat. BEDA:
 Sic etiam nolētes confitētur q; alios saluos fece-
 rit. Itaq; vos vestra condēnat sententia: qui enim
 alios saluos fecit: seipsum saluare poterat. Sequit'
 § 3

Abiit rex isrl' descende nuc de cruce: vt videam? z credamus. HIERO. Et viderut postea resurgem de sepulchro: quem de cruce descendere no credebant posse patibulo. Ubi est o iudei infidelitas vestra: vosipos cosulo: vosipos iudiciu peto. Quato mirabilis est mortuu posse resurgere: qz adhuc viuū de cruce velle descendere. Parua petistis: dum maiora prouenerit: sed infidelitas vestra no potuit sanari signis multo fortioribus qz petistis. hic omnes declinauerut simul inutiles facti sunt. vnde sequitur: Et qui cum eo crucifi. erant: conuicie. ei.

AVGVSTI. de concord. euange. Quomodo hoc veru est: quandoquid vnus eoru conuiciatus est sm luce testimoniū: alter z compescuit eum: et in deum credidit: nisi intelligamus Matheū z Marcum breuiter perstringetes huc locum: pluralē numerum pro singulari posuisse. THEOPHI. Uel duo a principio conuiciabant ei: deinde vnus cognoscens ipm inocete: increpat altez blasphemate

Et facta hora sexta: tenebre facte sunt super totam terraz usqz in horam nonaz. Et hora nona exclamauit iesus uoce magna dicens: Heloy: heloy: lamazabatani. Qd est interpretatu: Deus meus: deus meus: ut quid dereliquisti me? Et quidam de circūstantibus audietes dicebant: Ecce heliam uocat. Currens antez vnus z implēs spongeā aceto: circūponensqz calamo potū dabat ei dicens: Sinite: uideamus si ueniat helias ad deponendū cum. Iesus autem emissa uoce magna: expirauit.

BEDA: Clarissimū lumen mundo retraxit radios suos: ne aut pendetem viderent dominū: aut impij blasphemates sua luce frueretur. vnde dicit: Et facta hora sexta tenebre facte sunt per totā terraz usqz in horam nonam. AVGVSTI. de con. euā. Addidit autē lucas: Unde facte sunt tenebre. i. solē obscuratū. THEOP. Si autem tempus eclipsis fuisset: posset qs dicere qz naturalis fuisset bec passio: sed tūc. ruij. erat luna: cum naturalis eclipsis fieri non posset. Sequit: Et hora nona exclamauit iesus uoce magna dicens: Heloy: heloy. HIERO. Nona hora inuenit euersa domo: decima dragma que perierat. BEDA: Nam z adam peccate scriptum est qz audiuerit vocem domini dei ambulantis in paradiso ad auram post meridiē: z qua hora primus adam peccado mortem huic mūdo inuexit eadem hora secundus adam mortē moriēdo destruxit. Et notādū qz recedēte a centro mūdi sole crucifixus est dñs: oriēte autē sole: resurrectōis sue myste ria celebrauit: qz mortuus est ppter peccata nra: z resurrexit ppter iustificatōem nrām. Nec mirer' ver-

borū hūilitatē qrimonias derelicti: cū formā serui sciēs scādali crucis videas. Sicut. n. esurire z fatigare z fatigari nō erāt. ppa deitatis: s; corpales passiones: ita qd or: Ut qd dereliquisti me: corpales vocis erat. ppriū: qz solet sm nām corp nullaten velle a sibi iuncta vita fraudari. Licet eni ipse saluator dicebat h: sed ppe ondebāt corpis fragilitatē: vt hō q loqz in eos circūferēs mor? qz i picul positi a dño deserer nos putam? THEO. Uel hoc loqz hō crucifixi? oeo p me: nos ei homines sum? derelicti: ipse nūqz a patre derelict? fuit. Audi eni qd dicit. Nō sū sol? s; qz pī meū est. Esti etiā h p iudeis dicit: qz z ipe sm carnē iude? estens: ac si diceret: Ut qd debraicū pplm dereliquisti: vt tuū crucifigerent s; iū. Sicut eni aliqñ s; iueim? dicere: De'nduit me. meā nām. s. humanā: sic z h: dereliquisti me: o; intelligere humanā nām vel iudaicū pplm. Seqz: Et qdā de cir. au. di. Ecce heliā uocat. BED. S; quos arbitro: milites frūse romanos: nō intelligētes s; mo nis hebraici ppetatē: s; ex eo qz dicit heloy putāns ab eo heliā uocatū. Si aut iudeos q hoc dixerit intelligere uolueris: h faciūt vt eū imbecillitatis infirmēt qz helie auxiliū deprecet. Seqz: Currens aut vn? z im. spō. ace. Quā ob cāz dño aceti sit potū datū iohānes plen? ondit dices: qz iesus vt osmumaret scriptura dixit. Sitio. Illi aut spongiā plenā aceto obrulerūt ori ei. HIERO. Inuenit aut h iudeo rū similitudinē: spōgiā. s. cānā infirmā aridā: ignibus aptā iplet aceto: h ē malicia z dolo. AVG. d cō. euā. De heliā vō nō ipm q obrulit spōgiā cū aceto: s; ceteros dixisse mattheū narrauit. vñ intelligim? z alii: z ceteros h dixisse. HIE. infirmata aut carne vox inualuit diuina: q dicit: Agite mibi portas iusticie. vñ seqz: Iesus aut emi. vō. mag. expirauit. Cū ima uoce siue sine nos morimur. q d ira sum? Ille vero cū exaltata uoce expirauit q d celo decessit. THEO. Et q mortū dñat z pcepit: sic dñs ptiue expirat. Qualis aut bec vox fuerit lucas declarat. Pī inqz: in man? tuas cōmēdo spm meū. Et eni chrius? extic p h nobis uoluit deolare: qz scōp. aie in man? dei ascendūt. Nā pus ab iheris oīs aie te nebāt donec uenit q pdicauit captiuus remissionē.

Et uelū tēpli scissum ē in duo: a summo usqz deorsū. Quidēs aut cēturio q ex aduerso stabat: qa sic clamas expirassz ait: Vere hic hō fili? dei erat. Erāt aut z mulieres de lōge aspiciētes: iter qz erat maria madalene z maria iacobi minozis z ioseph mī: z salome. Et cū eēt in galilea seqbāt eū: z mīstrabāt ei: z alic multe que simul euz eo ascenderāt hierosolymam:

GLO. Postqz narrauit euāgelista passiones et mortē chrius: nūc psequit de his que post mortem dñi cōtigerūt. vnde dicit: Et uelū tē. scil. ē in duo a sū. usqz de. HIE. Uelū tēpli scindit. i. cellā aperit.

THEO. Scissum est enim templum in duo: a summo usque deorsum. Quidam autem cetero qui ex aduerso stabat: quia sic clamans expirans ait: Vere hic homo filius dei erat. Erant autem et mulieres de longe aspicientes: iter quoque erat maria madalene et maria iacobi minoris et ioseph matris eius: et salome. Et cum essent in galilea sequabantur eum: et ministrabant ei: et multae quae simul cum eo ascenderant iherosolimam.

THEO. Scissum est etiā velum innuente deo: q̄ spiritus sancti gratia a templo recedit ⁊ scindit̄ vt sancta sanctorū ab omnibus vidēda essent: ⁊ q̄ tēplum iugebit in iudeis cū calamitates deplorabū ⁊ vestimēta scindent. Hoc etiā ⁊ templū animatur ⁊ corpus christi ostendit: in cuius passione vestimētum eius laceratū ē. s. caro. ⁊ aliud etiā significat. Caro nāq; velū est nostri templi. s. mentis nostre. Virtus autē carnis scissa est in christi passionibus a summo vsq; deorsum. s. ab adā vsq; ad vltios homines. Nā ⁊ adā effectus est sanus per passionem dedit: ⁊ a caro nō manet sub maledicto: neq; digna est corruptione: sed oēs icorruptiōe honorati sunt. Vidēs autē cēturio. Centurio dicitur centum militū princeps. Vidēs autē q̄ ita potestatiue: ⁊ do mirabiliter expirasset: mirat⁹ ē ⁊ cōfessus ē. **BEDA:** Manifesta autē causa miraculi cēturiōis exposita: q̄ vidēs dominū sic expirasse. i. spiritu emisit se dicere: Vere hō hic filius dei erat. Null⁹ enī habet potestatem mittēdi spiritū: nisi q̄ animarū conditor ē. **AVG.** iiii. de trini. Et hoc maxime mirat⁹ ē q̄ post illā vocē i qua figurā peccati nostri edidit: continuo tradidit spiritū. demonstrat enī spirit⁹ me dicitur q̄ nulla pena peccati vsq; ad mortē carnis eius accesserit: quia nō eū deseruit iuitus: sed quomodo voluit: quippe dei verbo ad vnitatē persone efficiuntur. **HIERO.** Nonissimi autē nūc primi cōfiteatur. Gētilis cōfiteatur populus. Iudea cecata negat ne fiat eis error peior priorē. **THEO.** Et sic ordo cōuertitur dū iudei occidūt: ⁊ gētilis cōfiteat⁹ ⁊ discipuli fugiūt: ⁊ mulieres expectāt. Sequit⁹. n. Erant autē ⁊ mulie. de lōge aspici. iter q̄s erat ma. mag. ⁊ mar. ia. mi. ⁊ ioseph mater ⁊ salome. **SALOM:** dicta ē mater filiois yebedei. **ORIG.** Opinas tū autē sum hoc vidēs apud mattheū ⁊ marcū: hic tres p̄cipuas mulieres nominatas: ⁊ duas quidē vterq; euāgelista exponit. Mariā magda. ⁊ mariā ia. Tertia autē a mattheo dicitur mater filiois yebedei: Marco autē tertia illa salome appellatur. **BEDA:** Jacobū autē minorē dicit iacobū alphei: qui frater domini dicebat⁹: eo q̄ esset filius marie materis dñi: cui⁹ memit iohes dices: Stabat iuxta crucē iesu mat̄ ei⁹: ⁊ soror matris ei⁹ maria cleopbe: ⁊ maria magda. Mariā autē cleopbe vidēs eaz dicere a patre siue cognatiōe. Uocabat autē minor iacob⁹ ad ostensionē maioris iacobi: videlicet filij yebedei: q̄ iter p̄mos apostolos vocat⁹ ē a domino. Cōfiteat⁹ autē iudaice fuit: nec inducebat in cul p̄ā moxē gētis antieque: vt mulieres de sua substātia victū atq; vestitū p̄ceptoibus ministraret. vñ sequi tur: sicut cū esset i galilea seque. eū ⁊ mī. ei. Ad sinistra bāt dñs quidē de substātia sua: vt metēt earū carnalia cui⁹. ille metebat spiritalia: ⁊ vt typū ostēderet magistrorū: q̄ victū atq; vestitū ex discipulis deberēt eē contēti. S; videam⁹ quales comites habuerūt. Sequit⁹. n. Et alie multe q̄ simul cū eo ascē. hic rosolymā. **HIERO.** Sicut nō excludit muliebris sex⁹ a salute p̄ mariā virginē: ita nō repellit a mysteriū crucis sciētia ⁊ resurrectionis p̄ viduā Magdale nā: Mariā: ⁊ ceteras matres.

Et cū iā sero eēt sc̄m: qz erat pasce qd ē añ sabbatū: uenit ioseph

ab arimathia nobil' decurio: q ⁊ ipse erat expectās regnū dei. Audacter itrouit ad pilatū: ⁊ petijt corpus iesu. Pilat⁹ autē mirabat⁹ si iā obijisset. Et accersito cēturiōe itrogauit euz si iā mortu⁹ eēt. Et cū cognouisset a cēturiōe dōauit corp⁹ ioseph. Ioseph autē mercat⁹ syndonē: ⁊ deponēs eū inuoluit syndōe: ⁊ posuit euz i mōumēto qd erat excisū i petra: ⁊ aduoluit lapidē ad ostiū mōumēti. Maria at magdalene ⁊ maria ioseph aspiciēbāt ubi poneret⁹.

GLO. p̄ passionē ⁊ mortē christi euāgelista sepultura e⁹ enarrat dices: Et cū iā sero eēt fac. quia erat pas. qd ē añ sabbā. ve. io. ab. ar. **BEDA:** Passce uocē grece: latie p̄paratio or: quo noie iudei q̄ iter grecos morabant⁹ sextā sabbati appellabāt: eo q̄ in illo ea q̄ requie sabbati necessaria eēt: p̄parare soleūt. Quia ḡ sexta die hō fact⁹ ē: septia autē die cōditor ab oi opere suo requieuit: recte saluator: sexta die crucifix⁹ hūane restauratiōis impleuit archamū. Sabbato autē i sepulchro q̄scēs: resurrectionis que octaua die v̄tura erat expectabat euentū. Sic ⁊ nos i hac quidē seculi etate mūdo necesse ē crucifigi in octaua die. i. cū mortis q̄s debitū soluit: corpa quidē i tumul: aīas autē secreta i pace cū dño p̄ bona opa oꝝ q̄scēt: donec octaua etate etiā corpa ipa resurrectione glorificata cū aiab⁹ icorruptionē accipiant. Tale autē eē decebat q̄ corp⁹ dñi sepeliret: q̄ etiā p̄ iusticiā meritoꝝ tali misterio dign⁹ esset: ⁊ p̄ nobilitatē potētie secularis facultatē posset obtinere ministradi. ⁊ iō dicit q̄ erat nobilis decurio expectat⁹ regnū dei. Decurio vocat⁹ q̄ sit de ordie curie ⁊ officii curie aduistraret: q̄ etiā curialis a p̄curado munerā ciuilia solet appellari. Arimathia autē ipa ē ras mathain ciuitas belchane ⁊ samuelis. **HIERO.** Que it̄ptat⁹ deponēs: d̄ qua fuit ioseph q̄ vēit ad deponēdū corp⁹ christi de cruce. Sequit⁹. Et auda. itro. ad. pi. ⁊ pe. cor. iesu. **THEO.** Audet ausū laudabile. nō enī excogitauit: a dñi sc̄is decidā: ⁊ expellar a iudeis si corp⁹ petā ei⁹ q̄ ē blasphem⁹ condemnat⁹. Sequit⁹. Pilat⁹ autē mira. si iā obijisset. Putabat. n. q̄ diu uiueret i cruce: sicut ⁊ latrōes i patibulo uiuebāt dū. Sequit⁹. Et accer. cēturiō. inf. cū si iā mortu⁹ eēt. s. añ hora q̄ ceteri mori cōstauerūt. Sequit⁹. Et cū cog. a. cē. s. q̄ mortu⁹ eēt dōauit corp⁹ ioseph. **BEDA:** Nō at̄ q̄libz ignot⁹ aut mediocis ad p̄fidē accedēs ⁊ crucifigi corp⁹ posat ipetras. Sequit⁹. Ioseph at mer. syn. ⁊ dpo. eū inuol. i syn. **THEO.** Preciosū corp⁹ p̄ciose sepeliēs: cū enī eēt discipul⁹ dñi sciebat q̄libz corp⁹ dñi honorari deberet. **BEDA:** Possūm⁹ autē fm̄ itelligētia spiritalē B sc̄m: q̄ corpus dñi nō auro: nō gemis ⁊ serico sed linteamine puro obuoluendū sit: hinc ecclesie mos obtinuit: vt sacrificium altaris non in serico neq; in pan-

sicut sol. GRE. i homel. Uel stola cãdida coopertus apparuit qz festiuitatis nostre gaudia nũciauit. cãdor eteni vestis: splendor nostre denũciat solẽnitatis. HIERO. Vestis etiã cãdida vera leticia ẽ ho-

exẽplũ seniarũ ecclesia: qũ genũ hũanũ exẽplo sue resurrectiõis aianit: qũ vitã p̃stitit z lumẽ credulitatis ifundit. BEDA: Sicut autẽ qz valde mane mulieres venerũt ad monumẽtũ: iuxta historiã ma-

Marcus... Erat gye magis ualde... cunus i monumẽtũ uiderunt... nẽ sedem i detritis cocymen...

quod vult? gloria: non vult? substantia perdidisse. Duo
b' aut vult? e' q' duob' pplis. i. getib' z iudeis resur
rectiois fides pdicada monstrat. Sequit' Et illi ex. nu.
etc. nec il. cre. Qd marc' dicit: Nuciauerunt ceter
ris: nec illis crediderunt. cu' Tu dicat q' ia ide loque
bant vere resurrexisse dny: z Simoi apparuisse: qd
intellegendu e' nisi aliquos ibi fuisse q' noll' credere:

HIERO. No. n. de. xi. apofol' h' dicit: s' de qbus
da alio quos ceteros noiat. **HIERO.** Mystice
aut' itelligit q' fides hic laborat agel' actua' vita: il
lic coc'platia secura visioe regnat. Sic p' speculum
c'oc'entur unagin' illuc facie ad facie videbim' ves
ritate. Un' abul'atib' i. laboratib' ostensu' e' i alia ef
fugie z nucia'ib' no e' creditu' du' sicut Moyses vis
derit q' n' sufficebat eis q' dicit: Quid mibi temer
ipm' Quid' enim carnis sue postulat i vita ista qd
sp'amus i futura.

**Novissime aut' recub'etib' ill' un
deci apparuit: z exprobravit icredu
litate coru': z duritia cordis: qz his
q' viderat eu' resurrexisse n' credide
runt: Et dixit eis: Eutes i munduz
uniuersuz: pdicite eu' angeliu' oi crea
ture: Qui crediderit z baptizatus
fuerit: salu' erit: q' uero no' credide
rit cond'abitur. Signa aut' eos q'
crediderit. hec sequent': In nomie
meo demonia eiiciet: liguis loquen
tur nouis: sp'etes toll'et. Et si mor
tiferu' qd biberit: n' eis nocebit. Su
per egros man' iponet: z bn' heb'it.**

GLO. Asp'ectur eu' angelica' narratione' Mar
tis. **Novissima** apparitione' qua' christus p' resurre
ctione' discipulis apparuit: commemorat. **Novissi
me aut' recu' illis. xi. appa'.** **GREG.** i. homel. **Nov
tandu' aut' qd lucas i actib' referat dicens: Lonue
scas ipocrit' eis ab hierosolymis ne discederet: z post
p'ncipa: Quid' illis eleuat' e'. Comedit. n. z asc'e
dit: vt videly p' affectu' comestiois veritas patefceret
carnis. vi. z h' d' q' recub'etib' illis nouissime appa
ruit. **HIERO.** Apparuit aut' xi. simul cogregatis:
vt oes testes sint z enarraret oibus qd co'iter vide
runt z audierunt. Sequit' Et expro. icre. illonuz z du.
cor. cor: q' bis q' vi. eu' re. no' cre. **AVG.** de co. eu' a.
Quo aut' nouissime h' factu' e': **Novissimu' q'ppe il
lud e': q' dnm i terra apli viderunt: qd factu' e'. xl. die
post resurrectione' ei'. Nudq' na' tuc exprobratur'
erat q' no' credidisset eis q' eu' viderant resurrexisse:
q' i' i' t' p' post resurrectione' toties eu' viderat. **Re
stat igie' vt itelligam' nuc' marc' b'z eu' comemo
rare voluisse: z iam dixisse: Nouissime. qz ipso die h'
nouissimu' fuit ia' ic'ipiente nocturno tpe: postea qz
discipuli de castello redierunt i hierusal'e: z iuenerunt
sicut dicit Lucas. xi. z q' cu' illis erat colloqu'etes de
resurrectione dny. S' erat ibi vtiqz no' credetes. Dis
g' sicut marc' dicit discub'etib': z adhuc ide sicut di******

cit loqu'etib': stetit i medio eoz domi': z ait illis:
**Pax vobis. sicut lucas z iohes dicit. Verbis itaqz
dny q' tuc eu' locutu' ee' discipulis lucas iohanesqz di
xerunt: iterponit' z illa exprobratio de q' marc' h' di
cit. S' hic rursus mouet: quo' discub'etibus. xi. dicit
apparuisse marc': si illd' tps e' diei dny i' noctis in
itio: cu' apte iohanes dicat no' cu' eis fuisse thomaz:
que' credim' exisse ide' anteqz dny ad eos intraret:
postea qz illi duo redeutes de castello cu' ipis. xi. col
locuti sut: sicut apd luc' iuenit'. S' lucas i' sua nar
ratioe' dat locu': quo possit itelligi' du' hec loq'ret' p'
us ide' exisse thoma: z postea dnm intrasse. **Adare'
aut' q' dicit: Nouissime discub'etib' illis. xi. apparuit
eti' thomam illic fuisse cogit' fateri: nisi forte q'nis
vno absente. xi. t'n' voluit appellare: qz eade' tuc apo
stolica societas h' numero' nucia'abat: anqz matthias
in locu' inde subrogaret'. Aut si h' duru' e' accipe: a
lud accipiam' p' multas demonstratioes ei' cu' no
uissime recub'etib'. xi. apparuisse. i. ipso. xl. die. Et qui
ia' erat ab eis asc'e'nt' i celu': h' eis illo die magis ex
probrari voluisse: qz his q' audierat eu' resurrexisse n'
crediderat anqz ipsi eu' videret: cu' vtiqz p' asc'ensione'
sua pdic'atibus eu' angeliu' eti' getib' q' no' viderunt su
erat crediture. post illa' q'ppe exprobratione' ait ide'
marc'. **Et dixit eis: Euntes i mundu' vniuer'. Et ifra:
Qui vo' no' cre. cond'e. Hoc g' pdicatur: none' ipi p'
mit' fuerat obiurg'adi q' anqz dnm vidisset no' cre
diderunt eis q'bus prius apparuisset. **GREGO.** in
homel. **Secirco eti' tuc dny discipulos increpauit:
cu' copaliter reliqt: vt vba q' recedes diceret: i corde
audi'eti' arti' imp'issa remanerent. **HIERO.** Expro
brat aut' icredulitate' vt succedat credulitas. Expro
brat duricia' cordis lapidei: vt succedat cor' carneuz
charitate plenu'. **GRE.** i. homel. **In crepata igitur
eoz duricia: qd admonedo' dicat audiamus. Sequit'
eni: Eutes i mu'. vni. pdi. eu' a. oi crea. Omis creature
noie' signat' ho'. **Dis. n. creature aliqd' h'z ho'. h'z naqz
coe' ee' cu' lapidib': vitare cu' arborib': fetire cu' aiali
bus: itelligere cu' agelis. **Qi. n. creature pdicaf' eu' a
gelii: cu' soli homi' pdicaf' qz ille videlicet docet: pp
que' i terra cucta creata sut: z a quo oia p' quada' s'
militudine' aliena no' sut. Pot' eti' ois creature no
mie' ois natio' getiu' designari. an' eni' dictu' fuerat:
In via' getiu' ne abierit. nuc' aut' d' pdic'ate eu' a.
om' creature. vt. s' p'us a iudea aploz repulsa' pdica
tio: tuc nobis i adiutoriu' fieret: cu' hac illa ad d'ana
tiois sue testioniu' supbe repulisset. **THEO.** Uel
oi' creature. i. cred'eti' z no' cred'eti'. Sequit': Qui ce.
z bap. fu. sal. erit. **Ad. n. sufficit credere: na' q' credit
z nondum est baptizatus: sed cathecuminus non
dum est perfecte salutem adeptus. **GREGO.** in
homel. **Fortasse aut' vniusc'qz apd' semetipm' dicat:
Ego iam credidi: saluus ero. verum dicit si fidem
operib' teneat. Vera etenim fides est que in hoc qd
verbis dicit: operibus no' cotradicit. Sequit': Qui
vero no' cre. cond'e. **BEDA:** Quid adhuc hic dice
mus de paruulis q' per etate' adhuc credere non va
lent: na' de maiorib' nulla questio e': In ecclesia ei
saluatoris p' alios puuli' credunt sicut ex aliis ea que
illis in baptismo peccata remittunt' p'ra'xerunt. Se
quitur: Signa aut' eos qui cre. hec sequent'. In no.
meo demo. eiiciet. lin. lo. no. sep. tollent. **THEO.********************

Id ē dispergēt intellectuāles: sicut illud: Calcabitur sup serpētes & scorpiōes. intellectualit̄ itelligit̄. **P**ōt aut̄ itelligi de sensibilib⁹ serpētibus: sicut etiā pat̄ lus a vipa nullū habuit nocumētū. Sequit̄: Et si morti. quid bi. nō eis no. **M**ulta talia facta i histo riis legim⁹. **M**ultos nāq; venena bibita christi mu nita signaculo ledere nō valebant. Sequit̄: Super egros ma. ipo. & bñ habebūt. **GREGO.** i bo. **N**ū quid aut̄ q; ista signa nō facim⁹ minime credim⁹? **S**ed nec necessaria i exordio ecclesie fuerūt: vt enī si des crederet credētū: miraculis fuit nutrienda: q; & nos cū arbusta plātā: tādiu eis aquā fundim⁹: quousq; ea i terra dualuisse videam⁹: at si semel ra dicē fixerit a rigādo cessam⁹. **H**abem⁹ de his signis atq; virtutib⁹ q̄ adhuc subtili⁹ cōsiderare debeam⁹ sancta q̄ppe ecclesia quotidie spiritaliter facit: qd̄ tūc p̄ apostolos corpāliter faciebat. **N**ā sacerdotē ei⁹ cū p̄ exorcismi gratiā manū credētib⁹ imponūt: habitare malignos spūs in eorū mētib⁹ contradi cūt: qd̄ aliud faciūt: nisi demonia eiiciūt: **E**t fideles quicq; qui iā secularia verba derelinquūt: sancta au tē mysteria insonāt: liguis loquūt̄ nouis: q̄ dum bonis suis exhortatiōib⁹ maliciā de alienis cordi bus auferunt: serpētes tollūt: & oī pestiferas suasio nes audiūt: sed tñ ad opationē prauā mīme p̄tra humē: mortiferū ē qd̄ bibūt: sed nō eis nocebit: qui quotiēs primos suos i bono ope ifirmari conspi ciūt: oī exēplo sue opationis illorū vitā roborant: sup egros man⁹ imponūt vt bñ habeāt. **Q**ue nimiz miracula tāto maiora sūt: quāto spiritalia: & quāto p̄ bec nō corpa: sed anime suscitant̄.

Et dñs quidē iesus postq; locu tus ē eis: assūptus ē in celū: & sedet a dextris dei. **I**lli aut̄ p̄fecti p̄dica uerūt ubiq;: dño coopante: & fimo nē cōfirmāte: sequentib⁹ signis.

HIERO. Dñs iesus qui de celo descēderat ad li berandā ifirmitatis nostre naturā: ipse etiam sup ce los ascēdit. vñ dicit̄: **E**t dñs quidē iesus postq; lo. ē eis. ass. ē in celū. **AVG.** de cō. euā. **I**n quo satis vi des ostēdere nouissimū cū illis i terra p̄missum ha buisse sermonē: q̄uis nō oīmodo ad id coartari vi deat. nō enī ait: **P**ostq; bec locut⁹ ē eis. vñ admittit si necessitas cogeret: nō illā fuisse nouissimā loc utionē: s; ad oīa que cū eis oībus illis dieb⁹ locu tus ē posse p̄tinere qd̄ dictū ē: **P**ostq; locut⁹ ē eis. ass. ē in celū. **S**ed q; ea que supra dixim⁹ magis sua dēt nouissimū diē fuisse: ideo post p̄missam locuti onē quā mare cōmemorauit: adiūctis etiam illis verbis que cōmemorāf i actib⁹ apostolor: credendū est assumptū eē dñm i celū. **GREGO.** in bo. **I**n veteri testamēto cognouim⁹ q; belias sit rapt⁹ in celū. **S**ed aliud ē etherei: aliud celū aereū. **C**elū quippe aereū terre ē. primū. **I**n celū itaq; aereū be lias subleuat⁹: ē vt secreta quādā regiōe terre repēs te ducere: vbi i magna iā carnis & spūs q̄ete viues ret quoadusq; ad finē mūdī redeat: & mortis debi tū soluat. **N**otādū quoq; ē q; belias i curru legitur ascēdisse: vt videlicet apre demōstret: q; hō purus adiutorio idigebat alieno. **R**edēptor aut̄ noster nō

curru: nō angelis subleuat⁹ legi: q; q̄ fecerat omnia sup oīa sua virtute ferebat. **C**ōsiderandū vero no bis ē q; mare⁹ subdit: **E**t sedet a dextris dei. cū Ste phan⁹ dicat: **V**ideo celos aptos & filii bonis stan tem a dextris dei. sed sedere iudicātis ē: stare dō pu gnātis vel adiūctis. **S**tephan⁹ ergo i laboris cer tamine posit⁹ stantē vidit quē adiutorē habuit: s; hūc pos: assūptionē mare⁹ sedere describit: q; post assūptionis sue gloriā: iudex in fine videbit. **AVG.** de simbolo: **S**essionē igit̄ istā nō accipim⁹ quasi sit i humanis mēbus posit⁹: tāq; pater sedet i sinistra vt fili⁹ sedeat a dextris: sed ipam dextrā in telligim⁹ potestate quā accepit ille hō a deo: vt re niat iudicatur⁹ q̄ p̄mo venerat iudicāndus. **S**edet enī habitare itelligit̄: quomō dicim⁹ de quocunq; homine: **I**n illa patria sedit p̄ tres ānos. **S**ic ergo credite habitare christū i dextra dei patris. **H**ic autē enī est: & habitat i beatitudine que dextra patris vocatur. **I**bi enī oīs dextra est: q; nulla ē ibi miseria. **S**equit̄: **I**lli autē p̄fecti p̄d. ubiq; dño coop. & iet. cōfir. sequē. signis. **BEDA:** **N**ota q; **M**arc⁹ euā gelista euāgelii sui q̄to ichonuit tard⁹: tāto in lō gin quiora tēpora scribēdo poverit. ab initio enim euāgelice p̄dicatōis qd̄ a iohāne factū ē cepit: & ad illud vsq; tēpus narrādo puenit quo apostoli idē euāgelii verbū p̄ totū orbē seminauerūt. **GREGO.** in homel. **Q**uid autē i his cōsiderandū ē: nisi q; p̄ ceptū obediētia: obediētia vero signa secuta sunt. **P**recepit enī dñs: **E**untes i mundū vniuersum p̄ dicare euāgelii. & i actibus: **E**ritis mibi testes vsq; ad extremū terre. **AVG.** de cō. euā. **Q**uo autē p̄ cepto ab apostolis ē p̄dicatio ista cōpleta: quādo vsq; adhuc sūt gētes i q̄bus modo cepit: & in quibus nodū cepit ipleri. **N**ō vtiq; hoc a dño sic manda tū ē apostolis: tanq; ipsi soli q̄bus tūc loquebatur tantū mun⁹ fuerit ipleturi: sed sicut eis solis videt̄ dixisse: **E**cce ego vobiscū sum vsq; ad cōsummatiō nem seculi. qd̄ tamē cū vniuersē ecclesie. p̄missū ē aliis mortētib⁹ aliis nascētibus hic vsq; i seculū cō summationē futura ē quis nō itelligat. **THEO.** **S**ciendū ē autē & hic q; sermo p̄ opera confirmat̄: sicut in apostolis tūc opationes cōfirmabāt simo nem sequētibus signis. **F**iat autē ō chūste vt nostri simones quos de virtute dicim⁹ p̄ opera cōfirmen tur & actus: vt tandē sim⁹ p̄fecti te cooperāte i oib⁹ verbis & opib⁹: q; te decet simonū & opez gloria.

AMEN.

Seria tertia post dominicā In ra. pal. **E**rat pascha azimorum. **D**ñica i factio pascha. **M**arie magdalene. **I**n ascēsiōe dñi. **R**ecubētib⁹. xi. **D**ñica sexta p⁹ p̄tbecostē. **C**ū turba mltā. **D**ñica. xi. **E**xiens iesus de sinibus. **I**n decollatōe iohis baptiste. **A**d ier herodes. vi. **I**n vigilia sancti iacobi apostoli. **A**ccesserunt ad iesum iacobus & iohan. fi. **I**n sanctorū cyriaci largi & sinaragdi. **E**untes in mundum vniuersum. **I**n natali iosephoz. **V**idete vigilate & orate. **S**eria. iiii. quatuor tēpor: septembris. **R**espondēs vnus de turba. **S**abbato p̄mo q̄dragesime. **C**ū sero eēt factū.

[Marginal notes in a smaller script, including 'AVG. de cō. euā.' and 'THEO. Sciendū ē autē & hic q; sermo p̄ opera confirmat̄: sicut in apostolis tūc opationes cōfirmabāt simo nem sequētibus signis. Fiat autē ō chūste vt nostri simones quos de virtute dicim⁹ p̄ opera cōfirmen tur & actus: vt tandē sim⁹ p̄fecti te cooperāte i oib⁹ verbis & opib⁹: q; te decet simonū & opez gloria.']